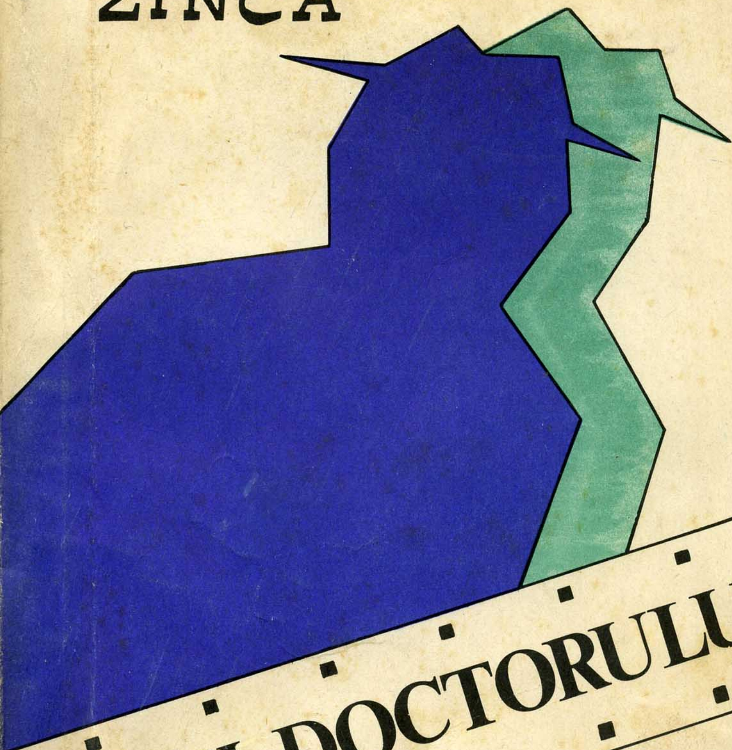
HARALAMB ZINCĂ

OCHII DOCTORULUI King

HARALAMB ZINCĂ

OCHII DOCTORULUI KING

— *ediția a II-a* —

EDITURA MILITARĂ — 1972

Coperta : DAN PASERE

I

O dispariție ciudată

1

În dimineața zilei de 4 iulie 196', cam în jurul orei șase și jumătate, în clădirea Secției a 4-a de miliție năvăliră două femei. Una dintre ele, cea care se adresase milițianului de la intrare, avea ochii umflați de plîns. Cealaltă, în ciuda unor eforturi vizibile, nu izbutea să-și ascundă nervozitatea ; zîmbea în neștire, cu privirile tîmpe pierdute în gol. „Or fi mamă și fiică", își spuse milițianul, în timp ce le explica unde poate fi găsit ofițerul de serviciu. Acesta, un tînăr locotenent, se pregătea, după o noapte în general liniștită să predea schimbul. Fluiera în surdină, mulțumit — de la o vreme,nopțile de veche treceau fără prea multă bătaie de cap. De aceea, apariția neașteptată a celor două femei nu-l încînta de loc. „Soacră și noră... cu siguranță că s-au certat, deduse locotenentul după ce le pofti să șadă, și acum vin la noi să le facem dreptate."

„Soacra" căzu ostenită pe un scaun și izbucni într-un plîns nervos. „Nora" o rugă în șoaptă să se liniștească.

— Vă ascult, preciză locotenentul cu o politețe rece, oficială.

Femeia în etate își șterse ochii congestionați cu o batistă mototolită, se uită lung la ofițer, de parcă ar fi vrut să constate dacă poate sau nu să se încreadă în el, și șopti deznădăjduită :

— Am venit să vă cer ajutoru' ! Mi-a dispărut nepotu'. Înțelegeți ? Nepotu'... Mi-a dispărut nepotu'.

Locotenentul aruncă „norei" o privire întrebătoare : „Ce-i cu soacra dumitale ?".

Nu obţinu nici un răspuns ; tînăra femeie continua să zîmbească în neştire, prosteşte. Ofiţerul se întunecă la faţă, gîndind cu părere de rău că îndeplinirea formalităţilor îi va răpi mult timp. Se reclama doar dispariţia unui copil...

— Vă rog să fiţi ceva mai clară, ceru el.

— A plecat ieri după-amiază de acasă şi nu s-a mai întors, interveni tînăra cu o voce stinsă, pe cînd zîmbetul prostesc i se şterse de pe chipu-i palid.

— Mdaaa... îi scăpă ofiţerului. Aşa se întîmplă dacă lăsaţi copilul de capul lui... Copiii trebuie supravegheaţi !

— E vorba de nepotul meu, murmură bătrîna, adică de viitorul soţ al dumneaei.

Locotenentul tuşi stingherit, roşi, apoi se prefăcu preocupat de căutarea unei hîrtii.

— Ieri, la orele cinci după-amiază, urma să mă întîlnesc cu dînsul la ceas, la Universitate. L-am aşteptat şi n-a mai venit...

— De plecat, a plecat de acasă, vorbi bătrîna printre lacrimi. Mi-a spus că se duce la întîlnire... N-a mai ajuns acolo şi nici acasă n-a mai venit...

Locotenentul asculta privindu-le, în acelaşi timp, pe amîndouă. Nu înţelegea prea bine ce se petrecuse cu acel nepot plecat la întîlnire.

— Înainte de a veni aici, l-am căutat peste tot, la Morgă, la Spitalul de urgenţă...

— A dispărut ! oftă cea tînără, speriată parcă de propria-i concluzie.

— Aş... a dispărut ! exclamă ofiţerul. Apoi continuă în gînd : „Ce le trece prin minte... Una-două, a dispărut. O fi fugit în lume cu alta... Sîntem deranjaţi cu tot felul de fleacuri..." Spuse cu voce tare : Vă rog să-mi daţi în scris cum s-au petrecut faptele...

2

A doua zi, la orele şapte dimineaţa, căpitanul Liviu Róman auzi cîteva ciocănituri în uşă. Numai ce se îmbrăcase, bucuros că ziua se anunţa frumoasă... că, sculîndu-se cu „noaptea în cap", va găsi pe plajă un loc potrivit... În sfîrşit, bucuros

că în după-amiaza acelei zile, la orele 18, își va întîmpina logodnica pe peronul gării Eforie Nord. Bătăile în ușă se repetară. Le ascultă amuzat. „O fi îngrijitoarea". Deschise. Spre surpriza sa, dădu cu ochii de un tînăr cu o față plăcută, bronzată de soare.

— Vă rog să nu vă supărați că vă deranjez la un ceas atît de matinal... Sînteți tovarășul Liviu Roman ? se interesă necunoscutul pe un ton deosebit de politicos. Îmi permiteți ? Sînt locotenentul Mihai Vintilă de la postul de miliție Eforie Nord. Mă bucur că vă cunosc.

Liviu Roman îl invită să intre, strînse fără plăcere mîna colegului său constănțean, ghicind imediat că venise să-i aducă o veste nu prea plăcută. Și nu se înșelă.

— Tovarășe căpitan, s-a primit de la D.G.M. o telefonogramă pe numele dumneavoastră. E semnată de maiorul Suharu.

Simți cum inima i se strînge, cuprinsă de o adîncă nemulțumire. „Of ! De ce n-am plecat de acasă mai de dimineață ?..." Citi mesajul de la București. Maiorul Suharu îl ruga să fie amabil și să se prezinte la orele opt la postul de miliție, în vederea unei scurte convorbiri telefonice. Rugămintea, bineînțeles, suna a ordin. „S-a dus vacanța, gîndi criminalistul cu tristețe. S-a dus și întîlnirea de la șase cu Lili". Începu să-și frece nervos, cu palma, părul scurt și sîrmos. Tînărul locotenent tuși vrînd parcă să-i atragă atenția că nu era singur.

— Mulțumesc, zise Roman, la ora opt fix o să fiu la voi.

— Vă așteptăm...

Roman sesiză privirile admirative ale locotenentului și un simțămînt de stingherealǎ își făcu loc în sufletul său. Se vedea limpede că oaspetele ar fi dorit să mai întîrzie în preajma sa și că numai din sfială nu izbutea să ia o hotărîre. Se îndreptă spre ușă. Acolo prinse dintr-o dată mai mult curaj și i se adresă :

— Tovarășe căpitan, aș vrea să vă întreb ceva și v-aș ruga să nu vă supărați că îndrăznesc. În „Taina Cavalerului de Dolenga", sînteți prezentat alături de o tînără pe nume Lili... E o simplă născocire a autorului sau există și în realitate ?

Roman zîmbi trist, iar locotenentul, apăsînd pe clanță, conchise :

— Am înțeles... nu-i o născocire a autorului.

— E o realitate care astăzi, la orele 18, vă coborî din acceleratul „București-Mangalia“ și tare mi-e teamă, judecînd după tonul telefonogramei, că n-am s-o pot întîmpina...

— Da, da, se mulțumi celălalt să-l aprobe. Să trăiți, tovarășe căpitan !... La revedere...

La ora opt fix căpătă legătura cu maiorul Suharu.

— Ce mai faci tu, Liviule ? deschise șeful vorba pe un ton dulce. Cum te mai simți? Cum e vremea pe acolo ? Dar marea?

„Mă ia cu duhul blîndeții, gîndea Roma, umblă cu anestezii“. Răspunse :

— Cum să fie marea, tovarășe maior, frumoasă și, mai ales, cu valuri...

— Bravo, Liviule, în sfîrșit, ai văzut și tu că marea-i frumoasă și cu valuri... Ascultă, băiete, mi-e dor de tine...

— Așa, dintr-o dată, tovarășe maior ?!

— Da, băiete, n-ai vrea să tragi o fuguță pînă la București, să văd cum te-ai bronzat ?

Căpitanul nu răspunse. Anume tăcuse, ca să-i dea șefului a înțelege că n-ar vrea să tragă nici o fuguță pînă la București.

— Din tăcerea ta înțeleg că, într-adevăr, ți-e dor să revezi Capitala. Foarte bine... Facă-se voia ta... gînd la gînd cu bucurie... O să te repezi la Constanța și o să prinzi avionul de ora nouă. La Băneasa, la aeroport, o să te aștepte o mașină. Iar la zece și jumătate vom avea plăcerea să stăm de vorbă.

Roman, din ce în ce mai indispus, încercă o împotrivire :

— Dar, tovarășe maior, sînt în concediu.

— Ce, am zis eu că nu ești ?

— Am înțeles, să trăiți, răspunse Roman, la orele zece și jumătate sînt la dumneavoastră.

— A, era cît pe-aci să uit, adăugă maiorul Suharu în încheiere, să știi că am vorbit și cu Lili. A fost de acord să-și amîne concediul... La revedere.

I se puse imediat o mașină la dispoziție. Reuși să prindă avionul de București abia în ultima clipă. Se instală în singurul fotoliu rămas liber și se pomeni lîngă un turist din Finlanda, care, de cum îl văzu, începu să-l îmbie să bea cu dînsul din aceeași sticlă de coniac. „Și se mai spune că ziua bună se cunoaște de dimineață !“ gîndi Roman, stăpînindu-și nervii. Finlandezul însă nu-l lăsă în pace pînă nu-l convinse să tragă o dușcă bună din sticlă. „Es ist ein sehr gutes Cognac“, aprecie turistul. „Are dreptate... Să mă bată Dumnezeu dacă nu are

dreptate... E o băutură foarte bună ! oftă el. Doamne, ce zi tristă ! Ce mutrișoară o să facă Lili cînd o să mă vadă ! M-a pus dracu' să-i făgăduiesc o vacanță la mare. Și poftim ce-a ieșit..." Mai trase o dușcă din sticla finlandezului.

La aeroport îl aștepta mașina maiorului Suharu. Șoferul, un om mai în etate, îmbrăcat civil, îl salută regulamentar și-l pofti să ia loc în față, lîngă dînsul.

— Sînteți amărît, tovarășe căpitan, constată șoferul.

— Sînt, nene Sandu. Cum e vremea pe aici ? Cald ?

— Cald, tovarășe căpitan. V-ați bronzat.

— E bronzul meu din naștere, nene Sandule.

— Șeful mi-a ordonat să vă dispun dacă vă văd prea necăjit.

— Și cum vrei, nene Sandule, să-ți duci la îndeplinire ordinul ? Roman își aprinse o țigară și îi întinse și șoferului una.

— Tot nu v-ați obișnuit cu meseria noastră ?! Să fiți sculat din pat la orice oră din zi și din noapte ?

— Nene Sandule, m-am obișnuit să fiu sculat din pat, dar nu rechemat din concediu... Să-mi întrerup concediul ?!

— De unde știți ? Poate că n-o să-l întrerupeți.

— Vezi, ai și început să mă dispui. Știe ce știe șeful...

3

Înainte de a rosti tradiționala urare „Bine ai venit!", maiorul Suharu, mai mult din obișnuință, se uită la ceas, vrînd parcă să verifice punctualitatea subordonatului.

— Șezi, Liviule, îl pofti șeful după ce îi strînse mîna. Arăți foarte bine... negru ca un drac...

Liviu Roman nu reuși să-și ascundă nemulțumirea că fusese rechemat din concediu. Stătea cu ochii în pămînt, rușinat parcă de propriile-i simțăminte. Șeful îl privea cu un surîs blînd, ca și vorba sa de altfel.

— Să știi că am vorbit cu Lili la telefon, i-am explicat că trebuie să vii la București... Am ajutat-o să-și dea biletele... Acum e la magazin... I-ai telefonat ?

— Nu !

— Tovarășe căpitan, trecu maiorul Suharu la un ton oficial, te-am chemat din concediu fiindcă am pentru dumneata

un caz pe cît de neobişnuit, pe atît de important... Ţi se potriveşte şi n-am vrut să-l încredinţez altcuiva. Maiorul îi împinse un dosar. Te rog, citeşte cele două declaraţii. Sînt singurele piese de la dosar. Nu, nu e nevoie să pleci. Poţi să rămîi aici... Uite, îţi dau voie să şi fumezi.

„Ce mi-e şi cu şefii ăştia, gîndea Roman ceva mai împăcat cu soarta sa cea „crudă şi nedreaptă“, cum ştiu să găsească cuvintele care să te ungă la inimă... Auzi la dumnealui : „Un caz pe cît de neobişnuit, pe atît de important“... „Ţi se potriveşte“... „N-am vrut să-l încredinţez altcuiva“... „Mulţumesc, tovarăşe maior, mai bine m-aţi fi lăsat pe plaja de la Belona...“

Luă dosarul şi-l deschise cu o oarecare neîncredere. Era convins că şeful exagerase înadins. Se aşeză ceva mai comod în fotoliu şi începu să citească :

„Subsemnata Bănescu Eufrosina, domiciliată în Bucureşti, strada Vulturi 43, raionul Tudor Vladimirescu, declar următoarele :

Sînt văduvă, soţul meu Vichentie Bănescu a murit acum cinci ani. N-am avut copii, din pricina mea : sînt o femeie suferindă. Singura noastră mîngîiere a fost un nepot — Miroiu Mihai — Mişu — fiul sorei mele care acum douăzeci de ani, a murit împreună cu soţul ei într-o catastrofă feroviară. Creşterea copilului a rămas în seama noastră. L-am crescut, l-am ajutat să-şi termine şcoala. De mai bine de trei ani nepotul meu ocupă postul de vameş în portul Constanţa. În acest răstimp nu l-am văzut decît o singură dată — acum doi ani. De aceea m-am bucurat cînd m-a anunţat telefonic că intenţionează să-şi petreacă concediul la mine. În Bucureşti a sosit acum zece zile, la 25 iunie a.c.

Ieri după-amiază, pe la cinci şi jumătate, nepotul meu a plecat de acasă să se întîlnească cu prietena lui, Virginia Munteanu. După cîte ştiu, întîlnirea urma să aibă loc la orele şase, la Universitate. Pe la şase şi jumătate, Virginia Munteanu m-a chemat la telefon şi m-a întrebat dacă nu ştiu ce-i cu Mişu, că n-a venit la întîlnire. Am încercat s-o liniştesc. Pe urmă, a mai telefonat de două ori. La început am crezut că este vorba de vreo încurcătură, cum se întîmplă de obicei între doi îndrăgostiţi. Însă din după-amiaza în care a plecat de acasă, nepotul meu n-a mai dat nici un semn de viaţă. L-am aşteptat toată noaptea ; văzînd că nu mai vine, ne-am închipuit că i s-o

fi întîmplat ceva şi ne-am apucat să-l căutăm pe la Morgă, pe la Spitalul de urgenţă, dar fără nici un rezultat.
Vă rog să mă ajutaţi să-l găsesc.

Eufrosina Bănescu"

Înainte de a trece la citirea celui de-al doilea document, Roman îi aruncă şefului o căutătură piezişă ; maiorul se cufundase şi el în studierea unui dosar. Fruntea-i bombată strălucea de transpiraţie. „Pînă aici pare să fie chiar interesant, i se adresă criminalistul în gînd, dar ce mă fac cu Lili ? Cum o să mă descurc cu dînsa ? Asta-i întrebarea." Îşi aprinse o nouă ţigară. Citi mai departe :

„Subsemnata Munteanu Virginia, domiciliată în Bucureşti, str. Pieptănari 18, etajul 7, raionul N. Bălcescu, funcţionară la Direcţia valutară a Băncii Naţionale, declar că l-am cunoscut pe Mihai Miroiu acum o săptămînă. Mi s-a părut un om serios şi de aceea nu i-am refuzat prietenia. Ne întîlneam în fiecare zi. Mi-a făcut cunoştinţă şi cu mătuşa lui, doamna Bănescu, de care m-am ataşat din primul moment.

În ziua de 3 iulie a.c., urma să mă întîlnesc cu Mihai Miroiu la ceasul de lîngă Universitate, la orele 18. Spre surprinderea mea, nu l-am găsit pe Mihai la locul întîlnirii. L-am aşteptat vreo jumătate de oră. I-am telefonat atunci doamnei Bănescu. Dumneaei m-a liniştit sfătuindu-mă să nu-mi pierd răbdarea, că Mihai trebuie să pice dintr-un moment în altul. L-am aşteptat mai bine de un ceas. I-am telefonat din nou doamnei Bănescu. S-a alarmat şi ea. Am luat un taxi şi m-am repezit la dînsa unde am rămas toată noaptea. Aşteptarea şi căutările noastre au fost zadarnice. În zori, doamna Bănescu a fost de părere să mergem la Miliţie şi să reclamăm...

Virginia Munteanu"

Cele două declaraţii erau însoţite de un raport oficial prin care Direcţia Miliţiei Capitalei — Secţia „Evenimente" — îl informa pe maiorul Suharu că între orele 17 (3. VII) şi 10 (4. VII) nu se înregistrase nici un incident sau accident care să consemneze numele cetăţeanului Miroiu Mihai.

— Mda... mormăi Roman, ridicîndu-şi privirile ; le întîlni pe cele ale maiorului Suharu. O vreme se priviră în tăcere.

— Ei, ce zici ? sparse şeful tăcerea. Au trecut douăzeci şi patru de ore şi nici un semn...

Pe faţa rotundă şi bronzată a tînărului criminalist se ivi un surîs ironic. Spuse frecîndu-şi, cu palma, creştetul sîrmos :

— L-o fi speriat perspectiva căsătoriei.

— Mai poţi să ştii... zise şi maiorul, clipind rar din pleoapele uşor congestionate. Însă în dispariţia asta e ceva ce îmi dă de gîndit. Îţi aminteşti de anonima aceea de acum şase sau opt luni ? Ni se semnala o întîmplare dubioasă chiar în vama portului.

Roman deveni atent : cunoştea flerul „poliţist" al maiorului.

— Cum să nu... Îmi amintesc. Doar eu m-am ocupat de rezolvarea scrisorii. Autorul anonimei n-a făcut decît să ne pună pe drumuri. Dumneavoastră întrezăriţi vreo legătură ?

— Nu pot să-ţi răspund cu certitudine. De aceea te-am rechemat din concediu. Tocmai pentru că te-ai ocupat şi de anonimă... Aşa cum rezultă din declaraţia bătrînei, Miroiu e funcţionar la Vama Constanţa...

— ...iar Virginia Munteanu, interveni Roman, sesizînd fulgerător ideea şefului, este funcţionară la Direcţia valutară a Băncii Naţionale.

— Exact ! dădu maiorul aprobator din cap, mulţumit că fusese înţeles. Dispariţia unui vameş din portul Constanţa, sosit în Capitală să-şi petreacă vacanţa, ridică dintr-o dată problema la pătrat. Pricepi ? E foarte posibil ca această idilă dintre vamă şi o direcţie valutară să nu fie decît întîmplătoare... Nu-ţi cer nimic altceva decît să mi-l găseşti pe Miroiu...

— Am înţeles, tovarăşe maior.

— După care, dacă vrei, o să-ţi poţi relua concediul.

— Îmi permiteţi să iau dosarul cu mine ? întrebă Roman ridicîndu-se în picioare.

— Da. Cu ce intenţionezi să începi ?

— Prin a sta de vorbă cu Lili.

Sinceritatea dezarmantă a tînărului criminalist îl făcu pe maior să rîdă.

— De acord. Pe urmă ?

— Declaraţiile mi se par incomplete. Vreau să stau de vorbă atît cu mătuşa lui Miroiu, cît şi cu Virginia Munteanu.

— Ia ascultă, Liviule, tot te mai bate gîndul să faci literatură ?

— Tovarăşe maior, vă raportez că tot mă mai bate...
— Să nu care cumva să-mi raportezi cu „fişe de eroi" sau de „roman *, îl avertiză maiorul, ameninţîndu-l prieteneşte cu arătătorul.
— 'Nţeles, tovarăşe maior. Îmi permiteţi să trec la treabă ?
— Să mă ţii la curent, îi atrase Suharu atenţia, deşi ştia că nu există ofiţer în subordinea lui care să nu-l ţină la curent cu desfăşurarea cercetărilor.

4

— *Ciau*, Lili, o salută Roman de cum trecu pragul magazinului „Romanţa".
Fata se îmbujoră brusc. Îi răspunse la salut printr-o clătinare uşoară a capului şi-şi văzu mai departe de-ale ei : stătea de vorbă cu un client căruia îi înşiruise pe tejghea ultimele discuri de muzică uşoară. Roman nu se pierdu cu firea.
— Te aştept, Lili, nu mă grăbesc...
Responsabilul magazinului de muzică, un bătrînel cumsecade şi total afon, îi ieşi înainte, îl luă prieteneşte de braţ şi-l trase într-un colţ.
— Ce faci, domnule ? începu el să-l dojenească în şoaptă, în timp ce acul picup-ului smulgea dinlăuntrul unui disc glasul cutremurător al Doinei Badea. Se poate, domnule ?! Ai făcut-o să plîngă... toată dimineaşa a plîns. Şi ştii ce zicea ?
— Ce zicea, domnule Toma ? Roman încercă, fără succes, să prindă privirile logodnicei...
— Zicea că mai bine se spînzură, decît să se mărite cu un criminalist.
— Ce vorbeşti, domnule ! rîse Roman.
— Nu rîde, tinere, nu rîde. Îşi făcuse fata toate pregătirile să plece în concediu. Numai de concediu ne vorbea. Şi era fericită, dom'le, c-o să-l petreceţi împreună... Iar acum, uită-te la dînsa ce tristă şi plînsă e... spune şi dumneata, cum să-mi fac planul cu funcţionare triste ? se lamenta responsabilul.
— Las' pe mine, domnule Toma... Le aranjez eu să iasă bine... şi cu planul şi cu concediul.

* Vezi „Taina Cavalerului de Dolenga".

Roman se apropie de tejghea. Lili nu-l luă în seamă : continua să stea de vorbă cu clientul care-i solicita cele mai recente discuri... „S-a tuns din nou scurt... băieţeşte, constată el, şi parcă-i stă mai bine... Ia te uită ce bosumflată e !... nu vrea să se uite de loc la mine..."

— Domnişoară, i se adresă el, ultima oară mi-aţi recomandat un disc admirabil : „Te port în inima mea". Ţin să vă mulţumesc încă o dată...

Lili nu-l învrednici nici măcar cu o privire. În schimb, se vîrî între ei vînzătoarea de la „simfonice", întrebîndu-l :

— Discul „La revedere, litoral" nu vă interesează ?

Lili nu se putu stăpîni şi zîmbi. Lui Roman zîmbetul ăsta nu-i scăpă. „Nu-i dracu' chiar atît de negru, gîndi el, lucrurile mai pot fi îndreptate."

— Sau poate preferaţi „Marşul funebru" al lui Chopin, în interpretarea lui Richter ? propuse colega lui Lili.

— A, nu ! Nu e cazul, ripostă Roman. Aş prefera mai curînd melodia „Nu te supăra pe mine".

— Nu cred, rîse vînzătoarea.

— De ce ? se miră Roman, trăgînd cu ochiul la Lili ; clientul cumpărase patru discuri şi se pregătea să părăsească magazinul.

— Pentru că, de fapt, textul cîntecului sună cam aşa : „Nu te supăra pe mine, c-o să plec de lîngă tine..."

În sfîrşit, Lili veni în dreptul lui. Îi despărţea tejgheaua. Roman îi zîmbea dulce însă ea se uita la dînsul ca la un străin.

— Îmi place cum te-ai tuns... Îţi stă bine...

— Ce mai vrei de la mine ? De ce-ai mai venit ? îl întrebă ea cu o voce de gheaţă.

Roman vru să explice, Lili îl opri.

— Nu mai vreau să aud nici un fel de explicaţie. Gata ! M-am săturat. Mi-ai cerut să ne sincronizăm concediile şi iată ce a ieşit. Vezi, dacă mă iau după tine...

— Lili, n-are rost să ne certăm, zău aşa, zise el împăciuitor. Rămînem sincronizaţi în continuare. Aşa că eu... acum...

— ...trebuie să zbori, îi replică ea batjocoritor.

— Chiar aşa ! Cum de-ai ghicit ?! Ne vedem diseară. Vin să te iau. *A rividerci* ! Hai, zău, nu fi băţoasă.

— Vreau să-ţi spun... zise Lili la fel de rece.

— Ştiu... ştiu ce vrei să-mi spui... că mai bine te spînzuri decît să te măriţi cu un criminalist! Ascultă-mă, Lili, să nu faci una ca asta... că mă supăr. Rîzi, deci ne-am împăcat... Pa! Zbor, draga mea...

Ieşi. În urmă se auzi aprecierea vînzătoarei de la „simfonice“ :

— Draga mea, iubitul tău e un optimist incorigibil.

5

Luna lui Cuptor nu se dezminţea. Către ora prînzului, mercurul termometrului indica 35° la umbră. Cerul, clădirile şi asfaltul dogoreau cumplit. Roman se închipui o clipă înotînd voiniceşte în valurile molcome ale mării. Oftă. Presimţea că dispariţia subită a vameşului de la Constanţa o să-i cam dea de furcă. De aceea nici nu-şi făcea vreo iluzie că mîine sau poimîine avea să-şi reocupe locul pe plaja de la Belona. „Ce om şi vameşul ăsta! Şi-a stricat concediul, mi l-a stricat şi pe-al meu!“ Opri înciudat primul taxi ce-i ieşi în cale şi îi ceru şoferului să-l ducă pe strada Vulturi.

— La ce număr? întrebă şoferul, ştergîndu-şi fruntea transpirată cu o batistă ce o ţinea la îndemînă pe banchetă.

— Lasă-mă pe Parfumului, la începutul străzii Vultur, preciză Roman.

Strada, bine pavată, era pustie. În ciuda arşiţei, cîţiva puşti desculţi jucau fotbal la „două porţi“. Mai mult ţipau decît jucau. Coborînd din maşină, Roman rămase locului, urmărind amuzat seriozitatea cu care copiii băteau mingea şi comentau „hotărîrile arbitrului“ — o fată subţire, blondă, cu ochelari pe nas. Porni agale pe Vulturi, în căutarea casei de la numărul 43. O găsi ; pătrunse într-o curte cu tufe înalte de liliac. Paşii îi fură auziţi. La singura fereastră deschisă se ivi o bătrînică palidă, îmbrăcată cu o rochie neagră, închisă pînă în gît. Îl măsură pe Roman cu nişte ochi lipsiţi parcă de viaţă.

— O caut pe doamna Bănescu. Dumneavoastră sînteţi?

— Da, se auzi răspunsul ei stins. Sînteţi cumva de la Miliţie? Poftim, intraţi!

Roman urcă trei trepte, intră într-o marchiză luminoasă, plină de ghivece cu flori. Doamna Bănescu o luă înainte şi-l pofti într-un salon ale cărui ferestre erau acoperite de hîrtie

albastră. O urmă. Încăperea era foarte răcoroasă și își spuse că odaia trebuie să fi fost construită deasupra unei pivnițe.

— Aveți vreo legitimație ? Vreți să mi-o arătați ? îl întrebă bătrîna cu o voce suferindă.

Prudența exagerată a bătrînei îl impresionă neplăcut. Se legitimă. „Ro-man Li-viu“, îi silabisi ea numele.

Soarele pătrundea difuz în salonul mobilat simplu, bătrînește, cu glastre de mușcate la ferestre. Doamna Bănescu îl rugă se se așeze.

— V-am cerut legitimația, pentru că așa am fost sfătuită... Și apoi, știți, am primit cîteva telefoane, se explică gazda după ce se așeză și ea pe un scaun, în fața ofițerului.

— Nu înțeleg, se arătă Roman nedumerit.

Îi despărțea o masă dreptunghiulară, acoperită cu o față de masă brodată cu flori mari, rotunde, și terminată cu franjuri.

— În noaptea trecută, cam pe la orele unsprezece, am auzit telefonul sunînd. Eram în pat, nu dormeam... Am crezut că poate e Mișu — nepotul meu, dar nu era el, ci un ofițer de la Miliție care m-a întrebat dacă Mihai Miroiu s-a întors acasă... sau dacă am vreo veste despre dînsul... Nu cumva chiar dumneavoastră ați fost la telefon ?

Doamna Bănescu strîngea în pumn o batistă albă și-și privea oaspetele cu o demnitate proprie bătrînilor care trăiesc din rodul muncii lor de o viață.

„S-ar bucura, gîndi Roman, dacă i-aș răspunde că eu i-am telefonat.“

— Nu, doamnă, din păcate nu am fost eu acela... Ați reținut cumva numele ofițerului ?

— Nu, nu l-am reținut. Cred că din pricina emoției... Deodată, speriată pesemne de cine știe ce gînd, întrebă :

— Să nu fi fost de la miliție ?

— O să controlez...

— Și am mai primit un telefon... astăzi pe la zece, din partea unui bărbat. Nu mi-a plăcut cum mi-a vorbit. Pe un ton grosolan, mi-a poruncit să i-l dau pe tovarășul Miroiu la telefon. Faptul ăsta m-a intrigat... Pînă astăzi nimeni în afară de Virginia Munteanu nu l-a căutat la telefon.

— Ce i-ați răspuns ? întrebă Roman, stîrnit de relatarea gazdei.

— Că nu e acasă... Ochii bătrînei se umplură de lacrimi ; plîngea stăpînit. Vă rog să mă iertaţi, mi-e inima grea... tare grea. Ceva din adîncul ei îmi spune că Mişu nu mai e în viaţă. Propriile-i cuvinte o speriară şi tăcu. Continua însă să plîngă la fel de demn şi de stăpînit. Roman nu interveni în nici un fel : ştia, din scurta dar bogata sa experienţă, că în asemenea împrejurări lacrimile au darul să scoată uneori la iveală elemente de-a dreptul surprinzătoare.

— Mi-a spus în ziua aceea cînd a plecat de acasă, vorbi ea într-un tîrziu, printre lacrimi, că se duce să se întîlnească cu Virginia Munteanu... că s-a săturat de burlăcie... că vrea să se căsătorească. „E timpul, i-am spus şi eu. Acum pot să mor liniştită, i-am mai spus. Casa e a ta... Ţi-o las ţie moştenire... Ia-o şi trăieşte în ea fericit, aşa cum am trăit şi eu cu unchiul tău." M-a sărutat în semn de mulţumire, a plecat şi nu s-a mai întors. Începu să se bată în piept cu pumnul în care strîngea batista. Ceva din adîncul inimii îmi spune că n-o să-l mai văd niciodată.

„S-ar putea să ai dreptate, i se adresă Roman în gînd, înduioşat de presimţirile sumbre ale bătrînei, dar să vedem împreună ce-i de făcut"... Întrebă :

— Căsătorindu-se, intenţiona să se transfere la Bucureşti ?

— Da. L-am întrebat şi mi-a răspuns că ar dori să se mute în Capitală.

— Serviciul de la Constanţa îl nemulţumea ?

— Nu. Dimpotrivă... Mi-a mărturisit că era apreciat şi respectat... Sărăcuţu' de el, se văită ea, cine ştie pe unde-i putrezesc acum oasele ! !

— Viitoarea lui soţie l-ar fi urmat la Constanţa ? Îmi permiteţi să-mi aprind o ţigară ?

— Poftim, vă rog... încuviinţă ea, ştergîndu-şi ochii. Cred că Virginia l-ar fi urmat pînă în pînzele albe...

Roman îşi aprinse ţigara, lăsă să treacă un timp, ca apoi să deschidă iarăşi vorba :

— Se cunoşteau doar de puţină vreme. În ce împrejurări s-au cunoscut ?

— N-aş putea să vă dau un răspuns exact. A cunoscut-o însă după două sau trei zile de la sosirea lui în Bucureşti. Mi-a prezentat-o şi mie... au luat de cîteva ori masa împreună. E o femeie drăguţă. Îi şi vedeam căsătoriţi şi instalaţi în căsuţa mea, care i-ar fi rămas lui.

„Se întîlnesc... se îndrăgostesc, gîndea Roman, pun la cale şi căsătoria... Trăim doar în epoca vitezei cosmice".

— Doamnă, aş vrea să mă uit prin camera nepotului dumneavoastră... Îmi permiteţi ?

Bătrîna reacţionă într-un fel destul de ciudat, cel puţin aşa i se păru ofiţerului : tresări, ochii, dintr-o dată bănuitori, i se făcură mici, îşi trecu nervoasă batista dintr-o mînă într-alta. Roman se văzu nevoit să repete întrebarea.

— Da... da... desigur...

Doamna Bănescu se ridică încet, neliniştită parcă de intenţia oaspetelui. Roman o urmă. Sufrageria unea cele trei camere ale locuinţei. Deschise una din uşile vopsite în alb.

— Aici... asta e camera lui, vorbi ea cu o voce şovăitoare.

Odaia spaţioasă avea cele două ferestre orientate spre răsărit.

— E cea mai bună cameră, adăugă bătrîna. Eu şi cu soţul meu am aranjat-o anume pentru Mişu... să se simtă bine... să ştie că are casa, familia lui...

Într-adevăr, spre deosebire de mobila bătrînească din celelalte încăperi, camera lui Miroiu fusese amenajată simplu şi modern. Deasupra studioului atîrna portretul înrămat al unei tinere femei, dar îmbrăcată şi pieptănată după moda veche ; ochii femeii din fotografie erau frumoşi şi trişti.

— E sora mea, mama lui Mişu, îl lămuri bătrîna cu voce stinsă. N-a avut noroc în viaţă... A murit împreună cu soţul ei într-o ciocnire de trenuri.

Roman îi aruncă o căutătură : doamna Bănescu rămăsese nemişcată lîngă uşă, stăpînindu-şi cu greu o anumită nelinişte.

— Lucrurile din cameră au rămas aşa cum au fost lăsate de nepotul dumneavoastră ?

— Nu înţeleg, tresări bătrîna.

— Nu lipseşte nimic ?... În afară de dumneavoastră n-a mai intrat nimeni în cameră ? Lucrurile sînt toate la locul lor ?

— Desigur. Ce să lipsească ? Nu, nu, nu lipseşte nimic, îl asigură ea, înlănţuindu-şi mîinile şi ducîndu-le la piept, ca pentru o rugă. N-am umblat printre lucrurile lui... Nimeni, în afară de mine, n-a intrat în casă...

Ascultînd-o, Roman îşi plimbă privirile prin încăpere : nu zări nimic care să-i atragă luarea-aminte.

— Îmi permiteţi să deschid şifonierul ?

— Dacă e necesar, murmură ea, urmărind fiecare gest al ofiţerului.

Roman răsuci cheiţa din broasca şifonierului lăcuit în negru.

— Lucruşoarele lui ! murmură doamna Bănescu deznădăjduită.

Două costume uşoare de vară, atîrnînd cu acurateţe pe două umeraşe metalice, trădau bunul gust al celui dispărut de acasă fără veste. Stofa era fină, croiala modernă. Atinse costumele, le pipăi buzunarele, nimic însă nu-i atrase atenţia. Cercetă şi celelalte obiecte, apoi ochii i se opriră pe geamantanul ce se afla deasupra şifonierului.

— E al lui ? întrebă Roman.

— Da... Dacă vreţi să-l cercetaţi, poftim, se arătă bătrîna binevoitoare.

Roman se înălţă pe vîrful picioarelor, apucă geamantanul şi-l coborî cu grijă. Era uşor. Îl aşeză jos, pe covor. Bătrîna veni în clipa aceea lîngă dînsul, de parcă ar fi vrut să-l oprească sau să-i spună ceva. Roman, sprijinit pe un genunchi, ridică încet capacul : găsi cîteva perechi de ciorapi, un prosop, un număr vechi din „Paris Match". Dădu să ia revista, dar în aceeaşi clipă, degetele sale atinseră ziarul aşternut pe fundul geamantanului. Ceva îi atrase atenţia. Vîrî mîna sub ziar şi scoase de acolo cîteva scrisori.

— Aţi găsit ceva ? se interesă bătrîna, şi vocea îi tremura.

— Nişte scrisori, îi răspunse, cercetîndu-le cu un interes aparte. Erau cinci plicuri. Pe fiecare dintre ele, aceeaşi mînă scrisese cu litere mari, rotunde : „Mihai Miroiu — Personal". Nu fuseseră expediate prin poştă, ci înmînate destinatarului pe altă cale. Scoase la întîmplare o scrisoare şi, din primele cuvinte ale epistolei, îşi dădu seama că intrase în posesia unor mărturisiri amoroase.

— Sînt pe numele lui Mişu ?

— Da, şi voi avea nevoie de ele. Bineînţeles, cu îngăduinţa dumneavoastră, ştiţi, în vederea cercetărilor.

— Mă rog, acceptă doamna Bănescu, neluîndu-şi ochii de la plicurile din mîna ofiţerului.

„N-a ştiut de existenţa scrisorilor, îşi zise Roman, acum e curioasă să le afle conţinutul".

Roman se ridică, puse geamantanul la loc, mai privi o dată încăperea, ca și cum ar fi vrut să memoreze obiectele din jur, apoi rosti :

— Vă mulțumesc.

Revenirä în sufragerie. Doamna Bănescu nu-l mai pofti să ia loc la masă. Voia să-și arate astfel, deduse ofițerul, nemulțumirea pentru faptul că nu știuse de existența scrisorilor și că el ocolise discuțiile în jurul lor. Dar n-avea cum proceda ; i se oferise, pe neașteptate, prilejul de a confrunta anumite date, ca de pildă sinceritatea nepotului față de mătușa sa. Întrebă :

— Locuia singur la Constanța ?

— După cîte știu eu, da.

Bătrîna apucă cu mîinile sale uscate și năpădite de pete galbene speteaza unui scaun, de parcă ar fi vrut să se sprijine. Suspină :

— L-am întrebat cine-l spală, cine-i gătește. Cînd m-a auzit, a rîs. M-a sărutat pe frunte și mi-a răspuns să n-am nici o grijă, că se descurcă și că, în general, un bărbat, în vremurile astea moderne, se descurcă altfel decît în trecut.

— Și ce ați înțeles din mărturisirea lui ?

— Mai nimic ! răspunse ea privind amărîtă în gol. Abia acum îmi dau seama că despre viața lui intimă mi-a vorbit destul de puțin. Lacrimile o podidiră din nou. Pe unde o fi acum ? ! N-am avut copii, era singura mea alinare... a fost unica mea rațiune de a trăi...

Roman îi dădu de înțeles că a sosit timpul să plece :

— Dacă vi se mai telefonează, nu vă jenați să întrebați cine este cel care se interesează de Miroiu. Să stăruiți, doamnă ! Și încă o rugăminte : să-mi telefonați și mie, la D.G.M. O să vă las numărul de telefon...

— Deci, scrisorile le luați ? mai întrebă ea o dată și peste chipul ei palid trecu iar o undă de neliniște.

— O să încheiem un proces-verbal de primire, îi explică el... Aveți o coală de hîrtie ?

Bătrîna ieși din sufragerie și reveni după cîteva minute cu cîteva coli de hîrtie.

— Sînt de la o femeie ? îndrăzni ea să întrebe, după ce Roman încheie documentul de primire a scrisorilor.

— Da.

— Ați fost la Virginia Munteanu ?

— Nu, pe la dînsa încă nu am trecut, răspunse. Se îndreptă apoi spre ieșire. Se opri în pragul marchizei ; simți pe spinare razele fierbinți ale soarelui. Alaltăieri, cînd nepotul dumneavoastră a plecat pentru a se întîlni cu Virginia Munteanu, erați acasă ?

— Acasă, răspunse femeia, posomorîndu-se și mai rău. L-am condus pînă la poartă... iar de acolo m-am uitat după el cum se depărtează. Mă uitam și-mi spuneam, întocmai ca o mamă : „Ce mîndrețe de băiat am !“ Cine să fi știut că era pentru ultima oară cînd...

— Doamnă... vru ofițerul s-o îmbărbăteze.

— Inima nu mă înșeală ! murmură ea într-atît de îndurerată, încît Roman se înfioră.

— O să facem tot ce ne stă în putință să-l găsim, o asigură Roman, iar propriile cuvinte, rostite pe un ton oficial, i se părură stupide. De aceea se grăbi să-și ia rămas bun. Mîna uscățivă a bătrînei în negru tremura nervos.

În stradă, copiii abandonaseră jocul. Văzduhul luase foc.

6

Verificări ! Investigații ! Pe o vreme ca asta ?! Cînd totul arde, cînd totul se topește... Stupidă afacere... E ca și cînd ai încerca să bei ceai fierbinte în preajma unui furnal încins. Numai acest nepot rîzgîiat era de vină... acest filfizon... să-și fi amînat dispariția cel puțin cu două săptămîni, așa încît el, Roman, să fi apucat să-și facă vacanța pînă la capăt... și nu singur, ci cu Lili... Sau să fi dispărut la Constanța, să le dea de lucru celor de acolo...

Își scoase haina și rămase în cămașe. Transpirase tot și haina i se lipise de spinare. Verificări ! Investigații ! Trecu pe lîngă un scuar și văzu o bancă sub coroana unui arțar. Se îndreptă spre ea, ca și cînd ar fi zărit un izvor de apă rece. Se așeză gemînd bătrînește. Verificări pe teren ! Pe o vreme ca asta... Scuarul era pustiu. „Domnule Miroiu, domnule Miroiu, cine naiba te-a pus să dispari, să ne dai de lucru în perioada concediilor de vară ? !“ Își aduse aminte că într-unul din buzunarele de la haină avea o pipă micuță, neagră, pe care Lili i-o dăruise de ziua lui. O căută, dar nimeri peste cele cinci

scrisori găsite în geamantanul lui Miroiu. Le scoase, le rîndui, ca pe un evantai și începu să-și facă vînt cu ele. „Pe dracu, își zise, nu-s bune de nimic.“ S-ar fi ridicat să plece dar îi era lene, cald și ciudă pe Miroiu. Se apucă, la întîmplare, să citească una din scrisori.

„*Te-am așteptat și n-ai venit. M-ai lăsat să umblu singură toată noaptea pe faleză. De ce? De ce? De ce?* („Domnișoară, un singur „De ce?“ ar fi fost mai potrivit“, o dojeni Roman în gînd pe autoarea scrisorilor.) *Ți-ai pierdut oare încrederea în mine?* („Poate, simți Roman nevoia să converseze în continuare. O femeie niciodată nu se poate lăuda că a cucerit pe deplin încrederea unui bărbat“.) *Dar și înainte știai foarte bine cine sînt... Nu, nu, sînt din ce în ce mai convinsă că ai avut nevoie de un pretext să te desparți de mine.* („Dar cine ești dumneata domnișoară?“ o întrebă Roman privind caligrafia energică a femeii pe care Miroiu o dezamăgise.) *Dovedește-mi că n-am dreptate, că greșesc și vino în seara asta în același loc... Te iubesc, Mihai! Luiza*“.

Roman privi amuzat scrisoarea: „Mda, mormăi el, ia te uită de unde răsare *Sărmana Luiza*... mica dramoletă!“ Trecu, tot la întîmplare, să citească o altă scrisoare:

„*Te urăsc*! („Aha, melodrama începe, se bucură Roman, zarurile au fost aruncate!“) *Nu ești primul bărbat care mă umilește. Ești însă primul pe care l-am iubit cu adevărat. De aceea, umilința la care tu m-ai supus m-a durut cel mai mult. Umilința mi-a transformat iubirea în ură.* („Ce vorbești, domnișoară?! Cît de josnici pot fi bărbații!“) *Te urăsc! Ți-o spun cu toată gura: te urăsc! Te urăsc și te blestem! Mi-ai spus fără a te rușina că sînt o c...* („Oho, e oare Miroiu omul în stare să-ți arunce în obraz o vorbă atît de nerușinată? mîrîi Roman. Și mi-l închipuiam așezat cuminte, cu frică de Dumnezeu“). *Ferește-te de blestemul c...*“ *.

Căpitanul reciti scrisoarea. Pe chipul său rotund și aprins de soarele mării se ivi un surîs ironic. „Te pomenești, gîndi, că Miroiu n-a știut să se ferească de blestemul unei prostituate din Constanța... L-o fi ajuns și a... dispărut. Scoase epistola din cel de-al treilea plic.

* Aluzie la „Sărmana Luiza“, de Fonvizin.

„Ei, și ce dacă ai apărut la braț cu altă femeie ? ! Puțin îmi pasă. („Nu te mai lăuda, domnișoară Luiza... Fii tare, ținu el s-o avertizeze !“) *Nici eu nu eram singură. Dar figura asta o să te coste. De ce ?* („Chiar așa, se întrebă și el, de ce ?“) *Ai făcut-o înadins. Știai că sînt acolo și ai venit să mi-o arăți pe sluta aia... pe domnișoara aia cumsecade. Ascultă-mă, faptul că ți-ai bătut joc de mine o să te coste. Cînd ți-o fi lumea mai dragă, atunci o să ți-o plătesc. N-ai știut să mă prețuiești. De ce n-ai vrut să vii aseară pe faleză ?... Ți-a fost frică, nu-i așa ?“*

Ultimele două scrisori erau scrise în același stil și nu aduceau nimic nou. Printre rîndurile scrise frumos cu cerneală albastră, trăia și se chinuia această ființă cu numele de Luiza. „Ah, acest zbucium“, glumi Roman pe seama epistolelor, a dragostei și a urei. „Sărmana Luiza !“. Din cele cinci scrisori „construi“ iar un evantai și încercă să se răcorească, făcîndu-și vînt cu ele, dar mai rău se încălzi. Privi „evantaiul“ cu un surîs batjocoritor : „Sărmana Luiza vrea să se răzbune, — își spuse el deodată și surîsul i se topi. Sărmana Luiza s-a răzbunat... cînd bărbatului i-a fost lumea mai dragă...“ Gîndul acesta îl sîcîi și îl enervă. În „evantaiul“ celor cinci scrisori, deslușea acum portretul unei femei... un portret pe care-l întîlnise, expus nu demult, într-un salon de fotografii artistice. În închipuirea sa, chipul necunoscutei Luiza se însufleți, luînd trăsăturile enigmatice ale unei tinere nordice cu părul blond și lung. Se enervă și se ridică de pe bancă...

Zăduful devenise și mai fierbinte. Cerul și pămîntul fierbeau. Verificări pe teren ! Poftim, pe-o caniculă ca asta...

7

La birou, Roman găsi o notă transmisă de către D.R.M. Constanța, prin care i se confirma că Miroiu Mihai, domiciliat în strada T... nr. 17, era într-adevăr funcționar al vămii portului Constanța și că, de mai bine de zece zile, plecase în concediu la București.

„E în concediu omu', gîndi Roman, s-a despărțit de iubita sa și s-a îndrăgostit de o altă femeie... dispare apoi, fără veste... într-un cuvînt, e în concediu și petrece“...

Zări într-un colţ, pe o etajeră, ventilatorul. Stătea nefolosit. Îl puse în mişcare şi paletele sale prinseră să se rotească în viteză. Îl luă de la locul său şi-l apropie de faţă ; parcă se mai răcori un pic : „Scrisorile nu sînt datate... n-au fost trimise prin poştă, merse el cu presupunerile mai departe. Nefericitei îi spune Luiza... Luiza şi mai cum ?... E clar, omu' n-a intenţionat să dispară... şi-ar fi luat lucrurile..."

Luă ventilatorul de pe etajeră şi-l apropie de faţă ; se descheie şi la bluză ; iar cînd se sătură de atîta „ventilaţie", îl puse înapoi de unde-l luase. Plictisit şi toropit, se apucă s-o caute la telefon pe Virginia Munteanu. În sfîrşit, o găsi la serviciu. După ce se recomandă, Roman o anunţă că ar dori să stea de vorbă cu dînsa în legătură cu declaraţia depusă la Secţia a 4-a miliţie. „La ce oră ?" întrebă femeia. „La ora care vă convine", răspunse el, plăcut impresionat de vocea ei hotărîtă. „La ora 19". „La dumneavoastră acasă", propuse Roman. „Ştiţi unde locuiesc ?" „Aţi indicat adresa în declaraţie". „Exact, vă aştept... La revedere !"

Un timp rămase în picioare nemişcat, lîngă birou, în bătaia ventilatorului. Încercă să şi-o imagineze pe Virginia Munteanu. Imaginea necunoscutei se închega destul de greu. În cele din urmă, îşi spuse : „Miroiu pare să fie un bărbat căruia nu-i displac moda, eleganţa... Un bărbat cu gust... Gustul său, pesemne, nu se limitează numai la selectarea cu grijă a îmbrăcăminţii, ci şi a femeilor... Cu siguranţă, îi place să apară în societate la braţ cu o femeie frumoasă, cochetă, înaltă, subţire, suplă, ademenitoare... Virginia Munteanu, pe lîngă aceste calităţi, judecînd după voce, trebuie să fie şi o fiinţă energică... Dar „sărmana Luiza" ?... Luiza cea părăsită ?!"

8

Nu, nu arăta aşa cum şi-o imaginase. În pragul unei garsoniere situată la etajul şapte al unui bloc din cartierul Pieptănari, îl întîmpină o femeie a cărei sobrietate, atît în ţinută cît şi în expresia feţei, te izbea din prima clipă. Era de statură potrivită, cu şolduri mari şi pline ; purta o fustă gri de tergal, cu pliuri demodate, şi o bluză sinilie, fără mîneci. Nu folosea fardul, căci avea un ten frumos, pe care şi-l arăta cu o semeţie reţinută. Ochii ei căprui, cu o căutătură energică

şi intensă, te avertizau că ai de-a face cu o ființă inteligentă. Iar Roman, iscodind-o, nu putu să nu se gîndească la cealaltă femeie, la Luiza de la Pontul Euxin, pe care şi-o închipuia frumoasă precum „nordica" expusă la Salonul fotografic internaţional.

— Dumneavoastră sînteţi...

Nu-şi duse pînă la capăt întrebarea, căci Roman se recomandă. Virginia Munteanu nu-şi ascunse o umbră de dezamăgire, pesemne şi-l închipuise altfel — poate înalt şi lat în umeri, cu o severitate neiertătoare în priviri... Pe cîtă vreme tînărul ofiţer din faţa ei — nu prea înalt, cu un cap rotund acoperit de un păr scurt şi sîrmos — avea un aer neserios, de mucalit, ce nu prea inspira încredere.

— Poftim, intraţi... vă rog intraţi, îl îmbie ea fără plăcere.

Din vestibul, Roman pătrunse într-o încăpere pe care stăpîna o rînduise astfel încît să pară cît mai spaţioasă : un recamier, un şifonier, o măsuţă de toaletă, trei scaune răspîndite în trei colţuri, aşezate pe lîngă pereţi. Uşa îngustă ce dădea la balcon era deschisă, perdeaua puţin trasă la o parte. De acolo, de unde se aşezase Roman, se vedeau în depărtare aleile cimitirului Belu. „Perspectiva-i frumoasă, nimic de zis !" gîndi el.

Virginia Munteanu se aşeză pe recamier picior peste picior, acoperindu-şi cu grijă genunchii.

— Am citit declaraţia dumneavoastră, deschise Roman vorba, căutîndu-şi prin buzunare bricheta şi pachetul de ţigări, şi v-aş ruga, întru rezolvarea cu succes a cazului, să mă ajutaţi.

— Vă stau la dispoziţie, se oferi ea scuturîndu-şi din obişnuinţă, părul vopsit într-un acaju închis.

Îşi găsi ţigările, bricheta. Îi oferi şi femeii o ţigară pe care ea n-o refuză ; după degetele pătate cu nicotină se vedea că e fumătoare.

— Cînd l-aţi cunoscut pe Miroiu ?

— Acum zece zile, răspunse ea şi rămase o clipă gînditoare.

— În ce împrejurări ?

— Mi l-a prezentat colegul meu Marin Iliescu.

— Tot de la Direcţia valutară ?

— Da. Am ieşit împreună de la serviciu... Era într-o dupăamiază... era tare cald. Iliescu m-a invitat la „Cina" în grădină,

să bem o bere... Acolo, l-a întîlnit pe Miroiu... și cum era singur la masă, ne-am așezat acolo... Așa ne-am cunoscut.

— Iliescu... îl cunoștea mai de mult ?

— Mi l-a recomandat ca pe un fost coleg de școală, pe care nu-l mai văzuse de foarte multă vreme.

Roman se uită prin ușa deschisă, și zărind în depărtare aleile cimitirului, se gîndi că pe acolo trebuie să fie răcoare... o răcoare veșnică.

— Am stat de vorbă și cu doamna Bănescu... Printre altele mi-a spus că nepotul ei intenționa să se căsătorească cu dumneavoastră. Vă erau cunoscute aceste intenții ?

Ea își scutură țigara într-o scrumieră ce și-o așezase pe genunchi, îi aruncă ofițerului o căutătură rece, gravă, ca și cum ar fi vrut să-l avertizeze că nu alesese un moment prielnic pentru ironii.

— Da, închipuiți-vă, știam. Mihai mi-a cerut mîna...

Roman își șterse fruntea transpirată și din nou se gîndi cu jind la aleile răcoroase ale cimitirului.

— Din ziua în care v-ați cunoscut au trecut doar zece zile, observă el. Nu v-a mirat graba cu care v-a cerut în căsătorie ?

— Nu. Am treizeci și unu de ani și aștept de mult clipa asta. Miroiu mi-a făcut o impresie deosebită. Mi-a plăcut, i-am plăcut. Într-un timp relativ scurt am descoperit că ne asemănam în multe privințe, că avem aceleași gusturi.

Roman își aminti că, mai de mult, Lili îl întrebase dacă crede într-o „dragoste de la prima vedere“, iar el, mișcat de naivitatea fetei se mulțumise s-o îmbrățișeze și s-o sărute. Evitase astfel o discuție banală.

— Miroiu a mai fost căsătorit ?

— Nu... După cîte știu eu, nu... Ultimele ei cuvinte trădară o vagă neliniște.

— Dacă n-a fost căsătorit, e de presupus că a avut totuși o prietenă. V-a vorbit cumva de vreo legătură de-a lui din Constanța ?

Înainte de a-i răspunde, trase scurt și cu sete din țigară și-l măsură cu răceală... de parcă ar fi vrut să ghicească ce se ascunde dincolo de expresia aceea de tînăr mucalit.

— Trebuia oare să-mi vorbească ? răspunse ea, arătîndu-și astfel nemulțumirea pentru cursul luat de discuție. Imediat trecu însă la un ton ceva mai îngăduitor. Chiar dacă ar fi încercat să-mi vorbească, l-aș fi oprit. La urma urmelor,

Miroiu nu e un copil... e un bărbat în toată firea. Consider normal să fi cunoscut şi alte femei. Nu sînt curioasă de felul meu.

„Întrebările mele o irită... judecă Roman. Totuşi, în ciuda piruetelor ce le face, ştie ceva." Zise, nu fără o undă de ironie :

— Ce bine ne-ar fi prins acum, dacă aţi fi fost ceva mai curioasă ! Strivi mucul ţigării, apoi scoase la iveală cele cinci plicuri găsite în geamantanul lui Miroiu, le flutură, continuînd cu un glas misterios : Cine ştie, poate că l-am descoperi cu un ceas mai devreme. Sînt scrisorile unei femei. Le-am găsit în valiza lui.

Virginia se uita la scrisori ca la o rivală ce se cere tratată de sus, cu mîndrie. Nu-şi trădă nici un fel de curiozitate, de aceea Roman urmă cu aceeaşi intenţie de a o aţîţa :

— Din conţinutul lor reiese că Miroiu a părăsit-o... a părăsit-o într-un mod brutal, iar ea îl ameninţă... Iată şi tîlcul întrebărilor mele anterioare. Nu v-a mirat graba cu care Miroiu v-a cerut în căsătorie ? Din păcate, femeia care-l ameninţa în chip şi fel nu şi-a trecut adresa pe nici una din scrisori.

— O cheamă Luiza Urseanu, cedă ea într-un tîrziu, iar Mihai a vrut să-mi vorbească despre această ultimă legătură a sa, dar eu nu l-am lăsat. Nu mă interesa.

— Ce îmi puteţi spune despre caracterul lui Mihai Miroiu, vi s-a părut a fi un om sincer, deschis ?

— Repet, spuse mai mult supărată decît enervată, Mihai a făcut asupră-mi o impresie deosebită... Aş fi fost de mult măritată, dacă mi-ar fi plăcut să mă arunc în braţele primului bărbat ieşit în cale...

„Ştiu, stimată domnişoară Munteanu, i se adresă el în gînd, nu-ţi place convorbirea noastră. Află că nici mie nu-mi prea place, dar ai reclamat dispariţia unui om... care mîine-poimîine ar fi trebuit să-ţi devină soţ... Iar eu trebuie să-l găsesc... şi încă pe-o căldură ca asta... Iartă-mi întrebările !"

— Aţi trăit cu Miroiu ?

— Nu. În general, s-a purtat cu mine ca un om bine crescut, cu mult bun simţ, cu multă delicateţe sufletească, răspunse ea.

— Poţi oare în cîteva zile să cunoşti dimensiunile reale ale unui om ?

Întrebarea o supără. Se ridică brusc în picioare, se îndreptă nervoasă spre ușa ce dădea în balcon, apoi se răsuci și spuse :

— Nu vă supărați, dumneavoastră ați venit aici să discutați cu mine probleme de psihologie ?

— Poate... zîmbi Roman amuzat de enervarea bruscă a femeii. Mi s-a încredințat misiunea de a-l căuta pe Mihai Miroiu, pe viitorul dumneavoastră soț, și mă interesează absolut tot ceea ce mă poate ajuta să-mi formez o imagine cît mai reală despre omul pe care trebuie să-l găsesc, adică să vi-l redau.

Virginia Munteanu se reîntoarse la locul ei de pe recamier, își aprinse în tăcere o nouă țigară, apoi își ceru scuze, dar în mod vizibil deveni și mai nervoasă : ochii îi alunecau cînd într-o parte cînd în alta, ca apoi să se oprească întrebători pe chipul aparent neserios al vizitatorului.

— Ați discutat cu Miroiu și probleme profesionale ? V-a împărtășit cîte ceva despre profesiunea sa ?

— Nu, ori de cîte ori am încercat să deschid vorba, m-a oprit spunîndu-mi că e în vacanță și că vrea să uite pentru un timp că-i vameș.

— El însă s-a interesat despre activitatea dumneavoastră din cadrul Direcției valutare ?

Ea făcu ochii mari, uluită parcă de întrebare :

— Doamne ! Ce vă trece prin minte ! Nu m-a întrebat, dar i-am povestit... Așa cum e și firesc...

— Iar dumneavoastră, cum nu erați în concediu... nu se putu stăpîni Roman.

— Nu vă înțeleg !

„Ce mi-a venit s-o necăjesc ? se întrebă el. Era doar firesc să-i vorbească despre munca ei... Nu văd nimic rău în asta..."

— Cînd l-ați văzut ultima oară pe Miroiu ? mută Roman discuția pe un alt plan.

— Cu o zi înainte de a fi dispărut.

— Și cînd ați vorbit ultima oară cu dînsul ?

— În ziua dispariției... m-a chemat acasă la telefon, la patru și un sfert, să-mi reamintească de întîlnirea de la șase...

— N-ați observat nimic deosebit ? Ceva ce ar fi putut să prevestească această subită dispariție ?

— Nu. Era, ca întotdeauna, bine dispus. Femeia rămase cu privirile posomorîte în gol, urmărind parcă destrămarea fumului de țigară.

— Întîlnirea urma să aibă loc la ora șase, la ceasul de la Universitate. Aveați un program făcut din ajun ?

— Da. Ne-am propus să ne plimbăm pînă la ora închiderii prin Grădina botanică, iar apoi să cinăm unde s-o nimeri...

— V-ați mai întîlnit cu Miroiu și altă dată la Universitate?

— Da ! De două sau de trei ori.

— Ca să ajungă la locul întîlnirii, lua vreun mijloc de transport sau mergea pe jos ?

Virginia Munteau nu răspunse imediat ; își mușca, întunecată la față, buzele nu prea pline, dar totuși senzuale.

— De obicei lua autobuzul 34. O singură dată venise cu un taxi — îi fusese teamă că o să întîrzie... Acum îmi amintesc foarte bine, mi-a spus la telefon — în ultima noastră convorbire — că o să vină cu 34.

„Am chinuit-o destul cu întrebările mele", conchise căpitanul. Se ridică în picioare, îi mulțumi pentru răbdarea de care dăduse dovadă, răspunzîndu-i la întrebări, se scuză pentru indiscreția lor. Mai aruncă o ultimă privire spre aleile cimitirului Belu...

Virginia Munteanu îl ascultase în picioare, fumînd parcă în neștire.

— O clipă, interveni cînd îl văzu pe ofițer îndreptîndu-se spre ieșire, mai stați o clipă. Făcea un efort vizibil să nu plîngă. Vă rog să-mi spuneți ce se petrece, se rugă ea. Ce s-a întîmplat ? De cînd a dispărut, nu mai sînt om... Simt că înnebunesc... Și fără asta eram astenică în ultimul hal. Mă străduiesc... mă chinuiesc să pricep ceva. Unde ar fi putut să dispară ? Și de ce ? Să spunem că toată idila noastră n-a fost decît un joc, un capriciu din partea lui... De ce s-ar purta atît de aspru cu buna sa mătușă... cu doamna Bănescu ? Credeți că s-a întors la cealaltă sau că...

Ochii ei mari, chinuiți de suferință, implorau o explicație.

— Din păcate, nu vă pot oferi un răspuns la nici una din întrebări. Să nu ne pierdem, totuși, speranța. Poate că Miroiu a căzut pradă propriilor lui slăbiciuni.

— Ce vreți să spuneți ? tresări ea.

— Nouă, bărbaților, ni se mai întîmplă uneori s-o pornim de-acasă într-o direcție și să ne pomenim într-alta... s-o fi întîlnit cu altcineva, poate s-a încurcat pentru „un minut" la un spriț. Sprițul s-a transformat într-un chef...

Nici el nu credea în explicaţiile ce le dăruia femeii cu atîta generozitate.

— O, zise ea, dacă ar fi aşa... Dumnezeule, ce bine ar fi! Nu pentru mine, ci pentru doamna Bănescu... Vai de capul şi de inima ei... Suferindă cum e...

— Să nu ne pierdem speranţa, mai zise Roman şi, din pricina stingherelii, îşi petrecu degetele prin părul aspru. Vă mulţumesc. Cu permisiunea dumneavoastră, o să vă mai deranjez... Bineînţeles, dacă va fi nevoie...

9

Se afla din nou în strada Vulturi. Soarele asfinţise, doar umbrele amurgului mai întîrziau încă. Parcă se mai răcorise un pic. „Nu s-a răcorit, mi se pare, îşi spuse Roman oprindu-se acolo unde strada Vulturi se întretăia cu strada Parfumului. E cald... zidurile caselor dogoresc ca nişte cuptoare..." Se uită la ceas — orele 19. Copiii cartierului băteau din nou mingea cu aceeaşi nestăvilită voinţă. „Unde să-l caut pe domnu' Miroiu ? La Bucureşti ? La Constanţa ! Care dintre cele trei femei o fi amestecată în dispariţia lui ? Te pomeneşti că toate trei..." îi plăcu lui să conchidă.

Se băgase un gol într-una din cele două „porţi" marcate cu cărămizi şi „jucătorii" norocoasei echipe izbucniră în urale, în timp ce „jucătorii" celeilalte echipe se năpusteau cu ocări asupra propriului lor portar. „A fost un şut imparabil", se explica puştiul.

„Strada e animată, gîndi Roman... Aşa trebuie să fi fost şi cînd Miroiu a plecat de acasă pentru a se întîlni — la Universitate — cu Virginia Munteanu. Probabil că a plecat de acasă în jurul orei cinci şi jumătate."

Liviu Roman încercă să-şi imagineze drumul parcurs de Miroiu în ziua dispariţiei. „O să vin cu autobuzul 34", îi spusese el logodnicei. „Deci, a ieşit din casă, a zăbovit o clipă în faţa porţii, apoi a luat-o la dreapta. A ajuns aici unde mă găsesc în momentul de faţă. S-a amuzat o clipă urmărind fotbalul copiilor, apoi a cotit-o iarăşi la dreapta, pe strada Parfumului." După nici cinci minute, atinse o altă răscruce de străzi : Parfumului-Anton Pann-Romulus... Se opri : constată că încrucişarea aceea a străzii reprezenta un colţ viu şi animat al

cartierului. Îşi cercetă ceasul de mînă. De la casa doamnei Bănescu şi pînă la acel punct, făcuse aproximativ zece minute. „Aşadar, dacă Miroiu a luat-o pe aici, i-ar mai fi rămas vreo 20 de minute ca să ajungă la Universitate."

Străbătu apoi, fără să se grăbească, strada Anton Pann şi curînd ajunse în Calea Dudeşti. În dreapta sa descoperi staţia autobuzului 34. Se amestecă printre cetăţenii care aşteptau în staţie sosirea autobuzului. „Din staţia asta l-a luat Miroiu pe 34, presupuse Roman, dacă l-a luat... Dar am impresia că nu l-a luat... că s-a „rătăcit" pe drum. Judecînd după declaraţiile pe care le posed, dispariţia lui Miroiu nu reprezintă un act deliberat al acestuia. Stabilise să se întîlnească la ora 18 cu femeia de care se îndrăgostise. La patru şi un sfert, a chemat-o la telefon şi i-a reamintit de întîlnire... Era bine dispus, mărturiseşte Virginia Munteanu. Printre altele i-a zis că va veni la întîlnire cu 34... A plecat de acasă la 17,30, tot bine dispus, şi s-a îndreptat spre staţie. A ajuns oare să-l ia pe 34 ? Iată întrebarea. Adică dacă l-a luat, este exclus să i se fi întîmplat *ceva* în autobuz, pe traseul Mircea-Vodă — Universitate şi să nu se fi semnalat la secţia „Evenimente". Or „Evenimentele" n-au înregistrat nici un „incident" pe traseu. Deci, după toate aparenţele, *dispariţia* lui Miroiu trebuie să se fi produs pe itinerarul Vultur — Parfumului — Anton Pann — staţie. Dispariţie ?! Cum naiba să dispară ? Şi mai cu seamă, de ce ? De accidentare nici nu poate fi vorba. Iar de acasă, în mod premeditat n-a dispărut... cîte ceva din lucruri tot şi-ar fi luat... În mod firesc, vreau-nu vreau, ajung la concluzia că a fost răpit. Dar cînd s-au mai pomenit în Capitală cazuri de răpire ? Doar dacă n-am fost indus în eroare... minţit de una din cele două femei... Sau poate, de amîndouă ?... Mai poţi să ştii ?"

„Bine, să acceptăm ipoteza că a fost răpit, îşi zise Roman. Cum ? De unde ? De pe stradă ? Fără să se fi observat ? Atunci, înseamnă că a fost cu voia lui." Propria sa concluzie îl enervă. Se desprinse nemulţumit din loc şi făcu cale întoarsă. O porni în sus, pe trotuarul drept al străzii Anton Pann, şi mai atent la particularităţile presupusului traseu străbătut de Miroiu. „Cine oare ar fi putut să fie interesat în răpirea unui vameş ?" Nu-şi răspunse. După un timp, se închipui în postura celui interesat să-l abată pe Miroiu din drum şi să-l facă să dis-

pară. „Fără îndoială că acesta nu şi-a apucat victima de braţ invitînd-o : „Drăguţule, vii cu mine ?", ci l-a aşteptat undeva, într-un loc bine ales, poate cu o maşină... De ce nu ? Dacă accept ipoteza unei răpiri, barem să mi-o imaginez ca în filme... ultramodernă. Mai întîi, răpitorii au făcut o recunoaştere a terenului... Deci, eu să fi fost răpitorul, unde mi-aş fi oprit maşina ?... Stai ? Ceva nu-i în regulă... Ca să-şi ducă la îndeplinire planul, organizatorul — răpitorul — ar fi căutat, mai întîi, să afle ora cînd Miroiu va pleca de acasă. De la cine ar fi putut s-o afle ? Fie de la doamna Bănescu, fie de la Virginia Munteanu. Pe Miroiu de ce să-l exclud ? Ar fi putut s-o afle şi din gura lui. Presupunînd că răpitorul ştia la ce oră va pleca Miroiu de acasă, unde dracu şi-ar fi putut amplasa mai bine maşina ?"

Se opri din nou la întretăierea celor trei străzi. Cercetă împrejurimile. „Nu, nu, aici în nici un caz... locul ar fi fost prost ales." „Nodul" era controlat de nenumărate ferestre şi balcoane. O luă pe Parfumului în sus, spre Vulturi. Nici porţiunea asta nu i se păru propice organizării unei răpiri în plină zi : „Totuşi, gîndi Roman frecîndu-şi cu palma creştetul capului, pe itinerarul ăsta şi numai pe ăsta trebuie să se fi produs *ceva*... un incident care s-a soldat cu dispariţia lui Miroiu... Cu siguranţă că acel *ceva*, ţinînd seama de particularităţile străzilor în cauză, trebuie să fi fost observat... Între cinci jumătate şi şase... O să-i cer sectoristului să se informeze dacă alaltăieri, între 17,30 şi 18 nu s-a petrecut... Ce anume să se petreacă, o răpire ? Dracu' s-o ia de treabă ! Unde ne găsim ? În Texas ?" Şi din nou îl cuprinse mînia că Miroiu îşi alesese un anotimp atît de nepotrivit ca să dea de lucru miliţiei. Cine să-l răpească ? Nu cumva „sărmana Luiza ?" Şi izbucni, fără să vrea, în rîs.

10

— Unde mergem ? întrebă Lili furioasă.

— De ce nu ai încredere în criminalistul Liviu Roman ? zîmbi el dulce.

— Domnule, o să te amuze răspunsul meu : în criminalist mai am un pic de încredere, în celălalt însă, nu...

— Li-li ! exclamă Roman dramatic. Ce faci ? Desparţi conţinutul de formă ? Nu-ţi dai seama că săvîrşeşti o gravă eroare ?

— Lasă pălăvrăgeala ! Unde mergem ?

— E o surpriză.

— M-am săturat de surprizele tale.

Strada străjuită de tei fără floare era slab luminată. Roman se uită peste umăr. Surprinzîndu-l, ea îl ironiză :

— Vrei să vezi dacă nu eşti urmărit ?

— Domnişoară, o să te amuze răspunsul meu : sînt urmărit.

— Te rog să nu mă sperii, îl rugă Lili.

Roman se opri : o trase la pieptul său vînjos şi o sărută.

— Ce faci, obraznicule ? ripostă ea după ce se eliberă din strînsoarea braţelor sale.

— Vreau să-l derutez pe urmăritor, glumi el. Să ne prefacem că sîntem îndrăgostiţi.

— Unde mă duci ?

— Nu mai avem mult pînă acolo... o să-ţi placă.

Şi, într-adevăr, îi plăcu : grădiniţa amintea de localurile de seară ale Bucureştilor de altădată : cîteva mese aşezate pe sub coroanele unor arţari ; un lăutar bătrîn cîntînd în surdină ; în văzduh, aroma aţîţătoare a grătarului.

— Ce curios, se bucură Lili, să găseşti la un pas de Şosea şi de Arcul de Triumf o grădiniţă micuţă ca asta...

— Se spune că cineaştii noştri ar fi „prospectat-o".

— Îmi place mult aici, se bucură ea, bătînd copilăreşte din palme, aproape că te-am iertat. Îi mîngîie tandră mîna măslinie şi păroasă. Ştii, mama m-a întrebat ce ai de gînd...

— De parcă s-ar fi înţeles cu maică-mea : şi ea m-a întrebat acelaşi lucru.

— Şi ce ia-i răspuns ?

— Că te iubesc.

— Tu n-ai timp nici să-ţi faci concediul, darmite să-ţi dai seama dacă mă iubeşti, sau să te însori.

El se aplecă să-i sărute mîna, apoi îi făgădui că după ce va încheia şi „afacerea asta", o s-o ducă, în acordurile Simfoniei a IX-a, la „Ofiţerul Stării civile".

— Ariciule, îl alintă Lili. Aşa mi-ai spus şi cînd ai avut de-a face cu Cavalerul de Dolenga. Mă porţi cu vorba de la un dosar la altul...

Băură bere rece. Se înveseliră. Lăutarul se opri şi la masa lor : îi zicea din gură şi-şi ţinea hangul, ciupindu-şi vioara... Cîntecul lăutăresc de dragoste izbuti s-o întristeze pe Lili, iar Roman, zărindu-i în ochi sclipiri melancolice, gîndi : „E sentimentală... ca mai toate bucureştencele, melodramele o fac să plîngă... oftează cînd ascultă un şlagăr languros". Deodată avu senzaţia că de undeva, din dreapta sa, cineva îl fixează cu stăruinţă. Se uită într-acolo : la o masă aşezată în semiîntuneric şedea un bărbat în faţa unei halbe de bere. Roman nu reuşi să-i desluşească trăsăturile feţei.

— Ai căzut pe gînduri, domnule criminalist, observă Lili, după ce lăutarul se retrase la locul său, în spatele unui copac.

— *Si, signora,* mi se mai întîmplă...

După al doilea rînd de bere, o întrebă :

— Ascultă, Lili, ţi-ar place să te răpesc ?

— Eşti nebun...

— Presupunînd că sînt, ţi-ar place ?

— De cînd aştept clipa asta !

Rîseră. Roman îşi scoase stiloul şi se apucă să tragă pe un şervet tot felul de linii.

— Ce tot desenezi acolo ?

— O nevastă de criminalist trebuie să dea dovadă de răbdare...

— Şi crezi că pînă acum n-am dat destulă dovadă ?

Roman socoti că ar fi mai înţelept să tacă. Cînd termină, aşternu şerveţelul sub privirile fetei.

— Ce-i inima asta cu un steag înfipt în ea ? se interesă Lili ?

— Casa iubitei mele.

— Bine, dar eu nu locuiesc pe Vulturi, protestă ea. Sau poate că mai ai o iubită ?

— Da, aşa e, nu locuieşti pe Vulturi, recunoscu Roman vesel, dar nici eu nu mă pregătesc să te răpesc. Acceptă însă jocul. Ştii cum te-aş răpi ?

Simţi din nou privirile necunoscutului din dreapta sa şi nu ştiu dacă faptului acesta trebuie sau nu să-i acorde vreo importanţă.

— Cum ? deveni ea curioasă.

— Aş afla, de pildă, că la ora şase te întîlneşti, la ceasul de la Universitate, cu un alt bărbat.

— Ai afla ? ! rîse Lili. Asta-i bună ! Cum ?

— Am şi eu secretele mele. Am metoda mea. („Are dreptate Lili, gîndi Roman. Ipoteza de care m-am agăţat impune o întrebare : cum a aflat răpitorul că Miroiu va pleca de acasă la 5,30 ?") Uite, continuă să se joace el, aş veni cu maşina pînă aici, unde Vulturi face cruce cu Parfumului... Aş staţiona cu maşina în colţul ăsta, în calea ta, şi aş sta la pîndă... Tu, venind din dreapta, o coteşti tot la dreapta, pe Parfumului, fiindcă trebuie să ajungi în Calea Dudeşti să iei autobuzul 34. Nu bănuieşti nimic din ceea ce ţi s-a pregătit... din ceea ce ţi se poate întîmpla în plină zi. Ajungi în dreptul maşinii. Te strig. Te opreşti. Eşti surprinsă. Poate chiar speriată. Te întreb unde te duci, deşi ştiu unde te duci. Tu spui o minciună. De pildă, că ai oră la croitoreasă. Gentil din fire, eu mă ofer să te duc. Tu n-ai cum să mă refuzi... urci în maşină şi cazi în capcană. Din clipa asta eşti a mea... te-am răpit...

— Asta s-o crezi tu, îl înfruntă Lili, strîmbînd din nas. Nu-mi place cum mi-ai organizat răpirea.

— De ce ? întrebă Liviu nedumerit de nemulţumirea ei.

— E o răpire mult prea uşoară... ca la operetă. Din capul locului tu excluzi posibilitatea oricărei împotriviri din partea mea. Asta mă şi jigneşte, se prefăcu ea supărată.

„Are dreptate maimuţica, gîndi Roman, zău că are dreptate. Ce serios ştie Lili să se joace".

— Şi mă rog frumos, de ce te-ai împotrivi ?

— Păi, e de presupus că între noi doi a intervenit o ruptură, o ceartă, urmată de o despărţire ireparabilă. Eu nu pot să uit cauza despărţirii noastre... Nu te mai vreau... am terminat cu tine, deşi în suflet mai păstrez cîte ceva, hai să zicem, din amintirea îmbrăţişărilor tale. Înţelegi ?

— Lili, să fiu al dracului dacă nu te înţeleg... Te înţeleg, şi încă foarte bine.

— Iar pe tine, Liviule, te-aş fi lăsat în continuare la grădiniţa de copii... să mai creşti un pic. Nu te-aş fi lăsat să ajungi criminalist...

— Oho, ce drăguţ din partea ta ! Şi ce noroc pe mine că am izbutit să evadez de la grădiniţă. Iar acum răspunde-mi : dacă ţi-ar place să fii răpită, cum ţi-ai organiza răpirea ?

— N-aş fixa maşina în calea victimei, răspunse ea după o clipă de gîndire, ci în partea asta, în dreapta. Victima, venind dinspre Vulturi, ajunge în Parfumului şi o coteşte la dreapta. Maşina o ia după dînsa, o ajunge din urmă... încetineşte viteza...

înaintează paralel cu mine. Tu stai lîngă șofer, că nu știi să conduci. Îmi vorbești prin geamul lăsat jos, adică mă poftești să urc. Eu refuz. Atunci oprești mașina, te dai jos. Eu aș fugi, dar mă uit în jur și văd oameni, și mi-e rușine de ei. Tu, în schimb, îmi vorbești cu blîndețe. Te ascult, sînt însă contrariată că tu știi unde mă duc, că am o întîlnire la ora șase, la ceas. Văzîndu-mă indiferentă, tu devii agresiv... sau poate chiar amenințător. Gîndul unui scandal în văzul lumii mă îngrozește. Vreau să-l evit... N-am încotro și urc... În felul ăsta, tu îți vezi realizată prima parte a planului : am urcat fără să fac scandal...

— Bravo Lili, ești genială ! Ești demnă de mine. Meriți să te iau de nevastă, rîse Roman. Consideră-te răpită.

— Dacă îți face plăcere !

Într-un tîrziu, se ridicară de la masă. În stradă, Roman își aminti de necunoscutul de la masa din dreapta lor. „Prea trăgea cu coada ochiului la mine. Sau mi s-a părut ? se întrebă el. Se mai întîmplă. Să vedem dacă o să se ia după mine". O cuprinse pe Lili de talie și o trase după dînsul. Merseră așa un timp. Se opriră. În timp ce o săruta, Roman scrută strada : era pustie. Necunoscutul nu ieșise încă din local.

— Să mergem ! propuse Lili.

11

Se opri la primul telefon public pe care-l găsi în cale.

— Trebuie să telefonez în două locuri, se scuză Roman.

— Pot să te secondez ? întrebă Lili.

— De ce nu ? Nu ești tu colaboratoarea mea cea mai apropiată ?

Doamna Bănescu răspunse imediat. Roman își ceru iertare pentru faptul că se vedea nevoit s-o deranjeze la o oră atît de înaintată.

— V-aș ruga să vă amintiți dacă în afară de dumneavoastră, mai știa cineva că Miroiu avea în ziua aceea întîlnire cu Virginia Munteanu, la ora șase, la Universitate ? E foarte important să vă amintiți, preciză el. Ați povestit cuiva ? Ați primit un telefon ? Ați fost întrebată dacă e acasă sau pleacă de acasă și unde ? Pe fir se lăsă o tăcere adîncă. E greu de răspuns ?

— Încerc să-mi amintesc, își justifică doamna Bănescu tăcerea. După alte cîteva minute, adăugă : Nu, n-am vorbit cu nimeni că Mișu a cunoscut-o pe Virginica și că se întîlnește zilnic cu ea...

— Vă mulțumesc ! Noapte bună !

Formă și cel de-al doilea număr. Lili se retrase lîngă trunchiul unui castan și de acolo îl urmări pe Liviu cu o înțelegere deplină a situației. Îl auzi vorbind cu o oarecare tovarășă Virginia Munteanu. „Numai cu femei și cu tovarășe are de-a face", gîndi ea, amuzată de stăruințele lui telefonice.

— Vă rog, insistă Roman în pîlnia receptorului, încercați să vă aduceți aminte... E foarte important...

— Unui singur om i-am mărturisit că în ziua aceea, la ora șase, aveam întîlnire la Universitate cu Mihai, își aminti, în sfîrșit, Virginia Munteanu.

—Cui ?

— Lui Marin Iliescu...

— Dacă nu mă înșel, e cel care v-a făcut cunoștință cu Miroiu ?

— Exact, răspunse femeia acru.

— Vă mulțumesc. Noapte bună...

Puse receptorul în furcă și reveni lîngă Lili. Ghicindu-i intenția, închise ochii și-i oferi buzele.

II

Bomba explodează în zori

1

Doamna Bănescu auzi un zgomot şi se trezi speriată din somn. Trase cu urechea. Nu, nu era închipuire. Zgomotul venea din odaia nepotului. Bătăile inimii i se înteţiră. Se ridică în capul oaselor. Auzea acum zgomotele şi mai distinct. Cineva umbla prin camera lui Mihai, iar duşumelele vechi scîrţîiau sub apăsarea, totuşi atentă, a paşilor. Liniştea adîncă a dormitorului mai era împunsă de tic-tac-ul unui deşteptător. Un greier ţîrîia neobosit dincolo de fereastra deschisă, dar acoperită cu o perdea. Bucuroasă, doamna Bănescu gîndi că, în cele din urmă, Mihăiţă al ei se înapoiase şi cu asta chinurile ei luau sfîrşit. Ca şi în multe alte dăţi, se vede treaba că poznaşul intrase pe furiş, ca să n-o trezească. Se dădu jos din pat, hotărîtă să treacă *dincolo* şi să-şi urechească nepotul, încît s-o ţină minte. Nu aprinse lumina. Îşi puse capotul. Bătăile inimii însă nu se potoliră. De aceea respiraţia i se îngreună şi o cuprinse teama ca nu cumva să facă o nouă criză de anghină pectorală. Totuşi, nu se opri din drum. Cînd ajunse în sufragerie, auzi iarăşi zgomote în odaia nepotului : se umbla la şifonier. Auzul n-o înşela. Se îndreptă prin întuneric spre uşa camerei alăturate. O deschise cu o exclamaţie plină de bucurie : „Mişule !“ Încăperea era înecată în beznă. Fereastra pe care o ştia închisă era acum deschisă, iar perdeaua flutura lin ca o aripă fantastică şi înfricoşătoare. Spaima o cuprinse imediat în vîrtejul morţii. „Mişu !“ rosti ea cu o voce gîtuită de emoţie. Nimeni nu-i răspunse. Odaia părea pustie. „Mişu !“ mai strigă ea. Atunci, de după uşă, se ivi un bărbat care i se păru cît un uriaş de înalt, cu umerii laţi şi puternici. Apucă

să-i vadă fața rea, răzbunătoare, apoi simți cum niște gheare ascuțite i se înfig în inimă, străpungînd-o. Își auzi propriul horcăit și avu senzația că uriașul ridicase brațul s-o lovească, iar ea strigase : „Nu da !". Unghiile îi intraseră și mai adînc în inimă. În clipa următoare, pierdu și ultimul strop de aer. Se prăbuși moale pe covor.

2

Lăptăreasa, o femeie încă voinică în ciuda celor 60 de ani, venea tocmai din Cioplea să-și vîndă marfa unor clienți din cartierul Vulturi. Nu mai făcea de mult negoț ca pe vremuri ; rămăsese doar cu cîțiva clienți, deveniți cu timpul prieteni. Își făcea apariția în fiecare dimineață : lăsa o sticlă de lapte la madam Țiglău, două la familia negustorului scăpătat Stoica. Venea rîndul doamnei Bănescu, „această văduvă necăjită și fără noroc". La ea ajungea, mai întotdeauna, în jurul orei 7,30. Își găsea clienta în picioare, trebăluind prin casă. În ultima vreme, doamna Bănescu luase obiceiul s-o tragă după dînsa la bucătărie, unde timp de zece minute îi povestea vrute și nevrute despre „bunul și frumosul" ei nepot, mărturisindu-și fericirea maternă pe care o încerca. Se emoționau amîndouă, mai lăcrămau, apoi lăptăreasa pornea mai departe într-ale ei.

În dimineața aceea intră în curte (trei zile nu dăduse pe acolo, căci zăcuse la pat) și, ca de obicei, vru să ocolească clădirea și să se îndrepte către bucătăria ce se găsea în spatele casei, dar zări ușa de la intrarea principală deschisă și strigă : „Coană Bănescu !" Nu primi nici un răspuns. Își închipui că n-a fost auzită și o strigă din nou. Intrigată, urcă treptele ce duceau spre marchiză. În pragul ușii deschise, se opri și-și strigă clienta să vină să-și ia laptele. Neprimind nici un răspuns, intră în casă. Cînd ajunse în sufragerie, încremeni locului. Abia după cîteva clipe, începu să țipe cît o ținea gura.

3

Roman îi ordonă sectoristului să stea la poartă și să nu lase pe nimeni în curte. Lăptăresei îi ceru să mai aștepte,

nu care cumva să plece. Ascultătoare, femeia se așeză pe iarbă, lîngă o tufă de liliac, unde putu să plîngă în voie, nestingherită de nimeni.

De cum intră în sufragerie, Roman dădu peste cadavrul bătrînei : zăcea în pragul ușii deschise. Se apropie de el, ocolind masa din mijlocul sufrageriei. Primul lucru care-i atrase atenția fură ochii bătrînei : mari, sticloși, reținînd parcă în adîncul retinei spaima din clipa morții. Nici o urmă de sînge, nici un semn al vreunei lovituri violente. Numai fața galbenă și ochii mari mărturiseau groaza și durerea în fața morții. Trecu, după un timp, să studieze poziția cadavrului : ajunse repede la concluzia că bătrîna căzuse mai întîi în genunchi, apoi pe spate ; încremenise cu privirile ațintite în tavan. Mîna stîngă i se încleștase pe reverele capotului. Degetele mîinii drepte îi erau întinse, ca și cînd ar fi vrut să apuce ceva de pe covor.

„La ora unsprezece noaptea, cînd i-am telefonat, mai trăia încă, își zise Roman. La ora șapte și jumătate, lăptăreasa a găsit-o moartă."

Trecu în camera lui Miroiu. Își dădu repede seama că se umblase la șifonier : cele două uși rămăseseră puțin întredeschise. Le deschise de-a binelea, evitînd să tragă de mîner. Făcu o altă descoperire : lucrurile lui Miroiu dispăruseră. Își aminti de existența geamantanului. Îl căută sus, pe șifonier : dispăruse și el. Rămase pe gînduri, privind cînd la cadavrul bătrînei, cînd la șifonierul golit de lucruri, și încercă să intuiască ce se petrecuse în camera aceea, căci nu mai avea nici o îndoială — faptul acela provocase moartea bătrînei. „Ochii ei holbați și înspăimîntați îmi spun că trebuie să fi văzut ceva, ceva îngrozitor... ceva care a speriat-o de moarte, gîndi Roman fixînd fața galbenă și crispată a bătrînei... Să se fi reîntors Miroiu să-și ia lucrurile ? Atunci ce interes ar fi avut să-și abandoneze mătușa cînd acesteia i s-a făcut rău ?" Își reluă cercetările, trecînd cu grijă de la un obiect la altul. Fereastra era deschisă... O fi deschis-o ea... peste noapte... să aerisească. Dădu perdeaua la o parte și se uită în curte : lăptăreasa stătea pe iarbă și plîngea stăpînit. Dacă ar fi să-i dea crezare — și nu avea nici un motiv să nu-i dea — găsise ușa deschisă. Se putea, deci, conchide că, după toate aparențele, vizitatorul nocturn a intrat pe ușa principală, pe care a deschis-o folosindu-se probabil de cheia casei pe care din grabă, o lăsase

deschisă. Se gîndi din nou la Miroiu : avea, cu siguranță, cheia locuinței asupra sa.

Brusc, în tăcerea funebră a casei, răsună revoltător de tare țîrîitul telefonului. Roman tresări speriat. Trecu în sufragerie. Aparatul se găsea pe bufet. Ridică receptorul. Recunoscu imediat glasul Virginici Munteanu. Femeia nu-i ascunse nedumerirea aflîndu-l acolo. În clipa următoare, însă, îl rugă să fie amabil să i-o dea la telefon pe doamna Bănescu. Roman se văzu nevoit să-i aducă la cunoștință că doamna Bănescu a încetat din viață.

La celălalt capăt al firului Virginia Munteanu amuți. Rosti după o bucată de vreme, cu vocea moale :

— Nu se poate...

— Din păcate...

— Doamne !? gemu ea. După o scurtă tăcere, se interesă dacă i se îngăduia să vină s-o vadă.

— Deocamdată, nu.

De la telefon, Roman se îndreptă spre ieșire. Îi făcu semn lăptăresei să se apropie. Femeia se ridică anevoie.

— Arată-mi cît era ușa de deschisă, îi ceru Roman.

— Vă arăt, vai de Dumnezeul meu, vă arăt îndată ! Atît era deschisă, cam pe jumătate...

— Nu mai mult ?

— Nuu...

Abia atunci Roman observă un lucru nu lipsit de interes — cheia era vîrîtă în broasca ușii nu pe dinafară, ci pe dinăuntru. Amănuntul îl îngîndură și mai rău.

— Tovarășe, îl trezi din gînduri lăptăreasa, îmi dați voie să plec, că mi se strică laptele, tovarășe.

Roman îi ceru Buletinul de identitate, își trecu în carnetul său datele care-l interesau, apoi zise :

— Sînteți liberă.

La poartă, curioșii nu se risipiseră încă. Lăptăreasa ieși din curte ; fu asaltată cu tot felul de întrebări, însă ea se mulțumi să le răspundă crucindu-se, după care o luă repede la picior.

Roman cobori cele trei trepte de la intrare, ocoli clădirea și ajunse în dreptul camerei lui Miroiu, unde era fereastra deschisă. Se opri. Fereastra nu era prea înaltă. Se apropie de zid și se apucă să-l cerceteze cu atenție : descoperi pe pămînt, chiar sub fereastră, fărîmituri proaspete de tencuială. „Să fi

intrat oare pe fereastră ? se întrebă el nedumerit. De ce ? Miroiu putea să intre foarte bine pe ușă !" Faptul i se păru mai mult decît derutant. Găsise cheia vîrîtă în broască pe dinăuntru : deci Miroiu sau oricare altul n-ar fi putut să intre și asta din pricina cheii doamnei Bănescu, aflată în broască. „Deci, neputînd intra, socoti Roman, vizitatorul s-a îndreptat spre fereastră... A deschis-o ca să poată pătrunde în casă." Căpătă certitudinea că vizitatorul nocturn n-a putut să fie altcineva decît Miroiu... A intrat pe fereastră și a ieșit, normal, pe ușă...

4

Sosi o mașină a D.G.M.-ului. Din ea coborîră procurorul, medicul legist și locotenentul major Nisipeanu, de la Cabinetul științific. Intrară tuspatru în casă. În prezența procurorului, medicul legist trecu imediat la cercetarea cadavrului. În vremea asta, căpitanul Roman, frecîndu-și nervos cu palma scăfîrlia aspră, îi atrase lui Nisipeanu atenția asupra cîtorva elemente :

— În cameră, lîngă fereastră, e un scaun. Cu siguranță că infractorul a luat valiza de pe șifonier și a pus-o pe scaun... Bănuiesc că a încărcat-o cu lucruri... Cercetează atent și podeaua...

— De ce nu încerci cu cîinele ? își dădu Nisipeanu cu părerea, deschizînd trusa.

— Ar fi de prisos... Cîinii, într-un oraș mare cum e Bucureștiul, mai mult încurcă...

— S-ar putea să ai dreptate ! zise Nisipeanu... Începu să monteze blitz-ul pe aparatul de fotografiat.

Ceva mai tîrziu, doctorul se ridică, se scutură pe genunchi, apoi luîndu-și ochelarii de pe nas, se adresă procurorului :

— Probabil inima... Un clasic atac de cord. Dispuneți autopsia.

Blitz-ul din mîna lui Nisipeanu prinse să fulgere. Procurorul se uită întrebător la Roman.

— Cred că e necesar, zise căpitanul.

— De acord, încuviință și reprezentantul procuraturii.

— Cînd e vorba de autopsie, înţelegerea dintre miliţie şi procuratură e deplină, observă doctorul rîzînd. Şi, fără nici un rost, îşi puse din nou ochelarii pe nas.

5

Vestea morţii doamnei Bănescu şi a dispariţiei fără veste a nepotului ei se răspîndi în cartier cu repeziciune. Tot mai mulţi curioşi se adunau în faţa porţii, iar miliţianul de la poartă răguşise strigîndu-le pe cît de oficial, pe atît de neconvingător : „Daţi-i drumul ! Staţionatul interzis !". Ieşind din nou în curte şi zărind mulţimea clocotind în stradă, Roman nu se înfurie, ba dimpotrivă... Ştia din proprie experienţă — clocotul acesta va scoate la suprafaţă, o dată cu tot felul de fleacuri, elemente nu lipsite de interes. Şi nu se înşelă. Puţin mai tîrziu, auzi din stradă un îndemn :

— Du-te, mă, şi povesteşte !

— Du-te ! Du-te ! mai răsunară cîteva voci.

Miliţianul deschise poarta şi făcu loc unui puşti să treacă. Acesta ezita să înainteze, dar miliţianul îl împinse în direcţia în care se afla Roman.

— Du-te ! îl îndemnară din nou glasurile celor din stradă.

Dacă avea patrusprezece ani. Roman îl încurajă să se apropie. Puştiul îl ascultă. Ştiind din experienţă ce rezonanţă are în mintea adolescenţilor pronunţarea cuvîntului „criminalist", Roman se recomandă :

— Sînt criminalistul Liviu Roman. Tu cine eşti ? Îi întinse mîna. O întinse şi băiatul, şovăitor.

— Eu sînt Victor Celmare, zise băiatul cu o voce subţire, în plină transformare.

— Elev ?

— Elev, spuse el emoţionat. Palmele atîrnînd de nişte braţe lungi, uscăţive, păreau să-i fie de prisos : nu ştia unde să şi le ascundă.

— În ce clasă ?

— Într-a şaptea. Sînteţi chiar criminalist ? îndrăzni el să întrebe, minunîndu-se.

Şi pentru că avea în buzunar o pipă dăruită de Lili, aşa „de haz", din care nu fuma niciodată, o scoase, ducînd-o în colţul gurii.

— Am auzit că ai să ne spui ceva foarte important, deveni Roman grav.

— Da! Chiar aşa... Vreau să vă spun ceva... Ştiu dintr-o carte pe care am citit-o că orice amănunt într-o anchetă are importanţă...

— Aşa e, îl aprobă Roman, trăgînd din pipa fără tutun.

— E adevărat ce se spune ?

— Da' ce se spune ?

— Că nepotul tuşei Bănescu ar fi dispărut de două zile ?

— Da, n-a mai dat pe acasă...

— Dacă-i adevărat, atunci să vă declar ceva foarte important, ceva decisiv... se lăudă băiatul, ducînd mîinile la spate. Alaltăieri, cam pe la cinci şi jumătate, eu stăteam la fereastră...

— Unde locuieşti ?

— Aici, nu departe, explică puştiul. Pe Vulturi, colţ cu Parfumului... la numărul... Stăteam la fereastră şi-mi făceam lecţiile la franceză... Învăţ franceza cu un profesor. De la fereastră, l-am văzut pe nepotul doamnei Bănescu...

— Il cunoşti ?

— Păi cine nu-l cunoaşte ? Toţi îl cunoaştem... Eu, cel puţin, îl vedeam în fiecare zi trecînd. L-am văzut şi alaltăieri... Venea dinspre casă şi o luase pe Parfumului...

— În ce direcţie ? deveni Roman curios.

— La dreapta, spre Dudeşti.

— Şi atunci ai văzut o maşină luîndu-se după el ? întrebă Roman, amintindu-şi de propriile supoziţii.

— Ce maşină ?! Nuuu... n-am văzut nici o maşină, ci un om... un bărbat... S-a luat după el, l-a ajuns din urmă. S-au oprit amîndoi să stea de vorbă... Apoi domnul acela i-a dat un plic. Nepotul tuşei Bănescu a citit scrisoarea... Apoi au pornit împreună.

— În ce direcţie ? Tot spre Dudeşti ?

— Nu... S-au întors şi au luat-o pe Parfumului, spre sfatul popular în sus, în direcţia străzii Ghenadie Petrescu...

— Şi n-ai văzut nici o maşină ?

— Nu... Trebuia ? întrebă băiatul, privindu-l pe Roman cu nişte ochi mari, plini de nevinovăţie copilărească.

Ofiţerul îl linişti mărturisindu-i că, într-adevăr, ceea ce văzuse el de la fereastră era foarte, foarte important. În sinea sa, însă, îl supăra gîndul că supoziţiile sale cu privire la aşa-zisa „răpire" a lui Miroiu dăduseră faliment.

— Îți amintești cum arăta omul acela care l-a oprit pe nepotul doamnei Bănescu ? Poți să mi-l descrii ?

— Cum să nu ?!... era chel... mai scund decît nepotul doamnei Bănescu... Purta o cămașă albă cu mîneci scurte, pantaloni albi...

— La față l-ai văzut ?

— Nu prea bine...

— L-au mai zărit și alți copii cînd ei s-au oprit și au stat de vorbă ?

— Nu știu... Dacă vreți, pot să aflu... să mă interesez, propuse băiatul, și numai la ideea că un criminalist veritabil ar putea să-i încredințeze o misiune, i se împurpurară obrajii.

— Bine, Victore... Mă interesează tot ce e în legătură cu nepotul doamnei Bănescu... Cînd afli ceva, mă cauți la numărul ăsta de telefon... Roman îi întinse o carte de vizită. Băiatul o citi și-i răspunse :

— Sigur, tovarășe căpitan, am înțeles...

6

Roman se auzi strigat. Locotenentul major Nisipeanu răsări la fereastră : „Vino imediat", îi spuse. În sufragerie văzu cadavrul bătrînei, care era acoperit cu ziare, și se posomorî brusc. Îl întristase mai cu seamă părul cărunt și despletit al moartei, pe care ziarul nu izbutise să-l acopere. În odaia lui Miroiu, Nisipeanu continua să ridice niște urme.

— Ai găsit ceva ? se interesă Roman.

— Cred că au fost doi. Nisipeanu se îndreptă din șale. Fruntea i se îmbrobonise. Au lucrat în doi... Privește... covorul ocupă mijlocul odăii. Avem între studio și covor, apoi între covor și șifonier, cîte un spațiu neacoperit... Privește urmele astea care au ieșit la iveală cu soluția pulverizată de mine... Vezi, în timp ce unul lucra la șifonier, celălalt trebuie să fi stat pe marginea studioului. O fi obosit omu' ! Urmele acestor pași le mai găsim în spatele ușii... Observi, ușa se deschide înăuntru...

Roman se uită în direcția indicată de brațul lui Nisipeanu. Ușa despărțea „spațiul acela" de cadavrul bătrînei. Simți un

zvîcnet dureros în inimă. „Ce obicei mai au și medicii legiști, își spuse, să acopere cadavrele cu ziare !"

— Nu e prea greu să ne închipuim cum s-au petrecut faptele, continuă Nisipeanu. În clipa în care infractorii au auzit-o pe bătrînă, s-au ascuns în spatele ușii...

„Da, nimic de zis, e foarte simplu", îl aprobă Roman în gînd.

— Ai stabilit particularitățile pașilor ?

— Deocamdată pot să-ți spun că infractorul care a stat pe marginea studioului purta pantofi 42... un picior normal. Celălalt infractor, însă, are o talpă de uriaș... 45...

— Oho, într-adevăr, un piciorus cam mare... Te rog... vezi dacă aceleași urme le găsești și lîngă ușa de la intrare... Te las; îmi pare că a venit „Salvarea" să ridice cadavrul...

„Unul, cel cu 42 la pantofi, trebuie să fi fost Miroiu, gîndi Roman, îndreptîndu-se spre ieșire... Dar cel de-al doilea, „uriașul", cine naiba să fi fost ?"

În stradă, mașina „Salvării" ațîță din nou curiozitatea mulțimii. Oamenii se înghesuiau să prindă clipa în care sanitarii vor ieși din casă, ducînd pe targă cadavrul bătrînei. Roman veni mai aproape de poartă. Auzi zvonul străzii :

— Sărăcuța de dînsa !

— Nepotu' a omorît-o !

— ...că nu s-au mai văzut. Acum cinci ani...

— Mi-a spus zilele trecute că mai are o singură dorință : să bea un pahar de vin la nunta nepotului...

— El a omorît-o.. a omorît-o și a dispărut !

— Ce vorbești ! N-arăta a criminal. Era un bărbat... L-ai văzut ?

— Ba bine că nu... un tip de șmecher...

— Foarte elegant...

— Și foarte respectuos...

Se lăsă o tăcere adîncă : sanitarii își făcuseră apariția, acoperiseră cadavrul bătrînei : cu un cearșaf alb. Milițianul deschise poarta și ceru mulțimii să nu se înghesuie. Roman ieși din curte o dată cu sanitarii și se furișă neobservat printre curioși. Cîteva femei începură să plîngă. Un bărbat zise :

— O duc la autopsie...

— La autopsie ! exclamă o femeie. Sărăcuța de ea...

Mașina porni încet, greoi, ca un car mortuar, apoi cînd se mai depărtă de oameni, prinse viteză.

Roman zăbovi în stradă, nebăgat în seamă de nimeni. Iscodea fețele oamenilor, nădăjduind că va descoperi ceva... dar ce anume, nici el nu se simțea în putere să-și răspundă.

7

Nu, nu știa cu ce să înceapă, de unde să înceapă și, ca întotdeauna în asemenea împrejurări, se lăsă în voia întîmplării. O porni agale spre Dudești. În dreptul unei clădiri, îi ieși în cale Victor Celmare.

— Aici locuiesc, tovarășe căpitan.

Roman se opri și se uită la fațada clădirii cu un singur etaj.

— Pot să jur că de la fereastra aceea l-ai văzut pe Miroiu, zise ofițerul.

— Exact, confirmă băiatul, încîntat de perspicacitatea criminalistului.

— Păi, nu-i prea greu de ghicit, surîse Roman trist. Etajul nu are decît o fereastră. Hai mai bine și arată-mi unde s-au oprit cei doi.

Parcuseseră împreună mai bine de douăzeci de metri.

— Uitați, aici, în locul ăsta. Țin minte, pentru că am stîlpul ca reper...

Roman se opri în preajma stîlpului. Își roti, mai mult din obișnuință, privirile. Apoi se uită spre casa puștiului. Într-adevăr, de la fereastra locuinței sale se putea vedea destul de bine o porțiune mare a străzii.

— Deci aici s-au oprit ? întrebă iar Roman. După asta, ce-au făcut ? se interesă vrînd să verifice memoria băiatului.

— S-au întors și au luat-o spre strada Ghenadie Petrescu, fostă Labirint...

— S-o luăm și noi într-acolo, propuse căpitanul. Cînd ajunse însă în dreptul locuinței băiatului, îl sfătui să rămînă acasă. Să nu uiți ce te-am rugat...

Victor se căută prin buzunare : scoase cartea de vizită a ofițerului și o flutură în semn că n-a uitat.

Roman plecă mai departe nemulțumit de sine, de faptul că se fîțîia de aici pînă colo, că nu știa de unde să înceapă. Mergea și își spunea : „Deci, răpirea nu s-a produs așa cum am presupus eu. Sau cum și-a închipuit Lili. Și de ce neapărat răpire ? Omul acela în alb i-a înmînat un plic. Miroiu

a citit scrisoarea. S-a abătut apoi din drum. Nu singur, ci însoţit de aducătorul scrisorii. Împreună au luat-o în direcţia asta... Miroiu n-a parlamentat... Miroiu n-a făcut scandal... De bună voie l-a însoţit pe aducătorul scrisorii... Şi de ce, mă rog, nu l-ar fi aşteptat o maşină ?!"

Pe lîngă dînsul trecu un taxi. Îl opri şi se urcă în el.

— Încotro ? îl întrebă şoferul.

Roman rămase o clipă gînditor. Şoferul repetă întrebarea.

— Pe Lipscani, la Banca Naţională, zise, neştiind încă exact ce avea să întreprindă.

Îi păru rău că urcase în maşină : soarele încinsese caroseria şi se simţea de parcă ar fi intrat într-un cuptor. Sudoarea îl şiroia fără contenire. „De ce mă duc la Banca Naţională ? se întrebă, ştergîndu-şi mereu, cu un gest mecanic, faţa asudată. Ca s-o consolez pe Virginia Munteanu ? Nefericita ! Intr-un răstimp atît de scurt i-a dispărut logodnicul, şi-a pierdut viitoarea soacră... Şi chiar dacă ipoteza mea cu maşina a căzut, tot necesită un răspuns întrebarea : «De unde a ştiut aducătorul scrisorii ora exactă la care Miroiu va pleca de acasă ?» Aseară, la telefon, bătrîna m-a asigurat că n-a pomenit nimănui de întîlnirea pe care Miroiu o avea în ziua aceea cu Virginia Munteanu. În schimb, Virginia Munteanu i-a vorbit colegului ei, Marin Iliescu. Uf... cald mai e... ! Cu omul ăsta n-am apucat încă să stau de vorbă. Şi el e cel care i-a făcut Virginiei Munteanu cunoştinţă cu Miroiu. Uf ! un duş rece nu mi-ar strica..."

La Banca Naţională, însă, îl aştepta o surpriză. Virginia Munteanu nu era la ghişeu. Îi ţinea locul o colegă. Cu multă amabilitate, îl informă că Virginia Munteanu fusese învoită de către şeful serviciului.

— Pentru multă vreme ?

— Pentru două ceasuri.

— Şi e de mult plecată ? întrebă Roman privind-o cu un surîs pe care şi-l ştia cuceritor.

— Să fie cam un ceas răspunse tînăra funcţionară, roşind din pricina felului în care i se zîmbea.

(„O să-ţi scot ochii, îl ameninţase Lili într-o seară. Să nu te mai uiţi aşa la femei !" „Fată dragă, se apărase el, sînt numai în exerciţiul funcţiunii. În cazul de faţă, privirea mea este profesională". „N-ai vrea să te uiţi şi la mine la fel de «profesional ?»")

— Unde aş putea să-l găsesc pe şeful serviciului dumneavoastră ?

Fata se oferi să-l cheme şi Roman puse politeţea acesteia pe seama surîsului său curtenitor. „Unde o fi plecat Virginia Munteanu ? De ce s-o fi învoit pentru două ceasuri ?!"

Tînăra şi simpatica funcţionară reveni la ghişeu însoţită de un bărbat trecut de cincizeci de ani, cu părul rar şi cărunt. Mergea greoi şi puţin adus din spate. Se uită la Roman peste ochelarii pe care, cu siguranţă, nici în timpul somnului nu şi-i scotea. Doi ochi de un verde spălăcit îl fixau întrebător.

— Sînt căpitanul de miliţie Liviu Roman. Unde am putea să stăm de vorbă ?

— Vă rog poftiţi la mine în birou, îl invită şeful serviciului fără prea multă plăcere. Roman însă nu se împiedică de acest amănunt. Îl urmă dincolo de „bariera" ghişeelor.

Cinci minute mai tîrziu, Tudor Voiculescu, şef de serviciu la Banca Naţională, se străduia să răspundă cît mai exact şi mai prompt la întrebările căpitanului.

— Era foarte necăjită... Lucrează în serviciul meu de doi ani, dar niciodată n-am văzut-o în halul ăsta. Era albă la faţă ca varul. Tremura. Mi s-a spus că a primit un telefon şi că neapărat trebuie să se ducă pînă într-un loc. N-am întrebat-o unde şi de ce. Nu aveam nici un motiv s-o fac. Tovarăşa Munteanu n-a abuzat niciodată de bunăvoinţa mea. În cei doi ani de serviciu n-a lipsit nemotivat, ci numai pe bază de certificat. Şi apoi, prea arăta jalnic...

— Care îi sînt obligaţiile ? se interesă Roman şi ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară.

— Serviciul nostru este unul valutar... ea cunoaşte la perfecţie trei limbi — franceza, engleza şi rusa. Lucrează cu străinii care se prezintă la ghişeu pentru schimbul de valută... Este o funcţionară eminentă, preciză şeful măsurîndu-l pe ofiţer deasupra ochelarilor. Nu ţin minte să fi primit vreo reclamaţie la adresa ei.

— Dacă înţeleg bine — iar dacă nu înţeleg bine, vă rog să mă corectaţi — ea are de-a face atît cu valută străină cît şi cu leişorii noştri româneşti.

— Exact, la ea se depune cecul sau valuta forte, cu documentele respective. Din mîna ei, cel în cauză primeşte leii...

— Mulţumesc. La controalele din ultima vreme cum a ieşit ?

— Perfect. Evidenţa documentelor la zi, a sumelor de bani care le manipulează de asemenea. Repet : este o funcţionară excelentă şi foarte cinstită.

Roman întîlni ochii de un verde spălăcit ai şefului de serviciu ; în ciuda răspunsurilor sale calme şi sigure, omul îşi stăpînea cu greu neliniştea stîrnită de cele cîteva întrebări ale ofiţerului de miliţie.

— Încă o întrebare, dacă sînteţi amabil... Unde îl pot găsi pe tovarăşul Marin Iliescu ?

— O, nu-i o problemă prea complicată, spuse funcţionarul, bucuros că vizitatorul anunţa astfel că nu mai avea să-i pună nici o altă întrebare. O să vi-l aduc chiar eu... Aşteptaţi o clipă.

Roman nu-l refuză. Urmărindu-i mersul legănat şi greoi, îşi spuse că sînt fiinţe predestinate încă din scutece să crească funcţionari, iar apoi să devină şefi de serviciu, şi că o asemenea fiinţă era şi Tudor Voiculescu. Acesta nu zăbovi prea mult, dar se reîntoarse singur, zîmbind stingherit şi parcă ruşinat :

— N-aş vrea, tovarăşe Roman, să vă formaţi o părere proastă despre noi, funcţionarii băncii... Aflu şi eu acum, nu fără surprindere, că Marin Iliescu s-a învoit să se ducă la Policlinică... urmează, mi s-a spus, un tratament... N-a revenit încă...

Roman nu-şi trădă nedumerirea, se arătă chiar înveselit de absenţa lui Marin Iliescu. „Nu-i nimic dacă lipseşte“, exprima faţa rotundă, deschisă şi comunicativă.

— Vă mulţumesc pentru amabilitate... iar dacă nu vă vine greu, vă rog să spuneţi tovarăşei Virginia Munteanu că am căutat-o şi că o rog să-mi telefoneze... Ştie ea unde...

Tudor Voiculescu îl conduse pînă în sala mare şi răcoroasă a Băncii. Acolo se despărţiră. Înainte de a părăsi incinta clădirii, Roman urmări un timp, de la distanţă, o operaţie de schimbare a valutei. Un englez cu o statură atletică, îmbrăcat într-un costum uşor de vară, prezenta, o dată cu un cec tip, şi paşaportul ţării sale. Străinul trăgea din pipă, interesat şi dînsul de îndeletnicirea funcţionarei.

III

Ce s-a întîmplat

1

În jurul orei zece, pe cînd Roman stătea de vorbă cu Victor Celmare, Virginia Munteanu primise un telefon. „Vergi, tu eşti? Săru'mîinile", auzise ea o voce cunoscută. „Da, eu sînt!" răspunsese. După un al doilea schimb de cuvinte, colega de ghişeu o văzuse cum se îngălbeneşte. Se repezise la ea s-o ajute, dar Virginia Munteanu îi dăduse de înţeles că nu mai are nimic, deşi mîna în care ţinea receptorul îi tremura fără contenire. Recunoscuse, la celălalt capăt al firului, vocea lui Miroiu şi simţise cum, dintr-o dată, tot sîngele i se scurge din vine: „Unde eşti? întrebase ea cu voce stinsă. Te-am căutat peste tot". „Vergi o să afli totul, ocolise celălalt răspunsul. Am mare nevoie de tine". „Ai auzit de tanti?". „Vergi, învoieşte-te pentru o oră şi aşteaptă-mă la tine acasă. Am să vin să te văd. Nu mă lăsa... am mare nevoie de tine. Nu mai pot vorbi..." Miroiu curmase brusc convorbirea, ceea ce o speriase pe Virginia Munteanu şi mai rău. Nu izbutea să se mai ţină pe picioare şi se lăsase vlăguită în fotoliu.

— Dragă Virginica, ce ai, ce-i cu tine? o întrebase colega, sincer îngrijorată.

Drept răspuns, izbucnise în plîns. Tremura şi plîngea cuprinsă de o spaimă inexplicabilă. O stăpînea şi senzaţia că vocea auzită la telefon nu era a lui Miroiu, ci a altcuiva, a unuia care se străduia să-l imite...

Colega îi aduse un pahar cu apă. Îl golise dintr-o răsuflare, dar nu se calmase. Miroiu apăruse... o chemase la telefon, solicitîndu-i sprijinul. „Am nevoie de ajutorul tău", îi răsu-

nasc stăruitor în urechi glasul disperat al lui Miroiu. „Unde a dispărut ? se întrebase. De ce n-a vrut să-mi spună ?“

Se ridicase cu greu din fotoliu și se îndreptase spre biroul lui Tudor Voiculescu, bunul și cumsecadele ei șef.

2

Marin Iliescu primise și el un telefon. Spre deosebire însă cu colega sa, Virginia Munteanu, recunoscînd glasul de la celălalt capăt al firului, se îmbujorase de bucurie. „Vin... De cînd aștept clipa asta, răspunse el. Alerg... vin la tine în cea mai mare viteză... Nu-mi pasă de nimic. Ai procedat bine... Pa !“ Pusese jos receptorul, apoi se învoise să se ducă la Policlinică, unde, așa cum susținuse, urma un tratament.

3

Roman își spuse într-o doară : „Ce-ar fi să-l caut la Policlinică ? Insul mă interesează... e un fost coleg de școală al lui Miroiu... el i-a făcut lui cunoștință cu Virginia Munteanu... știa de la ea ora și locul întîlnirii cu Miroiu. N-ar fi exclus ca o discuție cu dumnealui să mă pună pe o urmă interesantă.“

Se opri la „Carul cu bere“. Bău la repezeală o halbă. În sfîrșit își potoli setea, se răcori, se mai dispuse. „Mă iau și eu de Iliescu, asta pentru că n-am ceva mai bun de făcut... avu el curajul să recunoască. Pînă ce-o să-mi iasă altceva în cale.“

La Policlinica Finanțe-Bănci de pe Calea Griviței, făcu o descoperire care nu-l lăsă de loc indiferent. Marin Iliescu nu numai că nu trecuse în ziua aceea pe acolo să se trateze, dar așa cum rezulta din fișa lui medicală, se bucura de o sănătate de invidiat. Conchise, deci, că Marin Iliescu își mințise șeful. „Și ce-i cu asta ? ! încercă Roman să se contrazică. Cîți nu se învoiesc, sub pretextul că se reped pînă la policlinică, dar de fapt îi vezi ducîndu-se fie la un film cu cow-boy, fie la un meci ?“

Se îndreptă, pe jos, spre D.G.M. Soarele dogorea, moleșindu-l. Din pricina arșiței, nu mai avu puterea să-și adune gîndurile, să și le rînduiască, așa cum îi plăcea, într-o anumită

înlănţuire logică. Zări, după o bucată de drum, un telefon public. O căută pe Virginia Munteanu la Bancă. O voce de femeie îi răspunse că funcţionara încă nu se înapoiase la serviciu. Îl căută atunci pe Marin Iliescu, dar nici acesta nu se înapoiase. „Hm !“ era tot ce izbuti Roman să-şi spună în clipa aceea.

4

Virginia Munteanu intră în casă clătinîndu-se. Emoţia n-o părăsise nici o clipă, iar în troleibuz se văzuse nevoită să facă un efort supraomenesc să nu plîngă. Totuşi, călătorii o ţinuseră în focul privirilor lor curioase. În vestibul, întîrzie. Închise uşa în urma ei. În clipa aceea, avu senzaţia că dincolo cineva o aştepta... Poate Miroiu, poate altcineva ? Se lipi de uşă, aşteptînd înfricoşată ca celălalt să-şi trădeze prezenţa. Nu se auzi însă nici o mişcare, nici un zgomot. Îşi dădu seama cît de absurdă îi era comportarea. Cine să-i intre în casă ? Şi, mai ales, cum ? Garsoniera nu avea decît un singur rînd de chei. Cine ar fi îndrăznit ca, în plină zi, să forţeze broasca de la uşă ? Răsuflă uşurată. Se desprinse de lîngă uşă şi trecu în cealaltă încăpere, cufundată în semiobscuritate din pricina jaluzelelor coborîte. Dănuia o linişte odihnitoare. Se lăşă istovită pe recamier, apoi se întinse. Poşeta îi căzu din mînă. Închise ochii. Lîngă tîmplă, o arteră îi zvîcnea ca un punct de foc. Se chinuia să se înţeleagă pe sine. Gîndurile i se învălmăşeau. „Mihai dispărut, doamna Bănescu... Apoi vocea aceea de la telefon era şi nu era a lui Mihai.“ Plîngea fără să vrea, iar lacrimile i se prelingeau nestingherite pe obrajii palizi. „Toate nenorocirile din lume pe capul meu cad... De ce ? De ce ? Cu ce ţi-am păcătuit, Doamne ?“

Tresări. Prinse un zgomot. Nu, nu, i se păruse... Cineva dădea tîrcoale uşii. Ba şi apăsase pe clanţă. Se ridică speriată în picioare. În aceeaşi clipă, simţi un gol dureros în stomac. Bătăile inimii îi erau atît de puternice, încît ameţi. Se apucă de spătarul unui scaun. Nu, nu se înşelase : auzise paşi şi fu cît p-aci să leşine de spaimă. Pe neaşteptate însă, telefonul sună într-atît de puternic, încît ea scoase un ţipăt de spaimă. Propriul ţipăt o zăpăci şi mai rău. Nu ştia ce trebuie să întreprindă mai întîi : să se repeadă la uşă şi s-o

deschidă sau să ridice receptorul? Şi pentru că aparatul se găsea doar la un pas, se hotărî să ridice receptorul. Dar nu-şi luă ochii de la uşa din vestibul. Văzu clanţa mişcîndu-se şi se întrebă de ce omul de afară refuză să apese pe butonul soneriei. „La telefon e căpitanul Roman", auzi ea la celălalt capăt al firului.

— Tovarăşe Roman! strigă ea cuprinsă de o bucurie spontană.

— V-am căutat pe la Bancă, îi explică el, şi mi s-a spus că v-aţi învoit, deoarece aţi primit un telefon...

— Unde sînteţi acum?

— Aproape de locuinţa dumneavoastră...

— Vă rog să veniţi cît mai repede aici, la mine... Vă rog.

— Zbor, mai auzi ea.

Liniştea adîncă a garsonierei se refăcu. Virginia Munteanu nu se clinti de lîngă aparat. Înmărmurise în acel loc, cu privirile fixate pe clanţă. De dincolo de uşă nu mai răzbea nici un zgomot. La rîndu-i, clanţa încremenise. Simţi cum nervii i se destindeau puţin cîte puţin. Gîndul că nu mai era singură, că ofiţerul avea să apară dintr-un moment într-altul, îi izgoni teama din suflet, redîndu-i stăpînirea de sine. Acum n-are decît să vină şi Mihai... Îşi aminti iar de clanţă... o văzuse mişcîndu-se. De ce omul renunţase să mai intre? Voise doar să-i vorbească. Poate că mai era acolo, la uşă... Ce-ar fi să deschidă? Un timp, se zbuciumă între frică şi tentaţia de a deschide. În cele din urmă îşi înfrînă teama. Se dezlipi de lîngă telefon, deschise larg uşa şi ieşi pe palier. Era pustiu. Se auzeau nişte copii care se zbenguiau un etaj sau două mai jos. Un miros de ceapă prăjită plutea între etaje.

Reveni în garsonieră puţin dezorientată. Nu cumva i s-a părut? Nu cumva a trăit o clipă de delir? Nu cumva astenia nervoasă îi jucase o farsă? Îi fu frică să-şi răspundă. Ridică jaluzelele pînă la jumătatea ferestrei. Lumina stridentă a soarelui năvăli din belşug în încăpere, topind semiobscuritatea. Răsuflă uşurată şi, instinctiv, se uită spre oglinda toaletei. Nu-i plăcu cum arăta: „Ar trebui să mă aranjez un pic, oftă ea, baremi să-mi dau cu puţină pudră". Nu schiţă totuşi nici un gest să-şi ia poşeta, s-o deschidă, să-şi caute pudra. Îi era lene, indiferent. „Ce bine ar fi dacă ofiţerul ar veni înaintea lui Mihai!" Îşi aminti de vocea lui Miroiu la telefon, de acel strigăt disperat: „Am nevoie de ajutorul tău!" şi o furni-

cară fiorii reci ai spaimei. Gîndul că Mihai s-ar putea ivi înaintea căpitanului Roman îi ațîță și mai mult spaima în suflet. Cine să fi fost atunci cel care apăsase pe clanță ? Senzația unei apropiate nenorociri, la început vagă, se întindea acum asupra sufletului ei, ca un nor negru aducător de jale...

Se auzi soneria de la intrare. Virginia Munteanu înaintă spre ușă. Din nou glasul acela dureros îi înjunghia stomacul... „E Mihai sau ofițerul ?“ Soneria mai țîrîi o dată. Se duse la ușă și, lipindu-se de ea, întrebă :

— Cine e ?

— Căpitanul Roman.

Oftă ușurată. Mai avea, care va să zică, și un pic de noroc. Deschise ușa, îl lăsă să intre, apoi, neizbutind să se mai stăpînească, izbucni în plîns.

— Liniștiți-vă, o sfătui Roman. O să-mi povestiți mai tîrziu ce s-a întîmplat. Ea se rușină, se scuză și se refugie în baie. Rămas singur, căpitanul se îndreptă spre fereastra apartamentului. Văzu de acolo crucile cimitirului Bellu răsărind ca niște brațe albe printre coroanele sălciilor. Zăduful se înstăpînise și în micuța garsonieră a Virginiei Munteanu. În așteptarea femeii, Roman își scoase pipa și prinse a se juca, remarcînd încă o dată sobrietatea încăperii.

— Vă rog să mă iertați, se scuză din nou Virginia Munteanu, revenind în odaie. Mi-ați telefonat la vreme. Nervii mi-au fost puși la grea încercare.

Îl pofti pe ofițer să ia loc. Se așeză și ea pe marginea patului, strîngîndu-și fusta în jurul picioarelor scurte, dar nu și diforme.

— Vă ascult, o îndemnă Roman, bătîndu-și ritmic palma stîngă cu pipa.

Virginia Munteanu trase aer în piept, apoi începu să povestească tot ce se petrecuse cu dînsa din clipa în care i se telefonase. Povestea rar, curgător, urmărind în același timp pe fața țigănoasă a ofițerului ecourile relatărilor ei. Dar pe chipul imperturbabil al acestuia nu izbuti să deslușească nimic din ceea ce o interesa să afle.

— Așadar, nu sînteți prea sigură că la telefon ați auzit vocea lui Miroiu ? întrebă Roman.

— Așa cum v-am mai spus, era și parcă nu era a lui. Nu știu cum să... Zîmbi, ca și cum ar fi vrut să se scuze

că declarația îi era lipsită de siguranța de care Roman avea atîta nevoie.

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, o să-l așteptăm împreună, propuse el.

— Sînt chiar bucuroasă... Numai că... se uită la cesulețul de aur, ar fi trebui să vină. Acuși vor fi două ceasuri de cînd am plecat de la bancă. O clipă, povesti ea, am avut senzația că ar fi venit... că a încercat ușa... Senzația asta am încercat-o în momentul în care ați telefonat...

Tăcură o bună bucată de vreme. Lui Roman îi era cald, sete. Toropeala îl chinuia.

— Din ce pricină a murit doamna Bănescu ? îndrăzni ea să întrebe în șoaptă.

— Nu știu încă, mărturisi Roman. O să vă pot răspunde de îndată ce voi primi rezultatul autopsiei.

— Era o femeie suferindă, se plîngea de anghină pectorală, vorbi ea mai mult pentru sine. Dispariția lui Mihai a doborît-o.

Roman n-o contrazise. O privea cu o compătimire ascunsă. Era convins că Virginia Munteanu căzuse în această nenorocire datorită unui complex nefericit de împrejurări.

— Cred că nu mai vine, spuse Roman într-un tîrziu.

— De ce să nu mai vină ? ! Mi-a cerut doar să mă învoiesc... Mi-a spus că are nevoie de ajutorul meu.

— A fost pînă la ușă și a plecat.

— Cum asta ?! Nu se poate ! își arătă ea nedumerirea.

— Da, cred că a venit pînă la ușă... el sau altă persoană, a auzit ce mi-ați spus la telefon. Și-a dat seama că cineva trebuia să sosească dintr-un moment într-altul și a bătut în retragere... Roman se ridică în picioare. Nu, deocamdată nu cred c-o să se arate.

Virginia Munteanu se ridică și ea. Explicația căpitanului o descumpăni de-a binelea ; arăta ca o fiară hăituită.

— Vreți să spuneți, vorbi ea abia auzit, că omul de la ușă ar fi intrat, dar i-a fost teamă să nu dea ochii cu... miliția...

— Nu cu miliția, ci cu o persoană străină. Nu-mi amintesc ca la telefon să fi rostit cuvîntul miliție.

— De ce să se ferească de o persoană străină ? izbucni ea. Miroiu e un om cinstit.

— Poate că n-a fost Miroiu...

Femeia își ascunse fața în palme, de parcă ar fi încercat să-și oprească, în felul acesta, zbuciumul. Gemu :

— Doamne ! Ce se întîmplă ! ?

Lui Roman îi fu teamă că femeia va izbucni din nou în plîns și tare nu avea chef s-o vadă și s-o mai audă bocind. Virginia Munteanu însă se stăpîni.

— Dacă îmi permiteți, o să vă conduc pînă la Bancă, se oferi Roman. Și-acum, înainte de plecare, aș vrea să vă mai spun ceva : cu voia sau fără voia dumneavoastră, v-ați pomenit într-un vîrtej primejdios. Nu pot încă să-mi dau seama de intensitatea vîrtejului. Vă cer doar să faceți tot ce vă stă în putință pentru a vă păstra sîngele rece. Sper să lămurim totul într-un timp relativ scurt. E posibil să auziți iarăși vocea lui Miroiu. Să nu vă speriați... nu vă alarmați. Acceptați orice vi se propune, apoi anunțați-mă și pe mine... Dacă nu mă găsiți la telefon, îi comunicați ofițerului de serviciu... M-ați înțeles ?

Pe chipul palid al femeii răsări un zîmbet de recunoștință. Clătină din cap în semn că a înțeles.

— Atunci să mergem, propuse Roman.

5

„Sper să lămurim totul într-un timp relativ scurt", își aminti Roman de cuvintele rostite pentru a o liniști pe Virginia Munteanu. Acum, găsindu-le pe deplin gratuite, se apucă să se dojenească : „Ai început să intri în pielea *«bătrînului Luca»*, împarți cu dărnicie, în dreapta și în stînga, speranțe deșarte... Vezi doar destul de bine că dosarul se complică !"

Își frecă nemulțumit, cu palma, părul aspru. Apoi luă stiloul și-și notă în carnețel următoarele sarcini :

a) A se pune urgent sub supraveghere persoanele Marin Iliescu, Virginia Munteanu.

b) A se pune sub supraveghere locuința aflată sub sigiliu a decedatei Eufrosina Bănescu.

c) A se cere la D.R.M. Dobrogea adresa Luizei Urseanu.

Cineva ciocăni la ușă. Intră un plutonier major care-i înmînă un plic cu antetul Institutului medico-legal. După ce curierul se retrase, Roman deschise plicul. Medicul legist îi

trimitea o copie a procesului-verbal de autopsie. Concluziile erau clare : „Eufrosina Bănescu a suferit de anghină pectorală. A decedat în urma unei comoţii cardiace, provocate de un puternic şoc exterior.“ Într-un fel, rezultatele autopsiei confirmau presupunerile lui Roman. Atrasă de zgomotele din camera nepotului, bătrîna s-a dat jos din pat, s-a dus să vadă de unde provin zgomotele. Cele văzute i-au provocat şocul. Inima a cedat. „Fără îndoială că infractorii n-au urmărit să-i facă vreun rău... Ce anume o fi văzut bătrîna, încît s-a speriat atît de rău şi a murit ? Ce tablou să i se fi înfăţişat ochilor ? Prezenţa lui Miroiu, în nici un caz, n-ar fi putut s-o sperie de moarte !“

Roman suspină descurajat. Cămaşa i se lipise de spinare. Ventilatorul nu mai era bun de nimic. „Ce naiba i-o fi venit şefului să mă cheme din concediu ? se înfurie. Să mă fi lăsat la Pontul Euxin... Nu-mi arde de criminalistică... nu sînt inspirat... n-am idei... cum am una, cum se topeşte din pricina căldurii...“

Şi-ar fi continuat monologul, dacă n-ar fi intervenit telefonul. Virginia Munteanu îl anunţa că Marin Iliescu încă nu apăruse la serviciu.

— Rămîneţi toată după-amiaza la Bancă ? o întrebă Roman.

— Da, am de lucru...

— S-ar putea să am nevoie de dumneavoastră...

— Pînă la opt şi jumătate sînt la Bancă.

— Vă mulţumesc.

— La revedere...

„S-a mai liniştit un pic, îşi zise. Vocea pare mai sigură, mai calmă.“ Văzu carneţelul deschis. Reciti rîndurile scrise. „Marin Iliescu ? ! Mă tot împiedic de el. De ce ? Vreau să-l pun sub observaţie... De ce ?“ Găsi în cele din urmă că ar fi mai potrivit să stea de vorbă cu dînsul, după care, dacă va fi cazul... „N-am uitat nimic ? se întrebă cercetînd carnetul. Ah, da, să mă cer la raport...“

Înainte însă de a se ridica de la birou, telefonul zbîrnîi din nou. Virginia Munteanu îl încunoştinţă, că, în sfîrşit, Marin Iliescu revenise la serviciu.

— L-aţi văzut ?

— A trecut pe la mine să-mi sărute mîna şi să mă întrebe dacă am vreo veste de la Mihai...

— Cum vi s-a părut : vesel, trist ?

— Puţin îngîndurat... I s-a spus că aţi trecut pe acolo şi că l-aţi căutat...

„Interesant, îşi spuse Roman după ce încheie convorbirea... S-a întors de la... policlinică... Totuşi, n-ar strica să-l pun imediat sub observaţie, pînă cînd mai apuc să stau de vorbă cu el".

Ieşi din birou, nu înainte însă de a se fi oprit pentru un minut în faţa ventilatorului.

6

D.R.M. Dobrogea, către D.G.M.

„Urseanu T. Luiza figurează în evidenţa populaţiei oraşului Constanţa.

Numele şi prenumele : Urseanu Luiza
Prenumele părinţilor : Tudor, Maria
Născută : Constanţa, 1940, aprilie 5
Domiciliul : Constanţa, str. Br... 34
Date suplimentare : Nu e căsătorită
Fără profesiune, nu e în cîmpul muncii, părinţii decedaţi."

7

Spre seară, interveni un element ce-l determină pe Roman să intre în stare de alarmă. Virginia Munteanu îi dădu de veste că în urmă cu cinci minute (cu un gest mecanic, ofiţerul îşi cercetă ceasul : la 19,20) primise un telefon.

— Miroiu ? se interesă Roman.

— Nu ştiu ce să mai cred... era vocea lui. S-a rugat să-l iert pentru încurcătura de dimineaţă, dar n-a putut să treacă. Mi-a repetat că are mare nevoie de mine şi să-l aştept, c-o să vină în cursul nopţii pe la mine...

— Chiar aşa a spus : că n-a putut să treacă ?

— Da...

— Atunci... chestia cu clanţa... cu uşa ?

— Frămîntată cum am fost... Poate că mi s-a părut...

— N-a fixat nici o oră ?

— Nu, mi-a spus doar că între 10 şi 12...

— Ce i-aţi răspuns ?

— Ce m-ați sfătuit... Am acceptat, deși el a refuzat să-mi spună unde se găsește. Mi-a făgăduit însă c-o să-mi povestească tot ce i s-a întîmplat...

Glasul femeii tremura stăpînit și Roman își închipui starea ei de surescitare. O rugă să nu plece de la Bancă pînă ce nu va primi din partea lui un telefon, iar în încheiere adăugă :

— Dacă o să se țină de cuvînt, înseamnă că încă în noaptea asta ne vom lămuri...

„Iarăși te bagi în pielea bătrînului Luca, se dojeni el după ce puse la loc receptorul." Rămase gînditor în bătaia ventilatorului. Își închipuise că după eșuarea întrevederii lor de dimineață, Miroiu va renunța la intenția sa de a o mai întîlni pe Virginia Munteanu. „Poate că nu e vorba de Miroiu... De unde atunci acest interes pentru conștiincioasa funcționară de la Direcția valutară... ?"

Se interesă dacă ofițerii însărcinați cu supravegherea celor doi funcționari bancari intraseră în misiune. I se raportă că totul este în ordine.

Da, totul era și nu era în ordine. Ceva îl nemulțumea, îl irita, și Roman încercă, fără succes, să înțeleagă ce anume. Aruncă din nou toată vina pe zăpușeala care, o dată cu înserarea, se lăsase și mai apăsătoare. „Miroiu manifestă un interes deosebit pentru Virginia ...l-a manifestat din capul locului, prin mijlocirea lui Marin Iliescu. Iar eu încă n-am apucat să stau de vorbă cu acest domn... Deci, judecînd după faptul că Miroiu i-a fixat Virginiei Munteanu o nouă întîlnire, s-ar putea deduce că «dispărutul» sau «răpitul» nu intrase în stare de alarmă... Dracu să mă ia dacă mai pricep ceva !"

Chestia cu clanța, cu omul care a venit pînă la ușă, medită el în căutarea unei ipoteze, par plauzibile, chiar dacă Virginia Munteanu afirmă acum că n-ar fi exclus să i se fi părut. Ce rost avea ca Miroiu să-i telefoneze, s-o roage să plece de la serviciu, iar el să nu se țină de cuvînt ? Dacă a văzut că nu mai poate veni, ar fi fost normal să-i telefoneze și să se scuze la timp !"

Începu să se învîrtească înnegurat prin birou, în căutarea unui răspuns. De unde să-l ia ? Se lumină la față numai în clipa în care, ridicînd receptorul, recunoscu glasul dulce al iubitei sale.

— Vii să mă iei ? îl întrebă Lili.

— Vin, iubita mea, desigur... (în clipa aceea îi veni în minte o idee și rîse potolit). Vin să te iau, că am nevoie de tine...

— Iarăși o aventură ? !

— Dar ce aventură...

Își reluă plimbările prin birou. „Nu cumva îi cer prea mult ? La început o să se împotrivească. Lasă, o să-i explic și-o să mă înțeleagă. Trebuie !"

Cînd se făcu ora opt, o chemă la telefon pe Virginia Munteanu și o întrebă :

— Aveți în blocul unde locuiți o cunoștință mai apropiată ? La care, de pildă, să puteți dormi în noaptea asta ?

— Da, răspunse ea, după un timp de gîndire, la etajul trei locuiește o colegă împreună cu familia... cred că n-o să mă refuze...

— Foarte bine. Iată cum o să procedăm : dumneavoastră o să vă duceți acasă... fără nici un fel de grijă. Înțelegeți ce vreau să spun ? Bine ! O să mă așteptați... o să vin pe la nouă jumătate, dar nu singur. O vreme o să stăm toți trei împreună, pe urmă dumneavoastră o să vă retrageți la prietena de la trei... bineînțeles, dacă va accepta...

— Va accepta, sînt sigură, răspunse ea, și din inflexiunile glasului, Roman sesiză fericirea că fusese eliberată de sub povara întîlnirii nocturne cu Miroiu.

— A, era să uit, exclamă Roman. Vin cu o femeie... vă rog să nu mă înțelegeți greșit...

— Nici o grijă... La revedere !

„Se pare că soluția mea a mai liniștit-o un pic, își spuse Roman. Să vedem acum ce-o să spună Lili... Cum o să reacționeze. O să mă trimită să vorbesc cu maică-sa și să-i explic de ce logodnica mea n-o să doarmă în noaptea asta acasă."

8

Nu era credincioasă, dar văzînd, în momentul în care troleibuzul trecea prin dreptul unei biserici, cîțiva pasageri făcîndu-și cruce, făcu și dînsa același lucru, discret, privind sfioasă în juru-i. Coborî din vehicul copleșită de gînduri. Își pusese atîtea speranțe în prietenia cu Mihai Miroiu ! Căsătoria lor era ca și perfectată și se considera nespus de fericită,

căci își vedea lunga și dureroasa așteptare încununată de succes. În clipele de visare își imagina cum va arăta căminul lor la București ori la Constanța... Iluzii... cît de ușor se năruise dintr-o dată totul... edificiul acela pe care îl visase încă din adolescență trainic și armonios. Se năruise lăsînd în urmă amărăciune, durere, doliu... Acum Mihai o căuta, îi implora ajutorul ascunzîndu-se, fugind de lumina zilei. Unde dispăruse ? Sau de ce era obligat să se ascundă ?

Ajunse acasă. Liftul funcționa. Îl luă. Cînd trecu pe la etajul trei, își aminti că vecina ei, colega de serviciu, acceptase cu plăcere să înnopteze la dînsa. „Vino, i-a spus, soțul meu e plecat în Germania... mi-e urît singură." „Îi e urît singură ? ! Cine oare mai bine decît mine poate să cunoască povara reală a singurătății ?"

Ieși din lift. Palierul etajului VII era luminat de becurile de la „șase" și „opt". Deschise ușa, intră în vestibul, întinse mîna să aprindă lumina dar, în aceeași clipă, ușa se închise brusc, iar cineva o apucă de braț, avertizînd-o :

— Dacă țipi, te omor !

Înghețase de spaimă, cu strigătul pe buze. Un gînd îi plutea prin minte ca o pasăre neagră și îndepărtată. „Nu e Mihai ! Nu e Mihai !"

— Intră în casă, îi porunci necunoscutul a cărui față nu avea cum s-o vadă. Auzi ? Și fără să țipi... Respirația bărbatului îi încălzea ceafa. Puterile o părăsiră brusc. Nu izbuti să-și miște picioarele. Fu împinsă în cealaltă încăpere cufundată în întuneric.

— Să nu țipi, că te ucid... Șezi ! i se porunci din nou.

Virginia Munteanu căzu moale, fără vlagă, pe marginea recamierului, spunîndu-și în gînd : „Nu, nu e Mihai !" Și ar fi vrut să se bucure pentru constatarea făcută, dar se simțea de parcă ar fi fost anesteziată. Necunoscutul nu aprinse lumina, ci se retrase lîngă fereastră, în colțul cel mai întunecat al odăii, rămînînd în picioare.

— Fii atentă, i se adresă el pe un ton imperativ, vin din partea lui Miroiu...

Ea tresări : nu avu însă curajul să-și îndrepte privirile spre omul din colț. O stăpînea senzația că va întîlni un chip înspăimîntător.

— Ai auzit ? repetă el. Vin din partea lui Miroiu. E în interesul dumitale să mă asculți...

„E în interesul meu să-l ascult, gîndi ea chinuitor de încet şi de greu. Doamne, ce se petrece ? ! Ce se petrece ? !"

— Ascultă, n-am timp de pierdut. Glasul necunoscutului deveni din nou amenințător. Uite, aici am glasul lui Miroiu...

Plesni cu palma peste ceva. Se uită curioasă într-acolo. Desluşi în întunericul garsonierei, pe masa de lîngă fereastră, o cutiuță. Îşi înălță ochii speriați şi mai desluşi, ca o pată neagră, fața necunoscutului. Fără să vrea, bărbia îi căzu în piept.

— Aici am glasul lui Miroiu.

De data asta înțelese că necunoscutul adusese cu el un aparat cu tranzistori.

— Ascultă-l ! zise individul.

Trase cu coada ochiului : îl văzu umblînd la aparat. Spaima îşi înfipse şi mai adînc ghearele în inima ei. „Aici am glasul lui Miroiu." Deodată, în tăcerea apăsătoare a camerei, răsună o voce pe care o recunoscu imediat. „*Vergi, draga mea,* i se adresă Miroiu şi părea să fie groaznic de îndurerat, *mă aflu într-o mare şi grea nenorocire. Am săvîrşit cîndva, cînd eram foarte tînăr, o gravă greşeală, iar acum trebuie s-o plătesc. Îmi uitasem greşeala... Sorocul a picat tocmai cînd mă aşteptam mai puțin, a picat tocmai în aceste zile de deplină şi necunoscută fericire pentru mine. Căci cunoscîndu-te pe tine, Vergi, am cunoscut adevărata față a iubirii. Vergi, draga mea, orice mi s-ar întîmpla, voi mai trăi sau nu, să ştii că te-am iubit. Totul depinde de tine, de răspunsul tău. Omul care e acum în camera ta îți va explica despre ce-i vorba... Nu uita, Vergi, te iubesc. De răspunsul tău depinde dacă voi mai trăi sau nu, dacă vom fi sau nu fericiți. Nu ştiu încă dacă trebuie să-ți spun adio sau la revedere.*"

Necunoscutul apăsă pe o clapă a magnetofonului cu tranzistori. Fîşîitul benzii se stinse. Tăcerea de mormînt a odăii se refăcu, dar ei i se păruse că vorbele lui Miroiu continuau să plutească prin cameră ca nişte planoare invizibile.

— Ai înțeles ce ți-a spus ?

Ea dădu mecanic din cap, în semn că a înțeles.

— Nu trebuie să-ți fie teamă, intră insul în fondul problemei, e vorba de o afacere uşoară, fără complicații. Mîine, de exemplu, o să se prezinte cineva la ghişeul dumitale cu un bilet de bancă emis în străinătate, în valoare de 20 000 lei. Ai înțeles ? Acum bagă de seamă ce-ți spun : biletul de bancă

e valabil, paşaportul însă, are ceva în neregulă: fotografia. Să închizi ochii... te faci că nu vezi fotografia. În fond, statul nu are nimic de pierdut. Biletul de bancă e bun şi e acoperit. N-ai observat ceva la fotografie şi atîta pagubă... Înţelegi?

Ea clătinase din cap. Pricepuse, cum nu se poate mai bine pricepuse. Se simţea ca şi cînd, după o îndelungă şi istovitoare rătăcire prin bezna unui codru virgin, ajunsese, în sfîrşit, să vadă strălucirea soarelui. Izbucni cu voce energică:

— Nu, niciodată!

După o clipă de ezitare, necunoscutul îi atrase atenţia:

— Bagă de seamă, e în interesul dumitale.

— Sînt un om cinstit.

— Miroiu te iubeşte...

— Sînt un om cinstit, se apără ea.

— Dacă ne ajuţi, ţi-l redăm. Altfel, îi scoatem sufletul. Nu da cu piciorul în fericire...

— Nu mă interesează...

— Nu păgubeşti statul cu nimic...

— Sînt un om cinstit...

— Nu-ţi dai seama că-l condamni pe Miroiu la moarte? Pe singurul bărbat care te iubeşte şi vrea să te ia de nevastă.

Cuvîntul „moarte" o înfioră. Îl văzu dintr-o dată pe Miroiu într-un lac de sînge. O cuprinse un tremur nervos; în liniştea odăii, i se auzea clănţănitul dinţilor. Bărbatul veni spre dînsa. O apucă de bărbie şi-i înălţă capul: avea o mînă cu degete uscate şi reci. Instinctiv, Virginia Munteanu închise ochii.

— De ce nu vrei să ne ajuţi?

— Sînt un om cinstit.

— Bineee... şi Miroiu care-şi închipuia că-i iubit... Peste un ceas nu va mai fi în viaţă... Deci?...

— Puteţi să mă omorîţi şi pe mine, murmură ea.

Necunoscutul se retrase spre masă să-şi ia aparatul.

— Nu, pe dumneata în nici un caz nu. În schimb, ştim de la Miroiu că ai un nepoţel... copilul fratelui dumitale... la care ţii ca la lumina ochilor... Ascultă bine ce-ţi spun acum: dacă nu vrei să-l salvezi pe Miroiu te priveşte... Însă dacă sufli o vorbă miliţiei, te-ai ars... Nu pe dumneata te ucidem... ar fi o pedeapsă uşoară, ci pe nepoţelul dumitale... Mai bine acceptă ce-ţi propun.

Drept răspuns, necunoscutul auzi un rîs stăpînit; i se păru că vine din apartamentul vecin. Se lămuri însă în clipa urmă-

toare, cînd rîsul femeii deveni un hohot nestăpînit. Reacția îl surprinse. Împietri pentru o clipă : fără să se ridice de pe marginea recamierului, femeia rîdea ca ieșită din minți. Hohotele ei demențiale îl speriară, căci ar fi putut să fie auzite. Apucă aparatul și ieși în fugă din garsonieră. Nu observă că, în urma sa, ușa nu se închisese bine.

9

Ieșind din lift, Liviu zări ușa de la garsoniera Virginiei Munteanu întredeschisă. O apucă fulgerător pe Lili de cot : ea înțelese că s-a petrecut ceva.

— Stai aici, îi ceru el. Lili nu-l ascultă și se luă după dînsul. Prudent, Roman împinse ușa, apoi intră. Încă din pragul vestibulului o zări pe Virginia Munteanu — ședea pe marginea recamierului, sprijinindu-se cu palmele de genunchi și plîngea : „Ce idee ! Stă pe întuneric !" reacționă căpitanul. Zise :

— Bună seara !

Nu primi nici un răspuns. Descumpănit, Roman aprinse lumina, mai întîi în vestibul, apoi în cealaltă încăpere. În urma lui, Lili pricepu că trebuie să închidă ușa.

— Tovarășă Munteanu...

Femeia nu-i răspunse, de parcă nici nu l-ar fi observat. Plîngea cu ochii fixați în colțul odăii.

Lili se lipi îngrijorată de Liviu și îndrăzni să-i șoptească :

— Femeia asta a suferit un șoc nervos... E în plină criză.

Nici la auzul șoaptelor ei, Virginia Munteanu nu reacționă în nici un fel, continua să plîngă nestăpînit, sec, nervos, fără lacrimi. Răvășit de spaimă, chipul ei îmbătrînise brusc.

— Cel mai bun lucru e să chemi urgent „Salvarea", îl sfătui Lili.

Roman nu se clinti din loc. Spera totuși că va fi recunoscut. O strigă în cîteva rînduri pe nume, dar rezultatul fu același.

— Cheamă „Salvarea" !

De astă dată, Roman o ascultă. Aparatul se găsea în apropierea sa. „Ce schimbată e, constată el, de nerecunoscut... Ce s-o fi petrecut? De la Bancă a plecat doar încrezătoare." Vorbi la telefon anume cu glas tare, închipuindu-și că astfel ar pu-

tea s-o smulgă pe Virginia Munteanu din ghearele crizei. De la „Salvare" i se răspunse că se va trimite urgent o ambulanță.

Plînsul bolnavei nu mai contenea. Lili vru să se apropie de ea, s-o mîngîie ; el o opri.

— Parcă și-ar fi pierdut simțurile, observă Roman. Nu ne aude, nu ne vede...

— Mi-e tare milă de ea...

Se lipi din nou de el, căutîndu-i ocrotirea. Privind-o, lui Roman îi păru rău că o luase după dînsul. Lili nu-și ascundea îngrijorarea. Poftim, în ce o vîrîse ! Cine însă ar fi putut ghici că lucrurile vor lua o asemenea întorsătură ? Îi apucă mîna și i-o strînse, ca și cînd ar fi vrut să-și ceară iertare. Rămaseră așa nemișcați, urmărind plînsul nestăvilit al bolnavei, pînă cînd își făcu apariția medicul „Salvării" însoțit de un sanitar. Roman se legitimă, apoi îl rugă pe cît va fi posibil să ocolească parchetul, să calce numai pe covor. Sanitarul rămase în vestibul. Medicul se opri în fața Virginei Munteanu, o cercetă fără s-o atingă.

„O stare de stuporozitate, auzi Roman diagnosticul medicului. Trebuie internată. O luăm..."

— Mda, rosti căpitanul mohorît. Deci e grav...

— Am să-i fac o injecție... se va liniști... nu știu pentru cît timp... Nu pot să-mi dau seama cum va evolua criza... Nu sînt de specialitate. E nevoie să se afle sub observația specialiștilor, așa că o ducem la spital.

— Nu se va împotrivi ?

— După injecție, cu siguranță nu...

Într-adevăr, după injecție, Virginia Munteanu încetă să mai plîngă, privirile însă îi rămăseseră la fel de fixe. Medicul o luă de braț, rugînd-o să se ridice și să-l urmeze. Spre uimirea ofițerului, Virginia Munteanu îi dădu ascultare : se ridică ușor, de parcă ar fi intrat într-o ciudată stare de imponderabilitate. Îl privi pe Roman, în treacăt, ca pe un om invizibil.

— La spitalul 9 ? întrebă Roman în șoaptă.

— Da.

— Aș vrea s-o conduc eu, se oferi Lili. Ochii ei mari, plini de milă, se uitară rugători către iubitul ei.

— Dacă doctorul îți permite...

Medicul nu se împotrivi. Roman îi dădu la repezeală numărul de telefon al Virginiei Munteanu.

— Nu plec de aici... Cum termini internarea, mă suni.

Ieşiră pe palier. Din fericire, la ceasul acela era pustiu. Roman îi ajută să ia liftul, apoi se reîntoarse în garsonieră. Îl căută la telefon pe locotenentul major Nisipeanu şi-l rugă să vină urgent în cartierul Pieptănari.

Se aşternu o tăcere adîncă. Rămase lîngă aparat, gînditor, cu braţele încrucişate, privind spre locul unde, pînă nu demult, şezuse stăpîna garsonierei. Încercă iar să intuiască ce ar fi putut să se petreacă cu Virginia Munteanu din clipa plecării ei de la Bancă. „Am vorbit cu dînsa... Era calmă, mulţumită de soluţia propusă de mine. Miroiu îi fixase întîlnirea seara, între 10 şi 12..."

Se plesni brusc peste frunte. Virginia Munteanu fusese trasă pe sfoară conform formulei : „Aşteaptă-mă la zece că eu vin la nouă". Nu se îndoia că femeia primise vizita lui Miroiu sau a... altcuiva. Între cei doi trebuie să fi avut loc o discuţie. Oare discuţia asta să-i fi provocat femeii şocul nervos ? N-ar fi fost exclus. Recunoştea, în sfîrşit, că se găsea în faţa unei afaceri care merita toată osteneala.

Zbîrnîi telefonul. Roman zvîcni din loc, de parcă-şi amintise brusc unde se afla. Pentru moment, nu ştiu exact cum să procedeze, să ridice sau nu receptorul. Se hotărî să-l ridice : era vecina şi colega Virginiei Munteanu. Roman îi spuse să n-o mai aştepte şi îi povesti în cîteva cuvinte că tovarăşei Munteanu i s-a făcut rău şi a fost internată urgent. Interlocutoarea se dovedi a fi o femeie cu tact, nu fu curioasă să afle cu cine vorbea şi în ce împrejurări i se făcuse Virginiei Munteanu rău.

Roman deschise uşa ce dădea în balcon : o dată cu adierea răcoroasă a nopţii, avu senzaţia că în garsonieră năvălea şi liniştea cimitirului de peste drum. „Dar dacă şocul nervos a fost provocat de cu totul altceva şi nicidecum de trecerea lui Miroiu sau a altei persoane prin această încăpere ? se întrebă el privind de la înălţimea etajului şase luminile feerice ale Capitalei. Înseamnă că cel care-şi anunţase vizita între 10 şi 12 ar putea să pice dintr-o clipă în alta". Se uită la ceas. Acele cadranului arătau zece şi douăzeci. Nu-i rămînea decît să aştepte. În fond, aşteptarea avea să-i ofere răspunsul la întrebarea dacă nu cumva cel anunţat pentru ora zece trecuse mai devreme pe acolo. Revăzu în gînd chipul răvăşit şi

îmbătrînit de spaimă al Virginiei Munteanu. „Ce anume ar fi putut s-o sperie în halul ăsta ? Nu cumva ceea ce a speriat-o şi pe bătrîna Bănescu provocîndu-i moartea ?“ I se părea că între cele două situaţii ivite în ultimele douăzeci şi patru de ore putea, fără să şovăie, să tragă o linie de unire. Şi pentru că întrebările rămăseseră fără răspuns, începu să se legene în iluzia că, cel mai tîrziu mîine dimineaţă, va izbuti să stea de vorbă cu Virginia Munteanu şi, astfel, să afle tot ce se petrecuse cu dînsa. Totodată, îşi dădea seama că fiecare minut lucra în favoarea infractorului. Miroiu dispărut... Bătrîna Bănescu moartă... Virginia Munteanu aruncată în braţele unei crize nervoase...

Cîteva ciocănituri discrete în uşă frînseră firul gîndurilor sale. Instinctiv, duse mîna la armă. Încă o secundă sau două şi s-ar putea să dea cu ochii de Miroiu. Deschise. Îi veni să rîdă : uitase de Nisipeanu.

— Intră !

— Eşti singur ?

Îşi strînseră mîinile şi căpitanul îl puse imediat în temă :

— Sînt convins că urme dactiloscopice n-ai să găseşti.

— Nu se ştie, rîse celălalt, sînt, de felul meu, un om norocos.

— Caută mai cu seamă urme de paşi... Mă interesează să ştiu dacă stăpîna acestei garsoniere n-a primit cumva vizita celor doi indivizi care au vizitat-o ieri noapte şi pe bătrîna Bănescu.

Locotenentul major se apucă imediat de lucru. Roman îl secondă, atent să nu-l stingherească. Prezenţa lui Nisipeanu îl ajută pentru un timp să-şi izgonească din minte imaginea Virginiei Munteanu. Îi urmări îndemînarea. Îl văzu pulverizînd un praf incolor peste parchetul descoperit. Aproape automat, pe scîndurelele parchetului ceruit se contură amprenta unor paşi.

— Sper să nu fie ai tăi ! glumi Nisipeanu îngenuncheat lîngă urmele depistate.

— Te lăudai mai înainte că eşti un om norocos, glumi şi Roman... În ceea ce mă priveşte, am un picior mic, 40, făcu el aluzia la urma acelui picior uriaş, ridicată dimineaţa de pe podeaua locuinţei doamnei Bănescu.

— Pantofii de damă, mormăi Nisipeanu. Pantofi bărbăteşti... N-au fost doi bărbaţi..., ci numai unul... Pînă la probe

de laborator — mă refer la fotografierea amprentelor — pot să-ți spun, dacă te interesează, bineînțeles...

— Mă interesează, se grăbi Roman să răspundă, fără a mai da atenție ironiei lui Nisipeanu.

— ...că pașii nu sînt ai „uriașului", ci ai celuilalt... același număr... 42, însă alt pantof ; reține te rog, alt pantof...

Locotenentul major trecu la „ridicarea urmelor". Constatarea lui Nisipeanu îl înveseli pe Roman. Începu să se miște mai degajat prin încăpere. Se uită la ceas. „Mi-ar plăcea să pice acum Miroiu. Peste zece minute va fi ora douăzeci și trei. Ar fi nostim... Dar asta ar complica și mai mult lucrurile. Ar trebui să aflu atunci cine a fost cel care a vizitat-o pe Virginia Munteanu."

— Eu am terminat, zise locotenentul major Nisipeanu. Ce faci, mai rămîi ?

— Aștept un telefon.

— Eu...

— Încă în noaptea asta aș vrea să aflu dacă urmele sînt sau nu identice cu cele de azi-dimineață.

— Mă, ce dracu, aveam și eu întîlnire cu o fată...

— Și eu, mărturisi Roman, aprinzîndu-și o țigară.

Rămase din nou singur. Trecuse de 11. Miroiu în nici un caz nu avea să se mai ivească. Se dovedise destul de abil în organizarea întîlnirii cu logodnica sa. Bineînțeles, dacă el o organizase. Se învîrti iarăși prin cameră, cercetînd, fără un interes anume, fiecare obiect în parte. „Dacă și-ar reveni pînă mîine, să pot să stau de vorbă cu ea ! Pînă atunci însă, va trebui să mă mulțumesc cu un semn lăsat de omul care o caută pe Virginia Munteanu." „Am fost și azi-dimineață, îi spunea semnul, dar am bătut în retragere."

Pe neașteptate, își aminti că nu izbutise încă să dea de Marin Iliescu. „Poate că prind momentul încă în noaptea asta." Chemă D.G.M.-ul la telefon și se interesă dacă cei însărcinați cu supravegherea funcționarului bancar Marin Iliescu prezentaseră vreun raport, mai exact, dorea să afle unde își petrecuse timpul, între orele 20,30 și 21,30, cel pus sub urmărire. I se prezentă un raport scurt, care-i dădu de gîndit. Ofițerii însărcinați cu supravegherea lui Marin Iliescu pierduseră urma acestuia. Funcționarul a părăsit incinta Băncii înaintea Virginiei Munteanu, s-a îndreptat pe jos spre piața Sf. Gheorghe,

acolo a izbutit să dispară de parcă ar fi intrat în pămînt. „Foarte rău, să mi-l scoateți din pămînt, din iarbă verde", ordonă Roman nemulțumit și trînti receptorul. Își scoase pipa din buzunar și începu să se joace cu ea privind la nesfîrșit telefonul. „S-ar putea să nu fie străin de toate întîmplările astea, hotărî Roman. Prin mijlocirea lui, fie și întîmplătoare, Virginia Munteanu l-a cunoscut pe Miroiu... el a cunoscut ora la care cei doi se vor întîlni la Universitate... S-a învoit să se ducă la policlinică, dar nu a trecut pe acolo... A lipsit din Bancă în același timp cu colega lui... A dispărut din raza vizuală a omului nostru la un ceas destul de suspect..." Dacă pînă la acest ultim amănunt nu manifestase pentru Marin Iliescu nici un interes deosebit, acum i se părea că era amestecat pînă în gît în cazul Miroiu. „Dacă aș avea un pantof de-al lui, aș rezolva imediat problema."

Pe la unsprezece și jumătate, Lili îl chemă la telefon. Se mai afla încă la spital.

— Nu și-a revenit, informă ea. I s-a făcut o nouă injecție și au adormit-o. Medicul care i-a făcut internarea mi-a spus că încă nu se poate pronunța... trebuie să vadă cum va evolua criza. Și-acum, eu ce fac ?

Tonul cu care fusese rostită întrebarea îi aminti de un copilaș tare necăjit și lipsit de apărare. I se făcu milă de dînsa.

— Așteaptă-mă acolo, o liniști el înduioșat, vin după tine să te iau cu mașina noastră. Așteaptă-mă la poartă. O să te duc acasă.

— Acasă ?

— Păi, era vorba... După ce-ai convins-o pe mama ? Eu, să știi...

Pricepu imediat motivele pentru care ea tăcuse brusc, fără să-și termine propoziția : nu, nu era singură.

— ...O să-i explic mamei... Născocesc eu un motiv...

— Nu mă îndoiesc... mereu născocești cîte ceva, zise ea supărată. Să nu mă lași să aștept prea mult... Mi-e frică... e un spital cu nebuni.

Roman părăsi în cele din urmă garsoniera, frămîntat de unul și același gînd : de-ar pune mîna pe un pantof al funcționarului e bancă Marin Iliescu.

În întunericul mașinii, Lili se lipi de umărul lui Roman. Îi simți prin stofa subțire a hainei brațul mușchiulos și se lăsă purtată de un val dulce de tandrețe : „Știi, Liviule, astă-seară mi-ai devenit și mai drag, i se adresă ea în gînd. E bine că uneori mă iei cu tine... Te înțeleg sau am început să te înțeleg, criminalist urîcios ce ești... Cînd am văzut-o pe Virginia Munteanu în ce hal e, mi-am dat seama că tu ești unul dintre cei chemați s-o salvezi, să-i redai echilibrul sufletesc. Ai brațe puternice, iubitule, ar trebui să mă îmbrățișezi mai des !"

Atingerea trupului ei îl făcu pe Roman să uite de toate cîte se întîmplaseră în ziua aceea. Se simți liniștit și puternic. Gîndindu-se la Lili, se ocăra : „Întrec măsura... Prea o trag după mine în toate aventurile... E dulce... e îndărătnică... e tunsă băiețește, ca pentru un concediu la mare... Îi este somn și eu am lăsat-o să se ducă la spital... Îi stă bine tunsoarea asta... La Belona, toată lumea de pe plajă ne-ar fi admirat..."

Mașina frînă și amîndoi se treziră la realitate.

— Am ajuns, zise el cu părere de rău.

— Am ajuns, oftă și ea. Nu e nevoie să mă conduci. Îi explic mamei ce s-a întîmplat. *Ciau*, Liviu...

— *Buonna notte,* îi ură el.

Și pe cînd mașina se depărta, își zise : „E timpul să mă însor, zău așa !"

IV

Dau un regat pentru un pantof

1

În ziua următoare, după ce se prezentă la raport, Roman se repezi la spital cu inima plină de speranțe. Intrase, socotea el, într-o etapă decisivă. Virginia Munteanu, după o noapte de somn odihnitor, se va fi regăsit ; îi va relata cu lux de amănunte cine a vizitat-o, dezvăluindu-i, astfel, și cauza șocului nervos.

O găsi așa cum nădăjduise, liniștită. Ieșise din criză. În schimb, căzuse pradă unei tăceri suspecte. Refuzase să răspundă la întrebările medicilor. Nici de mîncare nu se atinsese. Zăcea într-o rînă, cu fața la perete, privind în gol.

— Bună ziua, i se adresă Roman și îi zîmbi, închipuindu-și că va primi un răspuns asemănător. Ea însă nu schiță nici un gest. Tovarășă Munteanu !

Bolnava nu-l auzise sau nu voia să-l audă. „Tovarășă Munteanu !" Nici de data asta nu primi nici un răspuns -- femeia împietrise cu fața la perete. Nu, nu dormea, ochii îi ținea deschiși. Ușa salonului se deschise și se închise în cîteva rînduri, dar nu arătă nici un fel de interes pentru ceea ce se petrecea în juru-i. Roman se apropie și mai mult de patul bolnavei. Ochii lor se întîlniră. Virginia Munteanu îl privea fără să-l vadă și ofițerul simți un curent de gheață pe șira spinării.

— Tovarășă Munteanu, sînt eu, prietenul dumitale... căpitanul de miliție, murmură el. Aș vrea să te întreb dacă ai pe cineva... un frate... o soră... o rudă...

Vorbele sale blajine nu avură nici o rezonanță în sufletul femeii. „Ce pot să facă nervii dintr-un om, o compătimi Roman în gînd. Biata de ea !"

— Nu mă recunoști ? stărui el fără rost.

Într-un tîrziu, ea făcu un gest : își trase brusc cearceaful alb pînă sub bărbie, de parcă i s-ar fi făcut frică de ceva. Doctorul, care pînă atunci urmărise totul de la distanță, veni la el, îl luă de braț și-l scoase din salon, explicîndu-i :

— E pradă prostrației... este fenomenul firesc ce urmează unui șoc nervos foarte puternic...

Ofițerul își simțea inima grea, ca după un priveghi la căpătîiul unui muribund.

— Ce credeți, are șansa să se facă bine ?

— O, desigur ! am avut cazuri și mai grave și le-am vindecat, se mîndri medicul. În clipa în care o să-și revină, o să vă comunic...

De la spital, Roman se repezi pînă la Bancă. La ghișeul valutar o găsi pe colega Virginiei Munteanu. Îl recunoscu și se salutară zîmbindu-și prietenește. El însă trecu mai departe, spre biroul lui Tudor Voiculescu, șeful serviciului. Îl găsi la masa de lucru, învîrtind lingurița într-un pahar cu ceai. Îl măsură pe vizitator pe deasupra ochelarilor. Lăsă lingurița și, fără să mai aștepte întrebările ofițerului, zise tulburat :

— Virginia Munteanu n-a venit astăzi la serviciu... Sînt de-a dreptul uimit... E pentru întîia oară... Nu...

Roman nu-l lăsă să termine. Interveni, lămurindu-l că Virginia Munteanu s-a îmbolnăvit foarte grav, ceea ce a reclamat internarea ei de urgență la spital. „Nu mă crede, observă Roman, în timp ce vorbea. Crede că mă joc cu cuvintele... Își închipuie că am arestat-o."

— Este internată la spitalul nr. 9, urmă el. Vă rog chiar s-o vizitați... Anunțați și Asigurările Sociale... Și acum, o nouă rugăminte. Nu știți, Virginia Munteanu are rude în București ?

Tudor Voiculescu continuă să se uite neîncrezător pe deasupra ochelarilor în ochii ofițerului. Răspunse după o lungă ezitare :

— Are, dacă nu mă înșel, un frate...

— Am vrea să-l anunțăm.

— Dacă ne permiteți, o să-l anunțăm chiar noi...

„Om în toată firea... funcționar de carieră... a încărunțit la Banca Națională... Tot nu mă crede."

— Foarte bine, chiar vă mulţumesc...

Se îndreptă spre uşă, dar se opri în prag.

— Ah, cît p-aci să uit! Unde-l pot găsi pe Marin Iliescu? întrebă Roman.

— Nu s-a prezentat astăzi la serviciu, răspunse bătrînul funcţionar şi-şi lăsă privirile în pămînt, de parcă ar fi fost vinovat de absenţa colegului său.

— A telefonat cumva? Şi-a motivat absenţa?

— Nu... Pînă ieri, amîndoi treceau drept cei mai conştiincioşi funcţionari.

— Nu e cazul să vă alarmaţi, tovarăşe Voiculescu.

Bătrînul surîse vag, neîncrezător. „Mă credeţi un naiv!" citi Roman dojana în ochii acestuia.

Nu mai insistă. Îl salută şi ieşi. Avea în buzunar adresa lui Marin Iliescu şi luase hotărîrea să-l viziteze la domiciliu. „Mercedes"-ul îl aştepta în faţa Băncii. Se aşeză lîngă şofer rostind numele unei străzi.

— E pe lîngă Piaţa Domeniilor? întrebă şoferul.

— Exact.

Marin Iliescu nu era căsătorit şi, de mai bine de doi ani, închiriase o cameră mobilată în casa unei foste cîrciumărese, văduvă de război.

„A dispărut, după ce, bineînţeles, a nenorocit-o pe Virginia Munteanu, gîndea Roman. În acelaşi timp, n-am nici o probă a vinovăţiei lui... Dacă aş face rost de un pantof..."

Nu-şi făcuse iluzia că-l va găsi acasă. Îi ieşi în întîmpinare proprietăreasa — o femeie scundă şi foarte grasă, trecută de cincizeci de ani. Se vedea că suferă din pricina căldurii, mirosea a transpiraţie.

— Cum aţi spus, îl întrebă femeia gîfîind, că sînteţi un prieten de-al domnului Marin? Nu v-am văzut niciodată pe la dînsul, rîse ea arătîndu-şi dantura de aur.

— Locuiesc în provincie, se explică Roman.

— Aşa, da... fu proprietăreasa de acord. Păi domnu' Marin nu-i acasă... A trecut aseară, şi-a luat nişte lucruşoare într-o valiză şi-a plecat... pe teren, mi-a spus.

Femeia rîdea într-un fel ciudat. Ştia ea ce ştia. „Dacă aş avea un pantof de-al lui!" gîndea Roman uitîndu-se la faţa grasă şi lăcuită de transpiraţie a femeii.

— N-a spus unde pleacă?

— Parcă dumneavoastră nu știți ce-nseamnă terenul ! Femeia își tamponă obrajii plini de transpirație. Poate la Constanța, că doar e constănțean...

— N-a spus cînd se întoarce ?

— Nu.

— Doamnă, urmă Roman, frecîndu-și nervos părul scurt și ondulat, aș avea nevoie de un pantof al lui Marin.

— De un pantof ? ! Sprîncenele subțiri ale femeii se înălțară a mirare ; ochii se căscară, de parcă ar fi vrut să iasă din adăpostul lor, pentru a-l vedea mai bine. Domnule ! izbucni ea. Buzele-i tremurau nervos înainte de a rosti celelalte cuvinte : Domnule, sînteți neserios... Nu vă supărați, îmi dă laptele în foc...

Lui Roman nu-i rămase decît să se întoarcă la mașină ; întîmplarea i se părea acum de-a dreptul caraghioasă ; pantof... văduvă de război... lapte care dă în foc... Și peste toate astea, arșița zilei. Se așeză nemulțumit lîngă șofer. „Totuși, m nevoie de pantoful lui Iliescu... să știu dacă trebuie sau nu să mă împiedic de el."

— La D.G.M. ? îl întrebă șoferul.

— Da !

„Iliescu a plecat *pe teren*... fără să anunțe la serviciu... funcționarul pînă mai ieri conștiincios a devenit subit indolent... Dacă i-aș fi spus femeii că sînt de la miliție, mi-ar fi dat pantoful. Totuși, numai pentru un pantof, nu mă pot desconspira".

— Cîndva, erați un om mai vesel, observă șoferul.

— Nene Sandule, îmbătrînesc. Rîse, și fața-i mare, rotundă, căpătă o lumină ștrengărească. Tristețea, nene Sandule, nu mi-e în fire... Am și eu hopuri. Apoi, adăugă cu o voce dramatică :

— Dau un regat pentru un pantof !

— Ce-ați zis ?

— Că dacă aș avea pantoful, stîngul sau dreptul, al unui oarecare Marin Iliescu, așa fi ceva mai liniștit în subsolul inimii.

— Încep să vă recunosc, mărturisi șoferul.

— Cald, nene Sandule...

— Cald, cald, fu și șoferul de părere, cald ca într-o schiță de Caragiale...

Gîndul lui Roman se întoarse din nou la „conștiinciosul" funcționar Marin Iliescu. Ima inea unui pantof oarecare îl

amuza. „Adevărul e că n-am nici o altă urmă, își spunea el, și că mă agăț cu disperare de piciorul lui Iliescu... E rușinos, dar deocamdată..."

Micșorîndu-și viteza din pricina circulației prea intense, mașina trecu încet prin fața cinematografului „Feroviarul". Rula filmul „Fantomas", iar printre spectatorii care așteptau intrarea în sală, Roman zări o figură cunoscută... „Stai", strigă el șoferului, străfulgerat de o idee. „Mercedes"-ul opri. „Mi s-o fi părut ?" ezită Roman. Totuși, coborî.

Era ora 12, iar peste un sfert de oră avea să înceapă filmul. Lumea se adunase la intrarea în sală, ignorînd valul de căldură. Roman zări la controlul biletelor omul care-l determinase să oprească mașina. Era un bărbat slăbuț, cu fața ascuțită, ca de vulpe neliniștită, în continuă adulmecare. Roman așteptă pînă ce spectatorii goliră holul cinematografului, apoi se duse direct la dînsul, iar cînd acesta îl zări, nu-și putu stăpîni mirarea.

— Bună ziua, tovarășe căpitan, ați venit să-l vedeți pe „Fantomas" pe o căldură ca asta ?

— Bună, „Pilă de aur".

Controlorul se uită speriat în jur, să vadă dacă nu cumva porecla rostită de ofițer atrăsese atenția cuiva. Roman îl liniști, strîngîndu-i mîna ca unei vechi cunoștințe.

— Nu la „Fantomas" am venit, ci la tine... Hai o clipă cu mine !

— Tovară...

— Numai pentru cinci minute, îl liniști Roman. Poți sau nu ?

— Pot, se învoi controlorul, că a început filmul. Se retraseră într-un ungher. „Pilă de aur" mirosea a colonie. Roman își aminti că atunci cînd îl arestase pentru prima oară, mirosea tot a colonie. Două metehne îl caracterizau pe fostul său client — cravata, pe care o purta oricînd, și apa de colonie cu care se stropea din belșug.

— Ascultă, „Pilă de aur", cum mai stai cu mangleala ?

— Tov' ofițer... se poa' ! Mi-am dat cuvîntu'... Am și eu firma mea... Acum sînt om cu identitate — Traian Sticlaru, controlor de bilete... așa cum mi-am dorit...

— Mă, tu ești dispus să recunoști că eu cîndva te-am ajutat ?

— Păi, cum aş fi ajuns aici, la „Feroviarul“ ? ! Visu' meu, tov' ofiţer...

— Acum e rîndul tău să mă ajuţi pe mine...

— Pă dumneavoastră ? ! Ochii mici şi vioi ai controlorului sticliră. Eu ? !... Glumiţi !

— Nu, „Pilă de aur“, nu glumesc... vreau să intri la noapte într-o casă şi să-mi aduci un pantof.

Rostind aceste cuvinte, era cît p-aci să-l pufnească rîsul. „Ce idee năstruşnică !“, îşi zise. Să apelez la serviciile lui «Pilă de aur»... Dacă se află, m-am ars.“

— Tova...

Roman îi puse mîna pe umăr şi se uită grav în ochii lui, arătîndu-i astfel că este vorba de ceva serios.

— Nici cînd... ştiţi, nici la începutul începuturilor... n-am manglit un pantof... e jignitor.

— Trebuie să mă ajuţi... am nevoie de un pantof... Mă ajuţi sau nu ?

— Îmi puneţi probleme de conştiinţă... Traian Sticlaru lăsă ochii în pămînt.

— Gîndeşte-te...

— Dacă mi se redeschide pofta ? Că ştiţi cum e...

— Atunci pui mîna şi pe celălalt pantof, glumi Roman.

— Nu-i aşa că aţi vrut să mă puneţi la încercare ?

— Nu glumesc, „Pilă de aur“.

— Aoleu, tovarăşe ofiţer !

— Mă ajuţi sau nu ? Nu te oblig...

— N-o să mi se întîmple nimic ? N-o să mă vîrîţi la *recidivă ?*

Roman îi dădu toate asigurările că n-o să i se întîmple absolut nimic.

— Să ştiţi că dacă o fac, pentru dumneavoastră o fac... că şi dumneavoastră pentru mine... Unde ?

Roman îi explică unde trebuie să dea „lovitura“.

— Pentru tine e un fleac... Numai ştii, proprietăreasa e acasă...

— Gata, tovarăşe ofiţer... mă şi duc în recunoaştere... Acum, la ora mesei... Numai de un pantof aveţi nevoie ? Stîngu ? Dreptu ?

— Care o să-ţi pice în mînă... Eu o să te aştept în colţul străzii cu maşina. Îmi dai pantofu' şi eşti liber...

— Şi cum, tovarăşe căpitan, pentru un pantof ?
— Mă, „Pilă de aur“, nu care cumva să te mai atingi şi de altceva... Auzi ? Că atunci chiar că te bag la recidivă...
— Tova...!
— Atunci... ne-am înţeles... Te duci în recunoaştere... iar eu o să trec după-masă pe aici, să-mi spui dacă ţi-ai făcut vreun plan.
— Lăsaţi pe mine, tovarăşe căpitan... Ochii fostului hoţ mijiră vicleni. Vă fac eu rost de pantof.
Se despărţiră, strîngîndu-şi mîna. În maşină, Roman îşi spuse că era profund neserios, dar pantoful lui Iliescu îl obseda cu insistenţă... avea certitudinea că în talpa pantofului acela se ascundea cheia „afacerii Miroiu“.
— La D.G.M. ! ordonă el.

2

La D.G.M. Roman nu mai apucă să urce la etaj, unde-şi avea biroul. Se întîlni pe scări cu ofiţerul de serviciu care-l anunţă să se prezinte imediat la maiorul Suharu. „Te-a căutat în cîteva rînduri“ îl avertiză colegul. „O fi intervenit ceva nou,“ gîndi Roman şi se grăbi să răspundă imediat invitaţiei.
Îl găsi pe şef citind posomorît „Mica publicitate“ din ziarul „România liberă“. Îşi dădu seama că nu se simte prea bine ; cînd îl supăra ficatul ceva mai tare, petele galbene de pe frunte deveneau şi mai evidente.
— Şezi, îi spuse ofiţerul fără să-şi ridice ochii de pe ziar.
Se supuse. Îşi scoase pipa din buzunar şi începu să se joace cu ea.
— Am consultat Buletinul pe ţară, zise maiorul, ca şi cînd ar fi citit din ziar. Despre Miroiu nici un cuvînt, nici o veste.
— E şi firesc. Părerea mea e că lui Miroiu nu i s-a întîmplat nimic grav. Cred că el este cel care a provocat moartea mătuşii sale... şocul nervos al Virginiei Munteanu...
— Cu ce scop ?
— Asta nu mai ştiu, tovarăşe maior.

În sfîrşit, Suharu abandonă ziarul îndreptîndu-şi privirile spre colaboratorul său.

„Astăzi nu arată de loc bine, gîndi Roman întristat. E galben la faţă... Pleoapele îi sînt şi mai congestionate".

— Adică... nu înţeleg... vine omu' la Bucureşti să-şi petreacă concediul... Dar de fapt nu şi-l petrece, ci îşi organizează propria-i dispariţie... Nu de alta, dar ca să atragă atenţia autorităţilor, ca pe urmă...

„Îl supără ficatul, îşi zise Roman, dar de «săgeţi» nu se lasă."

— Vreau să-ţi dau o veste care o să te cam desumfle...

— O să mă desumfle ? ! exclamă căpitanul, uimit, şi îşi duse pipa fără tutun în colţul gurii.

— Miroiu n-are nici un amestec în moartea mătuşii sale.

— Cum aţi ajuns la concluzia asta ?

— Moartea Eufrosinei Bănescu a fost provocată de apariţia în casa acesteia a vestitului cuplu de hoţi de „bună dimineaţa".

— „Gogea Mitu" şi „Patachon", izbucni Roman, 44 la picior, cum de mi-a scăpat ?...

— Căldura asta caniculară... îl scuză maiorul. Au fost arestaţi în timp ce lăsau valiza la un bătrîn tăinuitor... Au mărturisit totul... au intrat după metoda lor, pe fereastră, bătrîna a apărut pe neaşteptate în camera unde operau ; văzîndu-i s-a speriat, a căzut şi a murit pe loc. Hoţii au fugit nu pe geam, ci pe uşă... Vezi bine, Miroiu n-are nici un amestec.

Palma dreaptă a tînărului căpitan porni automat spre creştetul capului şi se apucă să-l mîngîie.

— Mda, mormăi el, însă ieri, Virginia Munteanu a primit două telefoane de la Miroiu... Deci e în Bucureşti, trăieşte...

— Şi crezi că el este acela care a vizitat-o pe Virginia Munteanu acasă ?

— Da, căci din capul locului şi-a anunţat vizita... Totuşi, recunoscu Roman, gîndindu-se la pantoful lui Iliescu, deocamdată nu mai cred în nimic...

Maiorul rîse, ducîndu-şi mîna la ficat.

— Chiar aşa, deocamdată nu mai vrei să crezi în nimic ?

După prinderea celor doi hoţi de „bună dimineaţa", Roman înţelese că este absolut necesar să fie ceva mai prudent cu

ipotezele gîndite în pripă. Îi raportă șefului, în puține cuvinte, supozițiile sale cu privire la Marin Iliescu. Nu suflă însă un cuvințel asupra celor puse la cale cu „Pilă de aur".

— Bănuielile tale sînt, într-un fel, îndreptățite. Și ce propui ?

— Să efectuăm o percheziție la domiciliul lui Marin Iliescu.

— Nu ți se pare că ceri prea mult pentru niște supoziții ? Faptul că el este cel care i-a făcut cunoștință Virginiei Munteanu cu Miroiu nu reprezintă încă o probă a vinovăției sale. Nimic din ce mi-ai înșirat aici nu reprezintă o probă materială care să-mi permită să-i cer procurorului aprobarea efectuării unei percheziții... În schimb, ți-aș propune altceva...

Maiorul făcu o pauză, închizînd pentru o clipă ochii din pricina unui junghi la ficat.

— Ți-aș propune să pleci urgent la Constanța și să iei legătura cu Luiza Urseanu. Sînt convins că autoarea celor cinci scrisori ar putea să ne ajute...

Nu, maiorul nu glumea.

— M-ați chemat de la mare... Acum, mă trimiteți înapoi la mare... oftă el cu tristețe.

— Și dacă ești acolo, uită-te și prin dosarul profesional al lui Miroiu...

— Propunerea dumneavoastră sună a ordin.

— Perspicace ca întotdeauna, rîse scurt maiorul. Acum, lăsînd gluma la o parte, îmi poți formula o contrapropunere ?

Roman trase din pipa fără tutun și nu răspunse decît după o scurtă meditație :

— Și cînd îmi „propuneți" să plec ?

— Încă în seara asta... Ce-i cu tine ? Ai ceva pe suflet ? îl luă maiorul la rost.

„Un pantof, vru Roman să răspundă, un pantof, care ar putea să aducă lumină..."

— N-am nimic, tovarășe maior...

— Vezi că ai un tren peste două ceasuri sau preferi avionul ?

— Avionul, tovarășe maior...

— Pleacă unul peste trei ore... pregătește-te.

Roman se ridică ; părea acum mai vesel decît la venire. Luă poziția reglementară și întrebă :

— Îmi permiteți să mă retrag ?

3

Din biroul său o chemă la telefon pe Lili şi o anunţă că primise ordin să plece. „Unde ?" întrebă ea. Nu avu curajul să răspundă. „Unde ?" stărui ea supărată. „La Constanţa... cu o misiune grea", o lămuri el. „Aşa, te întorci pe litoral fără mine ?" începu ea să clocotească la celălalt capăt al firului. „Lili !" „Nici un fel de Lili !" i-o reteză ea. „Te ascunzi după tot felul de misiuni !" „Lili, să vezi..." „Ce să văd ? ! În cazul ăsta aflǎ că plec şi eu... la Mamaia... singură printre turiştii străini... fără tine... La revedere... Dacă o să ţi se facă dor de mine, acolo mă găseşti, iubitule !"

În cunoştea firea îndărătnică. Ar fi fost în stare să se ţină de cuvînt şi să plece singură la Mamaia. „Lili, să nu faci una ca asta !" „Şi, mă rog, de ce ? Nu cumva de dragul ochilor tăi ?" „Nu trebuie s-o laşi pe Virginia Munteanu singură. Vreau să mai treci pe la dînsa... O să vorbesc cu nea Sandu, şoferul, să vină cu maşina să te ia şi să te repeadă pînă la spital, să nu pierzi prea mult timp cu drumu'." „Drăguţule, la cîte nu te gîndeşti cînd e vorba de mine !" Sesiză, după intonaţia glasului ei, că era pe jumătate convinsă : ce mai, argumentul cu Virginia Munteanu se dovedise decisiv. „Iar în concediu cînd o să plecăm ? În noiembrie ? Mi-am făcut un costum de baie nou"... „Ştiu, şi te-ai tuns băieţeşte şi-ţi şade bine." „Ai avut timp să observi ? Mă mir, zău aşa !" „La revedere, o să te chem la telefon... Nu-mi urezi succes ?" „Nu !" „De ce ? !" „Vreau să te dea afară de la miliţie !" „Te sărut, Lili ! Eşti tare drăguţă ! *Ciau !*"

În drum spre aeroport, Roman trecu pe la cinematograful „Feroviarul". Voia să-i mulţumească lui „Pilă de aur" pentru hotărîrea sa de a-i sări în ajutor şi să-l anunţe că renunţase la pantoful lui Iliescu. Nu-l găsi însă *în post.* Află de la responsabilul cinematografului că Traian Sticlaru se învoise, urmînd să revină abia peste două ceasuri. „Te pomeneşti că a şi intrat în acţiune, gîndi Roman, şi se întoarce din incursiune victorios..." În maşină îl întrebă pe şofer dacă a văzut cu cine a stat de vorbă dimineaţa în holul cinematografului.

— Da, am văzut...

— Atunci uite ce e, nene Sandu, o să te rog ceva... însă nu care cumva să uiţi, că dau de bucluc.

V

Cîinele Ingro găseşte o urmă

1

La ora 19 fu primit de către colonelul Horea, comandantul regiunii. Zăbovi în cabinetul acestuia mai bine de o jumătate de oră, raportîndu-i situaţia şi expunîndu-i planul său de acţiune. Ieşi apoi în oraş. Se însera. Simţi imediat binefacerile brizei marine. „Altă viaţă !" exclamă el înviorat şi porni cu pas uşor la îndeplinirea primului punct din planul său de acţiune.

Cunoştea Constanţa. Mai acţionase pe aici în cîteva rînduri. Bulevardul Tomis, la ceasul acela de seară, era aglomerat. Îl străbătu dezinvolt, uitîndu-se după vilegiaturistele, pe cît de bronzate, pe atît de cochete. Trecu de poştă şi îşi continuă drumul pe strada Mircea cel Bătrîn şi, mai curînd decît îşi închipuise, ajunse pe strada Br... la numărul 15, unde domicilia Luiza Urseanu. Se pomeni în faţa unei clădiri vechi cu patru etaje. Luiza Urseanu locuia la ultimul cat. Intră într-o curte îngustă, luminată de un bec anemic ; pe treptele de la intrare şedeau două femei şi comentau destul de gălăgios o întîmplare din troleibuzul de Mamaia. Zărindu-l, tăcură şi-l cercetară cu o curiozitate aparte. Una dintre ele îl întrebă cu o voce răstită :

— Căutaţi cameră ? N-avem !

— Nu, n-am nevoie de cameră.

— Căutaţi pe cineva ?

Nu se ridicară. Pesemne se obişnuiseră să stea pe trepte la taclale.

— Pe domnişoara Luiza Urseanu o caut, răspunse Roman.

Cele două femei schimbară anumite priviri al căror înțeles îi scăpă ofițerului.

— Stă la patru...

Una dintre ele zîmbi batjocoritor, și Roman începu să priceapă cîte ceva. Auzi din urmă o altă explicație :

— S-ar putea să n-o găsiți acasă.

Scara era cufundată în întuneric și mirosea a murdărie de pisică. Urcă treptele de lemn fără grabă ; fiecare etaj avea cîte patru uși înalte, vopsite cîndva într-un gri deschis. De dincolo de uși răzbea zarva copiilor. La etajul II se întîlni cu o tînără înaltă, îmbrăcată toată în alb — pantaloni, bluză, beretă. N-o văzu la față, dar o bănui frumoasă. În urma ei o adiere plăcută de parfum de bună calitate. „O fi Luiza Urseanu", gîndi el. Se opri locului. Ecoul tocurilor cui trecuse nestingherit pe lîngă cele două femei de pe treptele de afară. Urcă la etajul patru. Ușa apartamentului o găsi întredeschisă : o atinse ușor ; descoperi vestibulul care-i unea pe cei trei locatari ai apartamentului comun. Dăinuia înlăuntrul vestibulului un miros de varză gătită. Intră. Ușa scîrțîi. Se ivi o femeie îmbrăcată într-un șorț scurt ; ținea într-o mînă un ibric, iar în cealaltă o linguriță. Fu întrebat pe cine caută. Pronunță numele Luizei Urseanu. I se explică atunci, pe un ton politicos, că probabil Luiza Urseanu nu era acasă, căci n-o văzuse în ziua aceea.

— Bateți totuși la ușa din mijloc... s-ar putea să mă înșel, îl sfătui vecina înainte de a se retrage în bucătărie. Lăsă însă ușa deschisă, așa încît vestibulul să nu rămînă cufundat în întuneric. Roman ținu seamă de sfat : ciocăni. Nu primi nici un răspuns și se hotărî să plece, cînd femeia și șorț se ivi din nou în pragul bucătăriei :

— S-ar putea să lipsească toată noaptea, îl lămuri ea, ca și cînd ar fi vrut să-l avertizeze că nu era cazul să mai revină pe acolo...

— Mulțumesc.

Coborî scările ceva mai repede decît urcase. Faptul că n-o găsise pe Luiza Urseanu acasă îl nemulțumi. Gîndi că se grăbise fără rost, că ar fi putut să mai rămînă o noapte la București.

Jos, la intrare, cele două femei continuau să șadă la taclale ; zărindu-l, își dădură coate.

— Ei, aţi găsit-o ? îndrăzni una dintre ele să-l întrebe.

— Nu, mormăi Roman şi ieşi în stradă. Luminile oraşului se aprinseră. Porni aiurea. Nu se depărtase prea mult de locuinţa Luizei Urseanu, cînd se auzi strigat :

— Domnule !... Domnule !...

Se opri şi se uită peste umăr. Văzu venind spre el un tînăr : era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni de cow-boy şi o cămaşă cadrilată, cu mîneci scurte, deschisă la piept pînă aproape de buric. Pe după gît îi atîrna un lănţişor cu o cruciuliţă de argint. Dacă avea şaisprezece ani.

— Domnule, se adresă el, iscodindu-l pe Roman cu o privire obraznică, dumneavoastră aţi căutat-o pe domnişoara Luiza Urseanu ?

Avea un păr blond, subţire şi moale, pe care nu şi-l mai tunsese de mult ; îi cădea peste ochi, iar el şi-l îndrepta mereu cu degetele resfirate, ca o greblă originală. Se vedea că îşi petrecea zilele pe plaja mării înotînd, fiindcă era bronzat şi bine legat.

— Da, eu am căutat-o. Ştii unde pot s-o găsesc ?

— Pentru ce o căutaţi ?

— Nu crezi cumva c-o să-ţi spun ? Dacă ştii unde pot s-o găsesc, spune-mi !

Tînărul nu-i răspunse imediat. Îşi vîrî mîinile numai pe jumătate în cele două buzunare de la spatele pantalonului şi prinse să-l cerceteze pe Roman negustoreşte, ca şi cînd ar fi vrut să vadă cîţi bani valorează. În cele din urmă, clătinîndu-se cînd pe călcîie, cînd pe vîrful picioarelor, zise flegmatic :

— Vrei să-ţi fac trampa ?

— Da' tu cine eşti ?

— N-are importanţă. Zi, vrei sau nu să-ţi fac trampa ? Dacă nu vrei, nu-i nici o supărare. Adio şi n-am cuvinte. Dădu să plece.

— Stai ! îl opri Roman. S-a făcut !

— Să ştii că o să te coste, condiţionă tînărul. Mie îmi dai un pol...

— Cu 15 nu te învoieşti ?

— Vezi, bine : nu vrei, by — by... Te salut din mers.

— Stai ! Să ştii însă că nu-ţi dau nici un ban dinainte, se zgîrci Roman. Vă ştiu eu pe voi ăştia, şmecherii din Constanţa...

— Nici nu-i nevoie să-mi dai înainte... Mi-i dai mîine...
— Cum mîine ? se arătă Roman mirat.
— Păi da, astă-seară nu se poate, zîmbi el superior... E ocupată... E plecată...
— Bine, fie și mîine... Unde ?
— Mai întîi, scapă-mi una de cinci...
— Păi, ziceai...
— Cîte nu zice omu'...
— Să nu mă duci, că tot te găsesc, îl avertiză Roman întinzîndu-i bancnota.

Tînărul luă hîrtia și și-o frecă de barbă, semn că erau primii bani cîștigați în ziua aceea.

— Mîine, la opt seara, în Piața Independenței, la statuia Ovidiu. Ți-o aduc pe Luiza și-mi dai polul...
— Numai *cinșpe,* ripostă căpitanul.
— Acu n-o să te zgîrcești la cinci biștari. Pe mîine, sir...
— Bagă de seamă, strigă Roman după dînsul...

Îl văzu cum se depărtează ; călca într-un fel aparte, legănîndu-se atletic. Se stăpînise cu greu să nu-i ardă cîteva palme peste mutra obraznică. Era mai mult ca sigur că tînărul îl luase drept un provincial naiv și se hotărîse să-l fraierească de cinci lei. „Cinci lei de la mine... doi de la altul. În sezon, litoralul e plin de... fraieri." Ar fi putut să-l înhațe, fiind convins că n-avea cum să-i facă „trampa" cu Luiza Urseanu, dar nu era partizanul „înhățărilor" din prima clipă ; va ști însă pe unde să-l caute la momentul potrivit. Deodată, îl pufni rîsul. Își aminti la cine văzuse mersul acela legănat pe care „micul afacerist" încerca să-l imite. La Yul Brynner, în „Cei șapte magnifici". Era mersul celui mai magnific dintre magnifici.

2

Mihai Miroiu locuia nu departe de restaurantul Cazino, într-un bloc nou de pe strada Remus Opreanu. De la locuința sa și pînă la Vama Portului, unde-și făcea serviciul, nu avea de străbătut un drum prea lung. Roman, după ce parcurse aproape tot cartierul portului, se opri pe strada Remus Opreanu, în dreptul blocului C. Din informațiile ce le deținea, știa că Mihai Miroiu ocupa, la parterul clădirii, un apartament format din două camere și dependințe. Locuința i se reparti-

zase cu doi ani în urmă, la intervenţia foarte energică a Căpităniei portului. Făcu ocolul imobilului. Constată că ferestrele locuinţelor de la parter erau toate întunecate. Se hotărî să intre. Descoperi, pe uşa apartamentului, o carte de vizită : „Mihai Miroiu, citi el, Constanţa. Telefon 3.14.63". Apăsă pe butonul soneriei de cîteva ori. Jocul cu soneria i se păru stupid. Părăsi clădirea, considerîndu-şi misiunea de recunoaştere încheiată. „Aşadar, pe domnişoara Luiza am vizitat-o... pe domnul Miroiu, aşişderea... Am avut plăcerea să fac cunoştinţă cu «Yul Brynner», în plină formare... Acum, e timpul să mă plimb un pic..." Coborî spre faleza Cazinoului şi se îndreptă către statuia lui Eminescu. Ştia acolo, sub un copac, o bancă intimă şi odihnitoare. În drum, zări un telefon public. Se opri, formă numărul 3.14.63. Telefonul lui Miroiu suna în gol.

3

Pe la unsprezece şi jumătate noaptea, „Pilă de aur" izbuti să pătrundă în camera mobilată a lui Marin Iliescu. Studiase din vreme topografia clădirii, aşa că, atunci cînd socotise el, intrase bine în acţiune. Nu, nu-şi uitase meseria. Pesemne, n-o va uita niciodată. Nimeni nu-l observase, nimeni nu-l simţise. Intrase mai întîi în curte, de acolo se furişase într-un gang întunecos, descuiase uşa camerei la marca artă. Becurile din stradă luminau vag încăperea în care pătrunsese. „Pilă de aur" se duse direct la şifonier, găsi fără nici un efort deosebit un pantof bărbătesc şi-l luă. Furtul durase exact cinci minute. Părăsi încăperea, mulţumit că împlinise rugămintea ofiţerului de miliţie. Nimeri în gangul întunecos şi acolo totul se petrecu fulgerător de repede. Se lovi, pe neaşteptate, de văduva cîrciumarului. Femeia se dovedi într-atît de grasă, încît îi bară drumul spre ieşire. Fireşte, de spaimă, proprietăreasa începu să ţipe. Într-o clipită, pe la ferestrele din jur se aprinseră luminile. „Pilă de aur" încercă s-o zbughească, dar baricada vie se dovedi de netrecut. Mintea fostului hoţ începu a lucra cu o repeziciune uimitoare. Nu izbuti să găsească nici o soluţie salvatoare. „Am făcut-o, recunoscu el învins, auzind printre ţipetele femeii ecoul unor paşi. Cineva răsuci un şalter. Becul din gang se aprinse. Văduva continua să urle. „Hoţii ! Săriţi, mă omoară !" În ajutorul femeii săriseră trei vecini. „Pilă de aur"

știa ce-l așteaptă. Mai trăise asemenea momente. Nu se înșelă : primi cîțiva pumni. Nu era prea voinic ; nu se pricepea la încăierări, știa însă să se apere. Se îngheboșă, își feri instinctiv capul, mai primi cu stoicism cîțiva pumni. Se pomeni apoi tras în curte : „Tovarășe ofițer, în ce dandana m-ai băgat ? !"...

Se găsi asupra lui un pantof. Cineva izbucni în rîs.

Un altul exclamă scandalizat :

„Un pantof !"

Al treilea, indignat, sublinie :

„Cum ! Numai un pantof !"

Văduva, doar cu o cămașă de noapte pe dînsa, țipa slab și neconvingător :

— A încercat să mă omoare !

— Taci, cucoană !

— A furat un pantof ? se minună careva.

— Astăzi un pantof, mîine un magazin cu încălțăminte, filozofă altcineva.

Trecătorii nocturni se adunară la gardul ce împrejmuia clădirea modestă a fostei cîrciumărese. „Pilă de aur" căuta zadarnic o scăpare. „O, tovarășe ofițer, în ce dandana m-ai băgat !"

Își făcu apariția și un milițian. Aflînd cele petrecute, se miră și el. Nici cînd i se dădu spre cercetare corpul delict, nu-i veni să creadă. Zise :

— Un pantof ? ! Să mori de rîs !

— A vrut să mă omoare, se plînse văduva.

— Taci, cucoană, ca să te omoare ar fi avut nevoie de un circular...

Cei din stradă auziră replicile și izbucniră în rîs.

— A intrat în camera tovarășului Iliescu, funcționar la Banca Națională, reclamă femeia.

— E adevărat ? întrebă milițianul.

— E adevărat, recunoscu hoțul.

— Și ai furat un pantof ?

— Da, un singur pantof...

— Nu-i hoț, ci nebun, strigă unul din stradă.

— Ce rîdeți, sînt oameni care n-au nevoie decît de un pantof...

„În ce dandana m-ai băgat, tovarășe ofițer ! se văita hoțul în gînd. Cum s-o scot la capăt ? M-ai făcut de rușine... Să fiu prins furînd un pantof... Eu, „Pilă de aur" !"

— Căutaţi-l prin buzunare, sugeră cineva.

Miliţianul îl buzunări şi, bineînţeles, găsi un lanţ şi trei şperacle.

— Care va să zică, de profesie, se înfurie sectoristul. Ia să-ţi încheiem noi cariera... Şi se apucă să-i dreseze un proces-verbal ca la carte, cu victima şi martorii de faţă.

4

Liviu Roman înnoptase într-o cameră situată în clădirea Regiunii de Miliţie. Avusese un somn adînc, odihnitor. Se sculă în zori, dădu fuga la mare, se aruncă în valuri şi înotă mai bine de o oră. Apoi trecu din nou pe la Regiune unde fu primit de către comandant. Îi raportă ce făcuse în ajun, apoi îl informă asupra planului din ziua aceea.

— Primul drum îl fac la vamă, zise Roman, mă interesează să culeg cîteva date despre Miroiu... Vreau totuşi să dau de urma Luizei Urseanu încă în dimineaţa asta şi să stau de vorbă cu dînsa.

Roman povesti pe îndelete întîlnirea sa cu Yul Brynner.

— Da, din păcate, oftă comandantul, mai avem şi „afaceriştiˮ de soiul ăsta...

— Sînt curios să văd dacă o să se ţină de cuvînt...

— Nu cred. S-a mulţumit cu cei cinci lei pe care ţi i-a luat. Ai nevoie de sprijinul nostru ?

— Mulţumesc, deocamdată nu...

Cînd rostise aceste cuvinte, Roman era convins că, în general, ziua se va scurge liniştită, săracă în evenimente. Avea însă să se înşele.

Pe la opt şi jumătate, aflîndu-se la Vama portului, i se spuse un lucru, care pe de-o parte îl înveseli, iar pe de altă parte îl puse pe gînduri !

— Dacă aţi fi venit cu un ceas mai devreme, l-aţi fi găsit pe Miroiu aici.

— Pe aici ? Ce a căutat ? întrebă căpitanul Roman, stăpînindu-şi cu greu nedumerirea. După cîte ştiu, e în concediu.

Şeful vămii, un bărbat robust, cu o chelie respectabilă, zise :

— L-am întrebat şi eu... „Doar eşti în concediu. Ce cauţi pe aici ?ˮ

— Şi ce-a răspuns ?
— Că a uitat în „Fichet" un plic de care avea mare nevoie şi a trecut să-l ia... De altfel, n-a stat prea mult... Cred că o să-l găsiţi acasă.
— O să trec chiar acum pe la dînsul. Dădu să iasă din birou, dar se opri.
— Cum vi s-a părut ?
— Cine ?
— El, Miroiu, cum arăta după mai bine de zece zile de concediu ?
— Puţin cam palid...
— Atît ?
— Atît...
— La revedere...
Ieşi din clădirea vămii în pas alergător : căută o maşină să-l repeadă pînă la locuinţa lui Miroiu. Nu găsi şi se văzu nevoit s-o apuce pe jos. Faptul că Miroiu răsărise pe neaşteptate, la Constanţa, îi strecură în suflet senzaţia că afacerea ce i se încredinţase căpătase pentru întîia oară o formă concretă, pipăibilă, de parcă pînă acuma n-ar fi crezut în existenţa unui oarecare ins — Mihai Miroiu. Deci vameşul trăia, dispăruse, fusese ascuns, reapărînd la Constanţa într-un moment cînd nu te aşteptai să mai apară. „Te pomeneşti că de ieri e în oraş, că am călătorit în acelaşi avion ! ! ! îşi zicea el în timp ce se grăbea să ajungă la locuinţa lui Miroiu. S-o fi împăcat cu Luiza şi or fi petrecut o noapte împreună..."
Într-un tîrziu, se pomeni în faţa aceleiaşi cărţi de vizită, fixată cu o pioneză deasupra soneriei. Apăsă. Nimeni nu-i deschise. Mai apăsă de cîteva ori. Zadarnic... Trecu atunci la uşa unui alt apartament. Îi deschise o femeie. Pesemne că soneria o deranjase pe cînd întindea aluatul, căci era plină de făină albă. Văzînd un bărbat la uşă, se fîstîci, duse mîna la faţă, se „pudră" şi mai rău cu făină. Abia izbuti să-şi adune cuvintele :
— Pe cine căutaţi ?
— Pe tovarăşul Miroiu.
— Aţi greşit... alături, explică ea şi vru să închidă.
— Ştiu, zise Roman şi apelă la surîsul său şăgalnic. Am sunat, dar nu mi-a răspuns nimeni... Nu ştiţi, e acasă ?
— E în concediu, mi se pare... la Bucureşti.

Se mai deschise o uşă : o vecină curioasă îşi scoase nasul. Auzise pesemne ultimele cuvinte, căci se vîrî în vorbă fără să fie poftită.

— S-a întors... L-am văzut azi de dimineaţă.

— Daaa ? Nu ştiam, se miră femeia mînjită de făină.

— I-am şi spus să-mi lase bani pentru întreţinerea blocului, continuă vecina, scrutîndu-l curioasă pe Roman.

— Pe la ce oră l-aţi văzut ?

— Să fi fost ora şapte... Tocmai pleca de acasă. L-am întrebat cînd s-a întors din concediu şi mi-a răspuns că în cursul nopţii...

„Nu, n-am călătorit în acelaşi avion. Slavă Domnului !" gîndi Roman, amuzat de desfăşurarea convorbirii.

— Pe mine să mă scuzaţi, spuse femeia cu obrajii „pudraţi" cu făină, şi închise uşa.

Cealaltă se pregătea să plece. Făcură cîţiva paşi împreună spre ieşire.

— O, şi ce nevoie aveam de dînsul ! exclamă Roman.

— L-aţi căutat la vamă ?

— Nu l-am găsit nici acolo, oftă.

— Aşteptaţi-l aici, poate că vine, îl sfătui ea. Se opriră în faţa blocului. Nu ştiu ce are, arăta foarte prost, de parcă n-ar fi fost venit din concediu. Mi-a explicat că a fost bolnav, că a zăcut la pat. Femeii îi plăcea să vorbească. Nu sînteţi din Constanţa, nu-i aşa ? Nu v-am mai văzut pe la dînsul. Da' de unde sînteţi ? Aha, din Feteşti ? ! zise ea uşor dezamăgită. Mă scuzaţi... sînt grăbită. Eu zic să-l aşteptaţi, totuşi. La revedere...

Roman rămase locului mulţumit atît de sfat, cît şi de cele auzite. „A-l aştepta, gîndi, e de fapt treaba cea mai uşoară... Îţi faci rost de un „Sportul" şi te pui pe aşteptare..." Stătu cît stătu în faţa intrării, apoi se plictisi. Porni să dea tîrcoale celor două ferestre prelungi ale apartamentului lui Miroiu şi care dădeau în stradă. Erau acoperite cu coli de hîrtie cîndva albastre. La prima fereastră îi fu imposibil să privească înăuntru. La cea de-a doua, găsi un spaţiu destul de mare între cele două coli de hîrtie ce astupau geamurile. Îşi turti nasul de sticlă. La început, nu desluşi nimic dincolo de fereastră. Apoi, cînd ochii i se obişnuiră, zări atîrnînd, la nivelul privirilor sale, două picioare care parcă se întindeau să atingă parchetul.

Stropi de gheaţă îi alunecară pe şira spinării. Se cutremură. Şi pentru că în adîncul retinei imaginea din interiorul camerei lui Miroiu trăise cît lumina unui fulger, se aplecă să se uite din nou înăuntru : descoperi iar cele două picioare atîrnînd. Se depărtă în grabă, căutînd un telefon public. În timp ce forma numărul comandantului, îşi aminti de liniştita lor convorbire de dimineaţă. Îi răspunse colonelul Horea în persoană. Roman raportă pe îndelete cele descoperite.

— Ce vrei să întreprinzi şi de ce ai avea nevoie ? fu întrebat.

— De un lăcătuş, de un bun lucrător de la Laboratorul criminalistic.

— Bine, tovarăşe căpitan, vei căpăta tot sprijinul. Într-un sfert de oră, maximum douăzeci de minute, maşina noastră va fi acolo la locul stabilit de dumneata. Succes !

Roman reveni în dreptul blocului. Făcu în gînd un calcul topografic. Îşi spuse că maşina se va ivi dinspre piaţa Independenţei, aşa că porni şi el într-acolo. Vroia ca totul să decurgă pe neobservate. Cel puţin în prima fază.

Calculul se dovedi bun. Maşina opri la vreo treizeci de metri de clădire. Acolo, pe loc, făcu cunoştinţă cu locotenentul Răşcanu şi cu plutonierul major Paraschiv ; amîndoi veniseră îmbrăcaţi civil.

— Sîntem la ordinele dumneavoastră, raportă locotenentul. Era mai tînăr şi mai înalt decît Roman. Avea un gît lung, subţire, cu un proeminent măr al lui Adam. Bărbia întinsă înainte trăda o fire energică şi bătăioasă.

Plutonierul major, mult mai în etate decît cei doi ofiţeri, rămase tăcut locului, ţintuit parcă de o sfiiciune inexplicabilă. Doi ochi blînzi sub o frunte calmă atrăgeau fără voia lor atenţia.

— Aş vrea, li se adresă Roman, ca în această primă etapă, să pătrundem în locuinţa lui Miroiu pe neobservate, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic... Fără îndoială, primul obstacol în calea atingerii obiectivului nostru este uşa...

— Tovarăşe căpitan, ţin să vă raportez că tovarăşul plutonier major Paraschiv este unul dintre cei mai buni lăcătuşi din regiune...

— Lasă, lasă, interveni sfătos cel prezentat.
—Cereţi-i să vă deschidă porţile raiului. O va face cu mai multă rapiditate decît sfîntul Petru.
— Tovarăşe locotenent, protestă plutonierul.
Lui Roman îi plăcu din capul locului acest om cu priviri de părinte bun şi răbdător. I se adresă cu încredere :
— Iată ce te rog : mergi dumneata înainte şi vezi ce broască are uşa... dacă poate fi deschisă fără prea multă zarvă. Te întorci şi-mi raportezi...
— Am înţeles, zîmbi lăcătuşul. O să iau trusa cu mine... Dacă pot s-o deschid fără zgomot, o fac pe loc, ca să nu fiu nevoit să raportez de două ori, propuse plutonierul.
— De acord, se învoi Roman. E vorba de blocul „C"... prima clădire după colţ. Apartamentul doi e chiar la parter. Deasupra soneriei e o carte de vizită : Mihai Miroiu.
— Am înţeles.
Cei doi rămaseră lîngă „I.M.S.", urmărindu-l pe lăcătuş cum se depărtează. Abia în clipa aceea, Roman îşi aminti, fără să vrea, de „Pilă de aur" şi de rugămintea ce i-o făcuse. Şi el ar fi deschis apartamentul în doi timpi şi trei mişcări... „L-o fi găsit nea Sandu ?"...
Locotenentul Răşcanu tuşi discret, amintindu-i criminalistului din Capitală că era şi el pe acolo.
— Ai adus cu dumneata o trusă completă ? întrebă Roman, fascinat pentru o clipă de nodul gordian al constănţeanului.
— Completă. Despre ce-i vorba, dacă îmi permiteţi să aflu ?
— Cred că de un spînzurat... O să avem de lucru. Mă interesează orice urmă. În mod deosebit, însă, urmele paşilor... De aceea, te rog să lucrezi cu grijă, ca să nu ne încurcăm în proprii noştri paşi.
— E limpede, tovarăşe căpitan.
— Se şi întoarce, observă Roman.
— Paraschiv e un artist...
— Nu cumva a fost spărgător ?
Locotenentul rîse amuzat :
— Nu, tovarăşe căpitan, e lăcătuş, cum s-ar spune... din tată-n fiu.
— Vă raportez, i se adresă plutonierul, că a fost un fleac. Cheia am potrivit-o dintr-o privire... Poftim. Luaţi-o, puteţi intra ca la dumneavoastră acasă...
Roman luă cheia zîmbind.

— Nu te-a văzut nimeni ?

— Nimeni. E ora cînd oamenii se prăjesc la soare sau sînt la lucru.

— Să mergem, tovarăşe locotenent... Pe dumneata însă, te-aş ruga să rămîi la maşină.

Operaţia de deschidere, datorită cheii potrivite de lăcătuşul D.R.M.-ului, nu dură nici măcar un minut. Cei doi ofiţeri intrară mai întîi într-un vestibul întunecos, apoi în prima cameră a apartamentului. Stăruia un aer greu, stătut ; ferestrele nu mai fuseseră de mult deschise. Roman înaintă prudent spre cealaltă încăpere ; Răşcanu îl urma. Uşa ce despărţea cele două odăi ale apartamentului era închisă. Roman apăsă, cu teamă parcă, marginea clanţei ; uşa cedă. Se opriră în prag înmărmuriţi. Spînzuratul atîrna de cîrligul lămpii.

— El e... Miroiu, şopti Roman.

Razele soarelui băteau puternic în hîrtiile de la geamuri, pulverizînd întunericul încăperilor. În clipa următoare, ochii lui Roman, obişnuiţi să nu-i scape nimic, trecură fără grabă de la un obiect la altul, pînă ce cuprinseră întregul tablou al încăperii. Îşi formă astfel prima impresie. Vameşul îşi pregătise cu minuţiozitate sinuciderea. Şi ca să-şi ducă la îndeplinire gestul funest, demontase lampa de sub tavan, eliberînd cîrligul de care înnodase frînghia. Acum, lampa zăcea într-un colţ al camerei, lîngă studio. Tot din vreme, şi pesemne cu calmul omului obişnuit să ia o hotărîre, îşi pregătise şi frînghia. Fără îndoială, i se păruse prea lungă şi o tăiase. În acest scop, se folosise de un cuţit de bucătărie — obiectul se găsea pe studio, iar restul frînghiei aruncat pe covor, sugera un şarpe încolăcit. Ca să demonteze lampa şi să prindă lanţul de cîrlig, Miroiu se urcase pe o masă, pe care după aceea o împinsese lîngă fereastră.

Tot încercînd să intuiască mişcările pregătitoare actului final, Roman se opri asupra taburetului răsturnat. Nu încăpea nici un fel de îndoială că Miroiu, cu acea stăpînire de sine, proprie sinucigaşului, adusese din bucătărie taburetul şi-l aşezase sub frînghie, urcase pe el, îşi vîrîse capul în laţ, după care, cu un ultim zvîcnet, împinsese scaunul cît colo...

Roman se zgribuli, de parcă i s-ar fi făcut dintr-o dată frig. Privirile i se opriră pe cîrligul din tavan. Capul strangulat al lui Miroiu stătea strîmb, fixîndu-şi ochii ieşiţi din orbite spre ofiţer. Da, da, totul în jurul spînzuratului sugera premeditare,

luciditate, hotărîre. Înainte de a se fi apucat să-şi pregătească propria-i execuţie, vameşul îşi scosese haina, aşezînd-o cu acuratețe pe spătarul unui scaun... Purtase un costum elegant de mohair gri.

— Începem ? întrebă locotenentul Răşcanu cu o voce tulburată de emoţie, sau îl aşteptăm pe procuror ?

— Eu zic să începem. Procurorul o să pice el dintr-un moment în altul. Mai întîi fotografiază... E de prisos să-ţi spun ce...

— Am înţeles, îi răspunse şi se apucă să-şi desfacă trusa.

Roman se îndreptă spre scaunul pe care se afla haina lui Miroiu. Îi pipăi buzunarele ; spera să dea de clasica scrisoare de adio. În afară de Buletinul de identitate, de trei bancnote de o sută, un pieptene şi o batistă, nu găsi nimic altceva. „Totuşi, trebuie să fi lăsat o scrisoare ! gîndi Roman, uitîndu-se încă o dată în jur. O explicaţie !" Nu descoperi nimic. Se apropie atunci de spînzurat, îi atinse uşor buzunarele pantalonilor — erau goale.

— Încep să fotografiez, anunţă Răşcanu.

— Dă-i drumul, încuviinţă Roman.

Blitz-ul începu să scapere, umplînd încăperea de fulgere. Roman se retrase lîngă uşă şi urmări de acolo munca locotenentului. După ce fotografie din toate unghiurile poziţia cadavrului, stărui cu obiectivul aparatului asupra fiecărui erou în parte. Cînd Blitz-ul încetă să mai fulgere, Roman avu senzaţia că în încăpere se făcuse, brusc, întuneric.

— Încercuieşte, te rog, cu cretă, locul fiecărui obiect. Mai întîi locul frînghiei de pe covor.

— Nu vreţi să smulg hîrtiile de la fereastră ? propuse Răşcanu.

— Nu, nu, se opuse Roman.

După ce locotenentul marcă locul unde zăcea aruncat restul de frînghie, Roman se aplecă, o ridică şi se apucă s-o cerceteze cu luare-aminte.

— Dă-mi, te rog, lupa !

După intonaţia glasului, muiat parcă de o uşoară tulburare, Răşcanu înţelesese că ofiţerul bucureştean descoperise ceva sau era pe cale de a descoperi. Sub lupa puternică, frînghia i se dezvălui lui Roman în cu totul alte dimensiuni ; fără prea multă greutate, izbuti să observe, pe toată lungimea, o rosătură provocată de un corp contondent.

— Aţi descoperit ceva ?

Roman nu răspunse. Nici el nu știa încă dacă descoperise sau nu ceva. Își întoarse privirile spre spînzurat. De astă dată, avu senzația că ochii ieșiți din orbite ai spînzuratului voiau cu orice preț să-l înspăimînte.

— Ai încercuit și poziția scaunului ? întrebă Roman neluîndu-și privirile de pe fața vînătă a mortului.

— Da.

Locotenentul se opri să vadă ce avea de gînd să întreprindă. Îl văzu pe căpitan ridicînd taburetul răsturnat, apoi cercetînd cu lupa suprafața sa netedă și acoperită de un strat de vopsea verde deschis.

— Ați mai găsit ceva ?

— Nu... deocamdată, nu...

Roman luă taburetul și-l împinse sub picioarele atîrnate ale lui Miroiu. „Hm, interesant, chiar foarte interesant"... După cîteva minute se adresă colegului :

— Hai să luăm masa de la fereastră și s-o aducem aici... Aș vrea mai întîi să-i cercetăm suprafața.

Roman puse taburetul la loc, în cercul de unde-l ridicase, apoi trecu să cerceteze masa ; ca mai tot mobilierul din apartament, și suprafața aceasta se acoperise cu un strat de praf. De aceea și dădură lesne peste niște amprente digitale, apoi peste urmele lăsate de tălpile unor picioare.

— Ridică mai întîi urmele, ceru Roman.

Rămase lîngă locotenent, pînă ce-l văzu încheindu-și operația.

— Acum, hai să ducem masa lîngă spînzurat.

După ce făcură și treaba asta, Roman se urcă pe masă. Camera fiind scundă, capul îi ajungea pînă la tavan, așa că vedea *punctul fix* — cîrligul — de care era legat lațul de spînzurare. De la acel *punct fix*, ochii criminalistului coborîră atenți pe firul frînghiei, pînă la lațul cu nod culant. Observă imediat că distanța dintre capul cadavrului și tavan era relativ mică. „Mda, nu prea-mi place, își spuse tot măsurînd, din priviri, distanța ce separa capul sinucigașului de tavan. Poziția e și nu e corespunzătoare unei spînzurări tipice complete." Capul lui Miroiu încremenise într-o parte, frînt parcă de strînsoarea frînghiei, cu obrazul stîng spre tavan. Roman se ridică în vîrful picioarelor și cercetă cu lupa fața mortului. „Mda !" mormăi și se coborî de pe masă.

— Hai s-o ducem acum la loc.

— Am găsit urme și pe mînerul cuțitului, îl informă Rășcanu, ajutîndu-l să ducă masa lîngă fereastră.

Roman luă din nou taburetul și-l așeză în poziția inițială. Zîmbi amar. Acum, ceea ce i se păruse a fi doar o vagă bănuială, devenise certitudine. Picioarele încălțate ale spînzuratului se găseau suspendate doar la cinci centimetri de suprafața taburetului. Cu un glas care-l înghețá pe Rășcanu, rosti :

— Miroiu nu s-a sinucis... Miroiu a fost omorît... Sîntem în fața unui act de spînzurare simulată... E de prisos, cred, să-ți mai spun că orice urmă are pentru noi o deosebită importanță.

— Nu cumva vă...

Locotenentul Rășcanu tăcu la vreme, după părerea sa ; ar fi fost nepoliticos să pună la îndoială concluziile unui criminalist evidențiat deseori în Buletinele M.A.I.-ului.

— Nu, nu mă hazardez, reluă Roman ideea nemărturisită a colegului său, sînt convins, chiar dacă urmele ridicate de noi vor fi numai ale lui Miroiu. Cercetează și lampa.

Ridică iar, ca pe un lucru de preț, capătul acela de frînghie și-l cercetă îndelung. „A fi sau a nu fi ?" îi veni în minte celebrul monolog hamletian. Bucățica asta de frînghie se cerea exploatată pînă la ultima consecință... Trecu gînditor prin baie, prin bucătărie. Nu era nevoie de prea multă perspicacitate, ca să-ți dai seama că stăpînul apartamentului lipsise multă vreme de acasă. „Apartamentul este frumos... bine pus la punct... pentru un celibatar, aprecie el. A avut mult simț gospodăresc." Reveni în dormitor, deschise șifonierul ; găsi lucrurile rînduite cu grijă. Umblă prin buzunarele celor două costume. Nicăieri însă nu găsi „scrisoarea de adio". Nimic... nimic din ceea ce ar fi putut să explice „gestul funest" al lui Miroiu. „Acum aș avea nevoie de un cîine bun... să-i dau să miroasă capătul ăsta de frînghie", își zise căpitanul trecînd în cealaltă cameră care ținea loc de sufragerie. Îi păru mobilată cu gust. Două fotolii, o canapea, o măsuță scundă, străjuită de o lampă înaltă, clădită pe un picior de fier forjat. Se opri în dreptul bufetului, îl deschise. Trei sticle de „Martini", „Baccardi", „Milcov". Nu se umblase de mult la ele. Erau prăfuite. Deschise cîteva sertare : nimic important. Se îndreptă spre cele două fotolii ce încadrau, laolaltă cu canapeaua, măsuța scundă și lăcuită. Observă că praful de pe fotoliul din dreapta măsuței fusese șters de cineva care șezuse în el, fără îndoială, nu cu mult înainte. Făcu apoi altă descoperire : o pulbere de

var se așternuse la picioarele fotoliului, acolo unde fotoliul se întîlnea cu peretele. „Cine oare șezuse în fotoliu ?" Își aminti că Miroiu își lăsase haina în dormitor, pe speteaza unui scaun. Trecu imediat dincolo și, dintr-o privire, își dădu seama că Miroiu șezuse în fotoliu : mînecile hainei sale șterseseră praful de pe brațele fotoliului.

— Aveți un cîine bun la D.R.M. ? îl întrebă el pe Rășcanu.

— Cum să nu ! Îl avem pe Ingro, răspunse Rășcanu. N-ați auzit de el ?... E formidabil, îl lăudă locotenentul. Vreți să apelați la el ?

— Da, și încă imediat. Cum stai ? Mai ai mult ?

— Mai am de luat numai amprentele mortului.

— Telefonul l-ai făcut ?

— Da ! Nici o urmă, nu s-a vorbit de la el... E complet acoperit de praf.

Aparatul se afla pe noptiera de lîngă studio. Roman ridică receptorul și formă numărul de telefon al comandantului :

— Sînt căpitanul Roman. Să trăiți ! Îmi permiteți să raportez ?

5

Ingro luă imediat urma infractorului. Părea nu numai mulțumit că, în sfîrșit, fusese scos din cușcă și pus să lucreze, ci și hotărît să-și ducă repede la capăt misiunea. Alerga mirosind într-una trotuarul. Însoțitorul lui nădușise... pe căldura ce se lăsase, izbutea cu greutate să mențină ritmul înfrigurat al patrupedului. Roman se luase după dînșii, urmărindu-i de la distanță. Cîinele mirosea, alerga, se oprea, se întorcea spre conducător, ca și cînd l-ar fi așteptat să-l ajungă, ca apoi să-și reia jocul. Trecătorii se uitau curioși după echipa de urmărire.

După un timp, Roman constată că Ingro se îndrepta spre port și se întrebă neliniștit dacă nu cumva cîinele adulmecase urma de dimineață a lui Miroiu. Să-l oprească ? N-avea cum și apoi cîinele trebuia lăsat să-și încheie cursa. Cîțiva puști mai îndrăzneți se luaseră după cîine, alergînd și ei în același ritm cu Ingro. „Uf, trebuie să ai plămîni de oțel, se văită Roman, ca să te poți ține după dumnealui"...

Ajungînd la intrarea principală a portului, care era închisă, cîinele începu să latre. „Da, mai mult ca sigur că a luat o urmă greşită". Se legitimară şi fură lăsaţi să intre. Dar după nici o sută de metri, deducţia lui Roman, spre bucuria sa, se dovedi greşită. Ingro nu se îndreptă spre clădirea vămii, ci spre rada portului, strecurîndu-se nervos şi hămăind printre stivele de mărfuri. Gîfîind din greu, Roman se străduia să fie mereu lîngă conducătorul cîinelui, căci simţea apropierea unui moment decisiv. Trecură în goană prin faţa unor vapoare... Ingro, adulmecînd într-una, se îndreptă spre puntea de debarcare a unui cargou. „Interesant, gîndi Roman, foarte interesant"... Zări pavilionul românesc al vasului. Grănicerul care stătea de pază vru să intervină, dar pricepu repede că nu era cazul şi că orice intervenţie ar fi fost inutilă.

Roman se hotărî să rămînă locului, să nu urce pe cargou. Se trase lîngă o stivă de cherestea, ţinînd sub observaţie puntea vasului. După un timp, auzi distinct lătratul lui Ingro, apoi larma oamenilor de pe punte. Şi-l închipui pe Ingro aruncîndu-se asupra infractorului şi doborîndu-l cu greutatea trupului său. Îi părea rău că nu asista la o asemenea scenă, care numai în filme sau pe cîmpul de dresaj mai putea fi întîlnită... Lătrăturile lui Ingro amuţiră : de pe bordul cargoului se auzeau acum vociferări. „Ce naiba s-o fi petrecînd acolo ?" Roman deveni nerăbdător. Ca să se liniştească, îşi aprinse o ţigară.

Nu trecu mult şi-l văzu pe însoţitorul lui Ingro apărînd la puntea de coborîre ; nu era singur. Doi marinari duceau pe un al treilea, care abia se mai ţinea pe picioare. În fruntea lor, mîndru, cu coada ridicată în vînt, cobora Ingro. La vederea lui, grănicerul se dădu uşor în lături.

Roman ieşi de după stivă să întîmpine grupul. Pe măsură ce se apropia, îşi dădea seama că marinarul cărat de cei doi colegi nu era rănit cum îşi închipuise, ci în stare de ebrietate. Capul mare i se bălăbănea, gata parcă să i se desprindă de trup. Însoţitorul lui Ingro îl zări şi vru să-i raporteze, dar Roman îl opri, cerîndu-i să-l ducă la postul de miliţie al portului.

Cînd lumea se mai risipi, căpitanul se apropie de grănicer şi, după ce se legitimă, îl întrebă dacă ştie cine e marinarul ridicat.

— Cum să nu, e Grigore Jugănaru şi face parte din echipajul cargoului „Piatra arsă". Domiciliază în Constanţa... N-a venit beat la slujbă, că altfel n-ar fi fost lăsat să urce pe vas.

— Pe la ce oră a venit ?

— Zece, zece şi jumătate... Nu, vă asigur că nu era beat. L-am controlat. Nici sticle cu băutură nu a avut asupra lui. O fi avînd omu' o rezervă în cabină...

Roman mulţumi pentru informaţii şi porni în grabă spre postul de miliţie al portului.

6

— Ingro m-a condus pînă la uşa cabinei din cala vasului, raportă însoţitorul cîinelui. Arestatul dormea... Băuse şi adormise... A golit, tovarăşe căpitan, două jumătăţi de coniac... un litru... Dormea ascuns în cabină, cu sticlele în braţe. N-a fost chip să-l trezesc.

În încăperea postului de miliţie nu se găsea nimeni altcineva în afară de ei. Mirosea a bradolină. Marinarul dormea pe jos, într-o rînă, cu mîinile sub cap. Sforăia îngrozitor, răspîndind în jurul lui un miros puternic de alcool. La un pas de el, Ingro îi păzea somnul : se întinsese cît era de lung, cu botul pe labe, clipind des la „obiectul găsit". Urechile în formă de V tresăreau la cel mai uşor sunet. Cînd şi cînd îşi înălţa capul, căsca, gîfîia un timp cu limba scoasă, uitîndu-se fix şi întrebător în ochii însoţitorului. „Mi-e sete, spuneau privirile lui Ingro. Mai zăbovim mult pe aici ?"

— Nu s-o fi înşelat ? îşi exprimă Roman cu glas tare neîncrederea.

De parcă i-ar fi priceput cuvintele, Ingro mîrîi în direcţia căpitanului.

— Taci, Ingro ! îi comandă însoţitorul. Să ştiţi că Ingro nu se înşeală niciodată.

— Scuză-mă, dragă Ingro, i se adresă Roman, amuzat de reacţia cîinelui. Ingro îi răspunse printr-un schelălăit.

— A primit scuzele, traduse însoţitorul, cu toată seriozitatea, schelălăitul patrupedului.

Arătînd spre marinarul reţinut, Roman întrebă :

— L-aţi căutat prin buzunare ?

— Nu. Să-l caut ?

— Da.

Ingro își zvîcni urechile, își înălță capul, urmărind mișcările însoțitorului. Acesta se apropie de marinar și, lăsîndu-se pe un genunchi, se apucă să-l buzunărească : scoase pe rînd, la iveală, un pumn de bancnote mototolite și o batistă, mult prea curată pentru a-i aparține.

— Batista are un miros puțin suspect, zise însoțitorul ducînd-o la nas și îndepărtînd-o imediat cu strîmbături. Pfui !...

Ingro își împinse botul înainte, dar și-l reașeză repede pe picioarele din față.

Roman, curios, luă batista. Simți imediat în nări mirosul specific al cloroformului și, în sfîrșit, nu mai avu nici o îndoială că Ingro mersese drept la țintă.

— Da, miroase a cloroform...

— Nu cred să fie a lui... E prea curată și prea frumos împăturită... Însoțitorul îl răsuci pe marinar pe partea cealaltă. Acesta nici acum nu se trezi din somnul său adînc. Gemu doar, apoi fornăi, plescăi din limba uscată, dar nu deschise ochii. Din celălalt buzunar i se scoase legitimația, un pieptene rupt, un pachet de țigări americane „Pall Mal", apoi o fițuică pe care o mînă, prea puțin obișnuită cu scrisul, notase un număr de telefon — 1.236.

După ce cercetă fiecare obiect în parte, după ce își trecu în carnețel numărul acela de telefon, Roman ordonă, spre surprinderea celuilalt, să vîre înapoi în buzunarele marinarului tot ce îi aparținea. Însoțitorul se supuse dar, în cele din urmă, își exprimă nedumerirea față de ordinul căpitanului.

—Cînd o să se trezească, o să-l rugăm să și le scoată singur din buzunar... Altfel s-ar putea să afirme că obiectele nu-i aparțin, îi explică Roman.

Se apropie de bețiv ; duhnea îngrozitor. Îi cercetă fața buhăită de băutură : somnul adînc îi aprinsese și mai tare obrajii, parcă rumeniți la jar ; buzele groase erau uscate și crăpate de alcool...

— Ăsta nu se trezește chiar atît de repede, tovarășe căpitan.

— Da, e criță. Cu ce ai de gînd să-l duci la D.R.M. ?

— Cu o dubă...

— Foarte bine... Eu o să plec... Peste două sau trei ceasuri, voi fi și eu la regiune. Dacă între timp se trezește, să nu se stea de vorbă cu dînsul... Să fiu așteptat.

— S-a înţeles, tovarăşe căpitan...

— La revedere ! La revedere, Ingro !

Auzindu-se strigat, Ingro îşi ciuli urechile, apoi îşi ridică botul şi îşi scutură capul, de parcă ar fi vrut să izgonească ceva care i se tot aşeza pe creştet.

Roman ieşi înveselit din clădirea postului de miliţie. După cîţiva paşi se opri, cuprinse depărtările şi oftă : mirosul de alge, zborul foarte coborît al pescăruşilor îi amintiră de concediul întrerupt, de faptul că marea se afla la un pas...

VI
Compot de ananas

1

Comandantul Regiunii, după ce-i ascultase raportul îi spusese :

— Tovarăşe căpitan, afacerea Miroiu mi se pare şi mie deosebit de interesantă. Aveţi mînă liberă : acţionaţi cum veţi crede de cuviinţă. Am vorbit şi cu Bucureştiul, e de acord. Vă veţi bucura de tot sprijinul nostru...

La ora 16, Roman începu interogatoriul. Îl asista locotenentul Răşcanu. Fu adus Grigore Jugănaru. Arestatul se opri lîngă uşă, de unde îi privi pe cei doi ofiţeri cu răutate, pe sub sprîncenele stufoase. Capu-i mare, cu păr roşcat şi rar, amintea de zicala cu baniţa. Ochii congestionaţi şi sîngerii îi jucau pe faţa-i buhăită. Bluza marinărească, întinsă pe pieptul său voinic, era murdară şi răspîndea un miros greţos, căci arestatul vomitase în somn.

— Vino mai aproape, îl îndemnă Roman care şedea în spatele unui birou.

— Ce vreţi de la mine ? întrebă Jugănaru cu o voce răguşită trecîndu-şi mîna, parcă amorţită, peste faţa aprinsă.

— Apropie-te ! repetă Roman îndemnul.

Marinarul îşi înălţă capul şi, o dată cu el, îşi împinse înainte, într-un gest reflex, şi pieptul lat şi vînjos, ca de luptător. „E ca un taur", îşi zise Roman, admirîndu-i musculatura. În sfîrşit, arestatul, şovăind, înaintă cîţiva paşi spre biroul căpitanului.

— Ce vreţi de la mine ? repetă el supărat.

— Îndură-te şi mai fă doi paşi.

— Cum am ajuns aici ?
— Ai mai stat în gazdă la noi ?
— Eu ? ! se arătă marinarul mirat de întrebare. Ochii umflați se căscară ceva mai mult și Roman întrezări o clipă culoarea lor tutunie.
— Cum te cheamă ?
— Jugănaru Grigore.
— Unde domiciliezi ?
— În Constanța, pe strada Caisului nr. 10 și sînt marinar pe cargoul „Piatra arsă".
— Marinar ? !
— Ce, nu se vede ?
— Deocamdată nu. Poate puțin mai încolo să observăm ceva. Pînă atunci, ia scoate mătăluță din buzunare tot ce ai și pune-le frumușel pe masă...
Marinarul își strîmbă nasul borcănat, cu osul spart, pesemne, într-o încăierare, ceea ce îl urîțea și mai mult. Îi aruncă locotenentului Rășcanu, care ședea la un alt birou, o privire de parcă ar fi vrut să-l cheme în ajutor. Mai întîi se lovi prudent peste buzunare, ca și cînd ar fi vrut astfel să-și amintească de obiectele ce le avea asupra lui, apoi, rînd pe rînd, cu mișcări moi, nehotărîte, puse pe birou : banii, pieptenele. Lui Roman îi fu clar că Jugănaru evita să scoată batista. În sfîrșit o scoase, murmurînd revoltat :
— Nu e a mea... nu-i batista mea...
— Dar a cui e ? rîse Roman batjocoritor.
— Nu știu... Nu-i a mea... Scoase pachetul de țigări americane și le puse repede lîngă celelalte obiecte, de parcă ar fi ținut jar între degete. Nici astea nu-s ale mele... nu-s, auziți ? Nu-s ale mele...
— Dar ale cui sînt ?
— Nu știu... Poate că mi le-o fi pus cineva în buzunar... la beție, nu știu ce-i cu mine... Uit totul... totul... Jur pe sfînta cruce că nu-s ale mele...
— Lasă, Jugănarule, nu te mai obosi să juri, îl sfătui locotenentul Rășcanu, jucîndu-și în sus și în jos mărul lui Adam.
— Nu-s ale mele, se apără marinarul bătîndu-se cu pumnul în piept.
Roman îi aruncă un zîmbet calm și dezarmant.
— Ai pus totul pe birou ? N-aș prea crede... Ia vezi... Îmi pare că mai ai ceva... Fii bun !

Jugănaru, ascultător, apucă să se caute prin buzunare. Ochii umflați și încă tulburi din pricina beției se arătau acum dezorientați. Gura îi era uscată și simțea nevoia să plescăie și să-și umezească buzele crăpate. Găsi cu greu o hîrtiuță. Și, înainte de a o depune pe birou, o cercetă ca pe un obiect înspăimîntător.

— Ce-i asta ? se întrebă el ca pentru sine. Să mă bată Dumnezeu, dacă știu ce-i asta ? !

— Care va să zică nici batista, nici țigările, nici petecul de hîrtie pe care văd scris un număr de telefon nu-ți aparțin ?

— Să mă bată Dumnezeu dacă știu. Se pocni din nou cu pumnul în piept. Zi și mata ; ce-mi trebuie mie țigări străine, cînd mie îmi plac „Naționalele" ? Sau batista aia... E de nasul meu ?... Înălță din umeri nedumerit că ofițerii nu pot să priceapă un fapt atît de simplu.

— Unde ți-ai petrecut noaptea ?

— Cum, unde mi-am petrecut-o ? ! își încreți el fruntea. Păi, acasă...

— Ai familie ?

— Nu...

— Atunci unde *acasă* ?

— Cum unde ? ! La domiciliu... stau cu o femeie... de cincisprezece ani stau cu ea... mi-e ca și nevastă...

— Cum o cheamă ? se agită Roman, frecîndu-și părul aspru cu palma.

— Suzana Lepșiu...

— Ea știe că ți-ai petrecut toată noaptea acasă ?

— Știe, cum să nu știe... că doar de cin'șpe ani trăim împreună... ca soț și soție.

— Tovarășe locotenent, i se adresă Roman lui Rășcanu, consemnează, te rog, declarația asta în procesul-verbal și Jugănaru va semna.

— Sigur, sigur... își clătină marinarul capul aprobator... treceți acolo... nu mi-e teamă.

Roman îl lăsă să semneze, apoi se ridică brusc în picioare, îl fixă sfredelitor pe arestat și-i porunci cu o voce amenințătoare :

— Întoarce-te cu fața la perete !

— De ce ? se sperie arestatul.

— Întoarce-te, cînd îți spun !

Grigore Jugănaru făcu cîțiva pași spre perete și se întoarse cu spatele, așa cum i se ceru. Gemu :

— Ce vreți de la mine ?

Drept răspuns, auzi vocea ofițerului :

— Să fie introdusă Suzana Lepșiu !

Locotenentul Rășcanu se ridică de la birou, ieși și, după cîteva minute, reveni însoțit de o femeie trecută de patruzeci de ani, subțire la trup, cu o expresie de om necăjit pe chip. Dînd cu ochii de Jugănaru, tresări ducînd mîna la gură.

— Tovarășă Lepșiu, dumnealui susține că locuiește sub același acoperiș cu dumneata. Îl cunoști ? Roman arătă cu capul spre Jugănaru.

— Da... E omu'meu... Grigore Jugănaru, vorbi ea cu o voce tremurată... Doamne, da' ce-a făcut ?

— Te rugăm, tovarășă Lepșiu, să ne spui dacă îți menții declarația făcută acum o oră și mai bine sectoristului care a fost la dumneata acasă.

— Da !

— Atunci repetă aici declarația.

— Adică ? începu femeia să-și frîngă mîinile.

— Unde și-a petrecut Jugănaru noaptea, acasă sau în altă parte ? Ascultă, domnule Jugănaru, ascultă ce declară femeia dumitale...

— Grigore a venit acasă pe la zece... Eu eram în pat... că muncesc mult și sînt tare ostenită... S-a băgat și el în pat și a adormit... Nu știu pe la ce oră, îl aud că se dă jos din pat... am crezut că s-a dus ca tot omu' afară... Nu știu cînd am adormit din nou... cînd m-am trezit încă nu se luminase de ziuă... Pe Grigore nu l-am mai văzut lîngă mine... plecase...

— Mai era încă întuneric ? stărui căpitanul.

— Da...

— Grigore Jugănaru, ce-ai de zis ? Mai susții că ți-ai petrecut noaptea acasă, cum s-ar zice, în sînul familiei ? Ai auzit întrebarea ?

— Am auzit, mormăi el în silă.

— Tovarășă Lepșiu, asta-i tot... Sînteți liberă... vă mulțumim...

Femeia, înainte de a ieși, se mai uită o dată, cu milă, la spatele lat și puternic al marinarului; cutele feței ei mici se adînciră într-o durere mută.

— Ei, domnule Jugănaru, acum poți să te întorci și să ne mărturisești unde și cu cine ți-ai petrecut noaptea, după ce ai plecat de acasă.

Marinarul se supuse fără chef. Capul mare îi căzu pe piept. Roman îi arătă un scaun.

— Șezi, îl îndemnă, și povestește-ne, pe îndelete, unde și cu cine ți-ai petrecut noaptea pînă cînd am dat de tine, în cabină, beat turtă. Să nu încerci să ne duci cu vorba.

Jugănaru nu se așeză; îl măsură pe Roman pe sub sprîncenele-i zbîrlite; se arăta ca un taur furios, gata să se repeadă și să-și înfigă coarnele în adversar. Își strînse mîniat gura, se auzi un scrîșnet din dinți.

— Ce vreți de la mine? țipă el lovindu-se în palma stîngă cu pumnul drept, mare cît un baros.

— Șezi, cînd ți se cere. Repet: povestește-ne unde ai fost după ce ai plecat de acasă, cu cine te-ai întîlnit, ce ai făcut, cum de te-am găsit beat turtă în cabină?

Scaunul scîrțîi sub greutatea arestatului, care nu scosese însă o vorbă. Lăsase ochii în pămînt, vrînd parcă să-i acopere definitiv cu sprîncenele stufoase.

— Ai auzit sau nu? îl amenință Rășcanu cu creionul.

— Nu mai știu, se bîlbîi arestatul. Am băut... Mă doare capul... Cînd beau și mă îmbăt, uit tot... Batista aia nu-i a mea... se dezise el iar, înfricoșat, nici țigările alea... Mi le-a pus cineva în buzunar...

— Cu cine ai fost? întrebă Rășcanu.

— Să mă bată Dumnezeu dacă știu... Asta-i boala mea: cînd mă îmbăt... uit cu cine am băut... pe unde am umblat... ce-am făcut...

Roman își căută pipa și începu să se joace cu ea, tot uitîndu-se batjocoritor la Jugănaru; acesta nu avu tăria să-i înfrunte privirile și-și fixă ochii în podea.

— Bine, zise Roman, rostind apăsat cuvintele, ai băut, te-ai îmbătat și ai uitat unde și cu cine ai băut. În fond, nici nu mă interesează cu cine ai băut. Mie să-mi spui ce ai făcut pînă la ora cînd ai urcat pe vas... Cînd ai urcat pe vas, nu erai beat, altfel nu te lăsa grănicerul să urci. Este? Ei, dacă „este", să-mi zici unde ai fost?

— Să mă bată dumnezeu dacă știu ce vreți de la mine. Mă doare capul... Îmi fierbe creierul, se plînse apucîndu-se cu mîinile de cap. Cum am ajuns aici ?

— Ingro mai e aici ? își întrebă Roman, pe neașteptate, colaboratorul.

Arestatul își încruntă sprîncenele și se uită pieziș la ofițer. Cuvîntul Ingro îl intimidase ; nu știa ce înseamnă, de cine era vorba.

— Da, e aici, răspunse Rășcanu.

— Ai auzit ? se adresă arestatului căpitanul. Ingro mai e încă aici.

Derutat, marinarul se uita cînd la unul cînd la altul. Și, neștiind ce trebuie să spună, plescăi, încercînd să-și umezească buzele.

— Vrei să știi cum ai ajuns aici nu-i așa ?

Marinarul se îngheboșă, de parcă ar fi vrut să se ferească de o lovitură nevăzută. Nu răspunse nimic.

— Invită-l te rog, pe Ingro să intre, îi ceru Roman lui Rășcanu, aruncîndu-i un zîmbet vesel.

Locotenentul ieși, în birou se lăsă o tăcere adîncă. Roman se prefăcu atras de „construcția" pipei sale. O cerceta ca pe o piesă rară, făcînd abstracție de prezența marinarului. „Încearcă să se apere, dar prostește, gîndea el. Nervii îi sînt, de fapt, încordați la maximun. Acum vor plesni... Nu rezistă... tipul ține de categoria slabilor..."

— Eu, să vedeți... zise Jugănaru. Tăcu și din nou începu să plescăie din limbă.

— Ți-ai adus aminte unde ai fost ?

— Mă doare capul, murmură.

— Dacă bei coniac „trei stele" ! îl dojeni Roman.

Rășcanu se reîntorsese însoțit de Ingro și de conducătorul său. Cîinele recunoscu pe infractor și începu să-l latre, nedezlipindu-se însă de piciorul însoțitorului. Jugănaru se retrase speriat, lipindu-se pe cît putea de spătarul scaunului.

—Dumnealui e Ingro, vorbi Roman, uită-te bine la el. Cu ajutorul lui te-am găsit... Ți-a luat urma. Ingro lătră aprobator. Da, da, nu te holba așa... Ți-a luat urma... Uită-te bine aici, îl îndemnă Roman, la mine... și o să vezi ce o să scot acum din sertar. Scoase la iveală o bucată de frînghie. Fără să vrea, Jugănaru tresări. Apoi își dădu seama că tresărise și

păli. „Aha, nenicule, al meu ești!" se bucură Roman, continuînd:

— Capătul ăsta de frînghie a fost găsit în locuința domnului Miroiu. I-am dat-o lui Ingro s-o miroase... și te-a mirosit pe dumneata.

Făcu un semn însoțitorului lui Ingro să se retragă. Acesta se execută. Roman se ridică de pe scaun, apucă restul de frînghie și trecu în fața biroului, la un pas de arestat. Jugănaru, palid la chip, îi urmărea încordat fiece mișcare. Îl văzu pe ofițer făcîndu-și ochii mici, mînioși, și vîrîndu-i frînghia sub nas:

— Cînd ți-am arătat-o ai tresărit. De ce? Povestește-mi cum l-ai ucis pe Miroiu și pentru care motiv?

Tremurînd, Jugănaru nu-și mai lua ochii de la frînghie.

— De ce să-l ucid? Nu, nu... s-a sinucis...

Cuvintele îi izbucniră din gură fără voie, parcă azvîrlite de o mînă lăuntrică. În aceeași clipă, Jugănaru pricepu că-și pierduse controlul nervilor, că, în general, fusese încolțit.

— Deci îl cunoști pe Miroiu! observă Roman, trecînd mulțumit la locul său. Ba mai mult, știi că n-a fost omorît, ci că s-a sinucis. Iată-ne, deci, la oile noastre.

Marinarul se ferea de ochii ofițerului, își clătina nervos capul, de parcă ar fi vrut să și-l smulgă.

— N-o să te întreb de unde știi că s-a sinucis... N-o să ne tocim acum limba cu treburile astea. Și Roman își făcu din nou ochii mici: Miroiu nu s-a sinucis, ci a fost omorît. Să-mi răspunzi de ce l-ai omorît pe Miroiu!

— Nu eu! nu eu! izbucni Jugănaru într-un țipăt deznădăjduit. Începu să-și muște pumnul mare și greu.

— Atunci, cine?

Pe fața mare și buhăită a arestatului, groaza se întipări într-o clipită: aducea cu o fiară care încerca să se smulgă din strînsoarea de moarte a unei capcane.

— Atunci, cine? stărui Roman cu aceeași energie în glas. Taci? O să te coste scump tăcerea... sau vrei să-ți povestesc eu?

Marinarul se înghebosase și mai tare. Se uita derutat pe sub sprîncene, la Rășcanu.

— S-a petrecut după ce Miroiu s-a întors de la vamă și s-a... Da, da. S-a așezat în fotoliu, era obosit... în fotoliul de lîngă perete... totul era pregătit... I-am aplicat lui Miroiu batista cu cloroform... gîfîia Jugănaru de parcă pînă atunci ar

fi alergat. După ce a adormit, l-am sugrumat... El mi-a cerut-o... a lui a fost ideea... El mi-a spus că toată lume o să creadă că s-a sinucis...

Fruntea arestatului se îmbrobonise de sudoare. Părul rar i se lipise de tîmple. I se păru că spusese prea multe și tăcu, mușcîndu-și nervos pumnul.

— Care *el*? Te-am întrebat care *el*? strigă Roman la arestat.

— *Celălalt*, răspunse arestatul în neștire.

— Cine-i celălalt ?

În tăcerea care se lăsase, nu se auzea decît gîfîitul marinarului ; întreaga încăpere părea că gîfîie.

— Cine-i *celălalt* ?

— Nu mai spun ! Lăsați-mă ! Nu mai spun nimic ! izbucni el într-un țipăt de disperare violentă. Se apucă iarăși cu mîinile de cap.

— Nu vrei să ne mai vorbești, n-ai decît, îi atrase Roman atenția. Ai văzut că dispunem de probe destule ca să te trimitem la muncă silnică pe viață... Numai făcîndu-ne mărturisiri complete, îți mai poți îndulci condamnarea... Cine-i *celălalt* ?

— Tom !

— Și mai cum ?

— Nu știu !

— Cine-i Tom ?

— Legătura mea...

— Deci faci parte dintr-o bandă ?

— Da.

— De cît timp ești în ea ?

— De doi ani...

Roman făcu o pauză ; nu bănuise că mărturiile lui Jugănaru îl vor pune pe urmele unei bande. „Trebuie să înaintez cu prudență, își zise, pe pista asta abia identificată. Știu cine l-a ucis pe Miroiu. Unul dintre asasini e în mîna mea." Își aprinse o țigară ; înălțîndu-și capul, întîlni ochii plini de mută admirație ai lui Rășcanu.

— Deci, cu Tom ai fost ?

— Da, răspunse arestatul ostenit.

— Zici că ți-e legătură ?

— Da.

Roman punea întrebările și asculta răspunsurile cu un aer voit impasibil : urmărea astfel să-i creeze lui Jugănaru iluzia că, de fapt, tot ce-i relata nu prezenta pentru dînsul o noutate deosebită.

— Unde și cum te întîlneai cu dînsul ?

— Cînd avea nevoie de mine, îmi trimitea o scrisorică cu vreun băiat de pe stradă și-mi fixa ora și locul întîlnirii... Mă prezentam la întîlnire cu scrisorica pe care mi-o lua și o rupea sub ochii mei...

— Iar cînd aveai nevoie de el ?

— N-aveam nevoie de el...

— Bine, bine, dar *marfa* ? se hazardă Roman.

— Care *marfă* ?

Îi făcu semn șmecherește cu ochiul.

— Lasă că știi tu la ce mă refer.

Jugănaru plescăi nemulțumit din limbă : se vedea că nu-i convenea discuția. Mormăi pe sub nas :

— Vă gîndiți la cutiile de *compot* ? !

— Da !

— Alea rămîneau la Miroiu...

— ...Care și el făcea parte din bandă...

— Da ! Își trecu palma mare peste nas și gură, de parcă fața i-ar fi intrat într-o plasă de păianjen și s-ar fi umplut cu fire...

— Iar el ?

— Nu știu...

— De unde luai „conservele" ?

— Erau de ananas...

— O să vedem dacă erau sau nu de ananas, interveni Roman. Răspunde de unde le luai ?

— Din străinătate... Cînd ajungeam în portul I..., mă prezentam la un băcan din rada portului... Mă cunoștea : îmi dădea trei cutii de jumătate de kilogram de ananas...

— Miroiu controla cargoul ?

— De obicei, el...

— Răsplata de la cine o primeai ?

— Fie de la Miroiu, în lei... fie de la băcanul din I..., în valută.

Roman își cercetă ceasul de mînă ; constată că se apropia ora de întîlnire cu Luiza Urseanu. Bineînțeles, dacă „Yul Brynner" avea să se țină de cuvînt și să-i facă trampa...

— Şi cu numărul ăsta de telefon ce e ?
— Mi l-a lăsat Tom...
— Pentru ce ?
— Azi de dimineaţă, după ce m-am despărţit de dînsul, mi-a zis ceva... ce trebuie să fac, dar am uitat.
— Vreo parolă ?
— Am uitat... mi-a dat după... dar am uitat... Înţelegeţi ? ! După... gemu marinarul. Mi-a zis ceva... Doamne, ce cap am ? !
Roman luă hîrtiuţa şi o cercetă meditativ. „Să-l pun să sune... nu, nu, îl cred... a uitat... e verosimil... emoţia după săvîrşirea crimei... Să aflăm mai întîi al cui e numărul de telefon."
Îi şopti lui Răşcanu să se intereseze urgent, la Telefoane, cărui abonat i s-a repartizat numărul 1.236. Ofiţerul ieşi din încăpere.
— Zici că nu ştii al cui e telefonul ? continuă Roman interogatoriul.
— Nu ştiu.
— De cînd îl cunoşti pe Tom ?
— De trei ani.
— Locuieşte în Constanţa ?
— Aşa cred.
— Nu eşti sigur ?
— Niciodată nu l-am întîlnit în plimbările mele prin Constanţa.
— Adresa băcanului din I... el ţi-a dat-o ?
— Da...
— Dă-mi semnalmentele lui Tom...
Jugănaru îşi încruntă fruntea transpirată, apoi şi-o şterse cu două degete. Se vedea de departe că încearcă să-şi adune cuvintele.
— E un bărbat care arată cam la 50 de ani... E bine legat... ca un marinar... Cred că a fost marinar... Ştiţi, are un mers legănat marinăresc...
— Adică ?
— Merge cu picioarele puţin răşchirate... E mai înalt decît mine... brunet... Cînd te uiţi în ochii lui, nu zici că-i om rău... dar e... e... rău... e tare rău.. şuieră Jugănaru, cuprins de o furie oarbă.
— Altceva n-ai mai observat la dînsul ?
— Nu...

— Cum era îmbrăcat azi-dimineață ?

— Foarte elegant... De cîte ori m-am întîlnit cu el, era foarte elegant.

— Azi-dimineață, cum era îmbrăcat ?

— Pantaloni albi, haină albastră, papion negru la cămașă albă...

Rășcanu reveni și îi puse pe masă un bilețel : „E vorba de un telefon public, instalat pe strada St..., la numărul 18". Roman își ridică ochii de pe hîrtiuță și se uită scrutător la arestat :

— Și zi așa, nu vrei să-mi spui parola ?

— Mi-e tot una de-acum înainte, mărturisi el cu toată sinceritatea. De ce n-aș spune-o ? ! Da' am uitat... Prin ce am trecut azi-dimineață n-am mai trecut niciodată...

Roman îl crezu, deși continua să-l iscodească bănuitor. Arestatul nu se mai ferea de privirile lui. Se studiară așa un timp, apoi căpitanul se ridică de la birou. Îl rugă pe Rășcanu să conducă interogatoriul, iar înainte de a ieși, se adresă marinarului :

— Să povestești tovarășului locotenent cum l-ați asasinat pe Miroiu... Auzi, Jugănarule ? ! Totul să povestești... nimic să nu-ți scape...

Jugănaru clătină afirmativ din capul său mare cu urechile aprinse ca jarul.

2

Comandantul regiunii îl aștepta surîzător.

— Uite, tovarășe căpitan, ți-am pregătit o cafea... O meriți. Am ascultat din biroul meu tot... Te rog, bea... Roman se așeză în fața ceșcuței împinsă de colonel, spunînd :

— Aș fi continuat, dar așa cum știți, la orele opt am o „trampă".

— Crezi că Luiza Urseanu o să vină la întîlnire ?

— Dacă nu vine, va fi nevoie s-o găsim. Sînt convins că Luiza Urseanu știe ceva... dacă nu chiar totul...

— Da, zise colonelul cercetîndu-și ceșcuța golită de cafea. Părea hotărît să-și ghicească. Ai dat de urma unei bande de contrabandiști... Tom... Tom... Nu figurează pe listele noastre. O să-l sfătuiesc pe Rășcanu să-i arate lui Jugănaru albumul infractorilor. Poate recunoaște pe cineva.

— N-ar fi rău... Să vedem ce o să ne mai dezvăluie și Luiza Urseanu... Îmi permiteți să plec ?

— Aștept vești de la dumneata, tovarășe căpitan... Ai numărul meu de telefon de acasă ? Se ridică și îi întinse mîna. Peste jumătate de oră voi vorbi cu maiorul Suharu la telefon... Dorești să-i comunici ceva ?

— Mulțumesc, deocamdată nimic în plus față de ceea ce știți și dumneavoastră. Să trăiți !

Zece minute mai tîrziu, Roman se postă lîngă statuia lui Ovidiu. Dintr-un cer pur, coborau blînd, mîngîietor, vălurile amurgului. De la restaurantul „Caviar" se auzea un „Tonomat" care mistuia fără contenire discuri italiene. Mesele din stradă ale restaurantului fuseseră ocupate din vreme. Un miros de pește prăjit plutea în văzduh, înțepîndu-ți nările. Roman aștepta calm, cu mîinile la spate, urmărind, ca pe un spectacol interesant, scurgerea trecătorilor... Încercă să și-o imagineze pe Luiza Urseanu, dar nu izbutea decît să-și amintească de portretul suedezei, expus pe pereții Salonului internațional de fotografii artistice.

Judecînd după textul celor cinci scrisori ce le avea asupra sa, ajunse la concluzia că trebuie să fie o ființă limitată, vulgară și lipsită de scrupule, din moment ce accepta să fie codoșită de un adolescent. „Stai, domnule Liviu, se combătu el, n-ar fi exclus să fi fost fraierit, și-n cazul ăsta deducțiile tale pe seama caracterului Luizei Urseanu sînt gratuite. De ce s-o judeci greșit ?"

Minutarele ceasului de pe frontispiciul clădirii sfatului popular arătau orele 20. Roman se uită și mai atent în juru-i. Poate, poate îl va descoperi în mulțimea trecătorilor pe „Yul Brynner". Zadarnic. Fără să vrea, își aminti de scrisul Luizei Urseanu — mîna ei caligrafiase litere mari, greoaie, de parcă și-ar fi pierdut obișnuința. Încercă să se consoleze spunîndu-și că așa-zisul sfert de oră academic devenise un bun al tuturor.

Amurgul se făcu și mai dens. Se întunecă cu repeziciune. Pe cer, o mînă nevăzută răsuci un comutator și se aprinseră cîteva stele. Roman le urmări pîlpîirea, apoi își spuse că nu pentru asta se găsea acolo și începu din nou să-l caute pe Yul Brynner". Refuză să-și îndrepte privirile spre ceasul sfatului : știa că minutarele înaintau încet, dar sigur, marcînd fără milă scurgerea timpului. Curînd, își pierdu și ultima speranță. Își zise că n-ar fi rău să se gîndească la un nou plan de acțiune,

cînd deodată îl zări pe „Yul Brynner", călcînd legănat, cu umerii împinși înainte, parcă gata de harță : purta, ca și în ajun, aceiași pantaloni de cowboy, aceeași cămașă cadrilată cu mîneci scurte, deschisă pe piept, pînă la catarama curelei... Venea spre dînsul cu mîinile vîrîte numai pe jumătate în cele două buzunare, fixate prea în față pe pantaloni. Pe Roman îl încercă rîsul, dar se stăpîni, de teamă să nu strice totul.

— Dă-mi polul, zise „magnificul", fără nici o altă introducere.

Roman îi împrumută bucuros tonul de șmecher :

— Pă neve ? Drept cine mă iei ?

— Te așteaptă colo, la moschee... Dă-mi polul !

„O, ce te-aș cîrpi !... i se adresă Roman în gînd. Ai noroc, magnificule..." Îi vîrî în mînă banii pregătiți din vreme. Acesta se apucă să-i numere cu un aer blazat, de parcă toată viața nu făcuse altceva decît să numere bani.

— N-ai încredere în mine ?

— Nici în tata ! Vino ! zise „magnificul" după ce ascunse banii în buzunar. În clipa aceea, Roman își aminti că n-o cunoaște pe Luiza Urseanu și puștiul ar fi putut foarte bine să-l tragă pe sfoară, prezentîndu-i o altă femeie. „Te pui cu șmecherii din Constanța ?"

Traversară împreună Piața Ovidiu, îndreptîndu-se spre o străduță îngustă și nu prea luminată : descoperi de îndată minaretul moscheei înălțîndu-se spre cerul înstelat. „Yul Brynner" pășea alături, mestecînd gumă.

— Ai umflat banii și acum te duci să bei un coniac, nu-i așa ? zise zeflemitor Roman.

— Aș, pă dracu ! Am familie grea !

Roman zări de departe o tînără îmbrăcată într-o rochiță ușoară de vară. O vedea din spate ; nu era prea înaltă, însă pantofii cu tocul cui o înălțau ca pe un piedestal, subliniindu-i ostentativ linia felină a trupului. Cobora agale spre port. Roman mări pasul.

— Liz ! o strigă „Yul Brynner".

Ea se opri, dar nu se întoarse ; aștepta să fie ajunsă din urmă.

— Liz !

— Da, Ben, răspunse ea melodramatic. Se întoarse spre ei și Roman avu în clipa aceea senzația că se găsește într-o sală

de cinema urmărind pe ecran o secvenţă banală dintr-un film şi mai banal.

— Liz, ţi-l prezint pe domnu'...

— Roman... Liviu Roman...

Tînăra femeie îi întinse mîna spre a fi sărutată. Atingîndu-i cu buzele pielea catifelată, căpitanul simţi în nări aroma tulburătoare a unui parfum fin.

— Luiza Urseanu, se recomandă ea fără plăcere.

Era frumoasă Luiza: pe chipul ei bronzat, cu umerii obrajilor proeminenţi, stăruia, poate din pricina ochilor mari, migdalaţi şi trişti, umbra unei dureri lăuntrice.

— Unde mă duci? întrebă ea pe un ton brutal şi voit profesional.

Roman o învrednici cu un surîs curtenitor, apoi o luă delicat de cot şi coborîră împreună în port.

— Pa, Liz!

— Pa, Ben!

În schimbul lor de cuvinte, Roman sesiză o tandreţe şi o căldură intimă care-l uimiră şi îi aprinseră în suflet dorinţa fierbinte de a afla cît mai repede ce anume îi lega pe aceşti doi tineri, descinşi parcă dintr-un „western" anacronic.

— Nu cumva ai de gînd să mă duci la Cazino? întrebă ea, arătîndu-se nemulţumită de eventualitatea unei asemenea invitaţii.

— Terasa-i plăcută, zise Roman, satisfăcut că Luiza Urseanu respinsese, din capul locului, ideea de a merge la Cazino.

— Nu, nu, se împotrivi ea. Nu vreau... nu-mi place.

Roman trecu în revistă, cu glas tare, localurile constănţene de care-şi amintea. Ea însă le respingea pe rînd.

— Atunci să ne mai plimbăm pe faleză, propuse el.

— Nu sînt romantică, preciză Luiza Urseanu.

„Minţi, gîndi el, eşti... Şi „Yul Brynner"... amîndoi sînteţi romantici... Nu mă aşteptam să fii atît de drăguţă, ba mai mult, mi te închipuiam o fire vulgară, *sărmană Luiza!*"

Ea nu-şi retrase braţul din strînsoarea lui. Coborau în tăcere treptele scuarului ce duceau spre mare. Roman se simţea încurcat: nu ştia ce rol să-şi aleagă. „N-ar fi mai bine, oare, să mă legitimez şi să termin cu povestea asta stupidă?" Jocul pe care „magnificul" Ben îl organizase începuse însă să-i placă.

Într-un tîrziu, se opriră pe faleza din stînga restaurantului. Roman vru s-o apuce curtenitor de mînă, dar ea şi-o retrase şi se apucă să-şi caute ceva în poşetă. Marea era liniştită, neagră, de catifea... De pe cerul fără lună, stelele trimiteau Terrei tot felul de semnale. Valurile vuiau croşetînd cu răbdare, la mal, broderii de spumă. Boarea sărată îi aminti lui Roman de concediul întrerupt şi-şi înghiţi un oftat. „Ce-i venise să se angajeze într-un joc fără sens... absurd..."

— Eşti tristă... deschise el vorba.

— M-ai căutat, răspunse ea, fără să-l privească. De ce? Cine te-a trimis la mine?

Roman ocoli întrebarea, mulţumindu-se să zîmbească enigmatic.

— Drăguţ băiat, Ben! încercă el să schimbe vorba... A alergat după mine...

— M-ai căutat. De ce?

— E oare atît de important şi de necesar să-ţi spun?

— Din moment ce m-ai căutat şi nu te cunosc, ripostă ea.

Refuzul lui clar de a răspunde întrebărilor o iritase. Îşi deschise poşeta. Scoase o ţigară. El îi întinse curtenitor flacăra brichetei. „E frumoasă. Recunoaşte că îţi place, îşi zise. De ce tot prelungeşti jocul ăsta copilăresc? gîndea privindu-i faţa care, în răstimpuri, se împurpura din pricina ţigării. Spune-i cine eşti şi gata."

— De ce m-ai căutat?

— Am vrut să te cunosc...

— Nu e încă răspunsul pe care-l aştept. Cine eşti?

— Ai venit totuşi la o întîlnire cu un necunoscut. De ce?

Îi aruncă o privire plină de ciudă, apoi porni agale de-a lungul falezei, fumînd abătută. El n-o mai luă de braţ, ci păşi alături de dînsa, înfundîndu-şi şmechereşte mîinile în buzunare.

— Cine eşti? repetă ea întrebarea, după o lungă tăcere.

— Am auzit un bărbat vorbind despre dumneata şi am vrut să te cunosc. Eşti întocmai cum mi te-a descris...

— Minţi!

— Nu te înţeleg, se miră Roman. Şi dacă ar fi să apelez la o formulare a lui Ben, aş mai adăuga: Doar ai acceptat „trampa" pe care el ne-a mijlocit-o. Nu-i aşa?

— Ai dreptate, se învoi ea, aruncînd ţigara dincolo de faleză. Dă-mi de băut... Mi-e sete... Mi-e şi răcoare, ia-mă de braţ...

Nu vorbise cu plăcere, ci mai curînd dintr-o anumită obligaţie. Luînd-o de braţ, Roman se întrebă ce anume ar fi putut să-i provoace schimbarea atitudinii. Se îmbunase parcă, dar împotriva voinţei ei.

— Te-ai hotărît ? o întrebă. Unde mergem ?

— Nimerim noi undeva...

Suiră cîteva trepte, trecură prin dreptul monumentului lui Eminescu, ieşiră în Bulevardul Carpaţi. De acolo şi pînă pe strada Remus Opreanu, unde pînă în dimineaţa acelei zile Miroiu îşi avusese domiciliul, nu era o distanţă prea mare, nici cinci sute de metri.

— Ce profesiune ai ? se interesă Luiza cu o voce încărcată de tristeţe.

— Avocat !

— Tîmpită meserie ! exclamă ea. Pledezi în procesele gestionarilor de la aprozar... Îi aperi... încerci să demonstrezi că sînt cinstiţi sau că au furat într-un moment de rătăcire...

— Justiţia, domnişoară, a fost inventată mai de mult... N-am nici o vină că există... N-am nici o vină că sînt avocat, că o slujesc, se „justifică" Roman, gîndind în acelaşi timp : „Sînt curios să văd dacă paşii au s-o poarte spre locuinţa lui Miroiu... şi ce reacţie va avea".

— Şi tatăl meu a fost avocat... nu mă sfiesc să declar că a fost un escroc pe care l-am dispreţuit.

După cîţiva paşi, ea se opri. De acolo se zărea clar, în noapte, blocul în care locuise Miroiu.

— Opreşte un taxi, ai bani, doar eşti avocat... Ştiu o bombă unde o să putem bea nestingheriţi.

— Să mai facem cîţiva paşi, propuse el, arătînd în direcţia străzii Remus Opreanu.

— Nu... nu... se împotrivi ea. Eşti însurat, nu-i aşa ? Ai venit pe litoral de unul singur şi vrei să petreci ? Zîmbi sarcastic.

— Zii mai departe, de ce te-ai oprit ? Nu bănuiam că eşti o revoltată... aparţii, precum se vede, generaţiei de furioşi.

— Nu vorbi prostii... Nu aparţin nimănui... Şi dacă mă mai plictiseşti ţinîndu-mă aici, te las.

— Nu uita că sînt avocat. O să te reclam lui Ben, am încheiat doar „trampa". Observase că ori de cîte ori amintise de „magnific", Luiza se retrăgea în sine şi devenea mai puţin ostentativă, de aceea şi apelase la numele lui Ben, să-i observe şi mai clar reacţia.

— Uite un taxi ! sări ea.

Roman opri maşina. Urcară. La „Regina nopţii", spuse ea şoferului, lăsîndu-se moale, pe banchetă. El o apucă de mînă. Luiza nu se feri, dar nici nu-i dădu de înţeles că i-ar aproba gestul. Ceva mai tîrziu, sub pretextul că vrea să-şi aprindă o ţigară, îşi retrase mîna.

— Unde-i „Regina nopţii" ?

— N-ai fost niciodată acolo ? E la marginea oraşului, pe şoseaua ce duce la Tulcea...

Grădina n-avea nimic comun cu firma. Nici pomeneală de regine ori de prinţese ale nopţii. Un castan bătrîn, crescut nu se ştie cum, în mijlocul curţii, îşi întindea coroana, ocrotind puţinele mese ale consumatorilor... „Ce gusturi ciudate are această stranie domnişoară !"... gîndi Roman. Se aşezară la singura masă liberă care, din fericire, era şi ceva mai retrasă.

—De ce m-ai adus aici ? făcu el pe supăratul. De bodegi şi de clienţii bodegilor sînt sătul... Cu un gest scurt al capului, arătă spre ţăranii care stăteau cu coatele pe masă, bînd bere şi fumînd ţigări proaste.

— Iar eu sînt sătulă de localurile zgomotoase şi gomoase din oraş, vorbi ea cu sinceritate, punîndu-şi pe masă pachetul cu ţigări „Snagov" şi o brichetă mică, de fabricaţie austriacă.

— De ce eşti atît de tristă ?

Întrebarea fusese pusă cu o voce moale, blîndă, poate prea blîndă. Şi, pentru întîia oară, ea se uită în ochii lui, mirată parcă de inflexiunile vocii sale. Ocoli însă răspunsul.

— Dă-mi să beau !

Cînd veni ospătarul să ia comanda, o întrebă ce ar dori să bea.

— Coniac, zise ea sentenţios.

— N-avem decît „trei stele", se scuză ospătarul.

— Foarte bine, încuviinţă Luiza Urseanu în silă.

— Ia altceva, asta-i otravă curată, îi explică Roman.

— N-ai decît să nu bei.

— Cîte o sută coniac, comandă Roman.

— Cu sifon, cu apă minerală ? întrebă ospătarul uitîndu-se admirativ în ochii mari și frumoși ai femeii.

— Cu sifon, preciză femeia.

— De mîncare ?

— Mai tîrziu, răspunse tot ea.

— Stimată domnișoară, i se adresă Roman după ce ospătarul plecase, dacă n-aveai chef să ieși în oraș, de ce ai acceptat să vii la întîlnire ?

— Am acceptat pentru că am vrut în mod deliberat să stric cheful unui bărbat însurat, sosit pe litoral să-și facă de cap cu o femeie necunoscută.

— Care va să zică, ești și cinică ! replică el.

— Amicul acela nu m-a descris ca pe o ființă cinică ? Păcat. Zîmbi răutăcios, iar el, prinzîndu-i zîmbetul, gîndi : „E cu totul alta decît în cele cinci scrisori. Mai vie, mai inteligentă, mai nenorocită și mai puțin depravată."

— De ce taci, *tovarășe avocat ?*

Ospătarul le aduse băutura. Luiza Urseanu se grăbi să apuce paharul cu coniac și, fără să mai rostească vreo urare, îl duse la gură.

— Se vede că ți-a fost tare sete ! exclamă el.

— Da, mi-a fost și încă nu mi-am potolit-o.

— Îmi închipuiam c-o să mergem..

— La Cazino, la Mamaia sau la Eforie ? Nu fi un avocat stupid ! i-o reteză ea cu obrăznicie, aprinzîndu-și o nouă țigară. Acolo sau aici, tot coniac aș fi băut... Sau ești neliniștit că nu voi fi a ta ?... Liniștește-te, avocatule, voi fi... Ai bani ? Am nevoie de bani...

Ultimele cuvinte sunară fals, forțat. Roman apucă și el paharul, spunîndu-și „Există tristețe și tristețe... tristețea unui om te poate mișca... dar te poate și dezgusta. Tristețea și cinismul ei, confecționate parcă din secvențele unor filme proaste, mă dezgustă..."

Luiza Urseanu goli paharul, cutremurîndu-se.

— Ce vrei să mănînci ?

— Nimic... Mai vreau coniac...

— O să te îmbeți, ținu el s-o avertizeze.

— Ei și ce ? !... Te pomenești că nu-ți place să ai femei bete ! Îl fulgeră cu privirile, îl clipa aceea nespus de răutăcioase.

Roman mai comandă un rînd de coniac.

— Mi-a părut rău că nu te-am găsit acasă. Pe unde mi-ai umblat și cu cine, dacă-mi este permis să întreb ?

— Litoralul e plin de bărbați dispuși să-și cheltuiască economiile, zîmbi ea cinic.

— Ah, da, am uitat că ai nevoie... Și astăzi toată ziua, pe unde ai fost ?

— M-ai căutat ?

— Poate...

„Nu cumva am greșit grăbindu-mă ? se întrebă Roman. A sesizat caracterul celei de-a doua întrebări ?"

Interveni însă ospătarul și conversația luă cursul dorit de ea.

— Ascultă, avocatule, aș vrea să intentez un proces de divorț.

— Cui ? întrebă el punînd întrebarea pe seama amețelii.

— Cui ? Cui ? Vieții... Vreau să divorțez de viață. Ce forme îmi poți recomanda ?

— Ai motive serioase ?

— Nu ocoli răspunsul...

— Un avocat trebuie să cunoască motivele pentru care un client solicită intentarea unui proces, fie chiar și a unui proces de divorț de... societate.

— Vreau să divorțez rapid... Dar văd că ești un avocat laș, se înveseli ea brusc.

— Domnișoară Luiza, cîți ani ai ?

— Întotdeauna te interesezi de vîrsta femeilor cu care ai de-a face ?

— Nu fi vulgară, izbucni Roman cu o sinceritate care nu trecu nesesizată de femeie, căci se întristă brusc. Apucă paharul, închise ochii și bău. Cînd îi deschise, străluceau ca două steluțe îndepărtate.

— Ascultă, cine ți-a vorbit de mine ? Se uită la Roman gata parcă să plîngă. Umerii obrajilor, frumos conturați sub pielea bronzată și catifelată, îi dădeau un farmec straniu... Roman socoti că, în sfîrșit, sosise clipa să joace cu cărțile pe față. Răspunse fără să mai ezite :

— Miroiu... Mihai Miroiu...

Ea înmărmuri cu paharul în mînă. Ochii i se făcură mici și parcă se alungiră și mai mult.

— Dacă nu mă înşel, urmă el insinuant, te-a cunoscut destul de bine...
— Unde l-ai cunoscut ? întrebă ea după o pauză.
— La Bucureşti.
— Cu cine era ?
— Cu o femeie...
— Şi desigur ţi-a vorbit de mine ca de o femeie stricată... ca de o lepădătură... de o femeie care te urmează la un semn oarecare. Indignarea îi împurpură obrajii.
— Mi-a vorbit frumos de dumneata...
— Minţi ! De aceea te-ai grăbit să mă cauţi, să mă cunoşti, să mă inviţi, să petreci cu mine o noapte... Tot eşti în concediu...
— Nu uita, preciză Roman, că te-am căutat acasă şi nu te-am găsit... că a venit după mine Ben, care mi-a organizat „trampa"...
— Ai dreptate... De cîteva zile n-am mai ieşit din casă. I-am rugat pe vecini să spună că sînt plecată. Numai Ben, credinciosul meu prieten, avea voie să stea în preajma mea... Te-am auzit cînd ai întrebat de mine. Nu-ţi cunoşteam vocea... Totul mi s-a părut curios. Atunci, l-am rugat pe Ben să vadă cine s-a interesat de mine. El ne-a aranjat această întîlnire stupidă... În presimţirile mele însă, nu m-am înşelat. Ai fost trimis de Mihai...
Luă din nou paharul şi vru să-l ducă la gură. El o opri.
— Eşti un avocat moralist, îl zeflemisi Luiza.
— Nu sînt avocat.
— Atunci ce naiba eşti ? izbucni ea înveselită de alcool.
— Ofiţer de miliţie.
— Tuu ? rîse ea. Pardon ! Dumneata eşti ofiţer de miliţie ? Profiţi că am băut coniac... Nu eşti în stare să născoceşti glume mai bune ?
— Nu glumesc... Am vrut să stau de vorbă cu dumneata acasă, dar Ben mi-a propus o „trampă"... Am acceptat pentru că, într-adevăr, am crezut că nu eşti acasă...
— Vezi că Miroiu ţi-a vorbit urît de mine ? Ai acceptat „afacerea" tocmai pentru că ştiai de la el că sînt capabilă de asemenea „trampe"... Te-a trimis să mă pui la încercare... să aibă argumente.

— Luiza Urseanu, i se adresă Roman rugător, ascultă-mă cu atenție... Nu glumesc... Astăzi dimineață Miroiu a fost găsit mort în apartamentul său...

Ea se retrase spre speteaza scaunului. Înmărmuri, privind fix în ochii bărbatului. Apoi șopti cu ură :

— Nu-mi plac glumele proaste...

Roman îi întinse legitimația, de care ea nici nu se atinse.

— Nici mie nu-mi plac, vorbi el. Dar acesta-i adevărul : Mihai Miroiu nu mai e printre cei vii. Și mie îmi plac glumele bune, vorbi el, dar din păcate...

— Bine, dar după cîte știu, plecase la București, să-și facă acolo concediul... Aseară, l-am pus pe Ben să-l sune la telefon... n-a răspuns nimeni...

— Am vrut să te cunosc, să stau de vorbă, căci... Roman scoase la iveală cele cinci scrisori ale Luizei și i le arătă.

— Sînt ale mele, murmură ea, după ce-și aruncă ochii tulburi peste plicurile scrisorilor.

— Le-am găsit într-o valiză...

Roman tăcu. Lăsă ca o bună bucată de timp să se scurgă în tăcere. În grădină, consumatorii se răriseră. „Nici nu se putea găsi un loc mai bun de discuții", gîndi Roman. De astă dată n-o opri pe Luiza Urseanu să bea.

— Ce stupidă și absurdă e viața ! Cînd m-a părăsit, l-am blestemat... să aibă parte de o moarte grea, chinuitoare... să nu cunoască niciodată ce-i aceea fericirea... Iar acum cînd blestemul... Doamne, ce îngrozitor !

Își acoperi fața cu mîinile.

— De ce te-a părăsit ?

— Se săturase de mine... Am douăzeci de ani... M-a cunoscut cînd aveam optsprezece. Doi ani am fost ca și nevasta lui... Mi-am părăsit totul pentru dînsul... familia, școala... În primăvară, mi-a spus că s-a săturat de mine... m-a lăsat. S-a purtat ca o brută...

Își acoperi fața ; buzele-i pline, senzuale, tremurau abia perceptibil. Apucă paharul, nu-l duse la gură : părea că se ține de el.

— Știi, domnișoară Luiza, că Mihai Miroiu nu s-a sinucis, ci a fost omorît ?

— Omorît ? ! ? ! Rămase cu privirile în gol, clipind nervos din pleoape. „Mihai omorît !" Privirile ei căpătară brusc scli-

piri bănuitoare. Mîna se întinse spre poşetă, gata s-o apuce şi să fugă cu ea.

— De ce te uiţi aşa la mine ? întrebă Roman.

Cuvintele lui o făcură să se cutremure.

— Mi-e frică ! mărturisi ea. De dumneata... de mine... de tot. Nu, nu eşti de la miliţie...

Roman îi arătă din nou legitimaţia şi o rugă să se uite atentă la fotografie. Încercă s-o liniştească.

— Spune-mi motivul adevărat pentru care te-ai speriat ?

— Nu... nu... ştiu, se bîlbîi ea înfricoşată. Mi-e răcoare...

Roman îşi scoase haina şi i-o puse pe umeri.

— Eşti singura care, realmente, poţi să ne ajuţi să-l găsim pe ucigaşul lui Miroiu. Cine putea să-l urască de moarte ?

— Doamne ! Nu cumva credeţi că eu...

Roman n-o lăsă să-şi termine fraza.

— N-am sta de vorbă aici... Mă înţelegi ? Ştiu că deşi l-ai blestemat şi i-ai dorit moartea, l-ai iubit şi ai continuat să-l iubeşti... o ştiu din scrisori... din comportarea dumitale de astă-seară...

— Nu, nu-i adevărat... nu-l mai iubeam, nu mai aveam nici un motiv să-l iubesc. Şi-a bătut joc de mine... de tinereţea mea... Poate că eu l-am omorît... Dă-mi să beau...

— Nu mai bea !

— Nu fi un miliţian zgîrcit...

Voia să arate că ştie să fie şi plină de voioşie, dar ochii îi plîngeau în neştire, iar lacrimile i se prelingeau pe obraji.

— O să-ţi spun... o să-ţi spun totul... mi-e totuna... Poate să mă şi omoare... mi-e totuna. Înţelegi ? Cu o lună sau două înainte de a se despărţi de mine, cu el s-a produs o schimbare... o schimbare de neînţeles... Devenise grosolan... luase obiceiul să joace cărţi... nu-mi amintesc să-l fi auzit că a cîştigat vreodată, veşnic era în lipsă de bani. Din pricina asta, devenise irascibil... Cînd l-am întrebat cu cine joacă, m-a cîrpit... Altă dată, fără ştirea mea, mi-a luat un lănţişor de aur pe care tot el mi-l dăruise şi l-a vîndut. De fapt, asta a pus capăt legăturii noastre. Mi-a făcut vînt, cum i-a plăcut să se laude.

— Totuşi, ţi-e frică de ceva... Ţi-e totuna, ai spus, dacă o să te omoare sau nu. Cine să te omoare ? Dacă ţi-e totuna, de ce nu vrei să fii sinceră pînă la capăt ?

— Doamne, ce vrei de la mine ? Duse instinctiv la gură paharul gol în căutarea unui strop de alcool.

— Să mă ajuţi să-l descopăr pe asasinul omului pe care l-ai iubit şi-l mai iubeşti încă. Nu-i aşa că în ultima vreme nu mai ducea lipsă de bani ?

— Văd că ştii !

— De unde îi avea ?

— Asta m-am întrebat şi eu... deşi nu mai trăiam împreună...

În paharul lui Roman se mai găsea un pic de alcool. Îl luă din faţa lui cu un gest plin de candoare, pe care Roman nu-l putu opri.

— Îmi ascunzi ceva... simt că-mi ascunzi un lucru important...

— Nu... nu-ţi ascund nimic... de ce ţi-aş ascunde ? Abia acum înţeleg că eşti un om cumsecade, nu un avocat pentru aprozarişti.

Deodată gemu, se frînse de mijloc, se apucă speriată cu ambele mîini de ficat. Roman îi sări în ajutor. Începu să se vaite :

— Ficatul... ah, ficatul !

— N-aveai voie să bei coniac.

Se urîţi brusc, îşi strînse gura, de parcă astfel ar fi putut să-şi oprească durerea.

— Mi-e rău, gemu ea. Iartă-mă !

— Ce să fac ? Cu ce pot să te ajut ?

— Să mă duci acasă... Să găseşti o maşină să mă duci acasă.

Roman o ascultă. Îi achită ospătarului nota. Se interesă unde ar putea să găsească o maşină. Un consumator, care urmărise toată scena, se oferi să-i ducă cu Fiat-ul său. Roman nu-l refuză. În maşină, Luiza se lipi de Roman, gemînd stăpînit.

Zece minute mai tîrziu, se aflau în faţa locuinţei sale. Roman mulţumi „particularului". Vru apoi s-o conducă sus, în cameră. Ea nu-l lăsă.

— Nu, te rog... pe mîine... Am un medicament sus... O să-l iau şi o să-mi treacă... Noapte bună... Caută-mă mîine la zece...

Roman mai zăbovi un timp în stradă. Nu trecuseră nici două ceasuri şi jumătate de la întîlnirea lui cu Luiza Urseanu... Mai avea înainte o noapte întreagă. Căută un telefon, iar cînd îl găsi, formă numărul D.R.M.-ului.

3

Locotenentul Rășcanu nu plecase acasă. După încheierea interogatoriului și a procesului-verbal, rămase să mai asculte o dată banda de magnetofon. Telefonul lui Roman îl găsi într-un moment cînd, după o muncă încordată de mai bine de cinci ore, se pregătea să respire în voie. „Așteaptă-mă, îi zise Roman, în cîteva minute sînt acolo..."

Bucureșteanul se ținu de cuvînt. Locotenentul Rășcanu și-l închipuia ostenit, dar nu citi nici o urmă de oboseală pe fața rotundă, cu ochii vii, luminoși, a acestuia.

— Cum a mers ? îl întrebă Roman. A vorbit ?

Rășcanu își jucă mărul lui Adam.

— A vorbit destul de ușor. Dorești să asculți banda ?

— Desigur. Însă nu de la început, ci din clipa în care povestește crima... Ești obosit ?... Dacă vrei, poți să pleci...

Rășcanu nu voia să audă de așa ceva.

— Ești cumva partizanul folosirii magnetofonului în practica anchetei ? întrebă el, în timp ce pregătea conectarea aparatului.

Pe Roman nu-l miră întrebarea colegului său constănțean : de mai multă vreme, în paginile revistelor de criminalistică se desfășura o discuție pe marginea acestei probleme. Firește, părerile erau împărțite. Unii erau pro, alții contra. Roman, deși își formase un punct de vedere, încă nu intrase în focul disputei. Răspunse aprinzîndu-și o țigară.

— Folosirea magnetofonului reprezintă o metodă de investigație complexă și eficace... O metodă însă care nu trebuie absolutizată, preciză el și începu să-și expună argumentele.

Rășcanu îl ascultă cu interes, dar mai ales cu răbdare. Nu-l combătu, căci părerile sale erau, cu mici deosebiri, aceleași.

— Ne luarăm însă cu vorba, observă Roman.

— Să-i dăm drumul !

Roman își trase un scaun lîngă fereastra deschisă ce dădea spre grădina care împrejmuia clădirea. Se simțea o boare plăcută. Rășcanu conectă aparatul și rămase locului, în picioare.

„...n-am vrut... n-am vrut, explica vocea marinarului înregistrată pe bandă. „Continuă !" insista vocea locotenentului Rășcanu. „Ce să continui ?" „Povestește cum l-ai omorît pe Miroiu". Se auzi un plescăit din limbă, o tuse seacă, nervoasă a

arestatului, scaunul scîrțîind sub greutatea trupului său. „Eu n-am vrut, se apăra Jugănaru, martor mi-e Dumnezeu din ceruri"... „Lasă-l pe Dumnezeu în seama sfinților, interveni Rășcanu, nu te mai agăța de pulpana lui !" „Tom m-a asigurat că n-o să se afle niciodată... că toată lumea o să creadă că Miroiu s-a spînzurat... Ne-am postat în fața blocului unde locuia Miroiu... L-am văzut cînd a ieșit din casă. „Pleacă, i-am zis eu lui Tom..." „Se duce pînă la vamă și se întoarce, mi-a răspuns... După ce Miroiu s-a mai îndepărtat, am intrat noi în casa vameșului. Tom avea o cheie care se potrivea. „O să-l așteptăm, mi-a spus Tom după ce am intrat. Na, pune-ți mănușile astea de cauciuc, mi-a zis. Și să nu te miști decît atunci cînd îți ordon... Ne-am apucat de lucru. Mai mult Tom lucra... Eu îi dădeam o mînă de ajutor ori de cîte ori mi-o cerea. A găsit o pereche de pantofi ai vameșului... i-a lepădat pe ai lui și i-a încălțat pe ceilalți... A luat masa... aici l-am ajutat și eu... A scos lampa... Se pricepea să umble. Lampa am pus-o într-un colț... Tom a încercat cîrligul... Ținea bine... venise cu o servietă... Adusese și o frînghie pe care mi-a... mi-a..." Vocea răgușită a criminalului începu să șovăie. Se auzi un plescăit. Arestatul, în sfîrșit, îndrăzni să ceară apă. Sensibilă, banda înregistrase pînă și gîlgîitul însetatului. „Continuă !" îl îndemnă cu severitate locotenentul Rășcanu. „Mi-a explicat încă o dată cum o să-l omorîm pe Miroiu... Nu-mi plăcea treaba asta... N-aveam încotro... Tom mi-a spus că vameșul se pregătea să ne denunțe și dacă nu-l lichidăm, ne lichidează el pe noi ; mai întîi pe mine, că știa de unde să mă ia... Pe urmă, el s-a descălțat de pantofii lui Miroiu. „Scoate-ți mănușile, mi-a poruncit. Miroiu trebuie să vină dintr-un moment în altul"... Într-adevăr, a venit. Eu am crezut că o să se mire cînd o să dea cu ochii de noi, da' nu s-a mirat că ne-a găsit la el în casă. I-a dat lui Tom un plic. „Ce fel de plic ?" întrebă Rășcanu. „Un plic... un plic obișnuit cu niște hîrtii. Nu știu ce era cu hîrtiile alea din plic. Tom le-a scos și cînd le-a văzut s-a bucurat. Pe urmă..." Jugănaru începu iar să se bîlbîie. „Tom l-a poftit pe vameș să ia loc în fotoliu, că ar vrea să mai stea un pic de vorbă... Miroiu l-a ascultat, s-a așezat... Eu m-am tras în spatele lui... așa cum m-a învățat Tom. Cu un braț l-am apucat de gît... cu celălalt i-am acoperit gura, să nu țipe. Tom i-a dus la nas batista cu soluția aceea. Batista văd că-i la mine acu'... Batista l-a adormit pe loc. Tom a mai scos din servieta

lui frînghia. Avea laţul făcut... Mi-a dat mie frînghia... I-am petrecut laţul după gît... De potrivit însă, Tom l-a potrivit... Zicea că nodul trebuie să-i cadă în ceafă. „Trage ! mi-a poruncit. Cu putere !“ Am tras. „Ajunge !“ mi-a strigat. Pe urmă... pe urmă... Apă ! Mai vreau apă...“ „Lasă apa !“ îl repezi Răşcanu şi vocea locotenentului i se păru lui Roman înfiorată. „Pe urmă... Doamne... cum am putut să fac aşa ceva ?... Mi-a cerut să-mi pun mănuşile, s-aduc lampa de dincolo... Am adus-o. A luat mîinile mortului şi le-a lipit în fel şi chip de lampă... I-a scos pantofii din picioare şi l-a încălţat cu cealaltă pereche“. „Care cealaltă, îl întrerupse Răşcanu, pe care şi-o încălţase Tom înainte ?“ „Da... aia... După asta, mi-a cerut să iau mortul şi să-l duc dincolo... Frînghia a petrecut-o după cîrlig... După ce a petrecut-o, mi-a cerut să trag frînghia... Am tras că era cît p-aci să... sparg, Doamne iartă-mă, tavanul cu el... În timp ce ţineam mortu' ridicat în frînghie, Tom s-a dus şi a adus din bucătărie un scaun şi un cuţit... Ca să potrivească scaunul sub picioarele spînzuratului... Mi-a cerut să las laţul cînd în jos cînd în sus. Dacă mai ţinea mult, înnebuneam... A înnodat frînghia de cîrlig. Era prea lungă frînghia şi a tăiat-o cu cuţitu'... Mortu' atîrna şi el i-a luat din nou mîinile şi i le-a pus pe mînerul cuţitului... Abia atunci am început să tremur, cînd l-am văzut pe Tom cum aranjează, fluierînd, lucrurile, aşa încît să se creadă că Miroiu şi-a făcut seama. I-a scos haina şi i-a pus-o pe scaun, i-a răvăşit puţin părul. Scaunul l-a aruncat de cîteva ori pînă la lăsat într-o anumită poziţie... Cînd a terminat, mi-a zis : „Mă Grigoraş, nici dracu' n-o să afle că tu l-ai omorît pe Miroiu !“. „Da' nu eu l-am omorît... Eu am ţinut frînghia... Mi-a atras atenţia că trebuie să ieşim cu grijă. Ultimul a ieşit el. În stradă, ţin minte doar atît — mi-a dat număru' de telefon. Însă de ce mi l-a dat, ce trebuia să fac, nu mai ţin minte... zău nu mai ţin minte... Am simţit nevoia să mă îmbăt... Aveam pe vas, în cabină, nişte sticluţe de coniac. Le ţineam ascunse... Era pentru noi zi fără treabă... M-am ascuns în cabină, am băut... şi am uitat tot... Am spus tot. Vreau apă... N-am omorît în viaţa mea... N-am omorît... Mi-e sete... vreau apă, daţi-mi apă“. Din nou se auzi gîlgîitul însetatului. „Lăsaţi-mă... nu mai pot... sînt zdrobit. Vreau să dorm.“ „Mai aşteaptă, îl repezi iar Răşcanu, de astă dată cu o ură ce nu şi-o putea stăpîni. Mai întîi să încheiem procesul-ver-

bal şi să-ţi semnezi declaraţia. Deci recunoşti că în complicitate cu un oarecare Tom l-ai asasinat pe Miroiu ?“ „Da, recunosc !“ „Îţi menţii declaraţia că nu cunoşti nici identitatea, nici domiciliul complicelui ?“ „Mi-o menţin...“ „Recunoşti că ai făcut parte dintr-o bandă de contrabandişti ?“ „Da, introduceam în ţară compot de ananas“. „Cine-i şeful bandei ?“. „Nu ştiu“... „Nu e Tom ?“ „Nu. Odată l-am întrebat cine e şeful“. Mi-a răspuns : „Există unul, doctorul King. Niciodată să nu mai întrebi de el“. „Nu minţi ?“ „Cum o să mint ?“ „Tot aşa cum ai ucis. Ai deschis vreodată una din cutiile de compot ?“ „Nu !“ „Deci nu ştii ce conţin cutiile de compot ?“ „Nu, nu ştiu“. „Semnează !“

Locotenentul Răşcanu închise magnetofonul. Se lăsă o tăcere adîncă. Roman fuma gînditor, privind pe fereastră noaptea înstelată. Îşi roti de cîteva ori palma pe creştet, de parcă ar fi vrut să se înviorеze. Ştia că ofiţerul constănţean aştepta un cuvînt din partea sa. Zise :

— Doctorul King ! Ciudat nume... Să ajungem mai întîi la Tom. Se ridică de pe scaun şi se apropie de Răşcanu. Monstruoasă crimă...

— Să ajungem la Tom, dar cum ? se întrebă Răşcanu, în timp ce încuia documentele şi magnetofonul în Fichet. Pe ce căi ?

— Nu ştiu... Trebuie să le găsim. Cred că arestarea lui Jugănaru n-a trecut neobservată... E de presupus că banda a intrat în stare de alarmă. Avem un număr de telefon...

— ...public, continuă Răşcanu ideea căpitanului. E prea puţin, totuşi... Chiar dacă am cunoaşte parola, n-ar fi prea mult, căci banda, intrînd în stare de alarmă, presupun că a schimbat şi parola... Mîine de dimineaţă însă, mă voi duce pe teren să constat poziţia telefonului public.

Lui Roman îi plăcu modul de gîndire al lui Răşcanu şi îl privi cu simpatie.

— Mi se pare că vei dormi aici, nu-i aşa ? îl întrebă locotenentul. Atunci, mă duc să fac mai întîi o baie în mare...

— La ora asta ?

— Acum marea e fantastică.

— Merg şi eu, se hotărî Roman. Ieşiră împreună. Amîndoi, în clipa aceea, se gîndeau la doctorul King.

Roman dormea adînc, iar ofiţerul de serviciu se văzu nevoit să-l scuture bine pentru a-l putea trezi din somn. Primul lucru pe care Liviu Roman îl văzu fu becul puternic din tavan ; închise repede ochii, ca apoi, deschizîndu-i, să descopere chipul înveselit al ofiţerului de serviciu.

— Tovarăşe căpitan, iertaţi-mă... n-am încotro, sînt silit să vă scol.

— Silit ? căscă Roman buimac.

Ofiţerul începu să povestească o întîmplare petrecută în noapte, undeva într-un bloc. Îl ascultă, dar fiind încă ameţit de somn, nu pricepu mai nimic. Zări chiuveta şi, instinctiv, se dădu jos din patul de campanie. Se îndreptă căscînd într-acolo. Dădu drumul la apă şi îşi vîrî capul sub robinet. Numai atunci se trezi de-a binelea.

— Ce-i, tovarăşe, ce s-a întîmplat ?

Ofiţerul de serviciu îşi reluă bucuros povestirea de la capăt.

— Au fost reţinute două persoane... e în legătură cu crima de pe strada Remus Opreanu... Au încercat să pătrundă în apartamentul victimei...

Roman îşi înălţă sprîncenele a mirare, se frecă cu palma pe creştet, de parcă în felul acesta s-ar fi ajutat să înţeleagă mai bine ce i se raportase. Se uită la ceas : era trei şi douăzeci. Încă puţin şi se va crăpa de ziuă.

— Unde sînt ?

— În biroul unde l-aţi interogat şi pe arestatul Jugănaru, îl lămuri ofiţerul de serviciu.

— Bine, zise, vin imediat...

Se îmbrăcă în grabă. În depărtare, venind parcă dinspre mare, răzbi pînă la el primul cîntat al unui cocoş mai harnic. Fără să vrea, zîmbi... Ieşi şi se îndreptă spre biroul indicat. Cînd deschise uşa şi dădu cu ochii de cele două persoane reţinute, avu nu numai senzaţia, ci şi certitudinea că încă nu s-a trezit, că de fapt visează, că dintr-o clipă într-alta imaginile se vor destrăma, lăsînd locul unui alt vis, poate şi mai năstruşnic. „Sărmana Luiza" îşi întoarse privirile spre fereastră, ca şi cînd, brusc, s-ar fi ruşinat. „Yul Brynner" însă îl înfruntă cu aerul său de „magnific" în devenire : cu mîinile pe jumătate vîrîte în buzunarele pantalonilor de cowboy, bombîndu-şi

pieptul şi mestecînd gumă. Ceva mai retras, un ofiţer tînăr, îmbrăcat civil, luă, din obişnuinţă, poziţia regulamentară.

— Sînt locotenentul Mironescu, se recomandă el.

Nu, nu visa. Luiza şi Ben se găseau acolo, în faţa sa. Trecu pe lîngă ea, dar Luiza nu clinti, de parcă nu l-ar fi văzut.

— Raportează ! îi ceru Roman pe un ton rece locotenentului.

— În jurul orei două şi un sfert, tînărul acesta (ofiţerul arătă cu capul spre Ben) a fost văzut dînd tîrcoale locuinţei lui Miroiu, a mai fost văzut furişîndu-se către uşa sigilată a apartamentului lui Miroiu. Nu s-a atins de sigiliu. S-a retras... În stradă, nu departe de bloc, s-a întîlnit cu această cetăţeană (locotenentul scoase la iveală un buletin de identitate, citi numele cetăţenei apoi i-l trecu lui Roman). A stat cît a stat de vorbă cu numita Luiza Urseanu, apoi, împreună, au revenit la uşa locuinţei lui Miroiu. Nu i-am oprit... i-am lăsat să rupă sigiliul şi să intre în casă. S-au folosit de nişte chei. În ceea ce mă priveşte, i-am aşteptat la ieşire şi i-am reţinut...

„Bravo, i se adresă Roman în gînd, ai acţionat bine... Nici n-ai idee ce surpriză mi-ai făcut.“ Întrebă :

— Aţi raportat tot ?

— Da...

— I-aţi percheziţionat ?

— N-am găsit asupra lui nimic sustras din apartamentul lui Miroiu.

— Mulţumesc...

— Îmi permiteţi să mă retrag...

Mironescu ieşi, lăsîndu-l singur cu cele două persoane reţinute. Cîteva minute trecură într-o tăcere deplină, punctată în răstimpuri de cîntatul cocoşilor. Luiza încremenise cu privirile spre fereastră ; purta aceeaşi rochie cu care venise la întîlnirea „perfectată“ de Ben. Puful auriu de pe ceafa-i subţire şi delicată îl tulbură şi Roman îşi stăpîni cu greu dorinţa de a o mîngîia.

„Yul Brynner“ prinse a se clătina cînd pe călcîie, cînd pe vîrful picioarelor. Roman îi cercetă mutra voit îndrăzneaţă. Maxilarele firave ale „magnificului“, mestecînd la nesfîrşit gumă, începuseră să-l enerveze. Sparse tăcerea :

— Aşadar, Luiza, m-ai minţit...

Ea tresări, dar nu-şi întoarse faţa spre dînsul. Roman o mai privi un timp, apoi îi aduse un scaun — acelaşi pe care şezuse şi Jugănaru — şi o pofti să şadă.

— M-ai minţit de două ori, continuă Roman şi se aşeză şi el la birou. Am crezut într-adevăr că ţi-e rău... Te-am crezut şi atunci cînd m-ai asigurat că ai mărturisit totul... Acum îţi cer să-mi spui dacă ai ceva de obiectat la raportul ce mi s-a prezentat ?

Luiza refuză să-i arate ochii.

— Ben este nevinovat, murmură ea abia auzit, n-are nici un amestec.

— Rămîne de văzut, obiectă Roman cu asprime.

— Dacă vreţi, vă dau banii îndărăt, interveni şi „magnificul".

— Nu fi obraznic, că îţi ard acuşi una.

— Ben ! rosti ea rugător. N-are nici o vină. Se uită, în sfîrşit, în ochii lui Roman, iar el observă în adîncul lor o suferinţă sinceră. Eu l-am rugat să mă însoţească, să mă ajute... L-am amestecat, fără voia lui, într-o treabă murdată... Izbucni în plîns.

— Liz, exclamă Ben cu o voce patetică, ştii doar că pentru tine aş fi în stare de orice... Nu plînge, Liz.

Se ivi, puţin mai tîrziu, ofiţerul de serviciu.

— Ia-l de aici, îi ordonă căpitanul, şi condu-l la Camera minorului... să doarmă acolo.

Roman apăsă pe un buton.

— La revedere, Liz, zise Ben teatral.

— La revedere, spuse ea, împrumutîndu-i tonul.

Roman n-o scăpă din ochi. Îşi frămînta mintea să înţeleagă ce anume îi lega pe cei doi. Îşi aminti, nu fără părere de rău, că renunţase nejustificat la un principiu preţios de investigaţii — acela de a se interesa de biografia celui cu care avea de-a face.

— Te rog să te explici... să-mi explici, rupse Roman iarăşi tăcerea.

Peste chipul ei se aşternu expresia unei totale resemnări ; şedea moale pe scaun, ca un jucător care pierduse totul.

— Ai pomenit de o treabă murdară... La ce te refereai ? trecu el la tonul oficial al anchetatorului.

Fata se uită pieziş în direcţia lui, cuprinsă parcă de o anumită spaimă.

— Mă întreb dacă o să mă înțelegi, își mărturisi ea neliniștea. Suspină. Mi-e totuna ce o să se întîmple cu mine... Îmi dau foarte bine seama că mi-am stricat viața. Mai știu că aș putea să mi-o îndrept... dar nu mai am putere, nici răbdare... nici voință. Știu că mă disprețuiești ; am simțit asta din prima clipă... Disprețul e un simțămînt greu de ascuns... de mascat... de deghizat, surîse ea amar. Ai jucat teatru... ai vrut să pari un provincial sosit pe litoral să se distreze cu o... femeie ușoară. Poate că te-aș fi crezut, dacă disprețul nu te-ar fi trădat... Faci parte din categoria celor care știu exact ce vor de la viață, ce-i cer, de aceea îți și vine greu să-i înțelegi pe cei din tagma mea... Nu te teme, n-am de gînd să mă spovedesc, nici să-ți răpesc timpul prețios povestindu-ți procesul decăderii mele... Ar fi o poveste siropoasă... melodramatică etcetera, etcetera... Își scutură cu semeție capul. O să vă spun însă, trecu ea la un ton oficial, tot ceea ce vă interesează. Da, am intrat în locuința fostului meu amant, Mihai Miroiu.

— Cu ce scop ?

Luiza ceru voie să-și aprindă o țigară, apoi începu să povestească urmărind leneș, pe fereastră, destrămarea lentă a nopții și ivirea zorilor.

...Ianuarie. Dinspre mare sufla un vînt năprasnic, ridicînd talazuri înalte și necruțătoare. Se înstăpînise o iarnă geroasă, fără zăpadă. În camera ei mobilată de la etajul patru, era frig, în ciuda sobei care dogorea. Luiza îi telefonă lui Miroiu, la slujbă, și-l întrebă dacă poate să vină la dînsul. „Vino, spuse el, dar să știi că eu o să întîrzii..." Luiza avea cheia apartamentului său. Se îmbrăcă și ieși în stradă, gata să înfrunte vîntul de gheață. Nu suporta gerul, dar gîndul că în curînd se va lăfăi în căldură o îmbărbăta. De cum ajunse, se dezbrăcă, intră în baie, apa fierbinte o făcu să uite de frigul îndurat. Apoi se vîrî în pat, acoperindu-se cu o pătură moale din păr de cămilă. Se întunecă devreme. Nu aprinse lumina. Ghemuită sub pătură ca un copil lipsit de apărare, urmărea prin fereastră cum întunericul nopții devenea din ce în ce mai dens.

Într-adevăr, Miroiu întîrzia. Nu, nu adormise, deși așternutul moale și cald o îmbia la somn. Îl auzi cînd intră. Își trase repede pătura peste cap prefăcîndu-se că doarme. El se „sperie" de mogîldeața ascunsă sub pătură și, „prudent", se

apropie de studio. Mogîldeaţa întinse deodată două braţe albe şi-l cuprinse, trăgîndu-l lîngă dînsa.

Nimic nu lăsa, în seara aceea, să se întrevadă că întîlnirea lor amoroasă va fi umbrită de apariţia neaşteptată a unui ins pe care ea nu-l cunoştea. Mai întîi, sună telefonul. „Lasă-l să sune !" îl povăţui ea. Bărbatul o ascultă. Telefonul însă stărui — sună scurt, de trei ori la rînd. (*„Nu te înşeli ? a sunat chiar de trei ori ?"* a întrebat-o Roman. *„Nu nu mă înşel")*. Atunci Luiza îl văzu pe Miroiu crispîndu-se şi ridicînd receptorul. „Nu, domnule, n-am nici un pian de vînzare... Aţi greşit, domnule." Închise aparatul. „Nu era mai bine să-l fi lăsat să sune ?" îl dojeni ea drăgăstoasă. Reveni lîngă dînsa, tulburat. Încercările ei de a-i reda buna dispoziţie dinainte fură zadarnice. „Liz, îi vorbi el în cele din urmă, peste un sfert de oră o să primesc o vizită... un bărbat. O să te rog să treci în baie şi să rămîi acolo pînă cînd o să-ţi spun eu să ieşi. Ai înţeles ? Să nu mă dai de gol..." Vocea lui îi păru puţin schimbată — vorbise parcă în duşmănie. „Bine, Mihai, o să fac aşa cum îmi ceri", se învoi ea ascultătoare. Ar fi vrut să-l întrebe cine-i vizitatorul, cine era cel care îndrăznise să le tulbure întîlnirea, dar mai ştia că Miroiu deţinea o funcţie care incumba păstrarea unor importante secrete, aşa că preferă să tacă.

Peste puţin se auzi soneria de la intrare. „El e !" zise Miroiu sărind din pat fără plăcere. Luiza nu scoase o vorbă : aşa cum i se ceruse, se retrase în baie. Puţin intrigată, puţin curioasă, se lipi de uşă. Îl auzi pe Miroiu primindu-şi oaspetele nepoftit. Acesta trecu din sufragerie în dormitor. Lipită de uşă, Luiza tresări cînd auzi constatarea necunoscutului : „Miroase frumos aici, la tine... ce parfum fin !"... „Da, zise Miroiu, oarecum vinovat, a fost la mine o femeie... Am expediat-o." Luiza se aplecă spre gaura cheii : dorea să vadă cine-i vizitatorul, dar nu izbuti (*„Vocea lui nu ţi s-a părut cunoscută ?"* a întrebat-o Roman... *„Nu, pot să jur că nu mai auzisem pînă atunci vocea omului ăsta")*. Îşi dădu seama că lui Miroiu vizita nu-i făcea de loc plăcere. Trăgînd cu urechea, reţinu următorul dialog : „Ce ştii despre Sfînta Ana ?" „Că e în larg... că din pricina furtunii o să mai întîrzie", răspunse Miroiu docil. „Totuşi, ce crezi, o să poată să arunce ancora ?" „Cred că da... Barometrul e bun..." „Cum ai de gînd să procedezi ? Doctorul King se interesează îndeaproape şi tare n-aş vrea să dai ochii cu dînsul. Are nişte ochi şi o privire..." vorbi necunoscutul. Miroiu nu răspunse

imediat. „O să-l chem în biroul meu și o să-i spun ce are de făcut... Altcum, nu văd..." „Foarte bine, încuviință vizitatorul, numai să fii tu de serviciu." „S-a stabilit de acum... eu o să fac controlul echipajului..." „Uite banii... sînt cinci mii... Știu că-i aștepți... N-ai ce să-mi reproșezi... Sînt punctual." Apoi, Luiza nu mai auzi nimic. Nu știa ce să creadă : tot așteptînd, i se părea că Miroiu uitase de dînsa. Iar atunci cînd îi deschise ușa și o chemă în brațele lui, era palid la față, dar nu și trist...

„...M-am prefăcut, mărturisi Luiza, în continuare, că n-am auzit nimic. Am înțeles însă de unde provenea sursa lui de bani din ultima vreme. Descoperirea m-a uluit. Nu de alta, dar îl știam pe Mihai de o cinste exemplară. Apoi am vrut să mă rup de dînsul, să-l las... N-am fost în stare. Îl iubeam... de altfel, pentru mine, el reprezenta unica sursă de existență. Știam că despărțindu-mă de el, nu mă aștepta nimic bun... Nu știu să fac nimic... n-am fost învățată să muncesc. Am acceptat traiul pe care Miroiu mi l-a impus... Însă din ziua aceea n-am mai avut pace. Ori de cîte ori ne întîlneam și el era băut, mă lua la rost, întrebîndu-mă de zeci de ori unul și același lucru : „Ai auzit discuția mea cu ăla ?" „Nu, n-am auzit nimic", îl asiguram eu. În momentele acelea, îi descopeream frica în ochi, în gesturi, în tot ce făcea. O frică bolnăvicioasă. După un timp, mi-am dat seama că, de fapt, nu mă credea... A început să mă tortureze cu bănuielile lui. Căuta ceartă din orice. În cele din urmă a găsit un pretext și m-a izgonit de lîngă dînsul. Fără milă m-a izgonit... Hotărîrea lui m-a umilit, apoi a aprins în mine dorința răzbunării. M-a izgonit tocmai cînd aveam mai mare nevoie de el : rămăsesem însărcinată... N-aveam nici un sprijin material. M-a aruncat în brațele altora, ca apoi să mă acuze că sînt o femeie de moravuri ușoare. Lui însă îi mergea bine. În spatele așa-zisei vieți sobre, desfășura o activitate necinstită... Înainte de a pleca la București, în concediu, i-am trimis, prin Ben, o scrisoare... Da, da, o scrisoare..."

— De șantaj ? întrebă Roman.

— Îi mărturiseam, în sfîrșit, că ascultasem la ușă tot ce vorbise cu musafirul său... că-i știam secretele și că dacă vrea să tac... atunci să-mi trimită prin Ben o mie de lei... Îi mai atrăgeam atenția că tăcerea mea trebuia să fie retribuită lunar... Te rog să mă crezi că nici eu nu știam exact de ce am făcut-o... Îl iubeam și singurul lucru pe care-l doream, cu claritate și din toată inima, era să mă întorc la dînsul...

Ben mi-a povestit că Mihai, citind scrisoarea, s-a făcut negru la faţă, după care i-a dat banii şi i-a spus să treacă pe la dînsul în fiecare lună... De atunci au trecut două săptămîni... Ben a văzut unde a pus Mihai scrisoarea... În sufragerie, pe o poliţă, între nişte cărţi. Ieri, cînd am aflat că Mihai a fost omorît, mi-am amintit de scrisoarea mea. Găsirea ei l-ar fi pus, atît pe Miroiu cît şi pe mine, într-o situaţie mai mult decît neplăcută. Că n-ai găsit-o, m-am lămurit după întrebările pe care mi le-ai pus. Un licăr de speranţă mi s-a aprins în suflet. Mi-am spus atunci că trebuie să intru în posesia scrisorii. Aşa am ajuns, ajutată de Ben, să rup sigiliul şi să intru în apartamentul lui Mihai.

— Şi unde-i scrisoarea ?

— Asta-i, surîse ea amar, n-am găsit-o... Şi-acum mă întreb unde-o fi ? Aţi găsit-o voi ? A găsit-o altcineva ? Nu cumva de aici i se trage moartea ? Îşi acoperi, deznădăjduită, faţa cu mîinile. Linişteşte-mă, spune că ai găsit scrisoarea... Îşi descoperi faţa palidă.

— Nu, Luiza, n-am găsit-o.

— Atunci, cu siguranţă că de-aicea i se trage... Ah, dacă n-aş fi fost atît de proastă ! De ce te uiţi aşa la mine ? Nu mai vreau mila nimănui. Înţelegi ? A nimănui... După o pauză, întrebă : Ce-ai de gînd să faci cu mine ?

— O să semnezi o declaraţie, răspunse Roman foarte calm, iar după asta o să te întorci la tine acasă...

— Cum, îmi dai drumul ? ! ? exclamă ea.

— Da' tu ce-ai fi vrut, să te ţinem aici ?

— Şi lui Ben îi dai drumul ?

— Desigur, zîmbi el încurajator, deşi ar merita să-l ţin aici şi să-i trag şi o bătăiţă bună.

Luiza Urseanu lăsă capul în piept gînditoare, apoi, înălţîndu-şi privirile, spuse posomorîtă :

— Voi, bărbaţii, vă pierdeţi capul prea uşor... Nu mă reţii, pentru că...

Roman zîmbi insinuant, iar ea înţelese că avea dreptate ; ofiţerul o punea în libertate pentru motivul că era o femeie tînără, drăguţă, care oricînd putea fi vizitată — sus, la etajul patru sau în altă cameră de hotel...

— Îmi dai în scris tot ce mi-ai declarat. Pe urmă îl iei pe Ben de mînă şi te duci cu el acasă...

VII
Bufetul „La marinarul vesel"

1

— Am auzit că maiorul Suharu soseşte în cursul dimineţii, zise locotenentul Răşcanu, în timp ce-i strîngea căpitanului Roman mîna.
— Mda, la ora zece şi jumătate.
Locotenentul îşi controlă surîzător ceasul şi constată :
— Aş vrea, pînă atunci, să raportez aici ce am aflat.
— Ai ceva noutăţi ? se interesă Roman. Te pomeneşti că nici tu n-ai dormit în noaptea asta...
— Mie îmi ajung trei ore de somn adînc. Aşa cum mi s-a ordonat aseară, m-am interesat de telefonul public al cărui număr a fost găsit în buzunarul lui Jugănaru. Ei bine, am fost pe teren să verific şi iată ce am constatat : aparatul se găseşte instalat nu în stradă, aşa cum am crezut ci în incinta unui bufet...
— Ce vorbeşti, dom'le ?! se bucură Roman, aşezîndu-se pe un scaun ales la nimereală. Ia zi, că zici bine !
— E vorba de bufetul „La marinarul vesel" de pe strada St...
— Nici că se putea o firmă mai potrivită pentru un local presupus că ar fi amestecat în „afacerea Miroiu"... Dacă nu mă înşel, strada St... e prin zona portului.
— Exact... Responsabilul bufetului e un oarecare Vasile Purje. Lucrează la remiză. Îl ajută nevastă-sa şi pare un om cumsecade. De altfel, locuiesc amîndoi în imobilul unde se află şi localul.

— Uf, dacă Jugănaru ne-ar fi dat parola ! oftă Roman copilărește, frecîndu-și cu palma creștetul sîrmos.

— Stai, că n-am terminat. Purje a avut și un angajat, un zilier, care-l ajuta în perioadele de vîrf. Ei bine, îți aduc la cunoștință că acest ospătar, pre numele său Ionică State, în etate de 32 de ani, dat afară din marina comercială pentru beție și huliganism, n-a mai trecut pe la slujbă de două zile.

— De două zile?! exclamă Roman, sărind brusc în picioare.

— Exact... Bănuiesc că ne gîndim amîndoi la una și aceeași coincidență — acum două zile a fost asasinat Miroiu...

— Ai aflat cumva cum și în ce condiții și-a părăsit postul ?

Roman începu să se plimbe prin birou.

— Pur și simplu n-a mai dat pe la slujbă. L-a lăsat pe Purje în pom.

— Nu te întreb de la cine ai aflat toate astea...

Se opri în dreptul locotenentului ; acesta se ridică și el în picioare. Surîzînd și săltîndu-și fără contenire mărul lui Adam, zise :

— În nici un caz de la Purje...

— Îmi pare că a sosit timpul să plec la aeroport... Te rog să-ți continui cercetările... Vezi ce-i cu State ăsta... dacă e acasă sau a dispărut. Poate s-a îmbolnăvit... Avem nevoie de prezența lui în local. De ce ? Închipuiește-ți situația în care Jugănaru nu și-ar fi uitat consemnul : ar forma atunci numărul de telefon. Cineva ar trebui să-i răspundă, nu-i așa ? Cine oare?!! Ar putea să-i răspundă fie un client permanent al localului fie un ospătar, dacă bineînțeles, bufetul are ospătari... și văd că are unul...

— Mai precis, a avut...

— Să-l găsim !... Pe urmă, mai e și gestionarul. De ce nu și nevasta sa ?... Așa că vezi... Gata, am fugit la aeroport... Aștept și alte vești de la dumneata. Ciau !

2

La ora zece și jumătate sosi de la București, cu un avion special, maiorul Suharu.

Roman se bucură văzîndu-și șeful coborînd din avion, bine dispus — arăta ceva mai odihnit decît în alte dăți. Vru

să rostească o alocuțiune de bun venit, însă maiorul, fără pic de răutate, îi reteză avîntul.

— Te poftesc să mai apelezi și altă dată la serviciile lui „Pilă de aur"... Ai fost vreodată pedepsit? Nu? Ei bine, află că după ce termini cu „afacerea Miroiu", am de gînd să te pedepsesc... rău de tot te pedepsesc... Pregătește-te sufletește... Știi foarte bine că nu-mi plac teribilismele... A, și încă o chestiune! Să nu uit. Cu Iliescu ăla, las-o baltă. N-are nici un amestec. Pur și simplu a șters-o de la serviciu, pe Valea Prahovei, cu o femeie... cu o „iubită"...

În drum spre Constanța, Roman află de pățania lui „Pilă de aur". Rîse, dar maiorul Suharu îl luă din nou la rost... „Tu să calci legea, dacă vrei să mă cunoști ceva mai bine". De fapt, îi părea și lui rău că fostului hoț îi fusese dat să treacă printr-o încercare atît de neplăcută. În drum de la aeroport spre oraș, mai află că starea Virginiei Munteanu era la fel de gravă și că Lili refuzase să-i transmită vreun cuvînt.

Discuția pe marginea „afacerii Miroiu" începu la ora unsprezece, în prezența comandantului de regiune. Se așezară tustrei în jurul unei măsuțe rotunde, cu cîte o cafea turcească în față. Aroma băuturii îți gîdila plăcut nările. Roman îl văzu pe maiorul Suharu trăgînd spre dînsul o ceșcuță și-l întrebă grijuliu:

— Aveți voie?

— Ei, acolo, o cafeluță... să fii la Constanța și să nu bei o turcească, răspunse maiorul scoțînd din buzunar o cutiuță de medicamente. Cu ce am aici, merge orice, surîse el.

Comandantul regiunii își deschise caietul, arătînd astfel că este gata nu numai să asculte, ci să și noteze.

— Dă-i drumul, căpitane, își îndemnă Suharu subalternul.

— Faină cafea, zise Roman sorbind din ceșcuță. Apoi își scoase pipa și începu să se joace cu ea. În momentul de față, cazul Miroiu a luat o întorsătură senzațională, de-a dreptul spectaculoasă. Sincer vorbind, nu mă așteptam la o asemenea evoluție! Miroiu nu s-a sinucis, ci a fost omorît... Mobilul asasinatului nu l-am stabilit încă. Totuși, o primă concluzie se impune: autorii crimei au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a ne induce în eroare și pentru a ne lăsa impresia că Miroiu s-a sinucis.

— Fii mai explicit, căpitane, interveni Suharu.

— Autorii crimei, cu voia sau fără voia lor, au stîrnit în jurul lui Miroiu o oarecare zarvă... Zarva asta nu le-a fost pe

plac. De aceea au făcut tot ce le-a fost în putință ca să ne convingă că Miroiu s-a „sinucis". N-au izbutit să ne înșele și astfel am ajuns să facem o descoperire deosebit de interesantă. Miroiu a făcut parte dintr-o bandă de contrabandiști. El, prin poziția sa, a înlesnit introducerea frauduloasă în țară a unor mărfuri. Ne-o declară Jugănaru. În ce constă obiectul contrabandei? Jugănaru afirmă cu toată seriozitatea de care e capabil că-i aducea lui Miroiu de peste hotare cutii cu „compot de ananas"... Roman făcu o pauză. Tustrei, aproape în același timp, sorbiră din cafea...

— „Compot de ananas"... E tot ceea ce poate să ne spună, reluă căpitanul raportul, e tot ceea ce știe. În concluzie, obiectul contrabandei rămîne deocamdată învăluit în mister. Lămurind aspectul acesta al problemei, vom găsi răspunsul și la întrebarea dacă acțiunea de contrabandă se efectua și în sens invers. Să nu uităm că avem și noi „compoturi" destul de căutate peste hotare.

— În privința asta, declarația lui Jugănaru mi se pare clară, interveni comandantul regiunii. N-a făcut decît să aducă, nu și să ducă...

— Totuși, își spuse și Suharu părerea, nu putem să absolutizăm declarația lui Jugănaru. O contrabandă săvîrșită numai într-un singur sens mi se pare un act gratuit...

— Revelatoare mi se par și ultimele mărturisiri ale Luizei Urseanu. Ele ne confirmă atît existența unei bande al cărei membru a fost Miroiu, cît și a unui doctor cu un nume exotic — King. Jugănaru pomenește și el, în declarațiile sale, de un oarecare King. Banda îi plătea vameșului bani grei... Jugănaru primea și el sume destul de mari... Sumele astea mă trimit cu gîndul la natura contrabandei... Numai Jugănaru poate să creadă că un simplu „compot de ananas" poate determina o asemenea circulație monetară. Doar dacă n-o f. vreun compot preparat din niscaiva pietre scumpe.

Maiorul Suharu izbucni în rîs. Comandantul regiunii rămase însă încruntat; din motive lesne de înțeles, nu-și permitea să rîdă.

— Așadar, sîntem în posesia cîtorva date esențiale. Aș îndrăzni să afirm că ele reprezintă pentru noi un punct bun de plecare... Condițiile în care Miroiu a fost asasinat ne sînt cunoscute... Mai știm că vameșul reprezenta totodată o verigă importantă în sistemul de organizare al bandei... Unul din asa-

sinii săi — Jugănaru — a fost prins şi e în mîinile noastre. Datorită lui, cunoaştem semnalmentele lui Tom, legătura sa; ştim de existenţa unui doctor King, care cică ar fi şeful bandei. Tot de la dînsul am aflat de un număr de telefon — e vorba de un telefon public instalat, aşa cum mi s-a raportat azi de dimineaţă, în localul „La marinarul vesel." Din păcate, Jugănaru a uitat nu numai ce urma să facă cu acest număr de telefon, dar şi parola.

— Şi-l crezi? întrebă maiorul Suharu pe neaşteptate.

— Îl cred. Amnezia lui e justificată. Nu uitaţi că a luat parte la o crimă. Deci, şocul actului ca atare. După asta, s-a îmbătat ca un porc. În sfîrşit, i s-a încredinţat o nouă misiune. Ştiu, amnezia lui blochează calea de acces spre bandă, dar asta-i situaţia. Presupun că „La marinarul vesel" e cineva care aşteaptă telefonul lui Jugănaru. Îmi permiteţi?

Criminalistul se ridică de pe scaun, se duse la masa de lucru a comandantului şi ridică receptorul. Cei doi îl urmăriră în tăcere cum forma numărul de telefon al bufetului.

— Alo, strigă Roman, 1.236? Telefoanele. Alo, aţi reclamat vreun deranjament? Nu? Cu cine vorbesc? Cu un client? Mulţumesc.

Roman reveni la locul său. Goli ceşcuţa de cafea, apoi urmă:

— Poftim, mi-a răspuns un client. N-ar fi exclus să fie omul bandei. Dacă mi-ar fi răspuns gestionarul, m-aş fi întrebat dacă nu cumva el e cel amestecat.

— Aveţi la îndemînă semnalmentele lui Tom, îl sfătui Suharu. Folosiţi-le!

— Desigur, vom merge şi pe această cale. Bănuielile noastre însă se îndreaptă acum către un ospătar. Şi Roman raportă în continuare despre dispariţia angajatului de la „Marinarul vesel".

— Deci, conform ipotezelor dumitale, ai în vedere trei inşi: State, gestionarul sau un obişnuit al localului. Cum vrei să acţionezi?

— Omul bandei trebuie provocat, scos cu orice preţ din dispozitiv, răspunse Roman.

— Cum? se interesă Suharu, devenit dintr-o dată foarte grav.

Roman se încruntă nemulţumit de ceva, în clipa aceea greu de definit. Îşi roti palma, scurt şi nervos, pe creştet. Îşi ridică privirile-i agere spre comandant, care rămăsese cu ceşcuţa de cafea în mînă.

— Cum ? întrebă și comandantul.

— Tovarășe colonel, i se adresă Roman, care e „marfa“ pe care marinarii străini încearcă mai des s-o plaseze, pe sub mînă, în oraș ?

— Ceasurile, răspunse comandantul imediat.

— E în regulă, atunci... Cu ceasurile voi încerca și eu să-l scot din dispozitiv... Încercarea moarte n-are... Voi iniția o capcană. Cineva din local va trebui să se prindă.

— Nu fi și tu atît de sigur. Mai ai în vedere și alte „atacuri“ ? îl descusu Suharu.

— Da, în direcția Luizei Urseanu.

— De asta i-ai dat drumul ? îi ceru comandantul lămuriri.

— Scrisoarea pe care ea a intenționat s-o sustragă n-a ajuns nici în mîinile noastre, nici în ale ei. În legătură cu acest fapt, pot fi enunțate două ipoteze : fie că Miroiu a distrus scrisoarea... Fie că ea a căzut în mîinile lui Tom sau ale altcuiva din bandă. Dacă luăm în considerație această ultimă ipoteză, atunci e limpede că banda, după lichidarea lui Miroiu, își va îndrepta atenția către amanta lui, căci Luiza Urseanu le-a dat o dovadă concretă că știe cîte ceva. Vor încerca să-i închidă gura. De aceea am lăsat-o în libertate.

— Momeală, deci.

— Exact. Ea și puștiul vor fi puși sub o supraveghere strictă. De fapt, asta și înțelegeam cînd vorbeam despre un atac ce se cere dat și în direcția asta...

— Iar eu care, nu știu de ce, credeam că te-ai îndrăgostit de ea, spuse maiorul Suharu, privindu-l cu o vagă bănuială.

— N-ar fi exclus, doar e o femeie drăguță, glumi Roman.

— N-o lași tu pe Lili...

— Mai exact, tovarășe maior, nu mă lasă ea pe mine...

— Ce părere ai, tovarășe colonel, de modestia băieților noștri de la D.G.M. ! ?

— Bunăă, răspunse colonelul Horea care, în frămîntarea sa, era înclinat în dimineața aceea să le ia pe toate la modul cel mai grav și serios. Spune-mi, căpitane, nu crezi că, după arestarea lui Jugănaru, banda se va replia ?

— Tovarășe colonel, cred că observația dumitale e îndreptățită, fu de acord și maiorul Suharu.

— De aceea am și apelat la formula : „A-l scoate pe infractor din dispozitivul de apărare, prin „provocare“. Acestea sînt datele pe care cercetările noastre le-au scos la lumină... Le-am

sintetizat deocamdată în două repere: „Marinarul vesel“ și Luiza Urseanu.

— Fata veselă, glumi Suharu.

— Vai de capul ei... o compătimi Liviu Roman cu sinceritate.

— Iată-te și sentimental... se minună maiorul.

— Am fost, zîmbit Roman sfios.

— Să trecem la partea concretă și practică, propuse comandantul regiunii, frămîntat de gînduri. Ce capcană propui, căpitane, pentru scoaterea „bufetierului“ din dispozitiv?

— Mda... mormăi Roman, am un plan de acțiune... puțin cam fantezist... dar îmi pun mari speranțe în el...

Fu întrerupt; șeful de cabinet al comandantului intră și ceru permisiunea de a se adresa căpitanului. După ce o căpătă, îi înmînă acestuia un bilețel din partea lui Rășcanu: *„Știu cît este de importantă pentru ceea ce discutați informația pe care o dețin,* scria locotenentul, *de aceea am și îndrăznit să trimit acest bilețel: State a revenit la „Marinarul vesel“. În jurul orei 12, și-a luat din nou slujba în primire. Deocamdată, atît“.*

3

Bufetul „La marinarul vesel“ își merita firma. Situat la întretăierea unor străzi înguste din apropierea portului, localul părea o haltă veselă și firească pe itinerarul port-oraș-port. Clienții — docheri și marinari — erau într-un du-te-vino fără contenire. Localul fiind mic, se anima foarte repede. Purje, ajutat de zilierul său, Ioniță State, făcea față cu multă pricepere și îndemînare cerințelor. Gestionarul, de felul său un om iute și voinic, părea gata în orice clipă să-și tempereze, cu surîsu-i dezarmant din colțul gurii, clienții nervoși și nerăbdători. Trecea ca o sfîrlează de la o masă la alta, apoi cu aceeași viteză, trecea în spatele tejghelei, unde spăla paharele, prepara băuturile, pe care tot el le servea consumatorilor. Cînd animația se mai potolea, Purje putea fi văzut retrăgîndu-se în spatele tejghelei: se odihnea, ascultînd cu adîncă plăcere un tranzistor ascuns printre sticlele cu băuturi.

În schimb, Ioniță State se mișca destul de încet și de nepăsător; poate unde era înalt și uscat; sau poate pentru că nu-i plăcea meseria și nu se sfia să-și exteriorizeze sentimentele.

Părea pus pe hartă, iar Purje îl muştruluia mereu, dar fără succes.

În dimineaţa despre care va fi vorba în acest episod, doar trei din cele şase mese ale localului erau ocupate. Purje se retrăsese lîngă tranzistorul său de provenienţă japoneză şi asculta visător un vals cîntat în surdină. Nu reuşi însă să-l asculte pînă la capăt. Audiţia îi fu întreruptă de apariţia unui marinar străin. State nu-l luă în seamă ; şedea toropit de căldură pe scaunul de lîngă telefon. Clientul se duse direct la tejghea şi, făcîndu-i lui Purje cu ochiul, îl întrebă dacă vorbeşte italiana.

— *Si*, răspunse Purje vesel, *io parla italiana*...

— Un „Amalfi" aş bea, vorbi străinul. Ai putea să mi-l prepari ? Dar ca la carte. Şi îi făcu din nou lui Purje cu ochiul...

— La masă, îl pofti gestionarul, mîndru că i se arătase prilejul să-şi arate „italiana".

Marinarul se uită în jur, în căutarea unui loc. Privirile sale se opriră asupra unui bătrîn docher care şedea solitar, la o masă de lîngă tejghea, savurîndu-şi porţia de ţuică. Străinul îi zîmbi prieteneşte şi-l întrebă în limba sa :

— Îmi dai voie să iau loc lîngă dumneata ?

— Ce zice ? îl întrebă docherul pe State.

— Întreabă-l pe jupînu', răspunse ospătarul fără plăcere, ridicîndu-se.

— Hai, nu fă pe nebunu', că şi tu ştii italiana, îl dojeni Purje.

— Şezi, marinarule, îl pofti docherul pe româneşte, după ce află despre ce-i vorba.

— *Grazzie ! Grazzie*, mulţumi străinul.

„E nostim marinarul ăsta, gîndea Purje, în timp se prepara băutura... Trebuie să fie de pe lîngă Neapole... Ăştia se dau în vînt după „Amalfi". Nu-i părea rău că audiţia fusese întreruptă. Nu mai preparase de mult un „Amalfi", iar acum era atent să nu greşească.

— Gata, anunţă Purje vesel, pe româneşte. State se duse la tejghea, luă paharul şi-l duse la masa clientului.

Nerăbdător, marinarul gustă băutura ; faţa sa smeadă căpătă o expresie de uluire. De mulţumire, îşi frecă palma de părul său negru şi aspru. Exclamă :

— Da, e un „Amalfi" formidabil... Nici la mine, la Sorrento, n-am băut aşa ceva... Îi făcu docherului cu ochiul, şme-

chereşte, şi goli paharul dintr-o răsuflare. Docherul rîse şi spuse către Purje :

— Le bea, macaronaru'...

— Unchiaşule, i se adresă marinarul docherului. Bea şi tu un „Amalfi"... Fac cinste... Două „Amalfi", patroane !

Docherul nu pricepu ce spune străinul ; înălţă stingher din umeri şi-l rugă pe State să-i traducă. Acesta purta un halat cu mîneci scurte care-l făcea şi mai lung. Traduse, uitîndu-se nemulţumit la docher.

— Dacă face cinste, nu-l refuz, se învoi el.

Faptul că avea cu cine să bea îl dispuse şi mai mult pe străin. Începu să turuie în limba lui. Docherul îl asculta amuzat ; nu înţelegea o iotă, dar clătina binevoitor din cap, iar în răstimpuri îşi zicea cu glas tare :

— Dom'le, gălăgioşi mai sînt macaronarii ăştia ! ? !

Se auzi pe neaşteptate ţîrîitul telefonului public. Purje vru să iasă de după tejghea, dar State i-o luă înainte, ridicînd receptorul. Ascultă cît ascultă, apoi spuse calm : „Greşeală ! Aici e bufetul „La marinarul vesel", şi puse la loc, în furcă, receptorul.

— Ce-a vrut, mă ? se interesă Purje. State trînti o înjurătură.

— Ia, unul care se ţine de farse.

— Încă două „Amalfi", patroane !

După cel de-al patrulea pahar, străinul scoase din buzunar un ceas de mînă şi-l puse în faţa docherului.

— Ia-l, unchiule... ţi-l dau ieftin !

Puţin cherchelit, docherul zîmbea părinteşte tot ridicînd din umeri, semn că nu-l pricepuse. Cînd, în sfîrşit, înţelese, împinse ceasul înapoi. Marinarul deveni şi mai gălăgios.

— Ia-l, ţi-l dau ieftin !... E un „Tellus" cu patrusprezece rubine...

Purje era şi nu atent la ceea ce se petrecea la masa străinului. State însă, părea să fie. Cînd îl văzu pe docher ridicîndu-se greoi de pe scaun, îl întrebă zeflemitor :

— Te-ai săturat de „Amalfi" ?

Omul nu-i răspunse. Îşi plăti consumaţia şi ieşi din local încet, parcă în silă.

Marinarul se uită după dînsul, apoi i se adresă lui Purje în italiană :

— De ce s-a supărat ? L-am jignit ? ! Zi şi dumneata, patroane, ăsta-i ceas de lepădat ?... Şi-l dau ieftin...

— Poate n-avea bani, îl lămuri State în italiană, aşezîndu-se nepoftit pe locul unde înainte şezuse docherul. Luă ceasul şi-l cercetă cu atenţie.

— Frumos obiect, aprecie el în italiană.

— Nu te băga ! îi strigă Purje în româneşte de după tejghea.

— Şi dacă o să mă bag ? replică el obraznic.

Purje însă nu se supără ; îşi reluase audiţia.

— Te interesează ? îl întrebă marinarul, ducînd paharul de „Amalfi" la gură.

— Cît ceri ?

— Mă căpăţînosule, stai cuminte în banca ta, îl avertiză gestionarul.

— Ţi-l dau ieftin...

Telefonul public sună din nou. State se uită spre aparat ca la un duşman. Trase o înjurătură. Se ridică şi se duse să ia receptorul.

— Ce are pe ziua de astăzi ? ! se întrebă Purje cu glas tare.

— Greşeală ! ţipă State în receptor.

Reveni furios la masa marinarului. Nu se mai aşeză. Surîzînd cu gura pînă la urechi, străinul întrebă :

— Ce faci, îl iei ? Cinci sute... Dacă nu-l iei, poate ştii pe cineva... Am cincizeci de bucăţi...

— Mă, tu ţi-o cauţi cu lumînarea, zise Purje.

— Îmi place aventura, jupîne, glumi State.

— Vrei să mă bagi în belea.

— Am cincizeci de bucăţi, strigă marinarul ceva mai tare.

State şi Purje se uitară îngrijoraţi prin local. Nu, nimeni de pe la mese nu înţelegea italiana. State zise supărat :

— Mai încet, macaronarule !

— Eşti cam fricos... Toţi de pe aici sînteţi nişte fricoşi... Fă-mi socoteala !... Vreau să plătesc şi să plec...

State nu se grăbi să-i dea ascultare ; îşi găsise de lucru.

— Socoteala ! ceru străinul din nou.

— Mai stai un pic, zise State... Unde te grăbeşti ?

— Fă-i socoteala, îi şuiră Purje, pînă nu intru în tine.

Marinarul vîrî mîna în buzunar şi scoase un pumn de dolari.

— Preferi în dolari sau în lei ?

Purje ieşi — de după tejghea, îl dădu pe State la o parte, îi spuse clientului că nu are nevoie de dolarii lui şi să facă plata în lei. Marinarul plăti şi ieşi în stradă. După cîţiva paşi, State îl ajunse din urmă. Îl trase pe italian lîngă un gang şi-l întrebă :

— Cîte ceasuri ziceai că ai ?

— Cincizeci.

— Toate aceeaşi marcă ? Ceru să-i arate unul. Marinarul i-l dădu. State recunoscu în sinea sa că ţinea în mînă un ceas excelent, un „Atlantic" modern...

— Cinci sute ! stabili marinarul preţul şi rînji.

— Şi dacă le iau pe toate ? începu State să se tîrguiască. Faţa marinarului deveni serioasă. Îi aruncă ospătarului o căutătură bănuitoare.

— Zici că vrei să le iei pe toate ?

— Depinde de preţ...

Străinul îl privea îngîndurat, frecîndu-şi bărbia. În cele din urmă, zise :

— Patru sute bucata...

— Binee, se învoi State... le ai la tine ?

— Nu.

— Ne batem gura de pomană, se supără ospătarul.

— Ţi le aduc diseară... că doar nu era să umblu cu marfa după mine, zise marinarul dînd să-şi ascundă mostra.

— Păi, pe ăsta nu mi-l dai ? sări ospătarul.

— Ia-l.

State scoase patru bancnote de cîte o sută.

— Cinci, preciză străinul.

— Păi, cu patru ne-am înţeles...

— Celelalte cu patru...

— Eşti neserios, spuse ospătarul şi mai scoase o bancnotă. Marinarul luă banii, îi dădu ceasul şi, înainte de a se despărţi, întrebă :

— Unde vrei să ţi le aduc ?

— Păi, unde zici ?

— La 8,30 în faţa „Cazino"-ului. Să nu mă faci să vin de pomană. Ne-am înţeles ? Şi să n-avem vorbă : Aduc marfa, dai banii... Patru sute bucata...

Îşi strînseră mîinile şi se despărţiră. Soarele dogorea îngrozitor.

VIII
Unde dai și unde crapă

1

În jurul orei unu, Roman se pomeni convocat urgent de către comandantul regiunii. „O fi intervenit ceva nou, gîndi el, acum orice surpriză poate fie să întîrzie, fie să grăbească prinderea bandei."

— Citește chestia asta, căpitane, îl întîmpină șeful întinzîndu-i o coală de hîrtie. Era bine dispus, de parcă ar fi scăpat de necazuri. Citește, sper să te amuze...

Roman luă mirat coala de hîrtie și, după ce citi primele fraze, izbucni în rîs.

— Îmi place situația creată, exclamă el.

— Citește, citește mai departe! îl îmboldi colonelul. Roman citi cu glas tare :

„Tovarășe comandant,

Subsemnatul Purje Vasile, domiciliat în Constanța, str... 31, de profesiune gestionar — remizer al bufetului „La marinarul vesel" de pe strada St... 31, țin să aduc la cunoștința Miliției următoarele : Azi-dimineață a intrat în localul meu un marinar străin, originar din Italia. După cum am aflat, ar fi matelot pe vaporul „Mediterana". După ce a consumat patru pahare de „Amalfi", a încercat să vîndă unui consumator român un ceas, dar consumatorul l-a refuzat. Eu și ajutorul meu, State Ioniță, știind italiana, am intrat în vorbă cu dînsul... Dintr-una într-alta, a propus spre cumpărare 50 de ceasuri. Mi-am dat seama că este vorba de o afacere necurată, de contrabandă. N-am dat atenție propunerii. În schimb, ajutorul meu, State I.,

n-a rezistat ispitei. S-a luat după marinarul acela italian și s-au înțeles asupra contrabandei. Cînd am auzit, l-am sfătuit pe State să se prezinte la Miliție și să informeze, dar n-a vrut. Cei doi s-au înțeles să se întîlnească astă seară, la orele 20,30, în fața restaurantului „Casino". Procedați așa cum credeți de cuviință. În ceea ce mă privește, am hotărît să vă informez, iar pe de altă parte, să renunț, începînd chiar de astăzi, la serviciul lui State I.

Trăiască lupta pentru pace !

Vasile Purje

Roman se lăsă moale în fotoliu. Colonelul îi zîmbea ca și cum ar fi vrut să-l întrebe : „Ei, acum, căpitane, ce ai de gînd să întreprinzi ?"

— Mda, mormăi Roman, îmi place... Purje a procedat ca un om cinstit... Nu mă așteptam să reacționeze așa...

— Și ce te miri așa, căpitane ?

Colonelul izbucni din nou în rîs, apoi își scoase batista și se apucă să-și șteargă fața transpirată.

— Bine că State a apucat momeala. Mi-e teamă însă ca Purje să nu-mi strice mie afacerea.

— Adică ?

— Să nu care cumva să-l convingă pe State să stea totuși cuminte... acasă, și să renunțe la ceasuri, își arătă Roman îngrijorarea.

— Purje vrea să ne ajute, zîmbi colonelul. Îl putem sfătui să nu mai încerce să facă din ajutorul său un om cinstit.

— N-ar fi rău, rîse Roman.

— Dacă înțeleg bine, arzi de nerăbdare să te prindem în flagrant delict și să te arestăm ?

— Așa e. Vreau ca întîmplarea asta să aibă o finalizare. Iar lui Purje s-ar cuveni să-i mulțumim. Printre altele, trebuie să vă raportez că știe să prepare un „Amalfi" foarte bun.

— Uneori, căpitane, mi se pare că ești foarte... tînăr, iar alteori foarte matur... Zîmbi. Uite, acum am senzația că vrei să te joci...

— Poate, rîse Roman cu sinceritate și, cuprins de o bucurie infantilă, începu să-și frece cu palma creștetul.

— Bine, se învoi colonelul, dacă e vorba să te prindem în flagrant delict, las' pe noi...

Roman întîrzie anume cu cinci minute la întîlnire ; își pusese același costum marinăresc pe care-l purtase de dimineață, cînd își făcuse apariția la „Marinarul vesel". State îl aștepta și, văzîndu-l, nu-și ascunse supărarea.

Se înserase. Sufla un vînt plăcut, răcoros. Vilegiaturiștii ieșiseră la promenadă. Cei doi se amestecară lesne printre trecători.

— Ai adus marfa ? se interesă State în limba marinarului.

— Desigur, am adus-o...

— Unde-i că te văd cu mîinile goale ?

„Străinul" se descheie la haină, o desfăcu, ca și cînd ar fi vrut să-i arate cumpărătorului culoarea căptușelei.

— Sînt aici, zise el mîndru. Pune mîna ! Dacă vrei, ți le dau cu haină cu tot...

State îi pipăi haina ; degetele sale lungi și uscate simțiră sub căptușeală conturul ceasurilor. Senzația asta îi strecură în suflet un simțămînt de teamă ; se uită neliniștit în juru-i.

— Da' tu ai adus leii ?

— Cum să nu... uite... și State îi trecu servieta pe sub nas.

— Bine, se învoi marinarul, na-ți haina și dă-mi servieta.

— Aici ? În plină stradă ? Ești nebun ? îi scăpă ospătarului. Unde naiba te trezești, la Palermo sau la tine, la Sorrento ?

— De ce ? Nu e rău locul... e multă lume... și unde e multă lume...

— Nu, nu, mergem în altă parte, se împotrivi State.

— Unde ?

— La doi pași de aici, ne așteaptă mașina unui prieten. O să ne repeadă pînă la Mamaia și înapoi. În drum, îmi dai ceasurile și-ți dau banii...

— Să nu care cumva să-ți treacă prin minte să mă tragi pe sfoară.

— Ai înnebunit ? Uite banii... lovi cu palma peste servietă.

— Să mergem, se învoi, în sfîrșit, marinarul.

Un „Renault 10 Major" vișiniu îi aștepta la capătul falezei.

La volanul mașinii se afla un bărbat tînăr. Roman nu-i desluși trăsăturile feței, căci în clipa în care State îi deschisese portiera și-l poftise să ia loc pe bancheta din spate, omul se ferise făcîndu-și de lucru la pedala de accelerare. Roman se trase spre colțul banchetei, pentru a zări mai bine oglinda retrovizoare. Ospătarul, lung și deșirat, se așeză lîngă dînsul ; servieta și-o puse la picioare.

— Și unde spuneai că o să mergem ? întrebă Roman iarăși, continuînd să joace rolul marinarului străin.

— La Mamaia... sau în altă parte, răspunse cumpărătorul ceasurilor, nemulțumit de faptul că se repetase întrebarea... Pe drum, îmi dai marfa, îți dau banii... și gata !

Mașina porni luînd-o pe niște străduțe laterale și nu prea luminate. În oglinda retrovizoare se reflectau ochii parcă neliniștiți ai șoferului. Roman se lăsă moale și indiferent pe banchetă. Nu se îndoia nici o clipă că cei doi se înțeleseseră din vreme asupra itinerarului, — omul de la volan conducea fără ezitări. După un timp „marinarul" zise :

— Vezi că la orele 23, trebuie să fiu înapoi pe vas.

— Oho, pînă atunci !... exclamă State. O să meargă repede... chiar foarte repede. Pe chipul în general morocănos al ospătarului răsări un surîs viclean.

— Vorbește mai puțin, îl sfătui șoferul pe State în românește.

— Ei, na-ți-o bună, reacționă ospătarul, te pomenești că ți-e frică ! ?

„Ce și-or fi pus, în gînd ? se întrebă Roman iscodindu-și cu coada ochiului clientul. Dacă Rășcanu nu e pe urmele mele, m-am ars."

Mașina ieși din oraș, dar, spre surprinderea sa, nu o luă pe șoseaua ce se bifurca spre Mamaia, ci pe cealaltă, care ducea spre Tulcea. Făcu însă pe prostul și nu schiță nici un gest de mirare. Vedea în permanență spatele lat al șoferului și-și spunea : „Ăsta e solid. Cu ospătarul mă mai descurc eu, dar cu ăsta..."

Ieșiseră din oraș. Întunericul înjunghiat de luminile farurilor era gros. Îl simți, în dreapta sa, pe State mișcîndu-se. Se prefăcu a nu-i da atenție. Ghici însă că dusese mîna la buzunarul hainei.

— Unde e Mamaia ? întrebă „marinarul“ cu naivitate. Nu văd Mamaia...

— Psst, vorba ! i-o reteză State. În mîna lui răsări un revolver. Încă o vorbă și te împușc.

Roman se prefăcu înspăimîntat ; urmărea însă cu mult calm desfășurarea atacului. Pîndi oglinda retrovizoare, sperînd să descopere în ea farurile mașinilor de la D.R.M.. „Ce are de gînd să facă cu mine ?“ se întrebă el mutîndu-și privirile spre arma din mîna lui State.

— Ce vrei ? își „bîlbîi“ Roman întrebarea.

— Gura !

State se răsuci spre el amenințător.

— Bagă de seamă, trag fără milă... Scoate haina !

„Deci asta era, își zise Roman. Ți-ai propus să mă jefuiești, să-mi iei ceasurile...“

— N-o scot, se „împotrivi“ ofițerul.

— Trag !

Înjurînd, „marinarul“ își scoase haina. „Acum, dacă-i fac o figură, îl imobilizez, gîndi Roman, dar cum mă descurc pe urmă cu celălalt de la volan ?... Dar la urma urmei, n-am nevoie să întreprind nimic.“ Întinse haina. State i-o smulse.

— Dă-mi banii ! rosti Roman înfricoșat.

State nu-i răspunse, ci îi ceru șoferului să oprească. „Acum e acum, socoti ofițerul. Dacă și-au propus nu numai să mă jefuiască, ci să mă și lichideze ?“ Șoferul încetini viteza.

— Stai ! izbucni State. Mai întîi întoarce-o !

Omul de la volan inițîe cîteva manevre ; întoarse mașina în direcția Constanței. Un „Mercedes“ trecu în viteză pe lîngă ei. „E Rășcanu !“ se bucură Roman în sinea sa.

„Renault“-ul frînă la marginea șoselei.

— Coboară ! răcni State la dînsul, arătîndu-i portiera din stînga. Își îndreptase arma spre pieptul marinarului. Roman coborî din mașină, neluîndu-și ochii de la mîna ospătarului. În momentul următor, mașina țîșni de lîngă dînsul, lăsîndu-l singur în mijlocul șoselei... Mai auzi hohotul de rîs al ospătarului.

— Rîzi, frățioare, rîzi acum, căci nu știi ce te așteaptă ceva mai încolo...

Din biroul alăturat, Roman ascultă prin dictofon desfăşurarea interogatoriului.

Răşcanu : Revolverul e al tău ?

State : E al meu ! Dar e de alarmă... Uitaţi-vă, e de alarmă... O jucărie.

Răşcanu : De unde ţi l-ai procurat ?

State : De la un turist străin... Mi-a plăcut jucăria... Prinde bine la meseria mea... Tragi un foc şi chemi în felul ăsta miliţia...

Răşcanu : Ştii cum se pedepseşte portul ilegal de arme...

State : Da' e o jucărie...

Răşcanu : O fi, dar la noi în comerţ nu se pun în vînzare asemenea jucării... În maşina voastră, am mai găsit haina asta cu ceasuri...

State : Cum ? ! ? Are ceasuri ? ! ?

Răşcanu : N-ai observat ?

State : Ca să vezi ! Prietenul meu a avut dreptate... a fost de părere să ne vedem de drum. Eu însă i-am cerut să oprească... Poţi să treci noaptea cu maşina, pe o şosea pustie, şi un om să-ţi facă disperat semne cu mîna să opreşti şi tu să n-o opreşti ?.. Şi-acum, uite ce dandana pe capul nostru... Omul ne-a rugat să-l lăsăm în satul P... Era disperat... Se întîmplase ceva cu nevastă-sa... vorbea de un doctor... Haina şi-o ţinea pe braţ... L-am cules de pe marginea şoselei... S-a aşezat în spate... Pesemne, cînd a coborît, de gîndurile ce le avea, şi-a uitat haina... Uite, dom'le, de unde i se poate trage unui om !

Răşcanu : Şi deci, pe necunoscutul ăsta, proprietarul hainei şi al ceasurilor, l-aţi lăsat în satul P...

State : Da. Chiar la marginea satului...

Răşcanu : Acum, semnează pentru cele declarate (Pauză) Aşa ! aşa !

State : Poftim, am semnat ! Pot să plec ?

Răşcanu : Te grăbeşti ? (Pauză) Ia ascultă, unde lucrezi ?

State : Sînt angajat zilier „La marinarul vesel", de pe strada St... Cunoaşteţi bufetul ?

Răşcanu : Ai fost astăzi la slujbă ?

State : Da.

Râşcanu : A trecut astăzi pe acolo un marinar vesel ?
State : Au trecut mai mulţi... Pe la noi, slavă domnului, trec într-o zi tot felul de marinari, şi veseli, şi trişti.
Răşcanu : Lasă că ştii tu la cine mă refer.
State : Să mă bată Dumnezeu dacă ştiu de cine-i vorba...
Răşcanu : Unul care a comandat un „Amalfi".
State : Nu mai ţin minte... Poţi să ţii minte cînd îţi trec pe dinainte atîţia beţivi ?...
Răşcanu : Unul care ţi-a propus spre cumpărare un ceas, apoi mai multe. Hai, stoarce-ţi mintea !
State : Dacă mi-ar fi propus aşa ceva, l-aş fi dat imediat pe mîna miliţiei... Nu-mi cunosc eu datoria ? !
Răşcanu : De ce eşti prost, mă State, mă ? De ce te joci cu focu' ?
State : Mă jigniţi, tova...
Răşcanu : Na, citeşte ! Vezi ce scrie aici Vasile Purje... „patronul" tău... (Pauză) Ei, ce-ai de zis ?
State : E un calomniator... Poate că lui i s-a adresat marinarul, şi acum Purje vrea să dea vina pe mine...
Răşcanu : Mă, da' haina asta plină de ceasuri ?
State : Nu ştiu... nu-i a mea... am declarat cum a ajuns haina în maşină... Să mă trăsnească Dumnezeu dacă o să mai iau vreodată pe cineva în maşină... Eu zic să-l căutaţi pe omu' pe care l-am lăsat la marginea satului...
Răşcanu : Să-l căutăm, zici ?
State : Da !
Răşcanu : Credeam că am de-a face cu o lichea deşteaptă.
State : De ce mă jigniţi, tovarăşe locotenent...
Răşcanu : Şi dacă l-am găsit pe stăpînul hainei ?
State : Cu atît mai bine... O să vă daţi seama că n-am minţit...
Răşcanu : Mă, că sigur mai eşti !

...Roman îl auzi pe locotenentul Răşcanu tuşind — semn că-şi putea face apariţia. Mulţumit de modul în care colegul său constănţean îşi organizase interogatoriul, se îndreptă spre uşă. O deschise şi intră. Cu un gest pe cît de spontan, pe atît de firesc, State îşi întoarse capul să vadă cine intra. Încremeni cu gura căscată.

— Tovarăşe căpitan, i se adresă Răşcanu, ridicîndu-se în picioare, permiteţi-mi să vă raportez...

Scena fusese jucată, după părerea lui Roman, admirabil. State urmărise zăpăcit cum omul pe care-l prădase de ceasuri se așezase liniștit lîngă ofițerul pe care și-l închipuise driblat.

— Ei, acum ce mai ai de zis? deschise Roman discuția. Îndrăznești să mai susții că Purje e un calomniator?

Ochii lui Roman îi întîlniră pe cei bulbucați de uluială ai ospătarului. Văzu buzele acestuia murmurînd un răspuns.

— Nu.

— Recunoști deci să m-ai dus în afara orașului și m-ai prădat de ceasuri? zise Roman.

— Recunosc.

— Recunoști că Purje te-a avertizat să nu te vîri în afacere?

— Da, m-a avertizat, răspunse el, lăsînd ochii în pămînt.

— De ce nu l-ai ascultat?

— Nu-mi închipuiam că o să mă denunțe, veni răspunsul prompt al ospătarului.

— De ce?

— Îl aveam și cu la mînă... L-am prins punînd în vînzare băuturi alcoolice cumpărate de la Alimentara...

— Îi era, deci, frică de tine? Roman vorbea fără a-l scăpa măcar pentru o clipă din focul privirilor.

— Cred că da.

— E adevărat că ieri și alaltăieri ai lipsit de la slujbă?

State întîrzie să răspundă; își trase nodul de la cravată și se descheie la guler. Nervozitatea bruscă a ospătarului nu trecu neobservată. Roman repetă întrebarea. Înainte de a răspunde, State își umezi cu vîrful limbii buzele uscate.

— E adevărat.

— Unde ai fost?

State oftă: își șterse fruntea transpirată cu mîneca hainei.

— Am fost împreună cu tovarășul meu — „Renault"-ul îl am în tovărășie — în portul Tulcea.

— Ce ai făcut acolo? interveni Rășcanu, după care începu să cotrobăiască într-un sertar.

— Tîlhărie, mărturisi ospătarul, am atacat un casier.

Rășcanu găsi, în sfîrșit, ceea ce căuta: scoase Buletinul evenimentelor din regiune și-l răsfoi. Întinse apoi Buletinul deschis căpitanului. Miliția din Tulcea semnala săvîrșirea unui act de tîlhărie asupra unui casier de la o fabrică de conserve

din localitate. Hoții îi smulseseră servieta în care avea 15 000 de lei și dispăruseră fără urme.

Roman citi și reciti cele cîteva rînduri care concretizau evenimentul petrecut la marginea orașului Tulcea și-și stăpîni o înjurătură. „Unde dai și unde crapă..." Își înălță privirile. Descoperi zîmbetul slugarnic al tîlharului cu „Renault". „Totuși, nu mă pot mulțumi cu atît se enervă pe sine căpitanul. Tîlharul ăsta a lucrat la „Marinarul vesel"... ceva trebuie să fi văzut..." Și înainte de a pasa mai departe cazul tîlhăriei din Tulcea, Roman hotărî să-i mai pună cîteva întrebări.

— De cît timp lucrezi la „Marinarul vesel" ?

— De trei luni și mai bine...

— Cine sînt clienții statornici ai localului ?

State căzu pe gînduri.

— Sînt atît de mulți ? continuă Roman.

— Nu... nu... încerc să-mi amintesc... După părerea mea...

— Păi, numai după părerea ta, îl zeflemisi Rășcanu.

— Sînt vreo patru : unul ar fi Chirilă-picior de lemn. Îi zice așa, pentru că are o proteză la piciorul stîng. Se laudă că un rechin i-ar fi smuls piciorul... Vine, de obicei, după masă. Consumă mastică. Să continui ? întrebă State deodată, simțind interesul celor doi ofițeri pentru descrierea clienților săi.

— Continuă ! îl îndemnă căpitanul jucîndu-se cu pipa.

— Un al doilea ar fi domnul Ghiță, contabil la vama portului. Ăsta apare în local numai luni, miercuri și vineri... De cînd lucrez la Purje n-a lipsit o dată... Stă la masă de unul singur, bea coniac și zăbovește cîte două-trei ceasuri, de parcă ar aștepta ceva... Pe urmă, ar mai fi unul — Stanciu... Ăsta, chiar că nu știu ce învîrtește... Vine zilnic : și după-amiază, și dimineața... Are masa și locul lui lîngă telefon... Preferă șprițul de Cotești... Vin oamenii și-l caută, ăsta învîrte ceva... Și impresia mea e că are și bani... Un alt client permanent al localului e poetul Traian Ulmu... Bea votcă amestecată cu coniac... se cherchelește ușor... scrie versuri, spune în gura mare poezii... Uneori, mai e chemat la telefon sau cheamă el și dictează tot felul de poezii.

— Îmi pare că voi aveți un telefon public, făcu Roman pe neștiutorul.

— Da, da... Păi cred că l-ați văzut.

— Și zici că poetul e căutat la telefon ?

— De foarte multe ori.
— După cîte îmi dau seama... e un telefon activ ?
— Nu prea.
Se așternu o tăcere adîncă. Roman îl privea pe ospătar cu o stăruință dezarmantă. Într-un tîrziu, luă creionul și scrise pe o hîrtiuță următoarele cuvinte : „Dragă Rășcanu, scoate, te rog, din dosar, fotografia lui Miroiu“. Rășcanu citi biletul și, înveselit parcă de scrisorica primită de la Roman, căută fotografia. După ce o găsi, i-o înmînă căpitanului.
— Cunoști pe omul ăsta din fotografie ? întrebă Roman.
Ospătarul se apucă să studieze pe îndelete fotografia, urmărit de privirile lui Roman. Nu, portretul lui Miroiu nu avusese nici un efect asupra lui State.
— Îl cunoști ?
— Parcă l-aș cunoaște, dar nu sînt sigur.
— Nu frecventa localul ?
— Sînt sigur că nu e un client al bufetului... Întrebați-l și pe Purje... o să vă spună și el același lucru...
Interogatoriul lui State se încheie. Rășcanu îl scoase din birou și-l duse în camera de arest. Rămase singur, Roman își lipi fruntea încinsă de suprafața netedă a cristalului ce acoperea masa de lucru. Nu știa dacă trebuie sau nu să fie mulțumit de cele stabilite după o asemenea aventură. Oricum, avea obligația să meargă înainte cu cercetările, să rezolve pînă la capăt capitolul „La marinarul vesel“. Își ridică fruntea, zări un creion, îl luă și-și însemnă în carnet următoarele măsuri :

1. Verificarea pe teren a celor patru consumatori semnalați de State Ioniță.
2. A se supraveghea localul (telefonul, Purje etc.).
3. A semnala, mai tîrziu, „celor de la economic“ în legătură cu sticlele de vin cumpărate de Purje de la „Alimentara“.

5

Rapoarte

„E adevărată afirmația lui State Ioniță. Fostul marinar Chiril Atanasof, zis și „Picior de lemn“, este un client permanent al localului „La marinarul vesel“. Nu are familie. Locuiește la azilul nr. 1. Piciorul și l-a pierdut în 1946, pe

cînd era angajatul firmei „Ocean-transport, într-un accident de muncă. Chestia cu rechinul care i-ar fi smuls piciorul e scorneală. Bătrînul susţine că s-ar fi accidentat în timp ce descărca mărfuri în portul Havana."

„Neculaie Ghiţă, contabil la vama portului, este căsătorit. Soţia sa lucrează la Poşta centrală. E tată a doi copii. Băiatul cel mare (15 ani) se află internat într-o şcoală de reeducare (vagabondaj). N.G. frecventează cu regularitate „La marinarul vesel". E cumpătat la băutură. Nu se îmbată. Consumă puţin. În general, duce un trai modest, de om necăjit. Nu se împacă prea bine cu nevasta sa. La vamă este considerat drept unul dintre funcţionarii cei mai conştiincioşi. L-a cunoscut pe Miroiu. Erau văzuţi uneori împreună, dar nu în local".

„Stanciu Laurian, domiciliat în Constanţa, str. Mavrogheni, nr. 3. Are 67 de ani. Fost agent comercial. Actualmente — pensionar. Învîrteşte tot felul de afaceri. Cumpără-vinde. Mijloceşte schimburi de locuinţe. Dă bani cu camătă. Este căutat de marinari străini. Vorbeşte spaniola şi franceza la perfecţie. Într-adevăr, în local, are locul său în preajma telefonului. L-a cunoscut pe Miroiu. Au jucat împreună cărţi la domiciliul lui Stanciu".

„Poetul local Traian Ulmu (Ionescu pe numele său adevărat) nu lucrează nicăieri. Este un client permanent al bufetului. Bea pe datorie. Îi datorează lui Purje 1 500 de lei. Purje îl împrumută cu plăcere, căci îi place poetul. Cînd se îmbată, îi amuză clienţii. Recită versuri... vorbeşte în versuri... N-am izbutit să aflu dacă l-a cunoscut pe Miroiu... Este, în schimb, căutat la telefonul public din local. Domiciliază în Constanţa, strada..."

Numele şi prenumele : Purje Vasile
Prenumele părinţilor : Ionel, Maria
Născut la : Brăila, 1920, septembrie 15
Domiciliul : Constanţa, strada Bro... nr. 31
Situaţia militară : C. M. oraş, ctg. 1920.

Alte date : Purje Vasile s-a căsătorit în 1959 cu Crăciunescu Florica din Constanţa. Fără copii. Pînă în anul 1958, Purje a fost ospătar la restaurantul „Perla". Din 1961 deţine gestiunea

bufetului „La marinarul vesel". Cînd nu are cine să-l ajute în local, apelează la sprijinul nevestei-si. La toate controalele a ieşit bine. E un om de meserie. Clienţii sînt mulţumiţi.

„Cine dintre aceştia e omul care mă interesează ? se întreba Roman, plimbîndu-şi privirile peste rapoartele primite. Toţi cinci au cîte un *ce* de care mă pot agăţa... Numai unul însă este omul de care eu am nevoie... Legătura lui Tom... a lui King, doctorul... Numai unul din ei ştie cînd şi cum trebuie să ridice receptorul telefonului public... Cine o fi acela ?"

Se ridică şi începu să se învîrte nervos prin încăpere. La un moment dat se opri, rămase cu privirile pierdute în gol şi rosti cu voce tare : „Dar pe State de ce l-am scoate de pe lista celor bănuiţi ? Numai pentru că s-a prins în momeala mea ? Poate că anume a înhăţat momeala... Acum e în siguranţă... condamnarea pentru tîlhărie este oricum mai mică decît o condamnare pentru contrabandă şi nu mai ştiu ce... Uf, dacă Jugănaru şi-ar aminti parola !" Dar Jugănaru manifesta aceeaşi amnezie.

6

Se pomeni trecînd prin faţa locuinţei Luizei Urseanu. Abia atunci îşi aminti de un raport care-i semnalase că tînăra femeie nu ieşise ziua din casă şi că, după toate aparenţele, ar fi căzut bolnavă la pat. „Ce-ar fi să-i fac o vizită ?" se gîndi Roman cercetîndu-şi ceasul. Vara, la Constanţa, ora zece nu înseamnă mai nimic. Se uită la ultimul etaj al clădirii. Fereastra din mijloc era deschisă şi pesemne că în încăpere ardea o veioză. Roman îşi duse la îndeplinire hotărîrea : un bec slab, instalat între cele două etaje, lumina anemic scara. Urcă atent să nu facă prea mult zgomot. Ajunse la ultimul etaj. Încercă uşa care dădea în holul comun al apartamentului : o găsi deschisă. Din doi paşi fu lîngă odaia Luizei. Ciocăni uşor în cîteva rînduri. Îi deschise, spre surprinderea sa, Ben.

— Dumneavoastră ? exclamă el uluit.

— De ce nu ?

— Ben, lasă-l să intre, se auzi din cameră vocea stinsă a Luizei. Ben se dădu la o parte ; îşi arborase din nou un zîmbet

obraznic. La lumina slabă a unei veioze, Roman o descoperi pe Luiza. Stătea tolănită pe canapea, înconjurată de cîteva pernițe colorate, cu un tranzistor, mic cît o cutie de țigări, în mînă. Purta un capot albastru de nylon.

— Bine ați venit, milițian cu inimă de aur... Eram convinsă că o să mă vizitați, vorbi ea fără să clintească.

Pe măsuța din apropierea canapelei, Roman văzu o sticlă de „Martini" și două pahare. „Și puștiul bea", își spuse. Îi aruncă o căutătură lui Ben; era îmbrăcat la fel ca și în celelalte zile. În preajma măsuței, două perne suprapuse țineau locul unui scăunel. Băiatul vru să-și reia locul, Luiza îl opri.

— Ben, fii drăguț și adu un scaun și un pahar pentru musafirul nostru...

Ben se supuse, dar fără chef; aduse scaunul, paharul, apoi se așeză turcește pe perne, lîngă măsuță.

— Ben, fă oficiul de gazdă... Umple paharul tovarășului ofițer de miliție, spuse ea ironic, după ce-l văzu pe Roman așezîndu-se.

Un ventilator modern, instalat în apropiere, își trimitea în direcția canapelei paletele sale răcoroase; o șuviță de păr desena figuri de dans pe fruntea palidă a femeii.

Fără să se uite la ofițer, Ben împinse paharul în direcția acestuia.

— Cărui fapt îi datorez vizita dumneavoastră? întrebă Luiza fără a părăsi tonul ironic.

Pe Ben, aerul superior, chiar aristocratic al prietenei sale, îl făcu să zîmbească flegmatic. „Mamă, mamă, își zise Roman, ce l-aș bate... ce palme i-aș mai trage!" Luă paharul și, măsurîndu-i lung conținutul, nu-și ascunse un oarecare disprețt. Vru să spună: „Ce, asta-i băutură?!?, Amalfi, domnilor!" dar buzele sale rostiră:

— În sănătatea gazdelor!

În liniștea care se lăsase, se auzeau distinct cîntecul intim al tranzistorului și zgomotele nocturne ale străzii.

— Ben, spuse Roman într-un tîrziu, n-ai vrea să-mi faci „trampa" și să mă lași singur cu Luiza?

Ochii „magnificului" se aprinseră brusc de o mînie copilărească; apoi, întocmai ca un cățeluș, se uită întrebător la stăpîna lui. Ea îi zîmbi tandru și rugător și Ben se ridică și părăsi încăperea.

— E îndrăgostit rău de tot puştiu, observă Roman.

— Nu-i treaba ta, i-o reteză Luiza cu demnitate. De ce-ai venit ? Să-ţi iei cumva răsplata... pentru că m-ai pus în libertate ?

— Nu fi proastă, zise Roman. Linişteşte-te, nu eşti genul meu. Am vrut să te văd... nimic mai mult, continuă el sorbind din pahar...

— Mulţumesc, zise ea rece.

— ...şi să-ţi spun că mîine e înmormîntarea lui Miroiu. Brusc, ea îşi ascunse faţa în pernă. Roman îi văzu umerii tremurînd. Plîngea... O privi în tăcere, cu răbdare, pînă ce se linişti.

— N-o să mă duc la înmormîntare, spuse Luiza, arătîndu-şi faţa îndurerată. N-aş rezista... Am suferit destul... Nu mai vreau... Se ridică, căută în şifonier o batistă, apoi reveni, dar, înainte de a-şi relua poziţia de pe canapea, umplu paharele. Bău pe nerăsuflate.

Şi iarăşi se lăsă între ei o tăcere sfredelită de bîzîitul ventilatorului şi de muzica în surdină a tranzistorului. Tăcură, preţ de vreo zece minute.

— Ştii, zise Roman fără nici o intenţie, am descoperit un bufet cu o firmă nostimă. „La marinarul vesel"...

— Uite ce e, domnule Roman, se mînie ea pe neaşteptate, mai bine spune-mi fără ocol ce vrei de la mine... Obrajii i se împurpuraseră, iar paharul din mînă prinse a-i tremura.

— Nu te înţeleg, ripostă căpitanul, sincer surprins de izbucnirea Luizei Urseanu.

— Voi, anchetatorii, umblaţi pe ocolite.

— Nu întotdeauna...

— Faci pe naivu'. Mai bine întreabă-mă direct... Cunoşti bufetul „La marinarul vesel" ? „Da, îl cunosc", ţi-aş răspunde.

„Te uită de unde şi cum sare iepurele", se bucură Roman copilăreşte.

— Mea cupla, rosti intrînd într-un joc la care nu se aşteptase. Deci, ai frecventat localul şi bănuiesc că nu singură ?

— N-am zis asta, preciză ea ducînd paharul la gură. Localul însă îmi este cunoscut.

— Explică-te !

— Mai de mult... să fie vreo trei luni de atunci, am trecut cu Miroiu prin faţa bufetului. „Aşteaptă-mă aici", m-a rugat

el. A intrat în local; avea cu el un sac de voiaj tip „Air France". După nici cinci minute s-a întors... s-a scuzat...

— Cînd s-a întors, mai avea sacul?

— Da, îl avea. Nu mi-a spus de ce a intrat, cu cine a avut de-a face...

Roman își aminti că la descinderea efectuată la locuința lui Miroiu, printre lucrurile acestuia nu se găsise nici un sac de voiaj tip „Air France".

— A intrat cu sacul și a ieșit tot cu el?

— Da. De cîte ori să-ți spun? se enervă ea. Dacă vrei, îți dau și în scris.

— O să vreau... N-ai zărit, din stradă, cu cine a stat de vorbă în local?

— Nu... Umple paharele!

— Nu ți-e teamă că ai să faci din nou o criză de ficat? îi scăpă lui Roman.

— Uită seara aceea, îi ceru ea pe un ton împăciuitor.

— E cam greu! M-ai tras pe sfoară destul de bine. De aceea mă simt acum nevoit să te întreb de două ori despre unul și același lucru...

Ea suspină. Își aprinse o țigară. Roman se ridică.

— Pleci?

— Te-am ținut prea mult... Nu vreau să-l supăr pe Ben prea tare...

— Nu fi rău! îl rugă ea. Ai fost cîndva adolescent și știi, pesemne, ce înseamnă să fii îndrăgostit de o femeie mai mare...

— Mai în etate, preciză Roman.

— Mi-e ca un frate... Aș fi fost și mai nenorocită dacă nu m-aș fi bucurat de prietenia lui Ben...

— Și chiar n-ai de gînd să te duci mîine la înmormîntare?

— De felul meu sînt un om hotărît... Am zis nu mă duc și n-o să mă duc... N-am de ce!

Roman plecă fără să-i strîngă mîna. Iar ea nu se dădu jos de pe canapea să-l conducă. Pe palier, se lovi de Ben.

IX

Patru împuşcături fără zgomot

1

I se înmînă un raport. Roman îl citi imediat : *„Mi-am găsit un loc în apropierea telefonului. Localul „La marinarul vesel" era plin de consumatori. Pe Purje, gestionarul, l-am găsit foarte bine dispus ; îşi servea clienţii fredonînd. La întrebările unora cum s-au petrecut faptele cu State şi cu marinarul din Sorrento, a preferat să tacă. La 9,55, Purje a telefonat undeva ; a fost nevoit să formeze numărul de trei ori. După primul apel, m-am ridicat în picioare, prefăcîndu-mă a căuta ceva, şi am putut să observ că Purje forma numărul 13.62. Abia după al treilea apel, l-am auzit rostind : „Cu Mitică", după care a pus receptorul în furcă. Peste exact zece minute, telefonul a sunat. Purje s-a repezit să ridice receptorul. De altfel, în momentul acela, se afla prin apropiere. De data asta, l-am auzit spunînd : „Da, eu... Cu berea e în ordine". Pe urmă a ascultat fără să mai scoată o vorbă. Doar la încheierea convorbirii, l-am mai auzit spunînd : „Am înţeles !" Am observat că nu mai era la fel de bine dispus. La 10,30 m-a schimbat locotenentul Dinică."*

Roman zăbovi îndelung asupra acestui raport scurt şi operativ. Se aflau consemnate, pe acel petic de hîrtie, cîteva date care-i dădeau de gîndit. Ieri, după „contrabanda cu ceasuri", îşi formase părerea că Purje era un om cinstit. Raportul însă... Nu cuvintele : „Cu berea e în ordine" rostite de Purje la telefon îl puseseră pe gînduri, ci cu totul altceva. Îşi aminti că Luiza îi mărturisise că pînă a fi ridicat Miroiu receptorul, aparatul sunase de trei ori. Iar acum raportul atentului ofiţer

semnala că Purje formase de trei ori la rînd același număr, rostind apoi cuvintele: „Cu Mitică", după care închisese telefonul. „Să fie vorba doar de o simplă coincidență ? se întrebă Roman, căutîndu-și prin buzunare micuța și discreta pipă dăruită de Lili. O fi telefonat omul la vreo bază. Oare cele două cuvinte : „Cu Mitică" să aibă semnificația unei parole ? Ar fi cam stupid... iar între cele trei apeluri și telefonul primit după exact zece minute, există oare vreo legătură ?"

Semnatarul raportului reținuse și un număr de telefon. Dacă ochiul și memoria nu-l înșelaseră, informația ar putea să fie nesperat de prețioasă. Dintr-o pornire spontană, Roman formă numărul. Va afla imediat dacă la celălalt capăt al firului se găsea sau nu vreun depozit de desfacere a mărfurilor. Dar, spre surprinderea sa, nu i se răspunse. Se feri să repete apelul : nu care cumva să apese pe vreun buton de alarmă al bandei. Ceru atunci să i se stabilească urgent unde și, eventual, la cine se găsea instalat aparatul 13.62. Răspunsul primit îl derută : numărul aparținea unui telefon public instalat în fața unei farmacii de pe strada 23 August. „Iarăși un telefon public ! ? se enervă Roman. Ce naiba ! ? Să fi greșit omul nostru ?"

Ceru atunci o mașină. De la garaj, i se trimise o „Volgă". La volan, un bătrîn morocănos care parcă mîncase cuie, răspundea la mai toate întrebările căpitanului doar prin „Da !" sau „Nu !". Soarele dogorea, străzile erau mai puțin animate. După vreo zece minute, Roman îi spuse șoferului să oprească în dreptul casei ofițerilor. Acolo coborî și porni pe jos. Cînd ajunse pe strada 23 August, constată că, într-adevăr, telefonul se afla în fața unei farmacii, chiar lîngă intrare. Farmacia, la rîndul ei, era încadrată de cîteva magazine. Roman cercetă de la distanță poziția aparatului și își spuse că n-ar fi rău să-l sondeze. Cine oare îi va răspunde? Un farmacist? Un trecător ? Peste drum de farmacie zări o „Alimentară" ; o tăbliță indica existența unui telefon public în incinta magazinului ; observă, nu fără bucurie, că folosindu-l putea, în același timp, să țină sub observație fațada farmaciei. Formă de trei ori consecutiv numărul 13.62. Apelurile răsunară în gol. Nimeni nu veni să ridice receptorul. Scrîșni înciudat din dinți. „O fi greșit omul nostru... Nu o fi reținut bine numărul..." Părăsi supărat magazinul. I se făcu pe neașteptate sete și intră într-un lacto-bar din apropierea farmaciei, singurul loc unde

se putea bea bere în liniște. Goli la repezeală o sticlă. Apoi mai comandă una. Ideea „telefoanelor publice" îl chinuia într-una, fără milă, nelăsîndu-l să-și bea în tihnă berea. „Nu, își zicea, e nevoie să rezolv pînă la capăt problema." Ieși din local cu gîndul să mai stea o dată de vorbă cu Jugănaru.

Îl găsi în camera de arest, moțăind leneș pe un pat acoperit cu o pătură cenușie. Cînd îl văzu pe Roman, se ridică încet, greoi, scărpinîndu-se pe piept. Încremeni în picioare lîngă pat, cu ochii în podea.

— Jugănarule, tot nu ți-ai amintit parola ? întrebă Roman.

— Nu, mormăi criminalul. Am un cap afurisit... Cînd uit ceva...

— Dar vorbele astea : „Cu Mitică" nu-ți spun nimic ?

— Cum „Cu Mitică" ! ? întrebă celălalt uimit. Nu cunosc nici un Mitică. Jugănaru ridică spre ofițer doi ochi zăpăciți.

— Bine, Jugănarule, să zicem că ai uitat parola, continuă Roman fără nici un fel de speranță ; dar dacă ai fi fost nevoit să-l cauți pe Tom ce-ai fi făcut ?

Fostul marinar se scărpină somnoros în ceafă și se uită într-un colț al camerei de arest, de parcă ar fi vrut să culeagă răspunsul de acolo...

— Ce-aș fi făcut ? ! ? zise el după un timp... Nu știu... nu știu... Zău, nu știu... am uitat... M-ar fi găsit el pe mine. Nu credeți ?

Lui Roman nu-i rămase decît să se reîntoarcă dezolat în biroul său. Deci cele două cuvinte „Cu Mitică" nu avuseseră asupra lui Jugănaru nici un efect. Memoria fostului marinar se atrofiase într-un punct nevralgic... „În fond, de ce m-am agățat de telefonul ăsta ? Numai pentru că mi-a fost semnalat ? Ofițerul nostru o fi greșit... cu siguranță o fi greșit... Nu-i chiar atît de simplu să vezi de la o anumită distanță ce număr formează cineva.

Totuși, de obsesia telefoanelor publice nu-i fu dat să scape. Îl stăpînea fără contenire o vagă senzație de nemulțumire, ca și cum ar fi putut să întreprindă ceva și ar fi ezitat. „Oricum, își spuse el, ar fi util să-mi lichidez „centrala telefonică" din cap"... Părăsi din nou sediul D. R. M.-ului. Porni, de astă dată, pe jos. De parcă i-ar fi cunoscut intențiile, pașii îl călăuziră din nou spre farmacia de pe strada 23 August. Și lui Roman nu-i păru rău că ajunsese din nou acolo. Stătu de vorbă cu casierița farmaciei și află un lucru prețios.

2

Luiza Urseanu se ţinu de cuvînt, nu se duse la înmormîntare. În schimb, îl rugă pe Ben să meargă el la cimitir şi să asiste la înhumare, după care să vină să-i povestească cine a fost de faţă, dacă sicriul era sau nu acoperit şi cum a decurs în general procesiunea.

— Şi tu, ce-ai de gînd să faci? o întrebă Ben învăluind-o cu o privire plină de compătimire.

— O să rămîn acasă... n-o să ies nicăieri. Hai, du-te, îl îndemnă. Îl sărută pe frunte şi-l împinse spre uşă.

De fapt, îl minţise. Ieşi din casă. La ora cînd ştia că are loc înmormîntarea lui Miroiu, Luiza se îmbrăcă în doliu; îşi pregătise din vreme o rochie şi ciorapi negri. Apoi se repezi la biserica din apropierea locuinţei. Nu mai trecuse de vreo zece ani pragul unei biserici. Dintr-o dată, o cuprinsese o dorinţă inexplicabilă să cadă în genunchi în faţa icoanelor şi să se închine. Fu generoasă cu cerşetorii de pe treptele bisericii, împărţindu-le cu dărnicie tot mărunţişul din poşetă: „Luaţi... de sufletul lui Mihai"... murmură ea. La ceasul acela de ziuă nu se oficia nici o slujbă. Luiza se refugie într-un colţ ce i se păru mai întunecos: căzu în genunchi în faţa Sfintei Fecioare şi începu să se roage în gînd. Lacrimile i se prelingeau în neştire pe obraji... Bolta înaltă şi afumată a bisericii, lipsa de lumină, mirosul de parafină al lumînărilor o tulburau şi mai mult, înfricoşînd-o... Se ruga, recunoscîndu-se vinovată de toate. Altădată, aceleaşi cuvinte rostite de ea sau de altcineva ar fi făcut-o să pufnească în rîs. Plîngea, iar lacrimile îi topeau parcă piatra ce-i împovăra sufletul. Era atît de pierdută în propriile-i rugăciuni, încît nici nu observă că un bătrînel, îmbrăcat sărăcăcios, îngenunchease, lîngă dînsa. Omul începu să facă cruci şi să bată mătănii. Şi pe măsură ce se închina, înainta cîte puţin spre Luiza Urseanu.

— Domnişoară Luiza... şopti el după una din mătănii.

Ea însă nu-l auzi, iar cînd, în sfîrşit, îl auzi, avu senzaţia că una dintre icoane îi rostise numele şi se zgribuli de spaimă.

— Dumneata ?!! se sperie ea zărindu-l pe bătrînel.

Omul, zîmbind smerit, duse două degete la buze: semn să tacă. Apariţia atît de neaşteptată a domnului Cristescu, pe

care nu-l mai văzuse de multă vreme, o zăpăci, îi risipi, ca prin minune, euforia mistică.

Tot închinîndu-se, el îi șopti :

— E cineva care vrea să stea de vorbă cu tine. Are cîteva documente de la Mihai... cică te interesează direct... Trebuie să ți le arate... să se sfătuiască cu tine...

— Să vină atunci la mine...

— Nu poate... nu poate... bătu el mătănii. Îi e teamă de cele întîmplate...

— Cine-i omul ?

— Nu-l cunoști.

— Și unde vrea să ne întîlnim ? O dureau genunchii și ar fi vrut să se ridice, dar atunci discuția n-ar mai fi putut continua.

— La ora opt seara, Ben să fie în fața Sălii sportului...

— De ce el ? se neliniști ea brusc.

— Prin el o să afli unde o să te întîlnești cu cel care vrea să-ți vorbească. Să fie acolo... Lîngă dînsul, pe bancă, o să se așeze un necunoscut cu o „Informație" în mînă. El o să-i spună lui Ben unde să vii.

Luiza murmură ceva de neînțeles, iar domnului Cristescu i se păruse că ea înjurase.

— Nu, nu înjura... dacă vrei să înjuri, te rog, nu aici... spuse el temător, de parcă în clipa aceea și-ar fi amintit că-i un om cu frica lui Dumnezeu... Să știi că e spre binele tău... Să te duci, auzi ?

Luiza nu mai putu să îndure nici durerea ascuțită din genunchi, nici conversația pe care o găsea nu numai ireală, ci și stupidă. Se ridică. Îngenuncheat la picioarele ei, domnul Cristescu o privi de jos. Fața lui îmbătrînită, cu pungi nesuferite sub ochi, părea o mască de ceară.

— Auzi ? Să vii... N-o să-ți pară rău... Ben să fie atent... să nu se ia cineva după dînsul...

Cuprinsă de un simțămînt de repulsie, Luiza ieși din biserică aproape fugind. Pentru o clipă fu orbită de strălucirea sfredelitoare a soarelui și închise ochii. Cînd îi deschise, descoperi cerul înalt și albastru, lumina nespus de binefăcătoare a zilei. Îi veni să rîdă de bucurie... Își aminti de o lecție. Oare cînd o ascultase ? În ce clasă era ? Un profesor — cine oare ? — le vorbise de zeul Ra și de obiceiul egiptenilor de a se închina

soarelui. Deşi lecţia îi plăcuse, nu prea înţelesese pornirea acelor oameni de a diviniza soarele.

După cîţiva paşi, îşi spuse că ar fi fost bine dacă l-ar fi întrebat pe Cristescu cum de-a găsit-o, de unde ştia că-i la biserică ? Întîmplarea în sine n-o nelinişti. După moartea atît de stranie a lui Miroiu, i se părea firesc ca cineva care vrea să stea de vorbă cu dînsa să se ivească pe neaşteptate. Fie pentru ca s-o consoleze, fie ca să-i transmită vreun obiect rămas de la cel care i-a fost iubit. Nu se aşteptase încă ca acest bătrînel libidinos, pe care nu-l mai întîlnise de foarte multă vreme, să răsară ca din pămînt lîngă ea şi să-i transmită rugămintea unui necunoscut... „Cine-o fi ? Doctorul King ?" se întrebă. Şi fără să vrea, retrăi în gînd momentul cînd Miroiu o ascunsese în baie pentru ca să poată discuta nestingherit cu acel vizitator căzut pe nepusă masă. Nu, n-avea cum să fie omul acela. Era mai mult ca sigură că nu se cunoşteau.

Ben o aştepta sus, în camera ei. Stătea turceşte pe perne, lîngă măsuţă, cu faţa spre ventilator. Dintr-o privire, sesiză tristeţea băiatului : şedea posomorît, cu braţele încrucişate. „A plîns, îşi zise. Are ochii roşii... E încă un copil". Veni lîngă dînsul şi-şi petrecu degetele prin părul lui moale.

— N-a fost nimeni la înmormîntare, nu-i aşa ?

El se sfii să-i arate ochii plînşi. Dădu din cap.

— Nimeni, îi tremurară buzele.

— Sicriul a fost acoperit ?

— Da... acoperit... l-au adus cu o dubă d-aia neagră, funerară... au scos sicriul... l-au coborît în groapă... au început să arunce pămînt...

— Taci, murmură ea cu ochii în lacrimi.

Camera era luminată difuz prin geamul acoperit cu ziare decolorate de soare. Îi tăcerea apăsătoare a încăperii nu se auzea decît bîzîitul fără contenire al ventilatorului.

— Ben, şopti ea într-un tîrziu... adu sticla... mai e acolo un pic de „Martini"...

Băiatul o ascultă. Se ridică încet şi se mişcă prin cameră abia auzit. Turnă băutura în pahare şi-şi reluă locul pe cele două perne. Băură fără grabă.

— Liviu Roman a fost ?

— Cine, miliţianu' ? Nesuferitu' ăla negricios ? Nu, n-a fost...

Luiza surîse amar. Apoi începu să-i povestească ce i s-a întîmplat la biserică. Ascultînd-o, băiatul înălţă capul şi o privi cu ochii aprinşi de o vie curiozitate...

— Ce mă sfătuieşti, Ben ?

— O să mă duc la ora opt, răspunse Ben, înflăcărat de perspectiva unei aventuri. Să nu-ţi fie frică...

— O să vii şi tu cu mine acolo, nu-i aşa ?

— Sigur, Liz... o să vin cu tine... nu te las singură, orice s-ar întîmpla...

— Ben, bunul meu prieten, ce m-aş face fără tine ? suspină ea, înduioşată de prietenia lor.

3

Rapoarte

1. „La ora 11,20, Ben Tudose Nicolau a părăsit incinta clădirii de pe strada... şi s-a îndreptat spre cimitirul oraşului unde, ascuns după nişte tufe a urmărit înmormîntarea lui Mihai Miroiu. De la cimitir, Ben Tudose Nicolau s-a înapoiat la Luiza Urseanu".

2. „Luiza Urseanu şi-a părăsit locuinţa în jurul orei 11,30. Era îmbrăcată în doliu. Am urmărit-o şi am văzut-o intrînd în biserica de pe strada Cot... Acolo a stat şi s-a rugat pînă aproape de orele 12,15. De la biserică s-a îndreptat spre locuinţa ei. Nu s-a abătut din drum."

4

După amiază, la orele cinci fără zece, Roman se postă în faţa „Alimentarei", peste drum de farmacie. Nu venise singur, ci însoţit de locotenentul Răşcanu. Aşteptară un timp în tăcere şi, mai curînd decît îşi închipuiseră, avură o primă surpriză.

— El e ! ! exclamă Răşcanu.

— Da, sînt de aceeaşi părere.

În dreptul telefonului public ţinut de către cei doi ofiţeri sub observaţie, se oprise un vînzător de ziare. Era un bătrînel înalt şi uscat, cu o faţă prelungă, a cărei paloare te făcea

să te gîndeşti imediat la un om suferind. Mai atrăgea atenţia îmbrăcămintea sa sărăcăcioasă : purta o cămaşă cenuşie, cîrpită grosolan la mîneca dreaptă. Pantalonii largi pe dînsul erau mototoliţi. Doar sandalele, încălţate direct pe piciorul gol, păreau cumpărate de curînd. Privindu-l te cuprindea mila şi-l asemănai mai repede cu un cerşetor decît cu un vînzător de ziare.

Îşi aşezase la picioare un maldăr de gazete şi reviste, în timp ce în braţe ţinea un teanc de „Informaţia Bucureştiului". Încremenise locului, strigînd mecanic :

— Ia „Informaţia..." De astăzi „Informaţia"...

Se vedea că se îndeletniceşte cu treaba asta de multă vreme, căci căzuse într-un automatism propriu vînzătorilor de ziare.

— Ce facem ? îl întrebă Răşcanu. Îl ridicăm ?

— Nuuu ! strigă Roman, de parcă locotenentul ar fi pornit să-şi ducă propunerea la îndeplinire. Îl mai lăsăm încă...

Trecătorii îi aruncau cîte un ban ; unii luau ziarul, alţii nu. Înfipt lîngă telefon, bătrînul înalt şi uscăţiv părea un monument viu închinat sărăciei.

Roman lăsă să treacă mai bine de treizeci de minute, apoi trecu la prima tatonare.

— Mă duc să telefonez, zise. Nu-ţi lua ochii de la dînsul'...

Intră la „Alimentara", formă numărul telefonului de peste drum, îl lăsă cîteva secunde să sune. Prin geamul vitrinei îl zări pe ciudatul vînzător de ziare zburlindu-se la aparat. Nu se atinse însă de el. Roman simţi cum i se destind nervii şi cum un val de bună dispoziţie i se revarsă în suflet. Mai formă o dată numărul. Nici de data asta cel de peste drum nu se atinse de telefon. Abia la cel de-al treilea apel, omul ridică receptorul şi rosti „Alo !". Roman îşi stăpîni cu greu un strigăt de bucurie. Îl mai auzi strigînd de cîteva ori „Alo". Roman nu răspunse, ci puse receptorul la loc şi ieşi vesel în stradă.

— Ai văzut ? îl întîmpină Răşcanu.

— El e ! exclamă Roman.

— Ia stai ! Uite ce face !

Vînzătorul puse ziarele la o parte, introduse în aparat o fisă, formă un număr şi după cîteva secunde vorbi cu cineva.

— Îl ridicăm ? întrebă Răşcanu iarăşi.

Roman nu răspunse. „Cu cine oare vorbeşte ? se întrebă... Ei, drăcie !... Îmi place... Nu, am greşi dacă l-am ridica."

— O ia din loc, şopti Răşcanu neliniştit. Îşi ridică marfa. Vrea să se care.

— Cu siguranţă că l-am alarmat, conchise căpitanul.

— Îl reţin ?

— Nu... m-am răzgîndit.

Vînzătorul îşi adunase în grabă marfa şi o luase din loc. Cei doi ofiţeri porniră în urmărirea lui.

Soarele coborîse către asfinţit. Străzile se animară. Vînzătorul se strecura uşor, ca o umbră, printre trecători, de parcă ar fi fost în transă ; mergea fără să se uite nici în stînga, nici în dreapta.

— Parcă ar fi beat, observă locotenentul.

— Da, se mişcă într-un mod destul de ciudat.

Distribuitorul de ziare trecu pe lîngă locul unde cîndva fusese vechea gară, traversă grădina din centrul oraşului, trecu prin faţa Poştei...

— Umblă de zici că-i beat, observă din nou Răşcanu.

— Na, că intră undeva, într-o prăvălie, îi atrase Roman atenţia. Du-te după el.

Cel urmărit intrase într-unul din magazinele speciale de Difuzarea presei. Răşcanu îl urmă. Roman însă rămase în stradă, pe celălalt trotuar, cu ochii ţintă la uşa deschisă a magazinului.

Pe străzi era un du-te-vino ameţitor. De undeva, pesemne de la grădina de vară din apropiere, se înălţa un miros de peşte pregătit la grătar. Soarele asfinţea încet şi sigur. Umbrele clădirilor se întindeau contopindu-se într-una singură.

În sfîrşit, după aproape zece minute, vînzătorul ieşi. Îşi predase marfa, iar acum o luase alene spre Piaţa Ovidiu.

Roman se luă după el. Răşcanu îl ajunse din urmă şi-i raportă :

— A predat ziarele... Responsabilul i se tot adresa cu „Domnule Leonida"... i-a numărat retururile... „Ai vîndut cam puţin pe ziua de astăzi !" i-a reproşat responsabilul, apoi l-a întrebat: „Vii şi mîine, domnule Leonida ?" „Vin !" — i-a răspuns. I-a numărat nişte bani şi parcă, o dată cu banii, i-a mai furişat ceva în palmă.

— Ai văzut bine ?

— I-a numărat nişte bancnote de un leu pe care apoi le-a făcut sul... Am avut impresia că în sulul acela a ascuns ceva...

— Ce-ar fi putut să ascundă ? îl întrebă Roman, nu fără o undă de scepticism în glas.

— Nu știu, nu pot să-mi dau seama... Poate că mi s-a părut.

Modestia colaboratorului său constănțean îl impresiona plăcut, era sincer, realist, nu încerca să epateze prin observațiile sau concluziile sale.

În vremea asta, lăsară în urmă Piața Ovidiu. „Domnul Leonida" părăsi centrul și o apucă pe o străduță lăturalnică, îngustă, cu clădiri vechi. Deodată, îl văzură intrînd într-o curte. Roman îl apucă pe Rășcanu de braț.

— Vezi repede unde intră...

Locotenentul se desprinse de Roman și grăbi pasul. Trecu prin fața curții în care intrase vînzătorul de ziare, iar după cîțiva pași se înapoie.

— Cred că aici locuiește, își exprimă locotenentul părerea.

— De ce ?

— L-am văzut scoțînd un lacăt și deschizînd o ușă... În curte sînt două case — una pe stînga, un imobil cu un etaj construit pesemne nu de mult... A doua, pe dreapta, pare să fie mai curînd o magazie... sau o încăpere anexă la imobil.

În timp ce-l asculta, Liviu Roman luă o hotărîre. O comunică și colegului său.

— O să-i fac o vizită... Rămîi locului, supraveghează strada... curtea... Uită-te la ceas ; dacă nu revin în jumătate de oră, vii după mine...

— Am înțeles, zise Rășcanu și mărul lui Adam începu să-i joace în sus și în jos, de parcă s-ar fi bucurat de ceva.

Roman porni. Deschise poarta fără șovăire. Descrierea sumară a curții ce i-o făcuse Rășcanu îi fu de folos. În dreapta sa, zări o clădire mare ; într-adevăr, aducea cu o bucătărie sau cu o magazie. Pe o ușă, un lacăt deschis era agățat de un belciug. Se îndreptă cu același pas sigur într-acolo. Observă că la fereastra imobilului din stînga cineva se mișcase în spatele perdelei.

— Sînt de la miliție, se prezentă Roman. Iată legitimația mea ! Roman își închipuise că „ziaristul" va tresări speriat la auzul cuvintelor sale. Mare-i fu însă mirarea cînd îl văzu pe domnul Leonida răsuflînd ușurat. Nu, nu se speriase. Acum după ce-i întinse ofițerului actul cerut, pe chip îi apăru un rîs prostesc.

„Popescu Leonida, citi Roman în gînd... constănţean... 65 de ani". Înălţă spre el nişte priviri bănuitoare. Continuînd să rîdă prosteşte, omul zise pe un ton familiar :

— Ştiu pentru ce veniţi la mine...

— Ei, hai să vedem dacă ştii, îl îmboldi Roman, ameninţîndu-l cu Buletinul de identitate.

— Lasă că ştiu eu, rînji, dînd viaţă ridurilor din jurul gurii. Veniţi în chestia aceea... cu telefoanele.

„Ei, ştii că-mi placi ! exclamă Roman în gînd. Asta zic şi eu că începe să semene a aventură. Te pomeneşti că-mi spune totul dintr-o suflare"...

— Da, n-ai greşit, spuse căpitanul.

— Mă aşteptam să vină la mine maiorul Sturcea în persoană...

„E nebun, sau poate că trebuie să fiu eu prudent. Cine să fie oare maiorul Sturcea ? se întrebă el, încercînd să-şi amintească dacă la Direcţia Regională a Miliţiei există vreun maior cu numele ăsta. Aştepta pe altcineva şi am picat eu... Bagă de seamă să nu strici ceva iniţiat de cei de la Securitate."

— N-am plecat din post fără aprobarea tovarăşului maior, zise Leonida Popescu, trăgînd cu ochiul la seringa de pe masă.

„Fii prudent, se avertiză Roman... Lasă-l să vorbească..."

— Şi ? stărui Roman.

— Mi-a zis că dacă e aşa, atunci e cazul să plec din post.

— E vorba de telefonul acela ultim ? întrebă Roman la întîmplare.

— Da, dădu omul din cap, mulţumit că vizitatorul era la curent cu ultima convorbire pe care o avusese cu maiorul Sturcea. Mi-a indicat ce am mîine de făcut şi mi-a ordonat să părăsesc imediat postul.

— Repetă ordinul ! ceru Roman autoritar.

— Nu mai aveţi încredere în mine ? se sperie Leonida Popescu. Îmi verificaţi memoria ? continuă el trist, uitîndu-se din nou la seringa plină cu un ser alb şi uleios.

— Poate, răspunse Roman.

— Mîine, între aceleaşi ore, la postul 3, din faţa gării... Va telefona Sillone...

Roman era acum din ce în ce mai convins că intrase pe firul unui caz aflat în grija Securităţii. Totuşi, pînă nu va primi o confirmare a presupunerii sale, hotărî să nu-l lase pe „conu'

Leonida“ din mînă. „Da, m-am băgat într-o mare încurcătură... Ce-o fi, o fi... Cu Dumnezeu înainte...“

— Iată care e situaţia... („Ce naiba se tot uită la seringă“) au intervenit nişte schimbări...

— Schimbări ?! În legătură cu ce? Cu ziua de mîine?

— Da. De aceea o să vii cu mine...

— Cu dumneavoastră ? se sperie celălalt. Ştiam eu că maiorul n-o să se ţină de cuvînt, începu el să se plîngă.

— Cum vorbeşti de maiorul Sturcea ? se prefăcu Roman indignat.

— Atunci, mi-a spus : „Tovarăşe Popescu, o să colaborezi cu noi, dar o să avem grijă să nu se afle...“ şi acum mă chemaţi la Miliţie... Vecinii o să creadă că am făcut cine ştie ce...

„Dacă într-adevăr stric ceva... ceva la care băieţii au muncit mult... mult de tot ?“

— Nu trebuie să dramatizăm, îl linişti Roman. Dacă dumneata n-o să le spui nimic, nimeni n-o să afle că ai fost la noi.

— Eu să le spun ? Mai bine... Ce, am înnebunit ?

— Să mergem..... o să luăm o maşină.

— Să-mi fac mai întîi injecţia, se rugă „vînzătorul de ziare“.

Roman luă fiola golită de conţinut, o mirosi, o cercetă la lumina becului, doar-doar o descoperi denumirea injecţiei. Fiola nu avea nici o inscripţie.

— Am primit fiola din ordinul maiorului Sturcea, ţinu Leonida Popescu să-i explice. Lăsaţi-mă să mi-o fac...

Roman i-o luă înainte şi apucă seringa.

— O faci după ce te întorci de la noi. Fiola ai căpătat-o de la... ? Roman arătă cu capul peste umăr.

Celălalt ghici la cine se referea reprezentantul Miliţiei şi răspunse :

— Da, el mi-a dat-o...

— Trebuie să ne grăbim... ieşim împreună. Puse seringa la locul ei, pe masă. În timp ce Leonida Popescu se îndrepta spre uşă, Roman luă cu un gest fulgerător fiola de pe masă şi o ascunse în buzunar.

Ieşiră împreună. Se lăsase înserarea. Nici o lumină nu ardea la ferestrele celuilalt imobil din curte. Răşcanu aştepta în capul străzii. Zîmbea.

5

„Aşadar, gîndea Roman ceva mai tîrziu, nu există nici un maior Sturcea, nici la miliţie, nici la securitate. E limpede !“ Se juca cu pipa, trecînd-o dintr-o mînă într-alta. „Există, exact ca într-o cunoscută anecdotă, două posibilităţi... Fie că Leonida Popescu e membru al bandei, cu o misiune foarte precisă şi căruia i s-a fixat din vreme ce trebuie să răspundă în eventualitatea că va fi prins... Fie că a fost atras să participe la acţiunile bandei sub pretext că, de fapt, contribuie la acţiunile unor organe de stat. Dar, şi într-un caz, şi în celălalt, el ştie un număr de telefon... La acest număr, răspunde cel care se dă drept maior de Securitate. Cum ar fi mai bine să acţionez ?“

Încetă să se mai joace cu pipa. Se ridică de la birou şi se duse la fereastră, trase perdeaua. Îl învălui răcoarea plăcută a nopţii. Pe cerul înstelat îşi croia drum, încet, un nor negru, mîncător de aştri. „O să fie furtună... îşi zise. Banda e organizată tare, pe baza unei scheme conspirative, gîndea Roman în timp ce urmărea cum norul ameninţa să înghită totul. Nu se cunosc între ei, apoi această tactică a telefoanelor publice : suni de trei ori... rosteşti parola... aştepţi să fii chemat exact după zece minute de către cel pe care-l cauţi.“

Pusese mîna pe Jugănaru, dăduse de urma bufetului „La marinarul vesel“, ajunsese foarte repede la o verigă importantă — vînzătorul de ziare. Înţelegea însă că partea grea a investigaţiei abia acum începea. Trase uşor concluzia că, după prinderea lui Jugănaru, banda intrase în stare de alarmă, apărîndu-se iarăşi după criteriile activităţii conspirative. Numărul de telefon găsit la Jugănaru îl călăuzise către localul „La marinarul vesel“. Demascarea de către Purje a unui contrabandist de ceasuri întărise şi mai mult poziţia de cetăţean cinstit a acestuia. „Dacă îl arestez pe Purje, n-am făcut prea multă brînză, cel mult o să-mi dea telefonul lui Leonida Popescu !“ La rîndul său, „vînzătorul de ziare“ îi dezvăluise cîteva elemente care, dacă nu erau capcane, reprezentau, cu siguranţă, trepte către inima bandei : schimbarea postului... telefonul care urma să-l primească de la un oarecare Sillone. Un nume străin, conchise Roman. Cine o fi ?“

Cîteva ciocănituri la uşă. Intră o laborantă tînără, cu o pieptănătură care-i scotea în relief rotunjimea chipului. Părea amuzată de ceva.

— Tovarăşe căpitan, i se adresă, am analizat fiola... E un stupefiant... morfină. Nu e vorba de un produs românesc folosit în stările grave postoperatorii, ci de un produs străin... Fiola n-are nici o marcă... deci a fost introdusă în ţară... E pentru întîia oară cînd depistez un caz ca ăsta...

— Vă mulţumesc ! zise Roman cu vocea gîtuită de tulburare.

Laboranta lăsă pe birou un document în care consemnase analiza şi părăsi încăperea, lăsîndu-l pe căpitan într-o completă stare de uluire. Dintr-o dată, persoana lui Leonida Popescu i se înfăţişa într-o nouă lumină. Paloarea feţei, tremurul braţelor, mersul puţin aerian erau într-adevăr proprii acelor puţini morfinomani existenţi şi pe meleagurile noastre. Îşi aminti cum îl găsise cu seringa în mînă şi cum îl rugase să-l lase să-şi facă injecţia. „Nenorocitul !" murmură Roman în liniştea biroului. Afacerea Miroiu i se dezvăluia, puţin cîte puţin, în dimensiunile ei reale. Două idei prindeau, în mintea lui Roman, un contur din ce în ce mai clar. Leonida Popescu fusese atras în acţiunile bandei sub pretextul că, astfel, aduce servicii M. A. I.-ului. Dacă banda îl răsplătea pe Leonida Popescu, prin mijlocirea responsabilului cu distribuirea presei, cu o fiolă de morfină a cărei fabricaţie se dovedea a fi străină, înseamnă că se afla pe urmele unei contrabande neobişnuite în portul Constanţa.

Concluziile îl mulţumiră pe Roman. Ceru să fie adus Leonida Popescu. „Vînzătorul de ziare" veni însoţit de locotenentul Răşcanu.

— Luaţi loc !

Leonida Popescu se aşeză plictisit, ferindu-se să-l privească în ochi pe Roman. Rămase cu privirile aţintite în gol. Răşcanu trecu în dreapta căpitanului, rămînînd în picioare.

— Maiorul Sturcea vă roagă să-l scuzaţi că nu poate să vină să stea şi personal de vorbă cu dumneavoastră, i se adresă Roman pe un ton binevoitor.

— Şi mie îmi pare rău, îşi mărturisi Leonida Popescu amărăciunea.

— Ştiţi că misiunea de mîine cu Sillone e dificilă...

— Ştiu...

— Maiorul Sturcea mi-a dat ordin să verific dacă mai țineți minte toate datele.

— Mereu îmi controlați memoria! se revoltă el și, pentru întîia oară, se uită în ochii celui cu care discuta.

Roman îi răspunse cu un zîmbet plin de subînțelesuri... Celălalt lăsă ochii în pămînt și zise :

— Mă rog... Dar să știți că și eu ar trebui s-o controlez pe a maiorului...

— De ce ? deveni Roman curios.

— Banii. În ultima lună nu i-am mai primit așa cum am convenit.

— Încolo, vreau să cred că i-ați primit cu regularitate ?

— Nimic de zis... La fiecare 20 ale lunii, poștașul îmi înmîna mandatul... Sîntem în 27 și banii nici pînă astăzi nu i-am primit... O fi uitat, vru „ziaristul“ să fie ironic.

— O să-i primești, îl asigură Roman... Cu birocrația asta...

„Interesant, gîndi Roman în timp ce-i vorbea. Iată încă o cale de verificare, mandatele poștale...“ Deci mîine, în ce post treci ?

— Postul trei, vizavi de gară, în dreptul cofetăriei, răspunse mecanic.

— La ce oră ?

— Orele obișnuite : de la 9 la 11 și după-amiază de la 5 la 6,30...

— Parola ?

— Cu Tom...

Roman își stăpîni cu greu o tresărire. Se uită pieziș la Rășcanu și-i văzu mărul lui Adam săltînd în sus și în jos, pesemne tot din pricina emoției.

— Pe urmă, la ce număr o să telefonezi ?

— Zău, mă jigniți... 15. 63.

— Mulțumesc...

— Pot să plec ?

— Da... o să vă ducă dumnealui cu mașina... Însă în legătură cu banii... Păstrați taloanele mandatelor ?

— Cum să nu ?

— Atunci, ca să putem descurca încurcăturile astea birocratice, vă rog să i le dați ofițerului care o să vă conducă...

Leonida Popescu dădu plictisit din cap. Se ridică. Roman îi făcu semn lui Rășcanu să-l însoțească. În ușă, ziaristul se opri și zise :

— Să-i comunicați tovarășului maior că sînt foarte supărat...

— Vă rog să-l înțelegeți și pe dînsul...

Cei doi ieșiră. Rămas singur, Roman căzu pe gînduri. Intuia apropierea unui moment greu... a unui moment dificil... un gest greșit din partea sa, un tremur al bisturiului... și operația ar da greș. „Numai de n-aș apăsa din greșeală pe un alt buton... pe un buton de alarmă."

Și, înainte de a se prezenta comandantului regiunii la raport, se așeză la birou și-și notă în carnet următoarele misiuni :

1. O echipă care să-l supravegheze îndeaproape pe Leonida Popescu.
2. Întărirea supravegherii lui Vasile Purje.
3. De aflat încă în noaptea asta numărul de telefon al așa-numitului post nr. 3, pentru a fi pus sub supraveghere.
4. De pus sub supraveghere responsabilul magazinului special de difuzarea presei.
5. De aflat cine-i cel care i-a expediat lunar bani lui Leonida Popescu.
6. De aflat unde este instalat telefonul cu nr. 15. 63. A i se pune telefonul sub supraveghere, pentru ca astfel să se ajungă la Tom.

Roman închise carnețelul. Se ridică în picioare. În mintea sa, numărul 15.63 avea rezonanța unui act de identitate... reprezenta identitatea telefonică a misteriosului Tom... Se apropie iar de fereastră. Pe cer, norul împietrise la jumătatea bolței ; se săturase, pesemne, de atîtea stele înghițite și acum, sătul, adormise pe boltă. „Trebuie să aflu conținutul convorbirii dintre Sillone și Tom... apoi... Mîine va fi o zi grea."

Se desprinse de fereastră și ieși din birou, îndreptîndu-se spre cabinetul comandantului. Acesta îl aștepta.

6

Se întunecase. Luiza nu aprinse lumina, se mulțumi doar să deschidă larg fereastra. Reveni apoi la locul ei de pe canapea. Fumase mult în după-amiaza aceea. Un gust amar îi stăruia în gură. Și Ben care nu mai venea. Își mai turnă puțin „Martini" în pahar și rămase cu privirile ațintite spre

noaptea ce se lipise de perdeaua fremătătoare. „Unde naiba mă aventurez ?" gîndi ea. Aşteptarea asta interminabilă începuse s-o agaseze, s-o calce pe nervi. Se ridică brusc de pe canapea şi începu să se plimbe cu paşi mari prin întunericul camerei. Dacă ar fi avut în casă un telefon, ar fi fost tentată să sune pe cineva. Numai aşa, să-şi risipească senzaţia de teamă. Pe cine să fi sunat ? Pe cine mai avea în preajma ei ? În răstimpuri, îşi mai amintea de existenţa unui om, nu prea înalt, cu o faţă mare şi rotundă, mereu surîzătoare... poate prea surîzătoare, cu un tic pe care ea încă nu-l mai întîlnise — îşi freca nervos creştetul cu palma, de parcă ar fi vrut să imprime părului său negru şi sîrmos o anumită direcţie. Bărbatul acesta, cu o privire cînd şăgalnică ca de ştrengar, cînd profundă, era un ofiţer de miliţie. „Ar fi trebuit să-l caut, să-l anunţ", îşi spunea ea ori de cîte ori îşi amintea de chipul smead şi surîzător al lui Roman. Şi-o spunea însă fără convingere. „De ce să-l anunţ ? Poate că e o chestiune care mă interesează numai pe mine... O să văd mai întîi despre ce este vorba şi pe urmă, dacă o să fie cazul, o să-l anunţ..."

Îşi turnă încă un păhărel de „Martini". După ce goli paharul, îşi mai aprinse o ţigară şi trecu lîngă fereastră. Rămase acolo, neclintită, pînă ce auzi paşi familiari în vestibul : erau ai lui Ben. Din pricina aşteptării prea încordate, îi dădură lacrimile.

— Hello, Liz ! auzi ea salutul lui Ben.

— Hello, Ben ! Fii drăguţ şi aprinde veioza...

Se aprinse o lumină intimă. Luiza se apropie de băiat : îi citi în ochi bucuria unei mari aventuri.

— N-a fost de loc simplu, începu el să povestească, după ce se aşeză turceşte pe cele două perniţe. Am stat mult pe banca aceea. Trei sau patru necunoscuţi s-au aşezat pe rînd lîngă mine, dar nici unul n-a scos o vorbă... Abia al patrulea sau al cincilea, nu mai ţin minte, s-a aşezat lîngă mine, a desfăcut o „Informaţie" şi, în loc să citească, mi-a vorbit... Zău, Liz, ca în filme...

— Şi ce ţi-a spus ? se interesă ea nerăbdătoare.

— Mi-a cerut să-ţi transmit ca la ora nouă şi jumătate să fii pe debarcaderul Siutghiol de la Mamaia. Va fi acolo o barcă reţinută pentru tine... O să te întîlneşti cu dînsul pe lac, Liz, înţelegi ? izbucni el într-o nepotolită exaltare. Iei barca şi ieşi

noaptea pe lac... O altă barcă o să se apropie de barca ta. Înțelegi ?

— Înțeleg Ben, dar mi-e frică, spuse ea cu o voce sugrumată.

Băiatul, fie că nu o auzi, fie că se prefăcu că nu o aude, continuă la fel de exaltat :

— Cînd a terminat de transmis mesajele, mi-a zis : — zău, Liz, ca într-o carte de aventuri ! — „Ben — de unde-mi știa numele ? — Ben, mi-a zis, acum ridică-te și pleacă... Să nu te uiți în urmă... Auzi ?“ M-am ridicat și m-am grăbit să ajung la tine...

— Ben, cum arăta la față omul ăsta ?

— Nu știu... Nu i-am văzut fața. Îmi dai voie să gust și eu din paharul tău un pic ? întrebă el rugător.

Luiza, nervoasă, își rel ă plimbările prin încăpere. Băiatul începu să povestească pentru a doua oară senzaționala sa întîlnire din fața „Sălii sporturilor“.

— Ben, izbucni Luiza, mi-e frică... Se opri și începu să-și frîngă mîinile.

— De ce, Liz ? Să nu-ți fie... O să fiu eu cu tine, Liz...

— Cum, vrei să vii cu mine ?

— Dacă ți-e frică, vin... Mie nu-mi este... Fața adolescentului se îmbujoră de emoție, iar buzele sale mari și pline, pe care și le voia îndărătnice, se întredeschiseră de la sine într-o expresie copilărească.

— Îți mulțumesc, Ben.

„Magnificul“ sări în picioare de bucurie.

— Atunci, mă iei cu tine ?! O să te păzesc, Liz... Să ne pregătim...

— Întoarce-te, că vreau să mă schimb...

Băiatul se reașeză, de astă dată cu fața spre canapea și cu spatele spre mijlocul încăperii. Se lăsă o tăcere tulburată, în răstimpuri, de foșnetul plăcut al unor lucruri moi și mătăsoase. Ben încremenise cu fruntea lăsată pe genunchi.

— Gata, zise Luiza, poți să te întorci...

Băiatul se răsuci pe pernă : o văzu îmbrăcată într-o pereche de pantaloni albi, marinărești, și o bluză marinărească. Pe cap își pusese o beretă albă. „Magnificul“ o găsi frumoasă ca o artistă.

— Să mergem, Ben ! Ce crezi, dacă luăm troleibuzul, ajungem la vreme ?

— O să ajungem la timp, murmură el, extaziat de farmecul ei.

7

Debarcaderul lacului Siutghiol era pustiu. Toate bărcile, cu excepţia uneia singure, ieşiseră în largul lacului cufundat în beznă.

— Dumneavoastră sînteţi domnişoara Urseanu ? o întrebă omul de la debarcader ; avea o voce răguşită.

Luiza tresări. Se uita neliniştită la Ben. „Magnificul" însă n-avea cum să-i înţeleagă tresărirea. „De unde mă cunoaşte ?" se întrebă. Deşi se născuse în Constanţa, deşi an de an se bucurase din plin de binefacerile litoralului natal, niciodată nu se plimbase cu barca pe ghiolul lacului Mamaia, şi încă pe întuneric.

— E ultima barcă, adăugă omul de la debarcader. Nu sînteţi dumneavoastră domnişoara Luiza Urseanu ?

— Da, murmură ea, eu sînt...

— Poftim... pentru dumneavoastră a fost reţinută.

Luiza ar fi vrut să întrebe de cine, dar îşi dădu seama că s-ar fi pus într-o situaţie absurdă.

Era o noapte fără lună. O parte din cerul înstelat se acoperise cu un nor negru, aducător de ploaie. Suprafaţa apei i se păru Luizei neagră şi înfricoşătoare. Instinctiv, se uită peste umăr în căutarea unui sprijin ; descoperi luminile puternice ale hotelurilor şi restaurantelor de la Mamaia şi senzaţia fricii începu să i se destrame.

— Trec eu la rame, propuse Ben.

Omul de la debarcader îi ajută să urce, iar înainte de a împinge barca spre lac, le atrase atenţia :

— Aveţi o oră... La ora zece şi jumătate vă întoarceţi... toate bărcile se întorc...

Ben începu să vîslească rar, răscolind abia auzit apa. Cînd se apleca uşor înainte, zărea faţa palidă şi înspăimîntată a Luizei şi se întreba în gînd, cu candoare, de ce i-o fi teamă, că doar el se afla lîngă dînsa...

— Ce linişte ! observă ea. Am făcut bine că m-am schimbat... seara e cam răcoare.

Simţea, de fapt, nevoia să-şi vorbească, să-şi audă glasul, să-şi risipească senzaţia de trăire ireală care o stăpînea.

Tăiată de vîsle, apa clipocea dureros. Se depărtau de mal puţin cîte puţin, atraşi parcă de inima întunericului. Luiza îşi întorcea mereu capul către luminile înaltelor clădiri din Mamaia.

— Dacă n-ar fi fost vorba de întîlnirea asta, m-aş fi simţit bine aici, spuse ea.

— E frumos, încuviinţă Ben. Şi mie îmi place... Lacul e plin de mistere.

Lumina care marca debarcaderul se făcea tot mai mică, iar Luiza întrebă :

— Ben, şi cum o să ne întîlnim ?

— Să fim atenţi...

— Unde sînt celelalte bărci ?... Doar nu sîntem singuri pe tot lacul ?

— Nu, nu sîntem singuri... Eu am zărit cîteva bărci în întuneric, se mîndri Ben.

Ochii Luizei se obişnuiră curînd cu bezna ; desluşi, curînd, conturul unor bărci. Auzi, după un timp, o muzică îndrăcită de jaz ţîşnind parcă din adîncul ghiolului.

— Îmi pare rău că n-am luat tranzistorul, oftă Ben.

— Cum o să mă găsească, Ben ? întrebă ea din nou, neliniştită.

— Dacă te-a invitat aici, ştie el cum o să te găsească... Nu noi trebuie să-l găsim, ci el pe noi...

Trecură pe lîngă o barcă cu doi îndrăgostiţi ; şuşoteau în germană. Luiza încercă să uite unde se aflau ; îşi lăsă capul pe spate şi începu să admire cerul înstelat, pe jumătate înghiţit de nori. „Se schimbă vremea", îşi zise. Şi, fără să vrea, îşi aminti de Miroiu. Suspină, iar lacrimile îi înceţoşară ochii. Acum îi părea rău că acceptase întîlnirea ; i-ar fi plăcut să guste din plin această plimbare nostalgică, fără să fie terorizată de gîndul întîlnirii.

— Mi-e frică ! îi rostiră buzele fără voie. Ben rîse. Lopăta rar, menţinînd acelaşi ritm. Tot nu înţelegea de ce Luizei îi era frică. Doar în persoana sa avea un apărător devotat. Ochii lui

tineri scrutau fără să obosească întunericul nopții. Deodată, zări silueta unei bărci ; se îndreptă spre dînșii. Șopti :

— Mi se pare că vine...

Prima reacție a Luizei fu de sufocare. Cuvintele lui Ben i se încolăciră în jurul gîtului asemenea unui laț gata s-o sugrume. Își reveni imediat.

— Nu văd nimic, se plînse ea. Nu văd prea bine noaptea, pe întuneric...

De fapt, nu vedea din pricina lacrimilor. O rușina propria sa spaimă.

Barca cealaltă înainta spre dînșii, iar Ben, oprindu-se din lopătat, se strădui să n-o scape din ochi. Desluși două umbre :

— Parcă-s doi, zise Ben.

— Vin spre noi, nu-i așa ? Ei or fi ?

— Luiza Urseanu, dumneata ești ? răsună foarte aproape glasul unui bărbat.

Brusc, ea recunoscu vocea : se cutremură. Nu, nu se înșela, era vocea individului care-l vizitase pe Miroiu. Un tremur îi cuprinse tot trupul.

— Luiza Urseanu ! se auzi plutind din nou deasupra lacului chemarea necunoscutului din barca ce venea spre ei parcă din adîncul beznei.

— Ben, ce să fac, să răspund ?

— Desigur...

— Eu sînt, răspunse ea.

Instinctiv, dădu să se ridice în picioare. În același timp, Ben văzu bine cum unul din cei doi inși întinde un braț în direcția lor ; știa din filme ce însemna un braț întins astfel. E drept, arma n-o zări. Vru să sară de la locul său... În clipa următoare, fu orbit de fulgerul unei flăcări cu un pocnet sec. Luiza suspină și căzu moale în barcă. Ben se aruncă s-o prindă. La rîndu-i, simți o arsură puternică în omoplat. Se împiedică, vru să se apuce de ceva dar o pîclă grea și nesuferită îi acoperi ochii ; se prăbuși sub povara neagră a cerului.

8

Roman se ridică obosit din fotoliu. Căscă, se întinse de-i trosniră oasele. Se uită la ceas. Nu era prea tîrziu, dar se simțea tare ostenit și hotărî să se culce mai devreme. Toc-

mai se pregătea să plece cînd ofiţerul de serviciu îl informă că sublocotenentul Băjenaru, din grupul operativ care primise misiunea s-o supravegheze pe Luiza Urseanu, voia să-i comunice ceva foarte important. „Bine, zise Roman plictisit, să vină."

Cîteva minute mai tîrziu, în birou intră un tînăr îmbrăcat civil, care se recomandă cu o voce stinsă :

— Tovarăşe căpitan, sînt sublocotenentul Băjenaru Constantin.

Dintr-o privire, Roman înţelese că ofiţerul voia să-i comunice o veste proastă : se vedea de departe că omul era tare posomorît.

— Şezi, îl îndemnă Roman. Ce s-a întîmplat ? Ei, hai, şezi. Fumezi ?

În sfîrşit, tînărul ofiţer îl ascultă. Roman îşi trase scaunul lîngă dînsul ; apoi îşi aprinseră cîte o ţigară.

— Să vedeţi ce s-a întîmplat, tovarăşe căpitan, începu sublocotenentul să-şi prezinte raportul. Am urmărit-o astă-seară pe Luiza Urseanu pînă la Siutghiol...

— Era singură ?

— Nu, cu tînărul Ben Nicolau.

— În jurul cărei ore ?

— Douăzeci şi unu şi treizeci fix. Se aflau amîndoi pe debarcader. Au luat o barcă... Spre surprinderea noastră, ultima... Salariatul debarcaderului ne-a informat că barca luată de Luiza Urseanu fusese reţinută din vreme de un tovarăş de la O.N.T.

— Ai aflat cine e tovarăşul de la O.N.T. ? se interesă Roman, atras de noutatea raportului.

— Nu, căci cel de la debarcader nu-l mai văzuse pînă atunci, răspunse sublocotenentul, fumînd din ce în ce mai nervos. Am început să căutăm o ambarcaţiune ca să putem ieşi în larg. Din păcate, n-am găsit nici una. „Aşteptaţi, ne-a sfătuit şi salariatul debarcaderului, căci pe lac se poate vîsli numai pînă la douăzeci şi două şi treizeci de minute". Într-adevăr, către ora amintită, ambarcaţiunile au început să se înapoieze. Numai barca Luizei nu s-a mai înapoiat. În jurul orei 23, la cererea noastră, funcţionarul a dat alarma. A fost adusă o barcă cu motor. Am ieşit pe lac. Noroc de reflectoare... cu ajutorul lor, am găsit barca ; am găsit-o şi pe Luiza Urseanu, împuşcată.

— Împuşcată ? ! ? se cutremură Roman.

— Da... în inimă... împușcată drept în inimă, repetă sublocotenentul. Băiatul a fost și el rănit destul de grav. L-am găsit prăbușit lîngă cadavrul femeii ; își pierduse cunoștința... L-am transportat urgent la spital, unde a și fost operat. A pierdut sînge mult... și pentru a fi salvat, i s-a făcut o transfuzie... Acum e în afară de orice pericol, dar...

Sublocotenentul Băjenaru tăcu : era lac de sudoare. Se șterse cu o batistă mototolită, urmărindu-l din priviri pe Roman. Acesta închise ochii, ca și cînd ar fi vrut să nu mai vadă nimic ; pe chipul său își făcu loc o expresie plină de deznădejde și de amărăciune. Tăcerea se prelungi. Băjenaru nu încercă să-l smulgă pe căpitan din gîndurile sale.

— Unde e acum cadavrul Luizei Urseanu ?

— La morgă...

„Au ucis-o și pe dînsa... De necrezut, își spuse Roman. N-a fost chip s-o salvăm... Sărmana Luiza ! S-a jucat cu focul, dar jocul l-a plătit scump, cu viața"... Îi stăruia în minte imaginea ei din ajun : întinsă pe canapea, cu „magnificul" la picioare, închipuindu-și că a venit să-și ia răsplata. „Păcat, era o femeie tînără, drăguță, inteligentă."

Deschise ochii. Băjenaru, ștergîndu-și întruna sudoarea, cerșea un răspuns.

— Și nu s-a auzit nici o împușcătură ?

— Nu, deși s-au tras patru focuri... Trei în femeie și unul în băiat. Doar am stat și eu, în acest răstimp, la debarcader. Aș fi auzit... S-a tras cu o armă cu amortizor de sunet.

— Firește, aprobă Roman mohorît.

— Ai stat de vorbă pe îndelete cu omul acela de la bărci ?

— Da... l-am pus să-mi dea o declarație... Însă n-a putut să-mi spună nimic în plus față de ceea ce v-am raportat... N-a fost în stare să-mi dea nici măcar o descriere mai amănunțită a individului de la O.N.T., care a închiriat barca.

Roman se ridică și începu să măsoare camera în lung și în lat. Îi venea greu să se împace cu gîndul că Luiza Urseanu fusese împușcată. „Am crezut că prin dînsa o să pot ajunge la inima bandei... M-am înșelat... A fost împușcată... ceea ce înseamnă că scrisoarea de șantaj a Luizei a ajuns în mîinile asasinului lui Miroiu... ale insului care l-a vizitat..."

Se opri și se uită înciudat la Băjenaru.

— Și care-i starea lui Ben ?

— E în afară de orice pericol...

— Să fie supravegheat cu strictețe... nu cumva să i se întîmple și lui ceva...

— Am înțeles...

— Aș vrea să vorbesc cu omul de la debarcader.

— L-am adus cu mine...

— Să intre atunci...

Roman îl chestionă mai bine de o jumătate de oră, dar nu izbuti să afle nimic în plus.

X

„Compot de pere"

1

Roman mai controlă încă o dată pregătirea grupelor operative. Îi raportă comandantului că totul este în ordine. Vorbi la telefon și cu maiorul Suharu. După primele fraze, acesta îl întrebă : „Te simt nervos sau mă înșel eu ?" „Nu vă înșelați, tovarășe maior." „Moartea fetei ?" „Da, moartea fetei !" răspunse deși, o clipă, îl încercase dorința să mintă. „Aștept raportul tău !" încheie maiorul Suharu convorbirea. Mai află, cu ocazia asta, că starea sănătății Virginiei Munteanu nu înregistrase nici o îmbunătățire ; Lili îl aștepta și îi ura mult succes.

Nervozitatea lui Roman se datora oboselii. Nu dormise toată noaptea. Moartea Luizei Urseanu îl îndurerase nebănuit de mult. Cu Ben nu izbutise să stea de vorbă. Se repezise pînă la spital să-l vadă, dar doctorul îl sfătuise să renunțe deocamdată la ideea de a-l interoga pe rănit. „Magnificul" se zbătea între viață și moarte.

Primul raport de pe teren îl găsi pe Roman la secția de radiotelecomunicații și avu darul să-l smulgă din ghearele apatiei. Stătea tocmai la masa de comandă, alături de ofițerul de serviciu, un tînăr locotenent-major, cînd se aprinse un bec roșu. Ofițerul îi arătă unul din receptoare. Roman îl ridică și auzi : Alo... Alo... *Constanța.* Raportează *Dunărea.* Chiar în momentul ăsta, Leonida Popescu a părăsit locuința... E ora 8,30". Roman răspunse sec : „Am înțeles, continuați urmărirea". După cinci minute un alt raport îl informa că „La ma-

rinarul vesel" nu intervenise nimic deosebit. Purje își vedea liniștit de ale sale.

În sala de radiotelecomunicații dăinuia o liniște deplină. Român fuma îngîndurat privind fix, orbește, un punct invizibil. Oboseala i se risipise și primele rapoarte îi redară calmul. Exista în planul propus de dînsul și aprobat de comandantul regiunii și de D.G.M. un moment cheie. Așa-numitul Sillone îi va telefona lui Leonida Popescu. De unde îi va telefona ? De la un aparat particular, de la unul public ? De oriunde ar chema Sillone, aparatul se cerea depistat și identificat. Luase toate măsurile în vederea atingerii acestui țel, grupa operativă avea la îndemînă exact zece minute. Șase sute de secunde. În același răstimp, băieții urmau să ajungă nu atît la acel telefon necunoscut, cît la Sillone. „Vom izbuti oare ? se frămînta Roman. Dacă ne scapă Sillone, ne scapă o probă concretă în legătură cu activitatea bandei... Nu singura și nici ultima, dar totuși o probă..."

Gîndindu-se la activitatea bandei, Roman o găsi organizată ingenios, cu nenumărate sisteme de apărare, dintre care cel mai interesant i se păru cel cu numărul de telefon al „maiorului de securitate Sturcea" și mărturisit de Leonida Popescu. La întrebarea Direcției Regionale a Miliției : „Unde se găsea instalat aparatul cu numărul 15.63 ?" cei de la Telefoane răspunseră că pe canalul respectiv nu figura un asemenea număr. După evidența lor, aparatul cu numărul 15.63 nu fusese încă repartizat vreunui solicitant. Răspunsul nu-l alarmase pe Roman, deși pusese mari speranțe în el. Își spusese : „Drumurile către «maiorul Sturcea» nu sînt complet închise. Atent supravegheat, telefonul public de unde va vorbi Leonida Popescu va indica un punct pe harta orașului... poate chiar adresa interlocutorului său."

Se aprinse un bec roșu, se auzi un țîrîit. Roman ridică receptorul : „Alo, *Constanța*... răsună un glas metalic. Raportează *Dunărea :* Leonida Popescu a intrat în magazinul de difuzarea presei și și-a ridicat marfa. Se îndreaptă spre o stație de troleibuze... E ora 8,45..." „Continuați urmărirea", ordonă Roman mecanic.

Se făcu din nou liniște. Fuma... Înaintea ochilor îi răsări cadavrul Luizei Urseanu, acoperit cu un cearșaf, așa cum îl văzuse la morgă. Cineva îi închisese ochii și Luiza părea cufundată într-un somn adînc și odihnitor... Doar pe gît se ză-

rea o pată de sînge închegat. Roman se înfioră. Se uită cu coada ochiului la locotenentul major de lîngă dînsul ; îi observase oare tresărirea ? „Patru focuri... patru gloanțe... două victime... O armă cu amortizor de sunet... Sînt bine organizați, bine înarmați, cu arme moderne."

Se aprinse un alt beculeț roșu. „Alo, *Constanța*, aici *Pescărușul*... Vă raportez de „La marinarul vesel". La nouă fără un sfert, Purje a făcut un drum prin oraș... în locul lui a lăsat-o pe nevastă-sa... a intrat într-o «Alimentară», de unde a cumpărat șase cutii de conserve. „Ce fel de conserve ?" întrebă Roman înviorîndu-se. „Compot de pere ! i se răspunse... A pus cutiile într-o sacoșă." „A mai trecut pe undeva ?" „Nu, de la «Alimentara» s-a înapoiat la «Marinarul vesel»". „Bine, *Pescărușule*, continuați supravegherea !"

Îi era cald. Ceru să i se aducă o sticlă de apă minerală de la gheață. După ce goli un pahar, se lăsă din nou pradă gîndurilor. Îi era recunoscător colegului de lîngă dînsul, că nu se simțea în nici un fel obligat să-i „țină de urît". „Compot de pere ! ! Ciudată slăbiciune pentru compoturi, își spuse Roman. Miroiu se dădea în vînt după cel de ananas. Lui Purje îi place compot de pere... Compotul de ananas e amărui." Gustase cîndva și nu-i prea plăcuse.

Un alt raport îi întrerupse firul gîndurilor. *Dunărea* îl informa că Leonida Popescu intrase de-acum în post. „Să nu care cumva să-l scăpați din ochi", îl avertiză Roman.

„Deocamdată, acțiunea se desfășoară conform graficului nostru, gîndi el. Leonida Popescu nu s-a abătut încă de la declarațiile sale. Dar mai are timp. Oare ce va face ? Își mai aprinse o țigară. Începeau clipele grele de așteptare... De unde va telefona Sillone ? Și mai cu seamă, cînd ? Din ce punct al orașului ? Cum va reacționa Leonida Popescu ?"

Roman se ridică de pe scaun, se îndreptă spre harta orașului, care ocupa aproape un perete întreg... Găsi postul numărul 3 al lui Leonida Popescu. Era însemnat cu un steguleț albastru... Încă trei stegulețe de aceeași culoare marcau locuința lui Leonida Popescu, magazinul de difuzare a presei, localul „La marinarul vesel"... „De unde va telefona Sillone ? se întreba din nou Roman cercetînd harta. Există oare Sillone și în realitate ? Iar dacă o să telefoneze, o să izbutim oare ca în cele zece minute să ajungem la dînsul ?" Reușita nu depindea numai de ei, ci și de specialiștii Telefoanelor. În schimb, în ceea ce-i

privea, maşina D.R.M.-ului se găsea pe „rampa de lansare“, în aşteptarea ordinului. La volanul „Mercedes“-ului se afla nu numai cel mai bun şofer, ci şi cel mai bun cunoscător al oraşului.

„Dacă Leonida Popescu m-a minţit ?“ Roman simţi fiori de gheaţă furnicîndu-l pe şira spinării.

Timpul trecea greu. Rapoartele nu semnalau nimic nou. Îi era din ce în ce mai cald, deşi îşi scosese haina şi rămăsese în cămaşă. Aşteptarea se prelungea enorm de mult... Nu era exclus ca să se extindă şi în cursul după-amiezii.

Se ivi un ofiţer. Îi înmînă un dosar, apoi îl întrebă :

—Îmi permiteţi să vă raportez, tovarăşe căpitan ?

Roman îi arătă scaunul din stînga sa. Găsi între scoarţele dosarului cîteva mandate poştale scoase din evidenţa P.T.T.R.-ului.

— Sînt patru la număr, raportă tînărul ofiţer... Primul mandat datează din luna aprilie. De atunci, Leonida Popescu a primit lunar, prin poştă, cîte 500 de lei...

— O sumă bunicică ! observă Roman. Cine-i expeditorul banilor ?

— Stănculescu Nicolae, domiciliat în Constanţa, strada Independenţei 287.

— Perfect, se bucură Roman. Ridicaţi-l urgent !

— Nu e deloc perfect, se văzu celălalt nevoit să reteze bucuria căpitanului. Am controlat şi vă raportez că la adresa respectivă nu domiciliază nici un Stănculescu Nicolae... Am controlat şi la Evidenţa Populaţiei a secţiei respective... Pe strada respectivă nu figurează nici un cetăţean cu identitatea asta...

Roman îşi frecă nervos creştetul sîrmos. Se lovea din nou de ingeniozitatea bandei. „Telefonul 15.63 nu figurează pe lista abonaţilor... „Angajat“ de un oarecare Sturcea „maior de securitate“. Leonida Popescu îşi primeşte „solda“ de la un oarecare Nicolae Stănculescu care, în realitate nu există... Iar Sillone, pînă la ora asta, nu vrea să dea nici un semn de viaţă...“

— Vă las dosarul, îl trezi ofiţerul pe Roman din gîndurile sale.

— Da, bine, lasă-mi-l...

Ofiţerul ieşi din secţie. Roman se ridică şi se îndreptă spre hartă. „Sillone, Sillone, pe unde naiba îmi umbli ? E cald... am ajuns la capătul aşteptărilor... Hai, să încheiem partida... Cheamă-l pe Leonida Popescu la telefon..."

Sillone însă se arăta hotărît să-i pună nervii la grea încercare. Peste patruzeci de minute, „garda de dimineaţă" a lui Leonida Popescu se va încheia... Roman se gîndea cu groază că aşteptarea ar putea să se prelungească şi în cursul după-amiezii... Golise aproape toată sticla de *Borsec*, intenţiona să mai ceară una cînd, deodată, se aprinse beculeţul roşu. Cuprins de o vagă presimţire, Roman ridică receptorul.

— Alo *Constanţa !* Raportează „Pescăruşul" !

— Te ascult ! răspunse Roman.

— Acum două minute, Purje a părăsit din nou localul. A luat cu dînsul sacoşa cu cele şase cutii de conserve...

— Urmăriţi-l ! Atenţie la sacoşă !... Vedeţi ce are de gînd să facă !

Cîteva minute mai tîrziu, un alt raport îl făcu să răsufle uşurat : „În sfîrşit" !

— Alo, *Constanţa !* Aici *Dunărea !* Sună telefonul lui Leonida Popescu. E primul apel... Atenţie... Sună pentru a doua oară... Nici de data asta „vînzătorul" nu ridică receptorul. Acum, tovarăşe căpitan, sună pentru a treia oară... Leonida a ridicat receptorul... Vorbeşte !... Vorbeşte mai departe !... A terminat ! A închis telefonul... Alo, *Constanţa !* M-aţi auzit ?

— Da, te-am auzit, răspunse Roman emoţionat. În clipa în care Leonida Popescu îşi părăseşte postul reţineţi-l !

— S-a înţeles !

Numai ce puse receptorul în furcă şi se văzu nevoit să-l ridice din nou. Serviciul „Interceptare" îl informa că telefonul public din Piaţa Gării a fost chemat de la telefonul public 14.32, instalat pe Bulevardul Belvedere 5...

— Mulţumesc ! Puse receptorul şi se adresă locotenentului major. Dă-mi urgent legătura cu *Săgeata.*

Ofiţerul apăsă un buton. Dintr-un difuzor instalat pe masa de comandă, se auzi o voce : „Aici *Săgeata !* La ordin !" De astă dată, Liviu Roman vorbi într-un dictafon : „Atenţie, *Săgeata" !* Reţine adresa Bulevardul Belvedere 5... Telefonul public... Acţionaţi cu prudenţă... Acţionaţi !" „S-a înţeles. Să acţionăm, Bulevardul Belvedere 5. Telefonul public. Sillone",

se mai auzi vocea celui ce comanda grupul operativ *Săgeata*.

Roman năduşise de tot. În juru-i se lăsase tăcere... Locotenentul major îi zîmbea înţelegător. Căpitanul căută pe hartă Bulevardul Belvedere... Îl găsi cu uşurinţă. Şi, dintr-o dată, i se păru că artera asta era mult prea departe de baza de lansare a „Săgeţii". Ceva bîzîi la masa de comandă. Serviciul special de la telefoane raporta : „Aţi avut dreptate, de la telefonul public instalat în Piaţa Gării s-a vorbit într-adevăr cu un ins care deţine aparatul cu numărul 15.63... Sîntem de-a dreptul stupefiaţi. Aşa cum v-am mai comunicat, acest număr n-a fost repartizat nimănui". „Ce măsuri aveţi de gînd să întreprindeţi ?" se interesă Roman. „Cercetarea urgentă a canalului respectiv..." „Vă rog însă cu prudenţă... Daţi-mi-l la aparat pe locotenentul Răşcanu. Roman îl preveni : „Bagă de seamă... Echipa de tehnicieni a Telefoanelor să se deplaseze urgent... Vezi să nu fie alcătuită din cei care, în mod curent, au obligaţia să controleze canalele sectorului respectiv... Înţelegi de ce ? Exact. Ai s-o însoţeşti. Fiţi prudenţi. În mod deosebit, în clipa cînd veţi descoperi ceva... îmi raportezi imediat !" „S-a înţeles tovarăşe căpitan !"

Se făcu din nou linişte. Îşi cercetă ceasul : trecuseră doar cinci minute, dar avu impresia că se scurseseră ceasuri... Se uita la calmul şi tăcutul comandant al Secţiei de radiotelecomunicaţii. Îşi rosti cu glas tare frămîntările :

— Nu ştiu dacă vor ajunge la vreme...

Îşi aprinse o ţigară. În clipa următoare, „Pescăruşul" îl anunţa că urmărirea lui Purje continuă. Nu la Purje însă îi era gîndul, ci la Sillone. De ăsta avea nevoie.

Deodată se auzi în difuzor vocea ofiţerului de pe „Săgeata". Roman rîse în neştire şi se aşeză încordat, pe scaun, în faţa dictafonului. „Sîntem pe Belvedere... Ne apropiem... Mă auzi *Constanţa* ?" „Da, te aud *Săgeata*"... „Ne apropiem... Văd telefonul... Lîngă aparat, un bărbat... pare un marinar... aşteaptă... fumează". Roman îşi scoase batista şi-şi şterse faţa transpirată. Zise : „Mulţumesc, „*Săgeata*". Nu pleca de pe recepţie". „Am înţeles". „Vezi să nu fii observat", îl sfătui. „Am înţeles... Iată, acum a sunat telefonul. Vocea celuilalt deveni gravă, de parcă ar fi transmis cine ştie ce fază de la cine ştie ce meci de fotbal. A ridicat receptorul... Vorbeşte... Ascultă... Vorbeşte... Dă aprobator din cap... A închis telefonul..." „După el, cu grijă... Să

nu vă atingeţi de el fără aprobarea mea". „Am înţeles", răspunse *Săgeata.*

După cîtva timp, se auzi iarăşi glasul *Săgeţii :* „A intrat într-o Alimentara, a cumpărat şase cutii de compot... Sillone e străin, a vorbit portugheza". „Ce fel de compot ?" se interesă Roman. „Nu ştiu", răspunse *Săgeata.* „Controlaţi !" După cîteva minute se primi răspunsul : „Sillone a cumpărat „compot de pere !" „În ce le duce ?" „Într-o sacoşă verde, de nylon". „Mulţumesc"...

— Dă-mi legătura cu *Pescăruşul,* îi ceru Roman locotenentului major care controla tot timpul automatele din încăpere.

— Imediat...

Răsună un bîzîit, urmat de aprinderea unui becuşor roşu. Roman ridică receptorul :

— Alo, *Pescăruşul,* care-i situaţia ?

— După toate aparenţele, Purje se îndreaptă spre piaţa de fructe din centrul oraşului, răspunse celălalt...

— În ce-şi duce cutiile de compot ?

— Într-o sacoşă !

— Verde, de nylon ? întrebă Roman.

— Mă vezi cumva şi pe mine, tovarăşe căpitan ? glumi *Pescăruşul.*

— Nu, dar pesemne sînt singurele sacoşe pe care le găseşti prin magazine. Nu-l scăpaţi din ochi... Presupun că se duce la o întîlnire... Să fii atent ce face cu sacoşa...

— 'nţeles !

După nici un minut, răsună apelul *Dunării.*

— Tovarăşe căpitan, vă raportez : trec la reţinerea lui Leonida Popescu...

— Să fie într-un ceas bun !

Se liniştise. Fuma calm. Se simţea stăpîn pe situaţie. Ştia că, la un ordin al său, atît Sillone, cît şi Purje vor fi în mîna sa... Mai ştia că se apropia momentul cînd cele două echipe, *Pescăruşul şi Săgeata,* vor acţiona împreună.

— Daţi-mi legătura cu ambele maşini ! ceru Roman locotenentului major din dreapta sa.

— Treceţi pe scaunul celălalt... Aşa... da, acolo, în faţa microfonului... Începeţi să vorbiţi cînd vă fac eu un semn...

Se aşeză pe un alt scaun, tot în faţa unei mese de comandă.

— Alo, *Pescăruşul !* Alo, *Săgeata !* Mă auziţi ?

— Da, te auzim *Constanța*, răspunseră cele două echipe.
— O să colaborați... vă ordon să țineți legătura între voi. Impresia mea e că Purje se va întîlni cu Sillone... că vor face un schimb de sacoșe... M-ați înțeles ?...
— Da...
— Și încă ceva, reținerea lor o să se facă după schemele prelucrate de dimineață. Schema doi și trei...
— 'nțeles, răspunseră *Pescărușul* și *Săgeata* în aceeași clipă.

2

Sillone era un bărbat înalt, cu o statură atletică. Purta un scampolo albastru mulat pe bustul său vînjos. Sub nasul drept și energic, o mustață neagră și stufoasă îl arăta mai în vîrstă decît era în realitate... Pe ambele brațe, o mînă de artist îi tatuase chipurile clasice ale unor sirene. Mergea sigur de dînsul, trecîndu-și sacoșa, în răstimpuri, dintr-o mînă într-alta.
Se îndrepta spre piața...

3

Purje însă mergea cu băgare de seamă. Se oprea, se prefăcea că-l interesează vitrinele magazinelor, dar de fapt controla strada, în căutarea unor eventuali urmăritori, se convingea că totul e în ordine.
Mergea legănat, iar din cînd în cînd se uita la sacoșă de parcă ar fi vrut să constate dacă cele șase cutii de conserve se mai aflau acolo.
Se îndrepta spre piață...

4

Primul care ajunse în fața frizeriei de sub hotelul „*Continental*“ fu Sillone. Rămase locului uitîndu-se cu un surîs provocator după femei.
Purje trecu prin dreptul lui Sillone ca și cum nici măcar nu l-ar fi zărit. Marinarul străin îl urmări, dar nu se duse

după dînsul decît numai atunci cînd îl văzu cotind la dreapta, spre tarabele de fructe din piață.

...„*Purje a ajuns în piață*“, raportă *Săgeata*.

...„*Sillone a ajuns în piață*“, raportă și *Pescărușul*.

Purje se oprise în dreptul unei tarabe cu piersici mari cît o minge de tenis. Puse sacoșa în stînga sa, pe tarabă. Începu să aleagă fructele mari și coapte.

Sillone se opri lîngă dînsul. Își puse și el sacoșa pe tarabă, lîngă aceea a gestionarului. Cei doi nu se priviră, nu schimbară între ei nici un cuvînt. Lui Purje i se cîntăriră fructele. În loc să apuce însă sacoșa sa, o luă pe a lui Sillone. Negustorul îi răsturnă fructele cîntărite în sacoșă, peste cutiile de conserve. Marinarul observase schimbarea, dar nu se gîndi să protesteze.

Deodată, lui Sillone nu-i mai plăcu marfa negustorului acela și se depărtă cu sacoșa lui Purje, în timp ce acesta se căuta prin buzunare după niscaiva mărunțiș.

...„*Au schimbat între ei sacoșele*“, raportă *Pescărușul*.

...„*Au schimbat între ei sacoșele*“, raportă *și Săgeata*.

„Treceți la reținerea lor, ordonă Roman. Unul nu trebuie să știe de celălalt...“

5

Marinarul mustăcios intră în birou cu un aer șăgalnic. Părea amuzat de ceea ce i se întîmplase. Ținea sacoșa în mînă, ca și cum ar fi vrut să se mîndrească de faptul că izbutise să cumpere cele șase cutii cu compot de pere. Se opri la o oarecare distanță de biroul lui Roman.

— Ce limbă preferați să vorbiți ? i se adresă Roman în franțuzește.

— Chiar franceza, răspunse marinarul, fără să-și piardă din buna dispoziție.

— Sînteți cetățean francez ?

— Nu... Sînt originar din Costa Rica... Aș putea să știu de ce anume am fost reținut ?

Lui Roman îi plăcură calmul și siguranța mustăciosului.

— V-aș ruga, legitimația !

Marinarul așeză sacoșa pe scaunul de lîngă birou, se căută prin buzunare.

— Lucrez pe „Atlantida“, spuse el întinzînd actul.

Nu, nu-l chema Sillone, ci Joseph Gomez şi, într-adevăr, era matelot pe „Atlantida“.

— Domnule Gomez, de cît timp vă aflaţi în România ?

— De patru zile... Astăzi, la orele 18, ridicăm ancora... tocmai ieşeam după o ultimă cumpărătură, zîmbi el şi, apucînd sacoşa, o ridică pentru a-i arăta ofiţerului cutiile de compot.

— Vă place compotul de pere ?

— Foarte mult... Totuşi, aş putea să ştiu pentru ce am fost reţinut ?

— Pentru acest compot de pere, zîmbi şi Roman.

— Le-am cumpărat de la un magazin şi nu ţin minte să nu le fi plătit, zise privind lung şi oarecum mirat cutiile din sacoşă.

— Vreţi să-mi arătaţi o cutie, domnule Gomez ?

— Desigur, se oferi el amabil. E un compot bun. Şi eu, cum de altfel şi camarazii mei, îl prefer.

Scoase o cutie şi i-o întinse ofiţerului. Roman cîntări în mînă cutia, apoi apăsă pe un buton. Intră locotenentul Răşcanu.

— Fii bun, i se adresă Roman, şi deschide cutia...

Cuvintele fură rostite în româneşte. Mustaţa neagră a marinarului nu mai „zîmbi“. Înţelesese cuvintele sau începuse să intuiască un naufragiu iminent. Locotenentul scoase din buzunar un briceag cu tot felul de lame.

— Ce faceţi ? sări sincer speriat marinarul.

— Vrem să constatăm şi noi calitatea compotului, răspunse Roman vesel.

În cîteva secunde, Răşcanu deschise cutia. Căpitanul se uita fix în ochii marinarului.

— Domnule Gomez, s-ar zice că aţi cumpărat nu compot, ci praf de pere ? !

Marinarul începu să se bîlbîie.

— Le-am... cumpărat...

— Deschide şi celelalte cutii !

Răşcanu luă uşurel sacoşa din mîna marinarului, năucit de acţiunea neaşteptată a ofiţerului de miliţie. Toate cutiile conţineau aceeaşi pulbere fină, ca pudra.

— Ei, ce zici de compotul ăsta ?

— Nu... nu ştiu... nu ştiu... Le-am cumpărat...

— Ia loc, domnule Gomez, să mai stăm de vorbă...

— Dar eu trebuie să fiu pe vas... Se uită la ceas... Mai am puțin...

— Ia loc, domnule Gomez... Apoi, i se adresă lui Rășcanu : „Du o cutie la laborator..."

Marinarul se hotărî, în sfîrșit, să ia loc. Privirile lor se înfruntară cu îndrăzneală.

— Pentru cine lucrezi ? întrebă Roman fără ocol.

— Nu înțeleg întrebarea.

— Te sfătuiesc, domnule Gomez, ca de aici încolo să înțelegi toate întrebările mele... Deci, pentru cine lucrezi ?

— Nu înțeleg întrebarea... Sînt matelot pe „Atlantida"... Întrebați comandantul vasului.

— Lasă „Atlantida". Roman nu prea avea timp de pierdut: mai trebuia să ajungă, încă în cursul aceleiași zile, la misteriosul Tom, dacă nu chiar la doctorul King. Deschise sertarul și scoase de acolo cîteva fotografii proaspăt făcute. Una îl înfățișa pe Gomez la telefonul din Belvedere... I-o arătă... Astăzi, la 12 fără 15, ai telefonat cuiva. Cui ?

Gomez privi înfricoșat fotografia.

— Mai am și altele, zîmbi Roman ironic. Vrei să ți le arăt ? Pentru cine lucrezi ?

— Pentru un oarecare domn Zamba din portul M...

— La el ajungeau cutiile ?

— Da...

— Cunoști conținutul lor ?

— Da... Heroină... La început n-am știut. Odată, pe vas, am vrut să gust dintr-o cutie... și am deschis-o...

— La al cîtelea transport ești ?

— La al patrulea în decurs de doi ani...

— Cine-i Zamba ?

— Un negustor de fructe exotice din M...

— El te plătea ?

— Da...

— Pe teritoriul țării noastre, cu cine țineai legătura ?

— Înaintea fiecărei curse... spre România, domnul Zamba îmi indica unde, cum și la ce oră trebuie să telefonez... Telefonam de trei ori... Îmi rosteam parola...

— ...Sillone, interveni Roman prompt, știind ce efect dezarmant are asupra infractorului o asemenea intervenție. Nu se înșelă. Marinarul se muie și mai mult.

— Da... da... Sillone...

— După asta, aşteptai zece minute lîngă telefon... Te suna ...cine ?

— Nu ştiu... Mă întreba doar atîta : „Sillone“ ? Iar eu trebuia să răspund direct în franceză : „Da, domnule, eu sînt“, pe urmă îmi spunea unde şi la ce oră trebuia să iau în primire cutiile...

— Atît ?

— Da...

— Deci singurul coleg de bandă pe care îl cunoşti e... Roman nu pronunţă nici un nume.

— Numai din vedere...

— A fost singurul cu care ţineai legătura ?...

— Da... N-am schimbat niciodată vreo vorbă cu dînsul...

— Ci numai sacoşe... Unde ţi-ai făcut instruirea ?

— Zamba mi-a făcut-o... Luam „compotul“ şi-l introduceam pe vas...

— Aşadar, recunoşti că înşelai buna credinţă a vameşilor români ?

— Da, recunosc...

— Recunoşti că ai călcat legile României şi că te-ai făcut vinovat de contrabandă de stupefiante ?

— Da, recunosc.

— Aşadar, domnule Gomez, recunoşti că arestarea dumitale este îndreptăţită ?

— Recunosc...

— E foarte drăguţ din partea dumitale... Fii amabil şi scrie tot ce-ai declarat. La ce oră spuneai că „Atlantida“ îşi ridică ancora ? La şase, nu-i aşa ? Ei bine, vreau ca pînă la şase comandantul vasului să primească nu numai o copie după declaraţia dumitale, ci şi o scrisoare în care să-ţi recunoşti vinovăţia. S-a făcut ?

— S-a făcut, se grăbi contrabandistul Joseph Gomez să accepte propunerea.

6

Locotenentului Răşcanu îi reveni misiunea să-l întîmpine pe responsabilul bufetului „La marinarul vesel“. Acesta, agitîndu-şi sacoşa, îşi manifestă indignarea fără să se sfiască.

— Aştept de aproape trei ore... Mi s-a spus că mai aveţi nevoie de nişte informaţii suplimentare la afacerea aceea cu ceasurile... Ce informaţii mai aveţi nevoie? Mă luaţi din piaţă, mă ţineţi aici... Cum se numeşte asta, tovarăşe locotenent ? Sînt şi eu un om al muncii... răspund de un local... Se poate una ca asta ?... Şi îi mai îndemnaţi pe cetăţeni să fie vigilenţi... Dacă ştiam...

Se opri, căci zărise lîngă fereastră spatele lat şi vînjos al unui ins care parcă încremenise admirînd cum pogoară peste oraş umbrele înserării.

— De ce ai tăcut ? Ei, hai, spune, ce-ai fi făcut ? îl necăji Răşcanu.

— O să scriu la...

— Domnule Purje, nu-l lăsă ofiţerul să-şi termine fraza, vorba lungă sărăcia omului... Şezi... Problema e mult mai gravă decît îţi închipui dumneata... Nu te-am adus aici pentru chestia cu ceasurile lui State, ci pentru celelalte afaceri.

— Celelalte afaceri ? ! ? Nu înţeleg. Pe faţa plină şi lucioasă de transpiraţie a gestionarului apăru o expresie de naivitate. Care celelalte, tovarăşe ?

— Fără *tovarăşe*, îl avertiză Răşcanu.

Brusc, Vasile Purje se mohorî. Cercetă plictisit spinarea insului de la fereastră, de parcă ar fi vrut să-i solicite sprijinul.

— Nu înţeleg, zise el dezolat... sînt cu gestiunea în ordine... Nu am avut nici o abatere de la disciplina financiară... Sînt mereu dat ca exemplu...

— Şezi !... Pune sacoşa pe masă ! îi ordonă Răşcanu.

Vasile Purje se lăsă pe scaun prudent.

— Uită-te la uşă ! îl îndemnă Răşcanu.

Roman urmări scena cum se reflectă în geamul ferestrei larg deschise — uşa se deschise îngrozitor de încet, Purje se răsuci să vadă cine intra. Dădu cu ochii de marinarul de pe „Atlantida“, dar nici un muşchi al feţei nu-i trădă spaima. Joseph Gomez se opri la un pas de Purje, de parcă ar fi vrut să-i arate sacoşa cu cele şase cutii de conserve desfăcute.

— Îl cunoşti ? îl întrebă Răşcanu.

— Nu... de unde să-l cunosc ? Pare să fie un străin.

— Nu l-ai văzut niciodată ?

— Nu.

— Ce zici de sacoşa lui ? zîmbi Răşcanu şmechereşte.

— Păi, ce să zic ? înălţă Purje din umeri.

— Seamănă cu a dumitale...
— Ce, parcă numai un cîine e scurt de coadă ?...
— Şi vezi ce are în sacoşă ? Conserve... şase cutii de compot de pere...
— Văd... şi ce-i cu asta ? se miră el uitîndu-se la spatele voinic al omului de la fereastră.
— Dumneata ce ai în sacoşă ?
Ochii lui Purje se mîniară, se făcură mici. Răspunse în silă :
— Vă bateţi joc de mine... Nu-i frumos.
— Te-am întrebat destul de clar : dumneata ce ai în sacoşă ?
— Ce să am ? ! Apucă supărat sacoşa şi o ridică deasupra mesei. Poftim ! Piersici şi compot de pere... Puteţi să le deschideţi dacă vreţi !
— Şezi, linişteşte-te ! Cruţă-ţi nervii... o să mai ai nevoie de ei, îl sfătui locotenentul, apoi i se adresă lui Gomez în italiană :
— Îl cunoşti pe omul de pe scaun ?
— Şi ! Îl cunosc, recunoscu Gomez.
— Ai înţeles ce-a spus ? îl întrebă Răşcanu pe Purje.
— De unde dracu' ? îşi ieşi bufetierul din fire. În aceeaşi clipă, înţelesese că săvîrşise o greşeală fatală. O clipă, îl bătu gîndul să mai îndrepte ceea ce mai putea să fie îndreptat, cînd auzi răsunînd în încăpere o voce cunoscută :
— Colac peste pupăză, mai eşti şi prost.
Bufetierul zvîcni de pe scaun şi se uită spre fereastră. Recunoscu în insul de lîngă fereastră pe „contrabandistul de ceasuri" şi îngălbeni. Roman se apropie atunci de masa de lucru şi o vreme, într-o tăcere deplină, îl privi batjocoritor.
— Zi aşa : „De unde dracu' să înţeleg ?" îl zeflemisi căpitanul. Ai uitat subit italiana... Dar pe mine m-ai înţeles. Sau poate ţi-ai pierdut memoria şi nu mai ştii cine sînt ?
Purje înmărmuri cu gura căscată : ochii i se rotunjiră, gata parcă să-i iasă din orbite... Lovitura de teatru fu atît de puternică, încît la întrebarea următoare formulată de Răşcanu, Purje murmură înghiţindu-şi saliva :
— Recunosc... spun... spun totul...

7

Fragmente din declarația lui Vasile Purje

„Știam că nu ne ocupăm de transportul compotului de pere sau de piersici, ci de contrabandă de heroină. Precizez că nu e vorba de introducerea heroinei în țară, de comercializarea ei pe piața românească. Afacerea ar fi fost falimentară din capul locului. Activitatea noastră se limita strict la îndeplinirea unei singure misiuni — tranzitul stupefiantelor Reprezentam doar o escală, o escală ca multe alte escale pe itinerarul foarte încîlcit pe care heroina îl străbate pînă ajunge la destinație...

Interpolul n-are cum să-și vîre nasul în Constanța... Tom a fost acela care m-a numit șeful micului, dar prețiosului depozit de tranzit. Marfa intra în țară ambalată în cutii de conserve de dimensiunile cutiilor românești de conserve. Etichetele străine de pe ele indicau „compot de ananas", „compot de mandarine". Marinarii străini îmi lăsau mie compotul de ananas. Alți doi membri ai bandei, de pe cargourile „Piatra Arsă" și „Graurul", erau așteptați la punctul de control al lui Miroiu. El lua în primire „conservele" pe care apoi, tot mie mi le aducea. Obligația mea era să iau cutiile în primire, să le schimb etichetele. Procedam în felul următor : le dezlipeam pe cele străine, înlocuindu-le cu ale noastre. Cutiile deveneau, astfel, „compot de pere" sau „compot de gutui", made in România, deci atît pentru vameșii noștri, cît și pentru cei străini, în afară de orice bănuială. De la mine porneau mai departe numai prin alți membri ai bandei, mateloți pe vasele străine.

Eu eram cel care ținea o evidență a cutiilor ce intrau sau ieșeau...

Miroiu cunoștea natura contrabandei. Îmi aducea cutiile de conserve mai mult sau mai puțin conspirativ. În ultima vreme se cam lăcomea, cerea într-una bani... Devenise, așa cum auzisem, cartofor...

Țineam legătura cu cinci marinari străini. Nu le cunosc decît poreclele : Ibrahim, Sillone, Thor, Jose și Pierre. Se prezentau gata instruiți. Ridicau „cutiile" după același sistem... Nu știu cine dirija această mișcare. Tom în nici un caz. Vocea

de la telefon parcă nu era a lui. Vocea îmi comunica doar atît : „Mîine o să te întîlneşti cu Thor, ori cu Sillonc... Predai cinci cutii". Pentru mine, acest mîine însemna ora 12,15, în acelaşi loc : la piaţă. Declar încă o dată că nu cunosc numărul de telefon al lui Tom... Ştiu de existenţa a trei posturi telefonice... Pentru fiecare zi a săptămînii era de serviciu unul dintre cele trei posturi. De exemplu, la telefonul 14.65 nu puteam telefona decît luni şi joi ; la 12.35, numai marţi şi sîmbătă... la 11.32, numai miercuri şi vineri... şi nu la orice oră. Exista un program : dimineaţa între 9—12, iar după-amiaza între 16,30 şi 18,30. Parola era următoarea : formam numărul respectiv de trei ori la rînd. A treia oară, cineva răspundea printr-un „alo !", iar eu pronunţam parola „Cu Mitică", după care închideam aparatul. Peste exact zece minute, eu eram cel chemat, telefonul suna de trei ori — un glas — totdeauna acelaşi — îmi arăta ce am de făcut... În anumite situaţii urgente sau alarmante, Tom îmi telefona direct, conform aceluiaşi sistem — suna de trei ori.

Încă de acum trei săptămîni fusesem încunoştiinţat că Miroiu figurează pe lista noastră neagră. Săvîrşise o greşeală. Nu ştiam ce fel de greşeală. Tom mi-a cerut să întrerup orice legătură cu dînsul... Zilele trecute, mi s-a comunicat că Miroiu s-ar fi sinucis...

...Afacerea cu ceasurile „Marinarului italian" m-a tentat oarecum. În acest sens însă, ordinul „şefului" suna foarte drastic. „Nici o afacere fără aprobarea lui". „Italianul" însă mi-a oferit prilejul să termin o dată pentru totdeauna cu State care, dacă nu mă înşel, lucra pe cont propriu. Acest adevăr l-am aflat abia în ultima vreme. L-am denunţat ştiind că, astfel, îmi întăresc poziţia...

...În cămara locuinţei mele veţi găsi treizeci de cutii de heroină ; sînt toate etichetate cu *compot de pere*. Sînt stivuite în felul următor : cutiile care formează baza sînt într-adevăr de compot ; rîndurile doi, patru, şase sînt cele cu heroină... Tot acolo veţi găsi un plic mare cu etichete de rezervă...

...Mi se plătea, dar nu în bani, ci în diverse obiecte de valoare : ceasuri de aur, brichete, butoni... Soţia mea îmi cunoştea activitatea."

XI

„Aristotel" — omul cu idei

1

Ora 18

Casa, deşi în centru, nu era prea arătoasă. Chiar din stradă, nimereai într-un gang întunecos ; o scară de lemn, cu trepte putrede, ducea către singurul cat al clădirii. O femeie tînără, drăguţă, se opri în dreptul gangului, îşi înălţă privirile între cele două ferestre închise ce dădeau în stradă. Se hotărî, în sfîrşit, să intre, urcă treptele încet, şovăitor. La capătul scării, se pomeni în faţa a trei uşi. O alese pe cea din mijloc şi pentru că nu descoperi nici o sonerie, ciocăni discret. De dincolo se auziră paşi tîrşiţi. Apoi uşa se crăpă.

— Cu cine doriţi ? fu întrebată.

În lumina obscură a palierului, femeia zări faţa plăcută a unui bărbat trecut de mult de cea de-a doua tinereţe.

— Cu domnul Traian Grigorescu, răspunse.

— Eu sînt...

— Vin din partea prevederilor sociale, se recomandă ea zîmbind cochet... şi dădu să deschidă poşeta.

— Poftiţi în casă, o invită Traian Grigorescu.

Delegata prevederilor sociale mulţumi şi răspunse invitaţiei. Intră într-o încăpere nu prea mare, mobilată cu acurateţe ; se vedea că domnului Grigorescu îi plăcea să stea într-un fotoliu balansoar şi să citească ori să urmărească programul „micului ecran".

Ochii mari, cu gene artificiale ai tinerei, se opriră în treacăt pe micuţa bibliotecă a interiorului.

— Ce doriţi ? întrebă gazda cu un zîmbet curtenitor.

Îşi îmbrăcase în grabă, peste pijama, un halat subţire de casă. Ţinuta sa, deşi sumară, degaja un aer aristocratic. Îi plăcuseră femeile în tinereţe, îi plăceau, pesemne, şi acum, căci îşi privea vizitatoarea cu un surîs dulce şi curtenitor...

— Am venit, îi explică ea dînd uşor capul pe spate şi scuturîndu-şi părul, să vă întreb dacă primiţi pensia cu regularitate, adică în termen. Ştiţi, efectuăm controale...

Traian Grigorescu îi spuse că primeşte pensia la vreme, mai vru să spună şi alte lucruri, dar sună telefonul. Se scuză şi, urmărit de ochii femeii, se îndreptă spre aparat. Ridică receptorul şi rosti, după o scurtă pauză : „Da. Eu. Bine". Puse receptorul la loc şi, cu mîinile înfundate în buzunarele halatului, se întoarse spre vizitatoare.

— Serviţi un vermut sau preferaţi un coniac ?

— Mulţumesc... nu vă deranjaţi... Bineînţeles, un coniac, răspunse ea şi surîse provocator.

2

Ora 19

Spre seară, bătrînul profesor Traian Grigorescu ieşi din casă să se plimbe. Vecinii, mai cu seamă cei de la parter, îi ştiau ceasul plimbărilor, se obişnuiseră să-l vadă coborînd şi luînd-o încet, cu pas rar şi egal, către artera principală a oraşului ; se obişnuiseră să-l mai vadă îmbrăcat într-un costum alb, demodat, cam larg pe trupul său încă voinic...

Într-adevăr, pensionarul se îndrepta seară de seară către parcul din preajma Teatrului de Stat. Trecea, mai întotdeauna, prin dreptul aceluiaşi chioşc de ziare, unde se oprea şi-i cerea vînzătoarei care-l cunoştea „Informaţia", apoi o pornea mai departe. Îşi avea în parc o bancă a lui, pe care n-o „înşela" niciodată ; dacă o găsea ocupată, se învîrtea în jurul ei pînă ce o vedea liberă.

În seara aceea, n-o găsi ocupată. Se aşeză mulţumit, privind cu îngăduinţă părintească la cei din jur. Era prea întuneric să citească ziarul, dar destulă lumină pentru a putea distinge feţele oamenilor care i se perindau prin faţă. Îi plăcea acest joc nesfîrşit de chipuri omeneşti. Se uita lung şi cu un

licăr de plăcere după perechile de îndrăgostiţi. Unora le zîmbea, îmbărbătîndu-i din ochi. Altora le arunca priviri dojenitoare: „Nu vă e ruşine ? !... Vă sărutaţi în văzul lumii!".

Se aşeză picior peste picior, îşi întinse braţele, ca două aripi albe, pe spătarul băncii, şi se lăsă în voia privirilor.

Curînd însă se petrecu un incident care tulbură tihna bătrînului. Pe alee se ivi un tînăr pus pe harţă. Acesta, fără nici o introducere, se repezi la Traian Grigorescu şi începu să-l împroaşte cu vorbe de ocară.

— Neruşinatule !... Bătrîn libidinos ce eşti ! striga tînărul. Te legi de logodnicele oamenilor.

Luat prin surprindere, Traian Grigorescu se ridică descumpănit în picioare şi se uită îngrijorat la trecătorii care, curioşi, se opriseră locului, amuzaţi de caracterul scandalului.

— Tinere, se bîlbîi pensionarul, încercînd să se apere, e o eroare...

— Eroare ? ! ? strigă celălalt şi mai tare. Auziţi-l pe dumnealui : „eroare" ? ! ?. Logodnica mea, tovarăşi, se adresă el curioşilor din jur, lucrează la Prevederile sociale şi a fost trimisă pe teren în control. Şi a ajuns la acest Don Juan ieşit la pensie...

— Măsoară-ţi cuvintele ! se mînie bătrînul, gata să se ridice şi să-l lovească.

— Ei, şi dumnealui, nu se lăsă tînărul intimidat, s-a luat de logodnica mea mai întîi cu coniac... apoi cu lichior... Stai că-ţi arăt eu, bătrîn libidinos !

Îşi făcu apariţia şi un reprezentant al autorităţilor publice. Încercă să aplaneze conflictul, dar nu izbuti. În cele din urmă, în hohotele şi glumele mulţimii, cei doi scandalagii luară drumul miliţiei.

— Mă rog, tovarăşe, nu mi-e teamă, se învoi tînărul. Dacă e nevoie, o chem şi pe logodnica mea...

3

Ora 20

Traian Grigorescu nu părea de loc enervat de situaţia în care se găsea. Căsca, iar în răstimpuri, de parcă ar fi vrut să atragă atenţia ofiţerului de miliţie că timpul nu

stătea pe loc, își scotea ceasul din buzunar și-l cerceta ostentativ. Cînd acele arătară opt și jumătate, bătrînul vorbi pe un ton împăciuitor :

— Vă rog să lămuriți mai repede situația mea. Unde e zurbagiul care m-a reclamat ?

— E în alt birou, îl lămuri locotenentul Rășcanu.

Roman îi atrăsese atenția că va întîrzia și îi ordonase să nu se întreprindă nimic în absența sa.

„A fost un bărbat frumos, puternic, își spunea Rășcanu iscodindu-l. Și acum se ține bine. Aduce cu un nobil scăpătat, coborît dintr-un film britanic, cu castele în paragină."

Ora 21

În jurul orei nouă se ivi și Roman ; era mult mai bine dispus decît la plecare. Locotenentul privi înveselit cum își freca bucureșteanul scăfîrlia de arici. Roman nu trecu imediat la birou, ci își luă de o parte colaboratorul și îi șopti : „E în regulă... Mi-i introduci pe rînd, în ordinea asta : Jugănaru, Purje, Leonida... Toni să nu plece..." „'Nțeles" răspunse Rășcanu și ieși.

— Așadar, vă plac puicuțele, zise Roman, după ce se așeză la birou. Bravo ! Scandal în plin centrul orașului. Buletinul, vă rog ! Zîmbea amuzat parcă de ce i se putuse întîmpla unui bătrîn pensionar. Acesta însă prefera să tacă. Întinse respectuos actul cerut. Roman citi cu glas tare datele cuprinse în Buletin, apoi confruntă fotografia cu originalul. Constată, la rîndu-i, că Traian Grigorescu fusese un bărbat frumos ; mai păstra și acum în expresia feței trăsăturile virile care-i dau unui bărbat un farmec aparte.

— Vă rog, lămuriți mai repede ce e de lămurit, vorbi, în sfîrșit, pensionarul, uitîndu-se fix în ochii ofițerului... S-a creat un moment penibil... Recunosc...

— Da, ați avut ghinion, fu Roman de acord. Și-i zîmbi încurajator.

— Sînteți bărbat și o să mă înțelegeți... Cînd i-am oferit un coniac, n-a zis nimic... nu m-a refuzat...

— Asta cam așa e...

— Vă rog să încheiem ce e de încheiat...

— Să încheiem, se învoi Roman și apăsă pe un buton.

Răşcanu îl introduse imediat pe Jugănaru. Căpitanul îi făcu semn acestuia să se apropie. Grigorescu se răsuci şi el pe un scaun : văzu în faţă un bărbat care, după toate aparenţele, părea să fie un marinar. Cînd li se încrucişară privirile, nici unul nu tresări. Roman rămase puţin dezamăgit : se aşteptase să-l vadă pe Jugănaru surprins de actul confruntării.

— Îl cunoşti pe dumnealui ? îl întrebă Roman.

— Nu, răspunse ucigaşul lui Miroiu.

— Dar dumneavoastră ?

— Nu l-am văzut în viaţa mea, declară Grigorescu.

Roman îi făcu locotenentului un semn să-şi ia „marfa". Pe chipul brăzdat de cute energice al bătrînului răsări un zîmbet blînd, înţelegător, uşor ironic. Zise :

— Nu vă supăraţi, dar nu văd nici o legătură între ceea ce întreprindeţi şi ceea ce s-a petrecut în parc.

— Sînt mai multe reclamaţii, zîmbi şi Roman.

— Mai multe reclamaţii ? ! ? se minună el. Glumiţi ! O fi vorba de o confuzie... de o eroare...

— S-ar putea. Oamenii, chiar atunci cînd poartă uniforme, sînt supuşi greşelilor.

— Oare aşa trebuia să înţeleg prezenţa mea aici ? Sînt în vîrstă... sînt şi înţelegător, însă...

— Să ne grăbim, deci... Nu de alta, dar să ne lămurim pînă la capăt...

Fu introdus şi Vasile Purje. Confruntarea nu dădu nici un rezultat folositor : era clar că cei doi nu se cunoşteau.

— Nu pricep nimic, înălţă Grigorescu din umeri. V-aş ruga să mă cruţaţi. Unde e tînărul care a provocat scandalul ?

— A dat declaraţia şi a plecat...

Traian Grigorescu îşi scoase ceasul din buzunar, clătinînd dojenitor din cap.

— În fond, aş putea să ştiu şi eu de ce sînt acuzat ? Ce vrea de la mine ?... De fapt, el a provocat scandalul. Zău aşa, şi iată, dumnealui a plecat, iar eu mai sînt aici... E tîrziu şi...

— Dacă doriţi, îl înfruntă Roman calm, puteţi să telefonaţi acasă... S-ar putea să mai întîrziem un pic.

— Mulţumesc, n-am telefon şi n-am nici cui telefona...

— Sînteţi convins că n-aveţi telefon ? stărui Roman.

— Nu-mi arde de glume, se supără bătrînul.

Căpitanul deschise dictafonul şi ordonă : „Să vină la mine Toni Manolache !"

Un minut mai tîrziu, Grigorescu avu marea surpriză de a da ochii cu domnişoara Cristina Bălănescu de la Prevederile sociale şi, fără voia sa, tresări.

— M-aţi chemat, tovarăşe căpitan ? întrebă ea cu acelaşi surîs cochet.

— Da, tovarăşe locotenent. Astăzi după-amiază i-aţi făcut o „vizită" cetăţeanului din faţa dumneavoastră...

— Da !

— Recunoaşteţi şi dumneavoastră, domnule Grigorescu ?

— Da...

— Tovarăşe locotenent, în timp ce v-aţi aflat în locuinţa dumnealui ca trimis al Prevederilor sociale, aţi auzit telefonul sunînd ?

— Da, l-am auzit, tovarăşe căpitan. Am văzut apoi gazda ridicînd receptorul şi vorbind.

— Mulţumesc, tovarăşe locotenent Manolache. Vă puteţi retrage...

Roman se aştepta să-l vadă pe Grigorescu intrînd în panică. Acesta însă părea tulburat nu atît de descoperirea aparatului, cît de apariţia femeii.

— Recunoaşteţi deci că deţineţi un telefon ?...

— Da, recunosc şi încă unul clandestin. Rîse ca şi cînd ar fi făcut cine ştie ce glumă amuzantă.

— Atunci, de ce n-aţi mărturisit-o din capul locului ?

— Pentru că maiorul de securitate Sturcea mi-a cerut să nu dezvălui în nici o împrejurare existenţa telefonului şi a misiunii mele... Bineînţeles, numai în prezenţa dumnealui...

— Totuşi, acum i-aţi călcat indicaţia, de ce ?

— Sînt bătrîn... sînt suferind de gută... Nu mai pot să suport jocul ăsta... Vă rog...

— O clipă. N-am terminat încă, îl avertiză Roman. Precum vedeţi, sîntem plini de surprize.

— Nu-mi rămîne decît să mă plîng maiorului Sturcea.

— Poftim, aveţi telefonul la îndemînă... sau v-aţi răzgîndit ?

— De obicei, el mă cheamă... Nu-i ştiu numărul de telefon... La drept vorbind, nu l-am văzut niciodată.

Roman apăsă iarăşi pe butonul de pe birou. După nici un minut îşi făcu apariţia „vînzătorul de ziare". Traian Gri-

gorescu nu se uitase să vadă cine intră: părea că din clipa în care invocase numele maiorului de securitate, situația îi devenise indiferentă...

— Domnule Leonida, răsună glasul energic al lui Roman, uitați-vă bine la cetățeanul care se găsește în fața dumneavoastră, îl recunoașteți ?

O clipă, Leonida clipi des din pleoape, de parcă ar fi căutat să-și amintească un lucru deosebit de important, după care îndrăzni să-i arunce insului de pe scaun o privire scrutătoare. Se înveseli brusc, înaintă milităreşte doi paşi, apoi exclamă :

— Să trăiți, tovarăşe maior. Bucuros să vă văd... Am întrebat de dumneavoastră... Banii pe luna trecută să știți că nu i-am primit...

„Maiorul" lăsă ochii în pămînt ; simțea cum îl sfredelesc privirile victorioase ale ofițerului și încerca din răsputeri să nu-și piardă stăpînirea de sine.

Ora 21,30

— E mintea mea, se lăudă bătrînul. Eu am născocit tot acest mecanism de lucru al „filialei".

Roman zîmbi abia perceptibil ; starea euforică a arestatului, iscată din propriile sale mărturisiri, îl amuza.

— Recunoașteți, domnule căpitan, organizarea e foarte ingenioasă.

— A fost, zise Roman, încercînd să-l readucă pe pămînt, dar pensionarul o ținea într-ale lui, continua să se laude, să se minuneze de toate cîte îi trecuseră prin minte.

Roman îl lăsă să zburde ; îl asculta însă cu atenție, studiindu-i fiecare mişcare.

— Orice bandă trebuie să aibă un creier organizatoric, teoretiza Traian Grigorescu triumfător. În cazul acesta, eu am fost creierul, triumfă el.

— Unde e Tom ?

— O să vă spun. Vorbi însă despre cu totul altceva. Inteligența obligă, de aceea nu pot să nu apreciez și inteligența altora, chiar și a potrivnicilor mei. Dumneavoastră ați ajuns pînă la mine, ați reușit să-mi descoperiți bîrlogul. Zău, dar asta-i formidabil. M-ați momit ca pe-o fiară, m-ați scos din bîrlog, mi-ați dat peste cap sistemul de apărare și asta mi se pare și mai formidabil.

„Ce vrea ? De ce bate cîmpii ?" se întreba Roman încercînd să descifreze firea arestatului. Ce vrea să însemne beţia lui de cuvinte ? Să fie doar o simplă manifestare specifică septuagenarilor, sau pur şi simplu îi place să se laude, să fie lăudat ?"

— Recunoaşteţi, domnule căpitan, că sînt ingenios ? se rugă Traian Grigorescu...

— Recunosc, răspunse Roman făcîndu-i jocul. Subtil şi ingenios...

Ochii obosiţi ai arestatului se aprinseră de flacăra satisfacţiei. Murmură tulburat :

— Ei bine, reţineţi, ingeniozitatea mă caracterizează !

— Aşa e... sistemul conspirativ al legăturilor telefonice nu l-am mai întîlnit.

— Unde să-l mai întîlniţi, domnule căpitan ? Sprîncenele i se înălţară brusc a mirare. Şase luni de zile am lucrat la elaborarea întregului mecanism organizatoric al bandei. Şi apoi, pînă ce l-am prins în capcană pe cel de la telefoane...

— Unde e Tom ?

— Tom ?! exclamă Traian Grigorescu... Nu vă mai neliniştiţi atît. Vă spun cu de unde-l luaţi. Da' ce ziceţi de chestia cu maiorul Sturcea şi vînzătorul de ziare ?

— E tare ! îl laudă căpitanul. „Ce vrea ? Ce urmăreşte ? continuă Roman să se întrebe. Face pe senilul... Simulează... Oricum ar fi, e timpul să pun punctul pe i."

— Ascultă, domnule Grigorescu, de unde să-l iau cu pe Tom ?

— Nu e cazul să vă mai frămîntaţi domnule căpitan. Prin aruncarea în aer a sistemului meu de apărare, v-aţi deschis şi principalul drum care duce direct la Tom. De astă dată, tonul arestatului i se păru ofiţerului ceva mai sobru, mai potolit. Să ne uităm şi să vedem cît e ceasul ! Îşi scoase, din buzunărelul de la pantaloni, ceasul „Omega" şi zise, dispus parcă de a colabora la prinderea complicelui său : O, mai aveţi timp ! aprecie el. Tom nu locuieşte în Constanţa, ci la Bucureşti. Face naveta cu avionul... În noaptea asta, la orele 23, conform graficului, mă va vizita...

Roman nu-şi putu stăpîni o tresărire. Pensionarul o observă. Căută să-l liniştească.

— Are o cheie de la locuinţa mea. Mă vizitează în absenţă... Aşa-i regula... Nu stă decît zece minute, apoi pleacă...

— Cum, în absența dumitale ? De ce ? Tot dumneata ai născocit și asta ?

Pensionarul clătină din cap în semn că ideea nu-i aparține.

— În odaia mea se află ascunsă în gura sobei o casetă de fier... E a lui... Am preferat să nu știu ce anume ascunde Tom în casetă... Astă seară va veni... Vecinii îl știu ca pe un văr al meu... Îl puteți lua de la mine ca din oală...

Un surîs larg i se ivi pe chip și Roman avu sentimentul că arestatul se bucura la gîndul că Tom va fi luat ca din oală. „M-a cam zăpăcit pensionarul ăsta ingenios, își spuse Roman. Ce să fac, să-l cred ? Ce interes ar avea să mă mintă ? E în mîinile noastre. Orice declarație falsă s-ar întoarce împotriva lui ca un bumerang. Doar să nu-i pese de eventualele lovituri ale bumerangului."

Celălalt, intuind parcă gîndurile ofițerului, căută să-i cîștige încrederea.

— Pe Tom o să-l prindeți, n-o să fie prea greu. Cu șeful lui însă o să fie ceva mai greu...

— Cum, Tom are și el un șef ?

— Desigur. Șeful lui — doctorul King — reprezintă legătura bandei cu „filiala" de aici... Nu știu unde își are domiciliul.

Roman își cercetă ceasul de la mînă. Avea destul timp să ia cuvenitele măsuri, mai cu seamă că locuința ingeniosului pensionar fusese pusă sub supraveghere.

— Deci nu-l cunoști ?

— Nu.

— Nu știi cine e ? stărui Roman.

— Știu doar atît... că în fiecare lună apare un alt personaj... o altă legătură... Iar în treaba asta n-am vrut să mă vîr... Eu... ideile mele...

— Deocamdată, îl întrerupse Roman, ne oprim aici. O să te retragi...

— La „camera de meditații", glumi Traian Grigorescu.

— Ai mai stat ?

— Nu, nu... se apără arestatul.

— O să te retragi și o să scrii totul mai pe larg... Jocul s-a terminat.

— Da, aveți dreptate, jocul s-a terminat. Domnule căpitan, ați pus mîna pe celebrul „Aristotel — omul cu idei"... Sînteți

prea tînăr ca să fi auzit de mine... În 1937, mă căutau toate poliţiile din Europa... Nu ştiu dacă e permis...

— Nu, nu, nu e permis, rîse Roman şi, dornic să stăvilească la vreme o nouă efuziune sentimentalo-euforică a celebrului pensionar, apăsă pe buton. Se ivi de îndată un plutonier major. Arestatul se ridică, spuse noapte bună şi se îndreptă spre ieşire. Cînd ajunse lîngă uşă, Roman îl opri :

— Stai, domnule Grigorescu, aş vrea să te mai întreb ceva...

— În faţa învingătorului, declară el patetic, mă plec cu respect...

XII
Marele patron

1

Ora 23,00

Debaraua era îngustă și sufocantă, ca un sicriu. Mirosea a naftalină. Și pe măsură ce minutele se scurgeau, așteptarea se transforma într-un chin parcă fără sfîrșit. Roman rezistă cît rezistă, dar după o bucată de vreme fu cuprins de o senzație apăsătoare — minutele i se păreau ceasuri nesfîrșite. Transpira întruna, iar maioul și cămașa i se lipiseră neplăcut de piele. Și doar era obișnuit să aștepte ; își educase voința în acest sens. Niciodată însă nu-i fusese dat să-și aștepte prada în asemenea împrejurări. Încercă să se gîndească la cu totul altceva decît la misiunea pe care urma s-o ducă la îndeplinire... Lili îi răsări de îndată înaintea ochilor ; era bosumflată iar privirile pline de reproș... „Mi-ai făgăduit un concediu, îi spunea, și nu te-ai ținut de cuvînt... M-ai lăsat la București, lîngă o bolnavă de nervi, iar tu te-ai cărat din nou pe litoral." Roman zîmbi în neștire. I se păru că Lili se furișase în debara, lîngă dînsul, ușoară ca un fulg. Îi auzea în beznă, chiar lîngă ureche, glasul dojenitor : „Ce coincidență, scumpule, să ți se încredințeze o misiune tocmai pe litoral..."

Prinsese un zgomot sau i se păruse numai ? Imaginea iubitei se topi brusc. Își încordă auzul. Nu, nu, i se păruse. „Ce naiba, stăpînul casei ar fi putut să-i indice o altă ascunzătoare, să te poți mișca, să faci un pas de ici pînă colo." Roman își ștergea la nesfîrșit sudoarea ce i se prelingea de pe frunte pe obraji ; își simți în palme batista ca pe o cîrpă scoasă dintr-un lighean cu apă. Dacă Traian Grigorescu nu-l mințise, atunci nu mai avea mult de așteptat. Se uită la ceas : acele fosfores-

cente ale cadranului îl încurajară : „Nu mai ai mult, șefule !" Își aminti de euforia lui „Aristotel — omul cu idei", dar și de dorința acestuia de a-l ajuta să-l captureze pe Tom cît mai repede. Cît și pînă unde poate să se încreadă în această dorință? Și bătrînul îi vorbise de misteriosul doctor King... conducătorul din umbră al bandei... prin Tom. Dacă totul se va desfășura normal, va ajunge și la King... Își cercetă din nou ceasul. Tom ar fi trebuit să-și facă apariția... Binețeles, dacă era punctual sau dacă mecanismul ceasului său funcționa bine. Și gîndul că „Aristotel — omul cu idei" ar fi putut să-l păcălească, vîrîndu-l într-o debara sufocantă, începu să-l îngrijoreze. „Stă acum în «camera de meditație» și rîde... se amuză pe socoteala mea", îi trecu lui Roman prin minte și, dintr-o dată, oasele începură să-l doară pe la încheieturi.

Un zgomot, venind dinspre ușă, ajunse la urechile sale și căpitanul tresări. „Vreau să cred că nu am năluciri", își zise. O cheie fu răsucită în broască. „El e !" Se sperie că propria-i respirație ar putea să-l dea de gol. Cineva intrase... închisese ușa în urma sa. Pașii celui care intrase erau moi, ca de pisică. Roman își simți inima bătîndu-i cu putere, gata parcă să-i spargă coșul pieptului. Tom se apropiase de debara sau nu era decît o simplă senzație. Îl fulgeră un gînd : „Traian Grigorescu îl vîrîse anume în debaraua asta, știind că primul lucru pe care-l va face Tom va fi să umble la ea". Roman duse mîna la revolver, gîndind cu luciditate — prima lovitură va fi și cea hotărîtoare. Tom, într-adevăr, se apropiase de ascunzătoare, dar ca să răsucească un comutator. O lumină slabă se aprinse în încăpere. Roman răsuflă ușurat. Abia acum descoperi cît de bun era „sicriul" recomandat de „Aristotel — omul cu idei". Debaraua avea cîteva crăpături prin care se zărea, zăbrelit de lumină, interiorul camerei. Își „lipi" ochii de liniile acelea de lumină. Tom trecu de cîteva ori prin raza sa vizuală. Nu-i zări chipul — era o imposibilitate — ci numai părți ale trupului său masiv. Un timp, nu mai zări nimic, în schimb îi auzi mișcările. Roman răsuflă ușurat. „Aristotel" nu-l mințise. Presupunea că Tom umbla la sobă. Puțin mai tîrziu, prinse clinchetul unor chei... deschidea caseta. Minutele se scurgeau la fel de încet și epuizant. Abia acum, cînd Tom umbla la casetă, Roman își aminti de Rășcanu. Bătuse și ceasul lui : urma să intre în scenă dintr-un moment într-altul. Numai de nu ar întîrzia. Ar fi pus în primejdie însuși planul de acțiune. Cît

timp trecuse ? De acolo, din ascunzătoarea sa sufocantă, i se păru că trecuse îngrozitor de multă vreme. Tom închise caseta ; auzise distinct cum lăsase capacul metalic să cadă...

Deodată, cineva ciocăni la uşă. Roman strînse revolverul. Nu se îndoia nici o clipă că la uşă se afla Răşcanu. Tom încremenise. Ciocăniturile se repetară. Roman îl zări pe contrabandist trecînd prin faţa debaralei — se îndrepta spre uşă cu aceeaşi paşi de pisică. „A sosit şi clipa !" îşi spuse Roman. Ciocăniturile din uşă îi răsunară în urechi ca nişte tunete asurzitoare. „Cine-i ?" întrebă Tom prevăzător. Cel de dincolo de uşă nu răspunse : apucase clanţa şi acum o forţa. În clipa următoare, Roman deschise uşor uşa debaralei, căzînd în spatele contrabandistului. Întinse arma în direcţia acestuia şi rosti calm : „ Deschide uşa !" Tom zvîcni, răsucindu-se speriat spre necunoscutul răsărit în încăpere ca prin farmec. Văzu arma îndreptată spre pieptul său.

— Deschide uşa, Tom, îl sfătui Roman cu o voce pe cît de sfătoasă, pe atît de dezarmantă. Eşti în mîinile noastre. Deschide !

Fără a-şi lua ochii de la Roman, Tom răsuci cheia.

— Răşcanule, strigă Roman poţi să intri !

Uşa se deschise şi Răşcanu îşi arătă faţa transpirată.

— Uf ! îl întîmpină Roman oftînd. Credeam că nu se mai termină. Mi-era teamă c-o să întîrzii...

2

Ora 00,15

Roman nu putea suferi lumina rece a neonului. Era puternică şi obositoare. Simţea cum pleoapele îi devin grele şi cum somnul îi dădea tîrcoale. Îşi ridică privirile şi începu să-şi studieze adversarul : „Nu, nu-mi va fi de loc uşor, îşi spunea. Expresie inteligentă... ochi vicleni... bărbie energică."

Rămas în picioare în mijlocul încăperii, arestatul se lăsă studiat. Roman nu descoperi pe chipul său nici o umbră de îngrijorare. „Te pomeneşti că şi ăsta o să invoce pe maiorul Sturcea... Pare mai curînd plictisit decît neliniştit". Arestatul se lăsa cînd pe un picior, cînd pe altul.

În liniştea încăperii, se auzea bîzîitul uniform şi nesuferit al lămpilor cu neon. Lîngă caseta de fier confiscată în locuinţa lui Traian Grigorescu, se găseau cîteva obiecte ale arestatului. Printre ele, şi Buletinul de identitate al acestuia. Roman se aşeză la birou, luă buletinul şi-l cercetă. „Lăptoiu Petre, reciti căpitanul în gînd, născut la Găieşti, 4 iulie 1920, domiciliul: Constanţa, str. Rozelor nr. 23..." Aducîndu-şi parcă aminte de ceva, Roman îşi scrută din nou „captura". Acesta îşi încrucişase braţele, arătîndu-se indiferent faţă de tot ce întreprindea anchetatorul.

— Unde domiciliezi ? fu prima întrebare a lui Roman.

— În Constanţa, str. Rozelor nr. 23, aşa cum de altfel şi scrie în Buletin, răspunse arestatul în silă.

„Aristotel" îmi mărturisise că Tom ar domicilia în Capitală, îşi aminti Roman, că ar face naveta Bucureşti-Constanţa cu avionul.

— Profesiunea dumitale ? se răsti Roman la arestat. Unde lucrezi ?

— La O.R.A.C.A. — Dobrogea. Achizitor. Glasul egal al lui Lăptoiu Petre, zis Tom, trăda un calm imperturbabil. Aveţi pe masă toate documentele mele.

„Nu se teme. Stă calm în faţa mea, ca şi cînd nu eu l-aş fi înhăţat, ci el s-ar fi prezentat la mine, la miliţie, de bună voie, să-mi ceară ceva. Şi acum aşteaptă să-i dau acel *ceva* şi să plece." Luă un act, îl despături. „*Se adevereşte prin prezenta că tovarăşul Lăptoiu Petre este salariatul întreprinderii...* citi Roman pe sărite, *împuternicit să achiziţioneze...*"

Cercetarea actelor prezentate de arestat îl enervă. „Unul din ei încearcă să mă ducă de nas. Cine ? Traian Grigorescu sau Lăptoiu ? Să nu-i fi ştiut Traian Grigorescu domiciliul, nici locul de muncă ? se întrebă frecîndu-şi cu palma creştetul. E greu de crezut. Poate că nu l-am arestat pe Tom. Imposibil. Corespunde şi cu semnalmentele furnizate de Jugănaru. Ei, drăcie !"...

Perdelele de la fereastra deschisă a cabinetului se umflară şi o boare răcoroasă năvăli în încăpere. Înfiorat, Roman se ridică brusc. Arestatul tresări şi trecu de pe un picior pe altul.

— Care-i cheia casetei ? întrebă Roman luînd de pe birou un lanţ cu vreo zece cheiţe.

Arestatul nu apucă să răspundă ; în cabinet îşi făcu apariţia locotenentul Răşcanu. Era vesel, surîzător, iar nodul lui Adam,

la ora aceea de noapte, i se păru lui Roman mai proeminent şi mai jucăuş ca niciodată. Îi raportă căpitanului din priviri că „totul e în ordine". „Îţi mulţumesc", îi răspunse, tot din priviri, bucureşteanul.

— Deci, care-i cheia casetei ?

Privirile căpitanului se îndreptară spre chipul rece şi indiferent al contrabandistului. Un timp, se măsurară în tăcere. Deodată, Roman observă o schimbare în expresia celuilalt şi o vagă presimţire îşi croi drum în sufletul său.

— Aş vrea, murmură arestatul, cu o voce de nerecunoscut... un... Sîngele îi pieri brusc din obraji... O paloare cadaverică se întinse cu repeziciune pe chipul lui. Mai apucă să spună : „Apă !". Ochii i se făcură mari, sticloşi, apoi îngheţară. Căzu la podea, de parcă o mînă nevăzută l-ar fi frînt dintr-o lovitură fulgerătoare.

— Apă ! strigă şi Roman repezindu-se la trupul prăbuşit al arestatului.

Răşcanu apucă de pe măsuţă o cană cu apă şi o vărsă pe faţa galbenă a arestatului.

— A leşinat, fu de părere Răşcanu.

Roman se aplecă peste trupul mătăhălos al contrabandistului, cercetă ochii sticloşi şi şopti :

— Nu, n-a leşinat, a murit ! E mort...

— Îţi dai seama ce spui ? se îngrozi Răşcanu.

— E mort, repetă Roman abia auzit. Cheamă doctorul... Deşi e tîrziu... e prea tîrziu... După toate aspectele, a avut un atac de cord...

Răşcanu se repezi la telefon. Chemă urgent medicul legist de serviciu, îl imploră să vină cît mai repede, apoi abandonă aparatul şi reveni lîngă Roman.

— Vine imediat, zise.

Cuprins de un simţămînt ciudat, Roman se ridică în picioare. „Nu, n-a murit... se preface, acum o să sară în picioare şi o să-şi rîdă de noi".

Dar Tom nici gînd să se ridice. Faţa-i devenise de cretă, iar degetele i se crispaseră de parcă, în cădere, ar fi vrut să se apuce de ceva şi să se sprijine.

— Ce ghinion ! se văită Răşcanu.

— Mda, mormăi Roman cuprins de o deznădejde ce cu greu şi-o putea stăpîni. Se îndepărtă încet spre birou, încercînd să

se regăsească pe sine. Zări pe masă obiectele lui Lăptoiu Petre, alias Tom şi, fără voia sa, se întrebă de unde să-şi reia firul activităţii. Rămase nemişcat, cu ochii pe caseta de fier. „Cum, aici să se termine ? îşi vorbea. De ce ? Suferea oare de inimă omul ăsta voinic ?“ Se gîndi cu groază la rapoartele şi la formalităţile ce se cereau întocmite şi care îl vor determina, pentru un timp, să-şi întrerupă cercetările. „Moartea lui Tom mi-a barat calea spre celălalt... cum naiba îi spune ?“

În sfîrşit, se ivi şi medicul legist. Roman nu se clinti din loc. Îl lăsă pe Răşcanu să-i dea explicaţiile necesare. Medicul îngenunchie lîngă cadavru şi începu să-l cerceteze. Roman îşi mută privirile în altă parte.

— E mort, auzi într-un tîrziu verdictul medicului. După toate aspectele, cordul...

Se aşeză o tăcere adîncă, copleşitoare. Oraşul de pe malul mării dormea liniştit.

— Ce aţi hotărît ? întrebă doctorul...

— Ce să hotărîm ?! Luaţi-l... Duceţi-l la morgă. Formalităţile să-şi urmeze cursul lor firesc...

3

Ora 1,20

Roman stătea la fereastră, cu fruntea lipită de geam. Părea că doarme în picioare. Auzi cînd, sub supravegherea medicului legist, cadavrul lui Lăptoiu fu scos din încăpere.

Cîteva minute se scurseră într-o tăcere deplină.

— Mai rămînem ? întrebă Răşcanu ostenit. N-ar fi mai bine să mergem şi să ne odihnim ?

— Să deschidem mai întîi caseta, propuse Roman, cu gîndul, de fapt, în altă parte. Nici o clipă nu m-am gîndit la un asemenea deznodămînt. Să moară ! Să ceară apă şi să moară ! !...

Se desprinse de fereastră, şi se îndreptă spre birou, cu ochii în pămînt. Cînd îi ridică, văzu faţa albă a lui Răşcanu şi gîndi : „Te pomeneşti că şi eu arăt la fel“. Zise :

— Dacă eşti obosit, poţi să pleci.

— Nu într-atît încît să te las singur.

Se apropie de birou şi privi gînditor cum Roman încerca să potrivească cheia casetei. În cele din urmă, nimeri una şi deschise caseta, nu fără o anumită teamă lăuntrică.

— Ah, asta-i bună ! exclamă Roman. Dacă Tom ar fi trăit, ar fi avut la ce să răspundă... Devize... Dolari... Franci elveţieni... Cecuri străine... Îşi aminti de Virginia Munteanu şi, automat, făcu o legătură. Iată şi un paşaport străin...

Îl cercetă — era în alb... Nici un nume, nici o fotografie... O singură viză de ieşire din ţara care eliberase paşaportul...

— Ne-a scăpat un infractor de mare clasă, oftă Roman. Şi unde mai pui că drumul spre doctorul King ne-a fost barat...

— Nu uita că-l avem pe Traian Grigorescu...

— Care însă nu ştie drumul spre King, îi aminti căpitanul cu o voce amară... Frunzărind paşaportul, adăugă : N-are viza organelor noastre de frontieră şi asta mi se pare şi mai ciudat...

— Poate că Traian Grigorescu ar putea să ne furnizeze vreo informaţie...

Roman nu răspunse imediat. De la obiectele din casetă, privirile îi alunecară pe actele lui Lăptoiu. „Domiciliat în Constanţa... funcţionar la O.R.A.C.A." gîndi el. Bine, dar se cer luate cîteva măsuri... Ce naiba, cît de uşor mi-am pierdut capul !...

— Adu-mi-l pe Traian Grigorescu, ordonă Roman înviorat. Şi încă o chestiune... În noaptea asta, trebuie să aflu dacă Tom a fost căsătorit... Ce mai, o descindere se impune de la sine. Pun pe cineva să se intereseze... Rozelor 23...

Răşcanu se învioră şi el. Ieşi să ducă la îndeplinire ordinul căpitanului. Roman închise caseta şi, după ce îşi aprinse o ţigară, începu să se plimbe prin birou. „Miroiu... Virginia Munteanu... gîndea el. Devize... Contrabandă... Tom... King... Totul a mers bine, pînă în clipa cînd... Abia în cursul dimineţii o să pot să aflu cauzele morţii lui Tom..."

În dreptul ferestrei se opri ; dădu perdeaua la o parte şi privi în adîncul cerului înstelat. Găsi, ca în copilărie, carul mare, apoi cel mic. Oftă, îşi aminti de Lili...

În spatele său, uşa se deschise. Se întoarse şi dădu cu ochii de „Aristotel — omul cu idei". Se vedea că fusese trezit din somn şi că asta îi displăcuse.

— Dormeam, domnule căpitan...

— Astea-s ciudăţeniile vieţii... La miliţie, infractorii dorm, iar miliţienii sînt obligaţi să le păzească somnul...

— Te las, zise Rășcanu. Plec să lămuresc cealaltă problemă.

Roman îl aprobă din priviri, iar Rășcanu ieși, lăsîndu-l singur cu bătrînul infractor.

— Ce s-a întîmplat, l-ați scăpat ? întrebă Traian Grigorescu. Nu l-ați prins ?

— Șezi, îl pofti Roman.

— Patul din „camera de meditații“ e cam tare, spuse bătrînul după ce se așeză. Deodată descoperi pe birou caseta lui Tom ridicată de la locuința lui și pe chip îi răsări un zîmbet răutăcios. L-ați prins deci ? !

Roman se așeză la birou, în fața lui, și-l privi un timp în tăcere.

— Cunoști conținutul casetei ?

— Nu.

— Minți, îi replică Roman, deși nu ajunsese încă la o asemenea concluzie.

— Presupunînd că aș minți, cu ce ar schimba asta datele problemelor ? se interesă „Aristotel“ cu o voce egală și calmă. Îi trecuse supărarea și, pînă acum, părea să fie mulțumit că are cu cine schimba o vorbă. Tom e în mîna miliției, caseta la fel...

— Ale cui sînt devizele din casetă ?

— Finanțele „filialei“, zîmbi bătrînul.

— Dar cu cecurile acelea ce este ?

— Nu l-ați întrebat pe Tom ? A, înțeleg ! Uitasem ! Metoda confruntărilor... Pe King l-ați prins ! Mor de curiozitate să fac și eu cunoștință cu dînsul...

— Lasă-l pe King... Ce-i cu cecurile alea ? se încăpățînă Roman să afle.

— Sînt false... Urmau să fie schimbate aici, pe lei românești...

— Dar cu pașaportul ?

„Aristotel — omul cu idei“ înălță din umeri.

— Despre pașaport, nu știu absolut nimic... Aflu acum... N-aveam voie să umblu la casetă... Totuși... știți cum sînt bătrînii, curioși. Am descuiat caseta, mai demult... Nu era nici un pașaport... L-ați prins pe King ?

Nerăbdarea i se citea în ochi. „Ce interes manifestă pentru King !“ gîndi Roman. Te pomenești că el și nimeni altul e King și mă derutează...

— Paşaportul ? Ce e cu paşaportul ?
— Nu ştiu... Singurul în măsură să vă răspundă e Tom...
— Apropo ! îşi aminti căpitanul pe neaşteptate. Unde domiciliază Tom ?
— Cum unde ? tresări bătrînul supărat. În Bucureşti.
— Îi ştii adresa ?
— Nu...
— Lucrează undeva ? Are vreo profesiune ?
— Ştiu că-i posesorul unei diplome... e economist, dar nu ştiu să lucreze undeva... răspunse el, oarecum jignit că, după prinderea lui Tom, declaraţiile sale erau puse sub semnul îndoielii.
— Îţi menţii declaraţia cu privire la navetă ?
— Da !
Ţîrîitul prelung al telefonului izbucni pe neaşteptate. Roman ridică receptorul. Era Răşcanu care-l informa că nici un ins cu numele de Lăptoiu Petre nu dimicilia pe strada Rozelor 23. „Mda, zise Roman, e limpede ; atunci, vino rapid înapoi. Mai avem de lucru."
— Ce e cu paşaportul din casetă ? Reveni Roman la problema principală.
— Nu ştiu... De ce nu-l întrebaţi pe Tom ? Confruntaţi-mă cu dînsul... O să constataţi în ce măsură am spus sau nu adevărul... N-am nici un interes să mint. În ceea ce mă priveşte, aşa cum aţi şi spus, mi-am jucat cartea... Sînt lucid, domnule căpitan. Cînd am umblat eu la casetă, n-am văzut nici un paşaport... Întrebaţi-l şi pe Tom... Sau poate că l-aţi întrebat şi n-a răspuns ?
— Din păcate, nu-l mai pot întreba... Tom nu mai e în viaţă.
— Cum, nu mai e în viaţă ? sări arestatul de pe scaun. A opus cumva rezistenţă şi...
Faţa bătrînului deveni stacojie. Buzele îi tremurară. Ochii sîngerii i se holbară.
— Nu, îi mărturisi Roman, totul a mers normal. Aşa cum ai prevăzut, l-am luat ca din oală. N-a spus nici pîs... Spune-mi suferea cumva de inimă ?
— Cine ? se învioră arestatul. Taurul acela ?
— Aici, în mijlocul biroului, i s-a făcut rău... a căzut şi...
— ...a murit, îl întrerupse „Aristotel" şi, spre uluirea lui Roman, izbucni într-un hohot nesfîrşit de rîs. Rîdea pleznin-

du-se cu palmele peste genunchi. În sufletul lui Roman, spaima luă locul uluirii. „Ăla a murit, ăsta înnebunește și totul... într-o singură noapte !" Din rîs, arestatul dădu în tuse. Apoi se potoli. Sîngele îi năvăli în obraji, congestionîndu-l. Era roșu la față, de parcă toată noaptea ar fi băut.

— Domnule căpitan, îmi sînteți tare simpatic, de aceea aș vrea să vă mai fac o declarație... Cît e ora ? Unu și jumătate... Ei bine, la ora...

4

Ora 3,10

Bătrînul paznic de la morgă năvăli în camera de gardă a medicului, strigînd îngrozit :

— A dispărut mortu' ! Tovarășe doctor... Mortu'a...

Medicul (e vorba de cel care constatase moartea lui Lăptoiu Petre) numai ce ațipise cu fruntea pe un tom deschis la capitolul „Moartea prin asfixie". Se uită buimac la fața răvășită de groază a paznicului. În clipa aceea, fu convins că omul își ieșise din minți.

— Mortu', tovarășe doctor, nu mai e... a dispărut.

— Care mort, nene Tache ? ! îl luă doctorul cu duhul blîndeții, încercînd să-și amintească, în același timp, dacă avea sau nu în trusă un calmant.

— N-ați adus un mort ? De la miliție... Am găsit fereastra deschisă.

Doctorului îi veni să rîdă, dar se stăpîni ; înțelese la vreme că ar ațîța, fără să vrea, criza de nervi a bătrînului.

— Și cum, nene Tache, găsiși fereastra deschisă ? întrebă el cu blîndețe.

— Da, și mortul, ia-l de unde nu-i. N-am mai pomenit una ca asta.

— Adică vrei să spui că... Nene Tache, nu înțeleg.

Se ridică în picioare, pentru orice eventualitate.

— Dacă nu mă credeți, veniți să vedeți, îl îndemnă paznicul. Să mă bată Dumnezeu dacă vă mint. Și, dornic să-l convingă, începu să-și facă semnul crucii.

Medicul luă, în sfîrșit, o hotărîre. Închise tratatul de medicină legală cu un gest categoric și ieși din camera de gardă,

îndreptîndu-se, însoţit de paznic, spre sala de disecţie. Paznicul i-o luă înainte gîfîind şi deschizîndu-i uşă după uşă.

Ajunseră. Mai întîi, doctorul văzu un cearşaf aruncat neglijent pe ciment, apoi masa goală... simţi cum părul i se face măciucă. În clipa următoare însă îşi regăsi calmul şi se repezi la fereastra deschisă... Strada, la ceasul acela nedefinit cînd zorile prind a miji cu timiditate, era pustie...

5

Ora 4,15

O grădină modestă, îngrijită cu pricepere de mîinile harnice ale stăpînului, împrejmuia căsuţa care parcă străjuia marginea oraşului. Dominau trandafirii — se căţăraseră pe zidurile micuţului imobil, transformîndu-le în straturi verticale de flori.

Strada mai dormea încă... Un bărbat înalt, îmbrăcat într-un frumos şi elegant costum de tenis, ieşi în pragul casei, însoţit de o tînără femeie. Rămaseră amîndoi o clipă pe loc, fermecaţi parcă de mireasma proaspătă a trandafirilor, de liniştea zorilor. Bărbatul, judecînd după valiza din mînă, părea pregătit de drum. Femeia, numai în capot, îl conduse pînă la poartă. Acolo se îmbrăţişară şi-şi luară rămas bun. Ea zîmbea, dar nu cu bucurie, ci cu tristeţe şi suferinţă. Îl sărută tandră, iar bărbatul răspunse cu aceeaşi afecţiune. În cele din urmă, el se desprinse din braţele ei, deschise hotărît poarta şi ieşi în stradă. De acolo, îi mai aruncă femeii o căutătură, după care se despărţi în grabă, luînd-o în direcţia gării. După vreo zece-cincisprezece paşi, se uită în urmă — femeia plecase de la poartă. Descoperi, în schimb, venind din josul străzii, o „Volgă" neagră. Încă de departe, îi făcu semn şoferului să oprească. N-avea de unde să ştie că, oricum, şoferul tot ar fi oprit... Maşina veni lin chiar lîngă bordura trotuarului. În acelaşi timp, doi inşi săriră fulgerător din maşină, cu revolverele întinse.

— Sus mîinile, domnule Tom. Aşa ! zise Roman vîrîndu-i pistolul în coaste. O singură mişcare şi ajungi de-adevăratelea pe cealaltă lume !... Locotenente, pregăteşte cătuşele...

Răşcanu îşi juca mulţumit mărul lui Adam.

XIII
Mica arhivă a căpitanului Roman

Din jurnalul de bord

„L-am întrebat : „Ascultă, domnule Tom, înainte de a înghiţi tableta, nu te-ai gîndit că ai putea foarte uşor să ajungi şi pe masa de disecţie ?" „Cum să nu ! M-am gîndit, mi-a răspuns el imediat şi parcă înveselit de întrebarea mea. În clipa cînd am înghiţit-o, ceasul din biroul ăsta al dumitale arăta douăsprezece şi un sfert... Tableta îmi asigura, timp de două ore, o moarte aparentă. Calculul meu a fost simplu: „Cine să mă pună, după miezul nopţii, pe masa de disecţie, şi să-mi umble prin măruntaie ? Deci, aşa cum ne stă nouă bine, am riscat... Nu mă îndoiesc că dacă „Aristotel" nu m-ar fi trădat, aş fi scăpat... mi-aţi fi pierdut urma."

E drept, ar fi scăpat. Însă tot atît de bine ar fi putut să ajungă şi sub cuţit, adică să treacă dintr-o moarte aparentă într-una fără întoarcere. Totuşi, întîmplarea m-a şi amuzat. Să stai la pîndă. Şi să păzeşti un mort ! Să vezi „mortul" sărind pe fereastra de la morgă şi să te iei după el. Mă vor crede oare nepoţii ?"

Fişa nr. 43

„Dogaru Paul. Martor în afacerea contrabandiştilor din Constanţa. 63 de ani. Pensionar. Înainte de război, matelot pe vasul „Navigatorul" — proprietatea armatorului Lascaridis din Pireu. Bolnav. Reumatismul i-a anchilozat picioarele. Zace într-un jilţ pe rotile. Bombăne, nu vorbeşte. Îşi terorizează nevasta, copiii.

„Există un Dumnezeu ! a sărit el cînd a auzit de cine mă interesez. „Există o judecată, un judecător... I-a bătut şi lui ceasu'". Umerii său ciolănoşi, fără carne, s-au cutremurat de bucurie... „Aţi auzit de „Navigatorul" ? Dar de Nicos — „Ochi de sticlă", comandantul vasului, aţi auzit ? Nu ? Desigur, de unde să fi auzit ? Nicos — „Ochi de sticlă" a fost căpitanul vasului, şeful contrabandiştilor de pe Mediterană şi Marea Neagră... Iar Tom a fost mîna lui dreaptă... I-ar fi luat locul dacă n-ar fi izbucnit războiul... În 1940, l-am lăsat la Alexandria, iar eu m-am întors în ţară. De atunci nu l-am mai întîlnit".

Documente

„Urmăriţi îndeaproape de Interpol, contrabandiştii de stupefiante sînt nevoiţi să caute noi itinerare. Senzaţionalele mărturisiri ale contrabandistului Paul Morceau, arestat la Marsilia". *Dintr-un reportaj apărut în Paris Soir"*.

Taina camionului „27 AE-004 — Un transport de 300 de franci care valorează 1 200 000 de franci.

La punctul de frontieră Saint Gallien (Franţa—Elveţia) s-a prezentat un camion încărcat cu pepeni. Maşina, marca Henkel, a fost înmatriculată la Instanbul.

Vameşii s-au cam mirat... Ce negustor excentric ! Să aducă pepeni tocmai de dincolo de Marea Neagră ! Au controlat fiecare ladă în parte, dar n-au găsit nimic...

...Au controlat apoi şi bancheta şoferului, unde au descoperit un fund dublu. Desfăcîndu-l, poliţiştii şi vameşii au făcut o descoperire senzaţională : au găsit ascunse 25 de cutii de metal cuprinzînd fiecare 25 kg de opiu brut. „Pepenii", cică, erau destinaţi unui negustor de fructe din Anvers".

Dintr-o revistă elveţiană.

„Mai bine de jumătate din totalul cazurilor judiciare pe care Interpolul le anchetează sînt legate de traficul de stupefiante. Heroina, opiul, morfina, cocaina, haşişul aduc gangsterilor beneficii fabuloase. Nu întîmplător, liniile multicolore de pe harta Interpolului duc în S.U.A. ...

În pofida activității susținute a polițiștilor și cu toate că multe bande de traficanți sînt bine cunoscute de Interpol, numărul negustorilor secreți de narcotice nu scade de loc.

...Într-o vitrină a originalului muzeu consacrat delictelor descoperite și adăpostite în clădirea Interpolului, atenția mi-a fost atrasă de un mic conteiner metalic, ascuțit la capăt. În asemenea conteinere, o bandă de traficanți a transportat multă vreme narcotice prin Liban, pe o cale foarte ingenioasă. Conteinerele erau înghițite de cămile. Caravanele de patrupede, împreună cu însoțitorii lor, treceau nestingherite orice control vamal... Unul dintre vameși s-a gîndit să supună la raze Roentgen abdomenul animalelor. Și așa s-a descoperit, chiar la prima cămilă controlată, cîteva conteinere cu heroină, pe care gangsterii o vînd cu 35 000 de dolari kg.

...Dar traficanții au recurs la un alt mijloc în scopul de a-i trage pe sfoară pe vameși și polițiști... Cămilele au fost silite să înghită niște sfere mici și moi de cauciuc, pline cu heroină... Drept care, la punctele de control, au început să se dea cămilelor purgative."

Din reportajul „Interpol"-ul intră în acțiune" de Anatolie Potopov.

Din „Jurnalul de bord"

Ben m-a interesat. L-am vizitat în cîteva rînduri la spital. Era palid, cu ochii pierduți în fundul capului, descumpănit. S-a ferit un timp de privirile mele. I-am spus: „Vreau să te ajut, Ben." S-a uitat neîncrezător la mine. Ben — rod al unei familii dezorganizate. Tatăl și-a abandonat de mult soția și copilul. Mama — o femeie încă tînără — e hotărîtă „să-și trăiască viața". Oraș de port, marinari de pe toate meridianele. La întrebarea mea: „Știți unde vă este copilul ?", s-a răstit la mine: „Să fie unde-o fi, vagabondu'. Nu mai vreau să știu de el." De fapt, nici pînă atunci nu voise să știe de soarta băiatului. Acum, prietenia dintre Ben și Luiza o văd într-altă lumină. Amîndoi au fost la fel de nefericiți și de nenorociți.

L-am întrebat pe Ben dacă i-ar plăcea să devină criminalist. Ochii lui stinși și îndurerați s-au aprins pentru o clipă — un licăr de speranță... „Vreau !" mi-a răspuns.

Sînt hotărît să-l ajut. Oricum, simt că vom fi prieteni.

Tom : Pe Miroiu nu l-am atras în bandă dintr-o dată. La început, i-am organizat o întrevedere cu „maiorul Sturcea". A căzut în capcană ; un timp a crezut că lucrează pentru autorităţi... cînd a aflat însă adevărul, n-a mai avut cum să dea îndărăt... Orice încercare a sa de a bate în retragere, i-o retezam. Îi era frică de consecinţe... Începuse să joace cărţi, să bea, să flecărească... Pe urmă, mi-a propus un tîrg : „Nu v-am cunoscut... nu m-aţi cunoscut... Lăsaţi-mă să mă retrag pe nesimţite..." N-am fost de acord. El însă, nu ştiu cum şi nu ştiu de ce, a prins dintr-o dată curaj. M-a ameninţat. Trecuse şi el la un fel de şantaj... Chestia asta nu mi-a convenit... Ştia, totuşi, multe despre noi... Avea în păstrare, în biroul său, o listă cu membrii bandei de pe vasele străine. Purtarea lui începuse să-mi displacă. Colac peste pupăză, a plecat la Bucureşit, în concediu, fără să mă avertizeze. Şi asta într-un moment cînd aveam nevoie de el. M-am văzut nevoit să recunosc un adevăr amar : începuse să-mi fie frică de vreun gest nesăbuit al său. Dacă mă denunţă ? Ideea devenise obsedantă. Am plecat la Bucureşti. L-am găsit, am stat de vorbă cu dînsul, am încercat să-l conving să nu ne părăsească. Nici n-a vrut s-audă. Trebuia să fiu foarte prudent... Mi-a mărturisit că este îndrăgostit. Am aflat şi de cine. Cînd am aflat că Virginia Munteanu este funcţionară la Direcţia valutară a Băncii Naţionale, mi-a trecut prin minte o nouă idee. Am insistat să-şi întrerupă concediul, să revină pentru un timp în port. L-am sfătuit să se mai gîndească, i-am dat şi un răgaz... Ne-am despărţit fixînd şi ziua, şi ora întîlnirii.

Roman : Cînd şi unde ?

Tom : Chiar în ziua dispariţiei sale. Locul l-a fixat el, pe strada Vulturi. Ne-am întîlnit. Mi-a răspuns negativ, în fugă... Se grăbea... mai avea în ziua aceea o întîlnire cu Virginia Munteanu. I-am propus să-l duc la Universitate cu maşina mea, care se găsea parcată lîngă clădirea Sfatului Popular T.V... Nu m-a refuzat. În maşină, i-am cerut să mi-o prezinte pe Virginia Munteanu. N-a vrut. Atunci am trecut la realizarea planului meu de lichidare a lui Miroiu. L-am răpit... cu scopul să-l lichidez.

Roman : Nu-ţi înţeleg logica... Răpindu-l, atrăgeai doar atenţia asupra bandei, asupra dumitale...

Tom : Nicidecum ! Încă în după-amiaza aceea l-am obligat pe Miroiu să scrie un bilețel mătușii ca s-o liniștească, spunîndu-i că va lipsi cîteva zile de acasă, și tot în acest sens, s-o anunțe pe Virginia Munteanu. Să nu se alarmeze în nici un chip...

Roman : De aici ți se trage. Scrisoarea n-a ajuns la destinație, iar bătrîna s-a alarmat și ne-a pus pe urmele tale.

Tom : Acum înțeleg cauza prăbușirii noastre. E drept, cel care a dus scrisoarea nu i-a înmînat-o bătrînei... n-a găsit-o acasă. A vîrît-o pe sub ușă... s-o fi rătăcit.

Roman : Nici arestarea lui Jugănaru nu te-a alarmat ?

Tom : Nu. De arestarea lui n-am aflat decît astăzi, căci cargoul „Piatra arsă" pe care Jugănaru lucrase a ridicat ancora încă în noaptea aceea. Îl credeam în larg, iar pe mine în siguranță.

Roman : I-ați dat însă un număr de telefon.

Tom : Da, de la „Marinarul vesel", cu indicația să telefoneze cînd se va înapoia din cursă... Prin dispariția lui Miroiu, dispărea și omul care mă punea la curent cu sosirea sau plecarea unor vase pe care se aflau oamenii noștri.

Roman : Și cu Miroiu cum ai procedat ?

Tom : Miroiu n-a vrut să cedeze stăruințelor mele. I-am spus atunci să mă urmeze la Constanța și să-mi înapoieze documentul pe care-l ținea ascuns în biroul său de la Vamă. După care, ne vom despărți. Și ne-am despărțit. Am intrat în posesia documentului, apoi l-am ucis, simulînd acea sinucidere... Trebuie să recunoașteți, perfectă...

Roman : Aproape perfectă... Continuă !

Tom : Oricum, mă credeam în siguranță. N-aveam de unde să știu că scrisoarea n-a ajuns în mîna bătrînei. Înainte de a părăsi locuința lui Miroiu, am cotrobăit prin ea. Am dat peste scrisoarea de șantaj a Luizei Urseanu. Am înțeles că primejdia ne paște și din partea ei și n-am ezitat s-o lichidez.

Încă un document

Am căutat scrisoarea adresată de „Miroiu" mătușii sale și am găsit-o sub un covor așternut chiar lîngă ușa de la intrare.

„*Dragă tanti,* scria Miroiu, *plecînd de acasă să mă întîlnesc cu Virginia, m-am întîlnit cu un coleg care venise anume în*

București să mă caute pe mine. Tanti, s-a întîmplat ceva la mine la serviciu, care reclamă prezența mea urgentă. Am să lipsesc cîteva zile. Dragă tanti, te rog foarte mult să mă ierți, dar n-am mai avut cînd și cum să trec pe-acasă. Te-am căutat la telefon, dar nu mi-a răspuns nimeni... Am căutat-o și pe Virgi... și nici de ea n-am dat. Roag-o să mă ierte.

La revedere,
Mișu.

Cine-i doctorul King ?

Jugănaru : O singură dată Tom mi-a spus: „Există un șef — doctorul King... Niciodată să nu mă întrebi de el".

Luiza : L-am auzit spunîndu-i : „Doctorul King se interesează îndeaproape... N-aș vrea să dai ochii cu dînsul — are niște ochi...

Purje : Da, Tom avea și el un șef — doctorul King. Un străin. Nu numai bogat, ci și foarte puternic. Nu mi-a fost greu să-mi dau seama că și lui Tom îi era teamă de șef, așa cum îmi era și mie...

Aristotel : King e Dumnezeul nostru, al bandei. Nu l-am văzut niciodată, dar îmi plăcea să-l ascult pe Tom vorbindu-mi de acest doctor, ai cărui ochi aveau o puternică forță de sugestie... King apărea și dispărea ; aducea fonduri, indicații, controla și zbura peste hotare ca o pasăre...

Jeni M. (concubina din Constanța a lui Tom) : După clipele noastre de iubire, se întindea leneș în pat și începea să-mi povestească despre un om... despre un om ideal... doctorul King... „E un indian ?" l-am întrebat eu curioasă. „N-are importanță, este un om grozav... ochii săi dețin o forță miraculoasă". Vorbea mult și frumos despre el. „E vegetarian, draga mea, mi-a zis, și face gimnastică Yoga... Odată m-am dus să-i fac o vizită la hotel — numai ce sosise în țară — l-am găsit odihnindu-se cu picioarele petrecute pe după ceafă. Ce-am mai rîs !"

Tom : Domnule căpitan, nu există nici un doctor King. E o invenție de-a mea. Tot atrăgîndu-mi complici, eram întrebat cine e șeful bandei. Mi-am amintit atunci despre doctorul King, iluzionistul, pe care-l văzusem în copilărie și care m-a uimit cu arta sa. Mi s-a părut un adevărat Dumnezeu... omul care face minuni. Mă impresiona și rezonanța numelui său

— doctorul King. Așa am ajuns să-i fac pe complicii mei să creadă într-un șef care nu există și n-a existat niciodată. Pe adevăratul nostru șef nici eu nu-l cunosc. Știu doar că sediul bandei se găsește pe bordul unui vas fantomă și nu pe teritoriul unei țări. Instrucțiunile sau orice altă corespondență nu le primeam prin poștă internațională... ar fi bătut la ochi... ci prin cea internă... Cîte un marinar, de pe nu știu ce vas, coborînd în port, îmi expedia ce avea de expediat prin poșta noastră, luînd plicul, timbrele din oraș. Așa am primit, printre altele, și cecurile false... pașaportul... în vederea unui experiment... De ce să se folosească dolari, cînd te poți folosi de cecuri false pentru a primi lei autentici ?...

Din „Jurnalul de bord"

„Am vizitat-o pe Virginia Munteanu : e în convalescență. A fost în stare, printre altele, să-mi relateze ce s-a petrecut în camera ei și ce anume i-a declanșat șocul. M-au nedumerit cele aflate. Tom ocolise cu dibăcie problema, știind că V.M. este incapabilă de a povesti... Și-apoi, a mai declarat că Miroiu a refuzat orice pactizare, orice încercare de a o atrage pe V.M. în afacerile lor murdare. L-am dus pe Tom la un interogatoriu. Iată ce mi-a răspuns : „Da, v-am indus în eroare... Nu știu de ce... Poate din obișnuință... Totuși, am mărturisit lucruri mai grave... I-am arătat lui Miroiu un text de scrisoare către Virginia Munteanu. Știind că va refuza orice inițiativă în direcția asta, l-am rugat să citească textul cu glas tare. Ceea ce a și făcut ; nu și-a dat seama că citind, l-am înregistrat... Cînd m-a refuzat, aveam înregistrat pe bandă un mijloc eficace de a o intimida pe Virginia Munteanu.

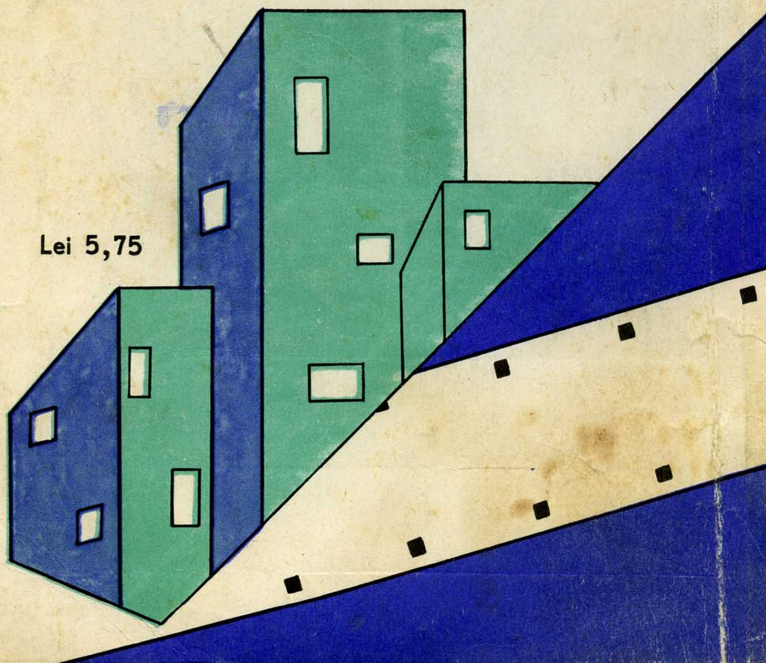
Ingenios, nimic de spus...

7. IX. a.c.

Am invitat-o pe Lili la un film. La controlul biletelor — „Pilă de aur". Cînd m-a văzut, s-a repezit la mine să mă ia la rost pentru pocinogul făcut. I-am luat-o înainte, prezentîndu-i-o pe Lili : „Dă-mi voie, draga mea, să-ți fac cunoștință cu un om care m-a scos dintr-o mare încurcătură" !... „Nu, zău, a răspuns Lili, cu drăgălășenie, iar eu care credeam că, în afară de mine, nu te-a mai scos nimeni din nici o încurcătură".

Cuprins

EDITURA MILITARĂ

Lei 5,75